



# Welkom bij EZ

**Versie 11 oktober 2010**

# Leeswijzer

Voorliggend introductiedossier is bedoeld om u een overzicht te geven van het ministerie van Economische Zaken (EZ). Het beschrijft de organisatie van EZ en de belangrijkste beleidsdossiers aan het einde van de afgelopen kabinetsperiode. Het dossier is vastgesteld vóór het gereedkomen van het nieuwe regeerakkoord. Dat akkoord zal mogelijk aanleiding geven tot beleidswijzigingen en/of een nadere prioritering en ordening van de dossiers.

Het dossier vangt aan met een management summary waarin de missie, taken, organisatie en huidige hoofdlijnen van beleid zijn geschetst.

Het dossier is verder als volgt opgebouwd. Deel 1 is gewijd aan de organisatiestructuur van EZ en de taken van de diverse dienstonderdelen. Deel 2 is in deze versie nog niet volledig ingevuld (ivm de fusie van LNV en EZ worden de procedures onderling nog afgestemd) en zal tijdens uw eerste werkdag met u worden afgestemd. Het gaat dan om de interne en externe werkwijze en procesgang, waaronder: centrale overlegvormen, parlementaire zaken, ministerraad en begrotingscyclus. Deel 2 bevat wel een overzicht van de belangrijkste wetten en lopende wetgevingstrajecten op EZ-terrein.

Deel 3 van het dossier tenslotte bevat het totaaloverzicht van de belangrijkste beleidsdossiers van EZ van dit moment, thematisch ingedeeld op basis van de beleidsonderdelen van het kernministerie. Elk onderwerp is beschreven aan de hand van een vast stramien: inhoud, stand van zaken, toekomst (op basis van lopend beleid) en parlementair. De fiches over de beleidsdossiers van de diverse beleidsonderdelen worden voorafgegaan door een algemene beschrijving van het werkterrein van het desbetreffende onderdeel.

Als bijlagen zijn opgenomen:

- EZ-begroting 2010
- EZ-werkplan 2010
- EZ-jaarverslag 2009

Dit introductiedossier vormt slechts een onderdeel van de kennismaking met het ministerie. Er is ook alle gelegenheid om dieper op de verschillende beleidsdossiers in te gaan met de leidinggevenden en medewerkers van de betrokken dienstonderdelen. Daarnaast wordt een introductieprogramma voor u voorbereid waarin u de belangrijkste stakeholders in het werkveld van EZ zult ontmoeten. Uw persoonlijke wensen staan vanzelfsprekend centraal, het introductieprogramma zal hier op worden toegesneden.

## Management summary

Het ministerie van Economische Zaken (EZ) werkt in een open wereldeconomie aan de condities voor een welvarend, duurzaam en ondernemend Nederland. EZ geeft op dit moment invulling aan die missie door:

- het stimuleren van innovatie en ondernemerschap, nationaal en internationaal;
- economische belangenbehartiging voor Nederland in het buitenland;
- en het bevorderen van gezonde concurrentieverhoudingen, goed functionerende markten en voldoende bescherming voor consumenten, in het bijzonder in belangrijke netwerksectoren als energie en telecommunicatie.

Naast het kerndepartement in Den Haag bestaat EZ uit zes diensten en agentschappen en drie zelfstandige bestuursorganen in Den Haag en op andere locaties.

Nederland is de zestiende economie in de wereld, de vijfde exporteur en de zesde ontvanger van buitenlandse investeringen. We hebben alles in huis om deze positie vast te houden en te zorgen voor onze welvaart in de toekomst. Een welvaarniveau dat niet alleen wordt bepaald door de consumptie van goederen en diensten, maar ook door voldoende vrije tijd, sociale cohesie, de mogelijkheid tot zelfontplooiing en de kwaliteit van de leefomgeving. In een wereldeconomie met een groeiende internationale concurrentie en een schaarste aan energie en grondstoffen gebeurt dit niet vanzelf. Om zich te onderscheiden van andere landen moet Nederland zich krachtig positioneren en investeren in zijn economische sterktes. Het Nederlandse bedrijfsleven is daarbij de cruciale schakel. Ondernemers vormen het kloppend hart van onze economie, innovatie is onontbeerlijk voor productiviteitsgroei en duurzaam ondernemen is een belangrijke randvoorwaarde.

De grootste economische crisis in tachtig jaar heeft wereldwijd diepe gaten geslagen in wereldhandel, werkgelegenheid en winstgevendheid. Ook Nederland is hard getroffen, ondanks een relatief goede uitgangspositie met een lage werkloosheid, een hoge winstgevendheid en een begrotingsoverschot, is ons welvaarniveau onder druk komen te staan. Door de crisis zijn de overheidsfinanciën uit het lood geslagen. Tegen de achtergrond van een nog herstellende financiële sector en voortdurende onzekerheid op internationale financiële markten, vraagt de toenemende concurrentie van opkomende markten het uiterste van de Nederlandse economie. De economie is in 2009 met 4% gekrompen. Dit kwam vooral door het instorten van de wereldhandel. Inmiddels is deze weer aangetrokken, maar het niveau van voor de crisis is nog niet bereikt. De economische groei is door de opleving van de export ondertussen iets toegenomen. Van het eerste kwartaal van 2009 tot het eerste kwartaal van 2010 groeide de Nederlandse economie met 0,6%. Recente CPB-ramingen gaan voor heel 2010 uit van een groei van 1¼%. Vooral de consumptie door huishoudens en bedrijfsinvesteringen remmen het herstel. Volgens de Europese Commissie en de OESO zal Nederland het wel iets beter doen dan de meeste andere eurolanden. Het CPB verwacht voor 2011 in Nederland een groei van 1¾%. De Verenigde Staten en opkomende Aziatische landen hebben beduidend betere vooruitzichten.

In deze context werkt EZ aan een Nederland dat sterker uit de crisis komt. EZ streeft ernaar de effecten van de crisis te beperken, te voorkomen dat de crisis onze economische structuur onherstelbaar schaadt en stimuleert investeringen in duurzaamheid en innovatie. Tegelijkertijd zijn maatregelen nodig om de overheidsfinanciën in het gareel te krijgen, zodat voorkomen wordt dat onze toekomstige economie onder structurele tekorten gebukt gaat en zodat het lange termijn groeivermogen versterkt wordt.

EZ werkt aan versterking van de Nederlandse concurrentiekracht langs de volgende lijnen:

- Ruimte bieden aan ondernemerschap en innovatie
- Nederland sterk positioneren in de wereld
- Een toekomstbestendige energievoorziening

### **Ruimte bieden aan ondernemerschap en innovatie**

Ondernemerschap en innovatie zijn de motoren voor duurzame economische groei en de basis voor een sterke concurrentiepositie. Een gezond vestigingsklimaat daagt mensen uit, biedt heldere regels en een goede toegang tot kapitaal. EZ ondersteunt grote en kleine bedrijven bij het verkrijgen van kapitaal en de inzet van medewerkers voor R&D.

## Versie 11 oktober 2010

Het neemt onnodige regeldruk weg en zorgt voor een goede (digitale) loketfunctie van de overheid voor ondernemers. Hierdoor wordt ruimte gecreëerd voor innovatie en groei die nodig is om de Europa 2020-strategie te realiseren. Deze is erop gericht om structurele uitdagingen zoals vergrijzing, globalisering en klimaatverandering het hoofd te bieden. In een goed vestigingsklimaat spelen marktordening en een adequate bescherming van consumenten een belangrijke rol. Via de Mededingingswet, de Elektriciteits-, Gas-, Telecommunicatie-, Post- en Warmtewet en de Wet Handhaving Consumentenbescherming werkt EZ aan gezonde concurrentieverhoudingen, voldoende bescherming voor consumenten en goed functionerende markten.

Uiteraard afhankelijk van de inhoud van het nieuwe coalitieakkoord, staan voor deze beleidslijn voor de komende periode de volgende hoofdzaken op de agenda:

- Een nieuw wetsvoorstel voor de Aanbestedingswet en de implementatie van aanvullend beleid.
- Meer synergie in de innovatieinstrumenten voor het MKB, zoals de innovatievouchers en de innovatieprestatiecontracten.
- De toegankelijkheid van de kredietmarkt voor grote en kleine bedrijven. Aan de hand van de conjuncturele ontwikkelingen wordt bekeken of de huidige verruiming van de Groeifaciliteit en de BMKB al dan niet moeten worden verlengd.
- Een betere digitale overheidsdienstverlening voor bedrijven. Via e-factureren, e-herkenning, Standard Business Reporting en specifieke projecten in het kader van het programma 'Slim Geregeld Goed Verbonden'. En een verdere vermindering van de administratieve lastendruk met 6,5%
- De nationale implementatie van de Europa 2020-strategie, bijvoorbeeld op het terrein van innovatie, industriebeleid, klimaat en de digitale agenda. En de inzet op een hoog beschermingsniveau van de Europese investeringbeschermingsovereenkomsten.
- De implementatie van het New Regulatory Framework, het Europese reguleringskader voor de telecomsector. Waarbij transparantie over internetverkeer door aanbieders van internettoegang verplicht wordt gemaakt.
- Een aanpassing van het Nationaal Frequentieplan en het beschikbaar stellen van het 800 MHz spectrum voor elektronische communicatiediensten (is deel van Digitaal Dividend). Ook zullen de GSM vergunningen in het 900 en 1800 MHz spectrum opnieuw worden uitgegeven.

### **Nederland sterk positioneren in de wereld**

Met de opkomst van nieuwe markten als China en India verschuift het economisch zwaartepunt en veranderen de internationale machtsverhoudingen. Daarom moet Nederland zich sterk positioneren en zich specialiseren op markten waar we internationaal een toppositie kunnen innemen; daar ligt ons concurrentievoordeel. EZ zet in op een sterke economische diplomatie, onder meer via ons postennet in het buitenland, publiek-private partnerschappen en strategische allianties met derde landen. Niet alleen met het oog op nieuwe afzetmarkten, maar ook voor het aantrekken van buitenlandse investeringen en kenniswerkers naar Nederland. Innovatie is hierbij cruciaal. Het verhoogt de productiviteit van bedrijven en is daarmee een belangrijke bron voor onze toekomstige welvaarts-groei. Via de innovatieprogramma's zorgt EZ ervoor dat publieke R&D investeringen worden ingezet op die innovatieve sleutelgebieden waarmee Nederland tot de wereldtop kan behoren. ICT speelt hierbij bijvoorbeeld een belangrijke rol als innovatie-as in alle sectoren van de economie. Het World Congress on Information Technology (mei 2010) bevestigde nog eens dat Nederland de *digital gateway to Europe* is, een positie die we ook in de toekomst moeten vasthouden.

Uiteraard afhankelijk van de inhoud van het nieuwe coalitieakkoord, staan voor deze beleidslijn voor de komende periode de volgende hoofdzaken op de agenda:

- Het aantrekken van kennisintensieve bedrijven naar Nederland: in 2010-2013 wordt gestreefd naar ten minste 15 significante buitenlandse investeringen. Daarnaast is er via het investor development programma intensief contact met bestaande buitenlandse investeerders.
- Het ondersteunen van excellente clusters van bedrijven en onderzoeksinstituten met de programmatische aanpak. Inzet is versterking van de aansluiting tussen de innovatie-, internationale en ruimtelijk-economische programma's.
- De versterking van de effectiviteit van een normatief kader voor maatschappelijk verantwoord ondernemen voor Nederlandse bedrijven die in het buitenland opereren. Op basis van de bestaande beleidslijnen (ketenverantwoordelijkheid en Non-Trade Concerns (NTCs)).
- Een economische visie op de Noordvleugel van de Randstad (Amsterdambrief) en op de Brainport regio Zuidoost Nederland. Beide zijn gepland voor begin 2011.

- Holland Branding. Ook in de komende tijd wordt hard gewerkt aan een betere naamsbekendheid van Nederland in het buitenland, in het bijzonder in China en India.
- Een follow-up van het World Congress on Information Technology en de Verklaring van Amsterdam, in lijn met Europese en mondiale afspraken.

### **Een toekomstbestendige energievoorziening**

Een goede energievoorziening is cruciaal voor onze economische groei. Door Nederland strategisch te positioneren op de internationale olie- en gasmarkt, door het aandeel duurzame energie te vergroten en door te zorgen voor een goede energie-infrastructuur werken we aan een betaalbare, schone en betrouwbare energiehuishouding. Een toekomstbestendige energievoorziening betekent ook het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen. Eind 2010 wordt tijdens de klimaatop in Cancun gesproken over nieuwe klimaatdoelstellingen voor het post-Kyoto tijdperk. Eén ding is zeker: zonder innovatieve oplossingen komen we er niet. Het Nederlandse bedrijfsleven speelt hierbij een doorslaggevende rol. Bij de ontwikkeling van energiezuinige productiemethoden en door investeringen in het opwekken van schone energie.

Uiteraard afhankelijk van de inhoud van het nieuwe coalitieakkoord, staan voor deze beleidslijn voor de komende periode de volgende hoofdzaken op de agenda:

- Een beter werkende gasmarkt, energievoorzieningszekerheid en duidelijke voorrangregels voor duurzame energie.
- Voor de stroommarkt de koppeling van de pentalaterale regio (Benelux, Duitsland, Frankrijk) met de Scandinavische regio. Ook wordt een marktkoppeling met het Verenigd Koninkrijk voorbereid (de Britned kabel komt in 2011 beschikbaar voor elektriciteitstransport).
- Beleidsaanpassingen naar aanleiding van de gewijzigde Mijnbouwwet. Zoals een stroomlijning van de vergunningsprocedures, duidelijke voorschriften voor aardwarmte en criteria voor de toelating van nieuwe mijnbouwmaatschappijen. Ook wordt de Europese richtlijn voor CO<sub>2</sub>-opslag (CCS) geïmplementeerd.
- Een tijdige realisatie van energie-infrastructuur van nationaal belang, zoals Randstad 380 kV en een aantal windparken groter dan 100 MW.
- Het bevorderen van energie-innovatie voor de transitie naar een schonere energievoorziening en een toekomstbestendige energie-efficiënte economie.

In deel 3 van het onderliggende introductiedossier komen bovenstaande onderwerpen in detail aan de orde.

## Inhoudsopgave introductiedossier

<b>Leeswijzer</b>	3
<b>Management summary</b>	4
<b>Inhoudsopgave</b>	7
<b>1. Organisatie EZ:</b>	12
o Organisatiestructuur en taken	12
▪ Kerndepartement	
▪ Agentschap NL	
▪ Overige diensten en agentschappen	
▪ Zelfstandige bestuursorganen	
▪ Organogram	
o EZ-begroting	19
o Kengetallen economie en EZ-beleid	22
<b>2. Interne/externe werkwijze en processen:</b>	25
<b>[NB: delen ontbreken in deze versie]</b>	
o Centrale overlegvormen NB: ontbreekt	27
o Parlement	27
o Ministerraad	29
o Begrotingscyclus	30
o Wetgeving EZ	32
<b>3. Beleidsdossiers ingedeeld naar kolommen beleidskern:</b>	38
3.1 Directie Algemene Economische Politiek (AEP)	40
Directie Algemene Economische Politiek: Algemene introductie	
1. Algemeen economisch beleid	
2. Crisismaatregelen en exitstrategie	
3. Begrotingsbeleid	
4. Situatie financiële sector	
5. Fonds Economische Structuurversterking (FES)	
6. Arbeidsmarktbeleid en sociale zekerheid	
7. Pensioenbeleid	
8. Fiscaal beleid	
9. Marktwerkingsbeleid	
3.2 Bureau Europa (BE)	52
Bureau Europa: Algemene introductie	
1. Europa 2020	
2. Interne markt	
3. EU-begroting	
4. Raad voor Concurrentievermogen	
5. VTE-Raad (Energieraad)	
6. VTE-Raad (Telecomraad)	
7. SOLVIT	
8. Staatssteun	
3.3 DG voor Ondernemen en Innovatie (DGOI)	66
DG voor Ondernemen en Innovatie: Algemene introductie	68

**RUIMTELIJK ECONOMISCH BELEID**

1. Bedrijventerreinen
2. Campussen
3. Grensoverschrijdende samenwerking
4. Regionale Ontwikkelings Maatschappijen (ROMs)
5. Interdepartementale gebiedsgerichte investeringen(MIRT,ROEA, Deltaprogramma)
6. Pieken in de Delta
7. Mainport Rotterdam
8. Amsterdambrief
9. Visie Brainport 2020
10. Structuurfondsprogramma's 2007-2013
11. Toekomst Cohesiebeleid

**INNOVATIE**

12. Heroverweging Innovatie en Toegepast Onderzoek
13. EZ Kaderbesluit + uniform subsidiekader
14. WBSO & Innovatiebox
15. Innovatiekredieten
16. Vouchers en InnovatiePrestatieContracten
17. Syntens
18. Innovatieprogramma's
19. Maatschappelijke Innovatieprogramma's
20. Nano Technologie
21. Luchtvaart
22. Ruimtevaart
23. Crisismaatregelen Kenniswerkers en High Tech Topprojecten
24. Octrooibeleid
25. Auteursrecht
26. Merkensysteem
27. Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA)
28. European Research Area (ERA)
29. het Europese Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling
30. Europees Kaderprogramma voor Concurrentievermogen en Innovatie (CIP)
31. Eureka/Eurostars
32. Bilaterale betrekkingen en Technisch Wetenschappelijk Attaché Netwerk (TWA)

**ONDERNEMERSCHAP**

33. Corporate Governance
34. Beroepsonderwijs & aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt
35. Zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers)
36. Regeldruk
37. Veilig ondernemen
38. Valorisatieprogramma & Actieprogramma onderwijs en ondernemen
39. Financieringsinstrumentarium
40. Microkredieten
41. Kamers van Koophandel

**INDUSTRIE & DIENSTEN**

42. Modern Industrie- en dienstenbeleid beleid
43. Sectoraanspreekpunten
44. Toerisme
45. Compensatiebeleid / Militaire Productie
46. Small Business Innovation Research programma (SBIR)



- 47. Inkoopbeleid
- 48. Joint Strike Fighter (JSF): F-35
- 49. Duurzaam ondernemen
- 50. Maatschappelijk verantwoord ondernemen
- 51. EU industrie- en ondernemersbeleid
- 52. Implementatie EU Richtlijn 2009/81 Aanbestedingen Defensie en Veiligheid
- 53. Tariefschorsingen

3.4 DG voor Energie, Telecom en Markten (DGETM)

163

DG voor Energie, Telecom en Markten: Algemene introductie

Energie en Duurzaamheid

- 1. Brandstofmix
- 2. CCS
- 3. Elektrische auto
- 4. Energie-innovatie
- 5. Kernenergie
- 6. Klimaatbeleid
- 7. SDE
- 8. Warmte en energiebesparing
- 9. Wind op zee
- 10. Windpark Noordoostpolder
- 11. Wind op land
- 12. Schoon en zuinig

Energiemarkt:

- 13. Nederland gasrotunde
- 14. Gasopslag Bergermeer
- 15. Internationale energierelaties
- 16. Warmtewet
- 17. Structuurschema elektriciteitsvoorziening III
- 18. Verandering gassamenstelling
- 19. Rijkscoördinatieregeling en energie-infrastructuurprojecten
- 20. Mijnbouwbeleid
- 21. Gasgebouw
- 22. Noordwest-Europese elektriciteitsmarkt
- 23. Voortgang splitsingsplannen energiebedrijven
- 24. Wetgeving elektriciteits- en gaswet: netbeheer en regulering

Telecommarkt

Introductie telecommarkt

- 25. Implementatie gewijzigde Europese richtlijnen op het terrein van de elektronische communicatie
- 26. Wetsvoorstel tot herziening van hst. 3 (Frequenties) van de Telecommunicatiewet
- 27. Visie Mobiele communicatie
- 28. Digitaal Dividend
- 29. Postmarkt
- 30. SMS-diensten
- 31. Breedband/netneutraliteit
- 32. Bewaarplicht telecomgegevens
- 33. Veilig internet
- 34. Tarieftransparantie
- 35. 0900-nummers

36. Bel-me-niet-register	
37. WION	
ICT & Toepassingen	
Algemeen	
38. Nationale agenda economie en ICT	
39. Beleid mobiel breedband: 900/1800 GSM	
40. Digitalisering radio	
41. eFactureren	
42. Nederland Open in Verbinding (NOiV)	
43. Standard Business Reporting (SBR)	
44. eHerkenning	
45. Slim Geregeld, Goed Verbonden (SGGV)	
46. Antwoord voor Bedrijven	
Mededinging en Consumenten	
47. Winkeltijdenwet	
48. Mededingingswet	
49. Inkoopmacht	
50. Benzinemarkt	
51. Zorgtoezicht	
52. Pandhuiswet	
53. Consumenten nationaal	
54. Consumenten Europees	
55. Aanbestedingswet	
3.5 DG voor Buitenlandse Economische Betrekkingen (DGBEB)	263
DG voor Buitenlandse Economische Betrekkingen: Algemene introductie	264
Internationaal ondernemen (IO):	
1. Economische diplomatie	
2. Postennet	
3. Missies en MoU's	
4. Starten op buitenlandse markten	
5. Export Krediet Verzekering	
6. Internationaal excelleren	
7. Internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking	
8. Orio	
9. Package 4 Growth	
10. Oneerlijke concurrentie buitenlandse markten (Crashteam)	
11. Aantrekken buitenlandse investeringen	
12. Holland branding	
13. Dutch Trade Board	
Handelspolitiek en Globalisering (HPG):	
14. Exportcontrole: Dual Use	
15. Exportcontrole: Militaire Goederen	
16. Exportcontrole: Sancties en embargo's	
17. Internationaal MVO	
18. Markttoegang	
19. WTO/DOHA Development Agenda	
20. Vrijhandelsakkoorden/Free trade agreements	
3.6 Overige beleidsdossiers:	297

## **Versie 11 oktober 2010**

1. Regiegroep Regeldruk
2. Bestuurlijke hervorming Bonaire, St. Eustatius en Saba

### Bijlagen:

- EZ-begroting 2010, EZ-werkplan 2010, EZ-jaarverslag 2009

Versie 11 oktober 2010

## **DEEL 1. Organisatie EZ**

## **DEEL 1. Organisatie EZ**

### **Missie**

Het ministerie van Economische Zaken (EZ) werkt in een open wereldeconomie aan de condities voor een welvarend, duurzaam en ondernemend Nederland. De huidige organisatie van EZ bestaat naast het kerndepartement in Den Haag uit zes diensten en agentschappen en drie zelfstandige bestuursorganen in Den Haag en op diverse andere locaties in Nederland. EZ kent een totale bezetting<sup>1</sup> van bijna 3.800 fte (exclusief CBS). Het kerndepartement in Den Haag heeft een bezetting van ruim 1.100 fte.

Het Ministerie van Economische Zaken (EZ) is naar aanleiding van de 'Operatie Vernieuwing Rijksdienst' uit het vorige Coalitieakkoord onder de titel *Eén EZ* aan de slag gegaan met het verminderen van de interne bureaucratie en het vergroten van de flexibiliteit tussen de onderdelen. Om tot een kleiner en slagvaardiger EZ te komen moet EZ in 2011 een apparaattaakstelling gerealiseerd hebben van € 37,9 mln en 721 fte. Zoals vastgesteld in de Zesde Voortgangsrapportage van het Programma Vernieuwing Rijksdienst (mei 2010), ligt EZ op schema met de implementatie van de taakstelling. Gezien de rijksbreed geldende fasering betekent dit evenwel dat de uitdaging voor 2011 relatief groot is, te weten 50% van de totale taakstelling.

Hieronder volgt een beschrijving van de dienstonderdelen van EZ met hun taken en verantwoordelijkheden. Een uitgebreide beschrijving van de beleidsdossiers die ressorteren onder de uiteenlopende beleidsonderdelen van EZ is opgenomen in deel 3 van dit introductiedossier.

### **Organisatiestructuur en taken**

#### **a. Kerndepartement**

##### Directoraten-generaal

##### Directoraat-generaal voor Buitenlandse Economische Betrekkingen

Nederland is een bij uitstek open, internationaal georiënteerde economie. Het directoraat-generaal voor Buitenlandse Economische Betrekkingen (DGBEB) geeft impulsen aan en schept gunstige voorwaarden voor internationale economische activiteiten en bevordert dat buitenlandse bedrijven zich blijvend in Nederland vestigen. Een meer uitgebreide beschrijving van het werkterrein van DGBEB is opgenomen in deel 3 van het dossier.

DGBEB bestaat uit twee directies: 'Handelspolitiek en Globalisering' en 'Internationaal Ondernemen'.

##### Directoraat-generaal voor Ondernemen en Innovatie

Het directoraat-generaal voor Ondernemen en Innovatie (DGOI) zorgt voor een gunstig vestigings- en ondernemingsklimaat dat ruimte biedt voor succesvol en innovatief ondernemerschap. Het directoraat-generaal treedt binnen EZ op als hét contactpunt voor bedrijven en onderhoudt hiervoor de externe netwerken. Een meer uitgebreide beschrijving van het werkterrein van DGOI is opgenomen in deel 3 van het dossier.

DGOI bestaat uit vier directies: 'Innovatie', 'Ondernemerschap', 'Ruimtelijk Economisch Beleid' en 'Industrie en Diensten'.

##### Directoraat-generaal voor Energie, Telecom en Markten

Het directoraat-generaal voor Energie, Telecom en Markten (DGETM) draagt zorg voor energie en elektronische communicatienetwerken waar de Nederlandse samenleving op kan bouwen én vertrouwen. Daarnaast is DGETM verantwoordelijk voor de bevordering van het functioneren van markten en versterking van de positie van de consument. Een meer uitgebreide beschrijving van het werkterrein van DGETM is opgenomen in deel 3 van het dossier.

---

<sup>1</sup> Bruto bezetting per eind mei 2010 conform definitie programma Vernieuwing Rijksdienst

## Versie 11 oktober 2010

DGETM bestaat uit vijf directies: 'Energie en Duurzaamheid', 'Energiemarkt', 'Telecommarkt', 'ICT en Toepassing' en 'Mededinging en Consumenten'.

### Stafdirecties

- Directie Algemene Economische Politiek

De directie Algemene Economische Politiek (AEP) richt zich op het analyseren van en adviseren over een breed scala aan macro-economische en ordeningsvraagstukken. Daarnaast begeleidt en initieert AEP activiteiten gericht op de structurele hervorming van de Nederlandse economie. Tenslotte fungeert het als aanjager/coördinator van de strategische beleidsvorming van EZ en coördinator van het fiscale beleid binnen het ministerie.

- Bureau Europa

Bureau Europa (BE) coördineert de EZ-inbreng op Europese dossiers met als belangrijke uitgangspunten: een effectieve strategie van Europa voor duurzame groei en banen, het bevorderen van het functioneren van de Europese Interne Markt en het voorkomen van staatssteun. Ook kunnen bedrijven met klachten over concrete handelsbelemmeringen in Europa bij Bureau Europa terecht.

- Bureau Bestuursraad

Bureau Bestuursraad (BBR) ondersteunt en adviseert de bewindslieden, de Bestuursraad en het departement over politieke, beleids- en bedrijfsmatige zaken. BBR biedt coördinerende, logistieke, administratieve en secretariële ondersteuning en adviseert over een heldere politieke en beleidsmatige koers.

- Directie Communicatie

Met de inzet van communicatie wil de directie Communicatie (DC) samen met de beleidsverantwoordelijken de relevante doelgroepen op zichtbare, herkenbare en consistente wijze betrekken en informeren. DC is verantwoordelijk voor de woordvoering namens de bewindspersonen, het proactief voorlichten van de media, advisering inzake de omgang met de media en de begeleiding bij interviews en persconferenties. Ook coördineert DC de externe optredens van de bewindspersonen en is men verantwoordelijk voor de bijbehorende speeches. DC is eveneens verantwoordelijk voor de advisering m.b.t. de interne en externe communicatie (van beleid) en voor de interne nieuwsvoorziening.

- Directie Wetgeving en Juridische Zaken

De directie Wetgeving en Juridische Zaken (WJZ) is de centrale juridische stafdirectie voor EZ. De taken van WJZ zijn in hoofdzaak:

- het vervaardigen van wetgevingsprodukten (wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriële regelingen);
- het verstrekken van juridische adviezen;
- het behandelen van bezwaar- en beroepszaken.

- Directie Bedrijfsvoering

Directie Bedrijfsvoering (DBV) houdt zich bezig met de activiteiten en processen die EZ als 'going concern' mogelijk maken. Daaronder vallen zaken die het personeel, de huisvesting, de informatievoorziening, de ICT-voorzieningen, het facility management en het financiële beheer betreffen. DBV bestaat uit vier vakeenheden (HRM, ICT, Informatie en Facilitair) en daarnaast nog de 3 eenheden SBP (Strategie, Bedrijfsvoering en Projectmanagement), FPC (Financiën, Planning en Control) en het Directiesecretariaat.

- Directie Financieel-Economische Zaken

De directie Financieel-Economische Zaken (FEZ) heeft een EZ-brede<sup>2</sup> verantwoordelijkheid voor de financiële functie van EZ en ziet, vanuit regelgeving (het Besluit taak FEZ en de Comptabiliteitswet), toe op:

1. een adequate financiële functie (incl. apparaats- en beleidsuitgaven) bij EZ en haar dienstonderdelen;
2. doelmatig en doeltreffend beleid en dito uitvoering;
3. een adequate beheersing van de organisaties, inclusief de bedrijfsvoering.

Alle beleidsontwikkelingen en stukken die financiële gevolgen (kunnen) hebben, behoeven toetsing door de directeur FEZ. Dit uit zich door o.a. de medeparaaf van FEZ.

FEZ stelt jaarlijks de begroting en het jaarverslag van EZ op alsmede het verslag van het Fonds Economische Structuurversterking (Fes). FEZ oefent toezicht uit op de wijze waarop de hoofden van dienst van het kerndepartement en de buitendiensten de begroting uitvoeren. Dit toezicht spitst zich toe op het waarborgen van een ordentelijk en controleerbaar financieel en materieel beheer, een doelmatige en rechtmatige besteding van middelen en voorkomen van overschrijdingen van de toegewezen budgetten. Hoe groter de (potentiële) risico's, hoe intensiever het FEZ-toezicht.

- Auditdienst

De Auditdienst (AD) is een onpartijdige organisatie binnen EZ van breed opgeleide en gekwalificeerde auditors. De Auditdienst voert enerzijds de wettelijke accountantscontrole uit zoals voorgeschreven in de Comptabiliteitswet. Anderzijds verrichten de AD onderzoeken, audits op verzoek van de politieke leiding en het management van het departement, de buitendiensten en agentschappen. De AD voert audits uit naar alle aspecten van de bedrijfsvoering en de beleidsprocessen.

### **b. Agentschap NL**

Agentschap NL (AgNL) is de uitvoeringsorganisatie van EZ, waarin per 1 januari 2010 het werk van de voormalige uitvoeringsorganisaties SenterNovem (SN), EVD en Octrooicentrum Nederland (OCNL) is samengebracht. AgNL is ingedeeld in 5 thematische divisies met gecentraliseerde bedrijfsvoering en één front-office.

De divisies houden zich bezig met de uitvoering van overheidsbeleid rond de thema's Duurzaamheid, Innovatie en Internationaal. De divisies zijn:

- NL Energie en Klimaat
- NL EVD Internationaal
- NL Innovatie
- NL Milieu en Leefomgeving
- NL Octrooicentrum

Agentschap NL werkt als baten-lastendienst volledig in opdracht van overheden op basis van heldere, zakelijke afspraken. De divisies van Agentschap NL maken zelf geen beleid maar werken in opdracht van overheden. AgNL voert programma's uit voor 29 opdrachtgevers, verdeeld over 11 verschillende departementen en 17 overige opdrachtgevers zoals decentrale overheden en de EU. De vijf grootste opdrachtgevers zijn:

---

<sup>2</sup> Dit betreft zowel de directoraten-generaal, de batenlastendiensten (Agentschap NL en Agentschap Telecom), de diensten (NMa, SodM, CA, PIANOo) en de ZBO's (CBS, RvB NMa, OPTA, KvK's). De aanpak van FEZ houdt rekening met van de mate van verzelfstandiging van deze dienstonderdelen.

<b>5 grootste opdrachtgevers</b>	<b>Opdrachtvolume (in €)</b>
Economische Zaken	62%
Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening & Milieubeheer	21%
Buitenlandse Zaken	7%
Verkeer & Waterstaat	5%
Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit	2%

Begin 2010 werkten er 2.293 fte's bij Agentschap NL. Dat zijn 55 fte's minder dan in 2009. Circa 70% is ambtenaar en 30% (structurele) inhuur. Dit is een momentopname; het aantal fte's "ademt" mee met de ontwikkeling van de opdrachtenportefeuille, die op haar beurt weer voortvloeit uit politieke besluitvorming. De inhuur fungeert als flexibele schil om de fluctuaties in het opdrachtenpakket te kunnen opvangen.

De werkzaamheden van Agentschap NL zijn te verdelen in de volgende vier activiteiten:

<b>Activiteit</b>	<b>Voorbeelden</b>
Informereren en adviseren	Voorlichting en advies internationaal ondernemen, kennisoverdracht duurzame energie, kennisoverdracht implementatie milieubeleid (InfoMil), voorlichting EU kaderprogramma, kennisontwikkeling en voorlichting intellectueel eigendom
Financieren	Financiële stimulering innovatie (subsidies, krediet, fiscale stimulering), financiële stimulering ondernemerschap (subsidie, garantie op bancaire krediet), financiële stimulering duurzame energie en energie-efficiency (subsidies, fiscaal), subsidies internationaal ondernemen en samenwerken
Netwerken	Aantrekken buitenlandse investeringen, handelsmissies, energietransitie, convenanten energie-efficiency bedrijfsleven, faciliteren duurzaamheids-convenanten gemeenten en provincies, (intern.) matchmaking bedrijven
Uitvoeren wet- en regelgeving	Monitoring milieu- en duurzaamheidsprestaties, uitvoering afval- en bodembeleid (vergunningen en meldingen), octrooiverlening

AgNL voert zijn opdrachten uit op tariefbasis. Sinds het ijkjaar 2004 daalden de reële tarieven met ruim 10%. In 2009 stegen de tarieven. Dit had deels te maken met extra werkzaamheden in het kader van de economische crisis. In verband met de taakstelling op ambtenaren zijn deze werkzaamheden namelijk uitgevoerd door relatief dure, tijdelijke inhuurkrachten.

### ***c. Overige diensten en agentschappen***

#### Centraal Planbureau

Het Centraal Planbureau (CPB) maakt onafhankelijke economische analyses die wetenschappelijk verantwoord zijn en die relevant zijn voor de beleidsvorming in Nederland. Het CPB is een inhoudelijk onafhankelijk onderzoeksinstituut dat organisatorisch onderdeel is van het Ministerie van Economische Zaken.

#### Consumentenautoriteit

De Consumentenautoriteit (CA) is de toezichthouder op consumentenrecht en eerlijke handel. De Consumentenautoriteit bevordert eerlijke handel tussen bedrijven en consumenten, met als uitgangspunt de economische belangen van consumenten. Het aanpakken van collectieve inbreuken en het vergroten van kennis over rechten en plichten zijn daarbij de belangrijkste taken.



Agentschap Telecom

Agentschap Telecom (AT) houdt zich bezig met het verruimen, verdelen en optimaliseren van het elektronische communicatiedomein. Daarnaast maakt AT (inter-)nationale afspraken over het gebruik van frequenties. AT verleent vergunningen, bijvoorbeeld voor mobilifoons en marifoons, maar ook voor lokale en commerciële omroepen.

Staatstoezicht op de Mijnen

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) is een inspectiedienst van EZ, die toezicht houdt op de opsporing en winning van delfstoffen: aardolie, aardgas, zout en aardwarmte. Daarnaast houdt SodM toezicht op de stabiliteit van mergelgrotten in Limburg en is men ook aangewezen als toezichthouder op buisleidingen, die vallen onder de Gaswet. Opdracht van SodM is zeker te stellen dat de delfstofwinning op een maatschappelijk verantwoorde wijze wordt uitgevoerd.

PIANOO

PIANOO Expertisecentrum Aanbesteden is de netwerkorganisatie voor overheidsopdrachtgevers. Iedereen die zich in de publieke sector bezighoudt met het inkopen en aanbesteden van werken, leveringen en diensten kan bij PIANOO terecht voor informatie, advies en praktische tips. Daarmee wil PIANOO betere overheidsaanbestedingen bereiken.

***d. Zelfstandige bestuursorganen***

Centraal Bureau voor de Statistiek (circa 2.500 werknemers)

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) heeft tot taak het verzamelen en bewerken van gegevens met als doel het publiceren van statistieken ten behoeve van praktijk, beleid en wetenschap. Naast de verantwoordelijkheid voor de nationale (officiële) statistieken is het CBS ook belast met de productie van Europese (communautaire) statistieken. Het CBS is sinds 2004 een zelfstandig bestuursorgaan. De minister van EZ heeft geen hiërarchische maar wel een systeemverantwoordelijkheid voor de statistische informatievoorziening van rijkswege. Dat wil zeggen dat de minister politiek verantwoordelijk is voor wetgeving en budget, voor het in stand houden van de voorwaarden voor een onafhankelijke en publieke productie van kwalitatief goede en betrouwbare statistieken.

Nederlandse Mededingingsautoriteit (417)

De Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa) is een belangrijk instrument bij de uitvoering van het mededingingsbeleid. De uitvoering van de Mededingingswet is opgedragen aan de NMa. De Raad van Bestuur van de NMa is een zelfstandig bestuursorgaan, de rest van de NMa-organisatie is onderdeel van EZ. De NMa handhaaft het verbod op kartels en op misbruik van een economische machtspositie en toetst fusies en overnames. Naast de drie NMa-directies die zich bezighouden met de uitvoering van de Mededingingswet is de Energiekamer als kamer ondergebracht bij de NMa. De Energiekamer is belast met de uitvoering van het toezicht op de Elektriciteitswet 1998 en de Gaswet. Ook de Vervoerkamer is onderdeel van de NMa. Deze kamer houdt sectorspecifiek (mededingings)toezicht op de spoorsector, de luchtvaartsector en overig openbaar vervoer als tram-, metro- en busvervoer. De Energiekamer en de Vervoerkamer vormen samen de Directie Regulering Energie en Vervoer (DREV).

Onafhankelijke Post en Telecommunicatie Autoriteit

OPTA is het zelfstandig bestuursorgaan dat verantwoordelijk is voor uitvoering van de Telecommunicatiewet, de Postwet en de bijbehorende Europese en lagere regelgeving. OPTA zorgt voor voldoende concurrentie op de elektronische communicatiemarkten en de postmarkt. Dat doet zij door deze markten te onderzoeken en waar nodig vooraf in te grijpen. OPTA grijpt in zolang er op een markt een marktpartij met aanmerkelijke marktmacht aanwezig is.

De politieke verantwoordelijkheid voor OPTA ligt bij de Minister van Economische Zaken, maar OPTA is onafhankelijk en neemt haar eigen beslissingen los van politieke of ondernemingsbelangen.

*Op de volgende pagina treft u het organogram van EZ aan inclusief de namen van hoofden van dienst en directeuren.*

**Versie 11 oktober 2010**

**Organogram EZ met namen**

**EZ-begroting (gegevens o.b.v. begroting 2010)**

***Verplichtingen en uitgaven***

- EZ specificeert bij de begrotingsartikelen de verplichtingenramingen in plaats van de uitgavenramingen, omdat de verplichtingenramingen het meeste inzicht geven in het actuele beleid. Beleidsbeslissingen, zoals het introduceren of het beëindigen van subsidieregelingen, zijn in de verplichtingenramingen direct traceerbaar. Vanwege de doorlooptijden en betalingschema's van subsidies, bieden de uitgavenramingen in dat opzicht minder informatie.
- De omvang van de EZ-begroting bedraagt structureel per jaar:
  - Ca. € 2,9 miljard in kas
  - Ca. € 3,7 miljard in bruto verplichtingen
- De omvang van de EZ-begroting in bruto verplichtingen wijkt in grote mate af van de begroting in kas-termen vanwege een aantal garantieregelingen en verplichtingen die worden aangegaan i.v.m. de *Stimuleringsregeling Duurzame Energie (SDE)*.

De verplichtingenruimte bij garantieregelingen is vele malen groter dan de bijbehorende kas. De kas wordt alleen geraamd voor het percentage waarvan verwacht wordt dat door gebruikers aanspraak gemaakt moet worden op de garantie. De grootste garantieregelingen in 2010 zijn:

- *Garantieregeling Scheepsbouw*; ca. € 1 miljard verplichtingenruimte, € 9 miljoen kas
- *Borgstelling Midden en Kleinbedrijf (BMKB)*; ca. 0,76 miljard verplichtingenruimte, ca. € 45 miljoen kas
- *Groeifinancieringsfaciliteit en Garantie ondernemingsfinanciering (GO, crisismaatregel)*; ca. € 1,68 miljard verplichtingenruimte, ca. € 112 miljoen kas

Ook voor de SDE geldt dat de verplichtingenruimte groter is dan de bijbehorende kas in de latere jaren. Dit komt doordat bij het vastleggen van de verplichtingen wordt uitgegaan van het meest ongunstige stroomprijsscenario waarbinnen een maximale vergoeding moet worden betaald aan de producenten van duurzame energie. In 2010 is zelfs sprake van een verplichtingenruimte van € 8,76 miljard.

- De verdeling van de beschikbare kas-middelen naar apparaats- en beleidsgelden is als volgt:
  - Apparaat circa. € 350 miljoen (waarvan € 160 miljoen bijdrage aan agentschappen)
  - Beleid circa. € 2,9 miljard
- De belangrijkste structurele instrumenten (in kas-termen) per beleidsartikel zijn:
  - Artikel 1: Goed functionerende economie en markten in Nederland en Europa (€ 89 miljoen)
    - NMa/DTe € 45,7 miljoen.
  - Artikel 2: Een sterk innovatievermogen (€ 866 miljoen)
    - Innovatieprogramma's € 239,9 miljoen.  
*Met deze programma's wordt beoogt Nederland op specifieke gebieden te laten excelleren inclusief een aansluitend onderwijs- en arbeidsaanbod. Deze programmatische aanpak kent daarom naast technologische innovatielijnen ook bouwstenen als menselijk kapitaal, valorisatie, internationalisering en versterking in de regio's.*
    - Lucht en ruimtevaart € 90,2 miljoen.
  - Artikel 3: Een concurrerend ondernemingsklimaat (€ 499 miljoen)

- BMKB € 44,7 miljoen.  
*Het doel van deze garantieregeling is het wegnemen van belemmeringen die kleine ondernemingen ondervinden bij het verkrijgen van toegang tot de kapitaalmarkt.*
- Pieken in de Delta (PID) € 99,7 miljoen.  
*Met dit programma worden gebiedsgerichte kansen met nationaal belang gestimuleerd.*
- Artikel 4: Doelmatige en duurzame energiehuishouding (€ 1.249 miljoen)
  - MEP & SDE € 790,9 miljoen.  
*De MEP is de voorloper van de Stimuleringsregeling Duurzame Energie. Hiermee wordt de onrendabele top van investeringen in duurzame energie gesubsidieerd.*
  - Energie Innovatie € 106,4 miljoen.  
*Heeft als doel de technische kennis over energie-efficiency en duurzame energie uit te breiden.*
- Artikel 5: Internationale economische betrekkingen (€ 138 miljoen)
  - Internationaal excelleren Package 4 Growth € 13,5 miljoen
  - *Gericht op India en China. Deze faciliteit beoogt het Nederlandse bedrijfsleven met onderscheidende kennis, producten en diensten op snelgroeiende, zeer competitieve markten, sterk en snel te kunnen positioneren.*
  - Internationaal excelleren 2Getthere € 6,9 miljoen  
*Meerjarige publieke ondersteuning voor samenwerkingsverbanden van minimaal acht bedrijven en instellingen om op een strategische en planmatige wijze te internationaliseren.*
- Artikel 8: Economische analyses en prognoses/CPB (€ 13,5 miljoen)
- Artikel 9: Voorzien in maatschappelijke behoefte aan statistieken/CBS (€ 192 miljoen)
- Artikel 10: Elektronische communicatie en post (€ 80 miljoen)
  - ICT-flankerend beleid en administratieve lasten € 28,5 miljoen.  
*Dit programma werkt aan de elektronische overheid vanuit de doelstelling dat slimme inzet van ICT de administratieve lasten voor het bedrijfsleven zal verlichten. Daarnaast worden hieruit overheidsbrede ICT-oplossingen beheerd die de communicatie tussen overheden, burgers en bedrijven vereenvoudigen.*
  - PRIMA € 12,2 miljoen.  
*EZ coördineert en beheert de gelden voor het Programma Implementatie ICT-agenda (PRIMA). Hiermee worden projecten met een groot uitstralingseffect uitgevoerd.*

### **Financiering vanuit het Fonds Economische Structuurversterking (Fes)**

- Een groot aantal EZ-instrumenten op het gebied van innovatie wordt gefinancierd uit het Fonds Economische Structuurversterking (FES). Voor de periode 2010-2014 gaat het hierbij gemiddeld per jaar om zo'n € 378 miljoen.

### **Ontvangsten**

- De totale ontvangsten die in 2010 op de EZ-begroting binnen komen bedragen ca. € 8,8 miljard.
  - *Bijna € 7,8 miljard van de totale ontvangsten bestaat uit aardgasbaten*
  - *Ongeveer € 3,8 miljard van de aardgasbaten wordt in 2010 via het Fes-fonds geïnvesteerd. Het overige deel vloeit naar de schatkist.*
  
- Andere grote ontvangsten betreffen:
  - High Trust; ca. € 26,5 miljoen.  
*Dit betreft de boetetaakstelling met inspanningsverplichting van de EZ-toezichthouders (NMa, OPTA, Consumenten Autoriteit en Agentschap Telecom).*
  - Ontvangsten Rijksoctrooiwet; ca. € 29,2 miljoen.  
*Dit zijn ontvangsten uit de procedure en instandhoudingstaksen.*
  - Ontvangsten TOP; ca. € 18 miljoen.  
*Deze ontvangsten bestaan uit rente en aflossingen op in het verleden verstrekte kredieten.*
  - Ontvangsten BMKB; € 25,2 miljoen.  
*Deze ontvangsten bestaan uit provisies over kredieten en terugbetalingen en rente op eerdere verliesdeclaraties.*
  - COVA; € 82 miljoen.  
*Deze inkomsten worden direct doorgesluisd naar het Centraal Orgaan Voorraadvorming Aardolieproducten (COVA) en dienen ter dekking van de exploitatiekosten van het aanhouden van noodvoorraden aardolieproducten.*
  - Veiling CO2-emissierechten
    - *In de periode 2008-2012 worden emissierechten geveild met een verwachte totaalopbrengst van ongeveer € 220 miljoen.*
    - *Hierbij wordt de helft in 2010 geveild. De overige twee veilingen staan gepland in 2011 en 2012.*

## **Kengetallen economie en EZ-beleid**

### **Macro-economische ontwikkelingen (Groei in %, tenzij anders vermeld)**

	2007	2008	2009	2010*	2011*	2011-2015* (jaargemiddelde)
<b><u>Kernontwikkeling</u></b>						
Bruto binnenlands product (mld. €)	571,8	596,2	572,0	593,4	616,1	700,6 (in 2015)
Bbp-volume-groei	3,6	2,0	-4,0	1¾	1½	1¾
Consumptie huishoudens	1,7	1,3	-2,5	1¼	1½	1¼
Bedrijfsinvesteringen (excl. woningen)	4,8	9,8	-17,9	-5¼	3¼	4½
Arbeidsproductiviteit per gewerkt uur (marktsector)	1,8	0,8	-3,1	4½	2	2
<b><u>Handel</u></b>						
Uitvoer goederen	8	1	-9,2	12¾	7½	5¼
Invoer goederen	6,4	3,7	-10,3	11½	6	5¾
Saldo lopende rekening (%bbp)	8,6	4,8	5,1	n.b.	n.b.	n.b.
<b><u>Werkloosheid</u></b>						
Werkloosheid (% beroepsbevolking, eindjaar)	4,5	3,9	4,8	5¾	5¾	5
<b><u>Prijzen</u></b>						
Consumentenprijs	1,6	2,5	1,2	1¼	1½	1¾
Consumentenprijs (Europees geh.)	1,6	2,2	1	n.b.	n.b.	n.b.

Bronnen: cMEV 2011 en concept update Economische Verkenning 201 van het CPB, CBS, DNB;  
\*=raming.

### **Het Nederlandse bedrijfsleven**

	2007	2008	2009
Totaal aantal bedrijven in Nederland	810.049	830.155	832.253
Percentage MKB van het totaal aantal bedrijven	99	99	99
Aantal starters	69.633	79.263	75.271
Aantal bedrijfsbeëindigingen	49.796	50.567	61.626
Percentage MKB bedrijven dat de laatste drie jaar nieuwe producten op de markt heeft gebracht	33	27	30
Aantal internationaal opererende bedrijven in Nederland (ondernemingen die importeren en/of exporteren)	113.987	121.279	118.081

Bron: EIM

### **Arbeidsmarkt (duizendtallen)**

	2006	2007	2008	2009	2010 KWI
Werkenden	7097	7309	7501	7469	7359
Werklozen	410	344	300	377	449
Beroepsbevolking	7506	7653	7802	7848	7807
Vacatures	204	242	234	134	113

Bron: CBS

### **Sentiment: Consumenten- en producentenvertrouwen (jaargemiddelde saldo positieve en negatieve antwoorden, seizoensgecorrigeerd)**

	2006	2007	2008	2009	2010 (juli)
Consumentenvertrouwen	-0,5	8,1	-20	-22,4	-14
Producentenvertrouwen	6,8	7,8	0,4	-13,9	-2,4

Bron: CBS

### **Kerncijfers overheidsfinanciën (% bbp, eindjaar)**

	2007	2008	2009	2010*	2011*	2012*	2013*	2014*	2015*
Feitelijk EMU-saldo	0,2	0,7	-5,4	-5,9	-3,6	-3,1	-2,5	-2,7	-2,7
Structurele EMU-saldo (EC methode)	-1,0	-0,5	-3,8	-4,5	-2,6	-2,4	-2,1	-2,4	-2,4
EMU-schuld	45,5	58,2	60,8	64,8	66,7	68,3	68,9	69,3	69,6

Bron: cMEV 2011 en concept update Economische Verkenning 201 van het CPB; \*=raming.

**Aantal kengetallen beleidsinstrumenten EZ**

Bron: EZ jaarverslag 2009

**Innovatie**

	2007	2008	2009
<b>Aantal verstrekte innovatievouchers</b>	5.800	8.000	8.177
<b>Verzilveringspercentage van in voorafgaande jaar verstrekte innovatievouchers</b>	56%	58%	62%
<b>Aantal Innovatie Prestatie Contracten (IPC's)</b>	3	29	24
<b>Aantal deelnemende bedrijven IPC's</b>	65	718	623
<b>Aantal verstrekte innovatiekredieten</b>	nvt	10 (€ 19 mln)	26 (€ 38 mln)
<b>Aantal bedrijven dat gebruik maakt van WBSO</b>	13.030	13.450	15.440
<b>Innovatieprogramma's: deelnemende bedrijven en instellingen</b>	1.000	1.500	2.500
<b>Aantal gestarte projecten Small Business Innovation Research (SBIR)</b>	19	46	8

**Financiering**

	2007	2008	2009
<b>Aantal verstrekte garanties Borgstelling MKB</b>	3.376	2.915	2.442
<b>Bedrag aan garanties Groiefaciliteit</b>	€ 10 mln	€ 23 mln	€ 10 mln

**Regionale economische structuurversterking**

	2006	2007	2008	2009
<b>Aantal projecten Pieken in de Delta</b>		68	77	41
<b>Realisatie geherstructureerde bedrijventerreinen per 31 december (cumulatief)</b>	499 hectare	835 hectare	1.547 hectare	nog niet bekend
<b>Realisatie nieuwe bedrijventerreinen per 31 december (cumulatief)</b>	356 hectare	279 hectare	815 hectare	nog niet bekend

**Duurzame energie**

	2007	2008	2009
<b>Toegekende SDE-subsidies</b>	Niet van toepassing	215 Megawatt	640 Megawatt

**Internationaal**

	2007	2008	2009
<b>Aantal economische missies</b>	6	16	16
<b>Aantal bedrijven dat dankzij Programma Starters Buitenland (PSB) internationaal is gaan ondernemen</b>	335	349	434
<b>Omvang aangetrokken investeringen (NFIA)</b>	€ 578 mln (155 projecten)	€ 667 mln (182 projecten)	€ 3.140 mln (155 projecten)
<b>Aantal unieke Nederlandse bedrijven dat in het klantenbestand van de EVD staat ingeschreven en één of meer producten afneemt</b>	42.018	51.018	58.016

**ICT**

	2007	2008	2009
<b>Aantal projecten Maatschappelijke sectoren en ICT</b>	10	14	16



**Versie 11 oktober 2010**

## **DEEL 2. Interne/externe werkwijze en processen**

## **DEEL 2. Interne/externe werkwijze en processen**

Hieronder komt een aantal aspecten van de werkwijze en procesgang binnen en buiten het ministerie aan de orde. Het betreft hier de huidige gang van zaken. Zeker waar het de interne werkwijze en processen betreft, is aanpassing op de voorkeuren van een nieuwe bewindspersoon uiteraard mogelijk.

NB: vanwege de fusie tussen EZ en LNV moeten sommige processen worden gelijkgeschakeld. Daarom ontbreken sommige passages (mbt de ondersteuning vanuit het departement) vooralsnog in het introductiedossier. U ontvangt separaat een nota over de interne processen en overlegvormen. Deze wordt met u besproken door de SG en de directeur Bureau Bestuursraad.

Aan de orde komen achtereenvolgens:

- A. Centrale overlegvormen
- B. Parlementaire zaken
- C. Ministerraad
- D. Begrotingscyclus
- E. Wetgeving

## **A. Centrale overlegvormen**

PM: volgt separaat

## **B. Parlement**

### **Omgang met het parlement**

De bewindspersonen verschijnen geregeld in het parlement. In de Eerste Kamer (EK) gaat het doorgaans om het verdedigen van een wetsvoorstel. In de Tweede Kamer (TK) gaat het veelal om het beantwoorden van mondelinge vragen (zie hierna: Vragenuur), om het verdedigen van een wetsvoorstel of om het voeren van een Algemeen Overleg. In spoedeisende gevallen kan de Kamer ook gebruik maken van het interpellatierecht. Een interpellatie is een spoedeisend debat, dat meestal wordt afgerond met het indienen van één of meer moties. De Eerste Kamer vergadert in de regel alleen op dinsdag. De Tweede Kamer komt plenair bijeen op dinsdag, woensdag en donderdag. Daarnaast wordt de maandag regelmatig benut voor het houden van een wetgevings- of nota-overleg.

### **Algemeen Overleg**

Tijdens een Algemeen Overleg wordt met de bewindspersoon van gedachten gewisseld over het beleid, bijvoorbeeld naar aanleiding van een brief, notitie of rapport van het kabinet. Bewindspersonen van EZ voeren dit overleg meestal met de leden van de Vaste Commissie voor Economische Zaken. Alleen tijdens een plenaire vergadering kan de Tweede Kamer over een wetsvoorstel stemmen en kunnen moties worden ingediend; als de leden moties wensen in te dienen na een AO vindt dit plaats gedurende een VAO in de plenaire zaal.

### **Plenair Debat**

Plenaire vergaderingen zijn vergaderingen van alle 150 Tweede Kamerleden, deze vinden plaats in de Plenaire Zaal. In de plenaire zaal worden bijna alle wetsvoorstellen behandeld. Daarnaast is een plenair debat vaak een debat op hoofdlijnen, bijvoorbeeld de Algemene Politieke Beschouwingen of een afronding van een onderwerp dat al eerder is besproken in een commissie. Alleen tijdens een plenaire vergadering kan de Tweede Kamer over een wetsvoorstel stemmen en kunnen moties worden ingediend.

### **Vragenuur**

De Tweede Kamer houdt iedere dinsdag van 14.00 - 15.15 uur het wekelijkse vragenuur. TK-leden kunnen tot dinsdag 12.00 uur onderwerpen ter goedkeuring aanmelden bij de Kamervoorzitter. Om 12.00 uur geeft de griffie aan het ministerie door welke vragen zijn goedgekeurd. De voorbereidingstijd is dus kort. Vóór het vragenuur wordt door het desbetreffende DG de relevante schriftelijke informatie via de parlementair coördinator bij de bewindspersoon aangeleverd. De minister dient zich in beginsel altijd beschikbaar te houden voor het vragenuur, uitgezonderd van de recesperiode.

### **Schriftelijke vragen**

Een veel gebruikt middel om inlichtingen te vragen aan het kabinet zijn de zogenaamde schriftelijke vragen. Deze vragen komen door de week dagelijks binnen en dienen binnen 3 weken beantwoord te worden. Die termijn kan hooguit eenmaal, schriftelijk beargumenteerd, met 3 weken worden verlengd. Daarna staat het de vragensteller vrij de bewindspersoon op te laten roepen voor mondelinge beantwoording van de gestelde vragen. Gelet op deze termijnen wordt de beantwoording van schriftelijke Kamervragen scherp bewaakt, mede met behulp van een wekelijks overzicht ten behoeve van de Ministerstaf.

### **Vaste Commissie voor Economische Zaken**

De Vaste Commissie voor Economische Zaken is in de TK de meest frequente gesprekspartner van de bewindspersonen. Meestal gaat het om een Algemeen Overleg (AO) over een door het ministerie aangedragen, of door de Vaste Commissie opgevoerd, beleidsonderwerp. De vergaderingen zijn in beginsel openbaar. Op dit moment is mw. Albayrak (PvdA) fungerend voorzitter van de Commissie. De Commissie houdt, behoudens de recesperiodes, iedere 2 weken een (besloten) procedurevergadering. Tijdens deze vergaderingen worden alle brieven die de bewindspersonen aan de Kamer hebben gezonden besproken, alsmede de aanhangige wetsvoorstellen. De Commissie kan dan besluiten tot het voeren van een overleg met de regering,

het vragen van (nadere) informatie, het houden van hoorzittingen etc. Wanneer de Commissie overigens een ambtenaar van het ministerie wil uitnodigen voor een hoorzitting dient zij hiervoor toestemming te vragen aan de bewindspersoon. Ook de Eerste Kamer heeft een Commissie voor Economische Zaken. Mevrouw Kneppers-Heynert (VVD) is voorzitter van deze commissie.

Een bewindspersoon kan door alle commissies worden uitgenodigd. De regering beslist uiteindelijk welk bewindspersoon/personen aanwezig zal/zullen zijn tijdens een AO. Uitgangspunt is dat de bewindspersoon verantwoordelijk voor te bespreken brief/beleid aanwezig zal zijn.

### **Ondersteuning van bewindspersonen in het parlement**

PM: volgt separaat

#### **Informele contacten**

Naast de formele weg tussen Regering en Kamer kan het handig zijn om in de Kamer te sonderen over bepaalde voor de bewindspersoon belangrijke beleidsonderwerpen. Alle Kamercontacten verlopen via de parlementair coördinator en de politiek assistent. Deze kunnen achterhalen waar de meerderheden in de Kamer liggen en welke wensen er bij de woordvoerders van de diverse fracties zijn. Tevens kunnen zij als liaison tussen de bewindspersoon en de partijen in de Kamer fungeren. Het is niet gebruikelijk dat overige ambtenaren contacten hebben met het parlement. Uiteraard kan de bewindspersoon zelf direct met woordvoerders contact opnemen.

#### **Ondersteuning ministerie aan parlement**

Het initiatief tot wetgeving komt niet per definitie van de regering, maar kan ook van de Tweede Kamer komen. Eén of meer leden kunnen een initiatiefvoorstel aanhangig maken. Voor de formulering van een initiatiefwetsvoorstel kan het lid een beroep doen op het betrokken ministerie. Voor bijstand ten aanzien van initiatiefvoorstellen is toestemming van de bewindspersoon vereist. Het betreft louter technisch-juridische bijstand. Veelal vindt de bijstand plaats in overleg met het Bureau Wetgeving van de Tweede Kamer. Initiatiefvoorstellen worden in beginsel op dezelfde wijze behandeld als voorstellen van de regering, met dien verstande dat de voorsteller de rol van de minister overneemt.

## C. Ministerraad

### Ministerraad

De ministerraad (MR) wordt gevormd door de Nederlandse ministers en staat onder voorzitterschap van de minister-president. De MR heeft als taak en bevoegdheid te beraadslagen en te besluiten over het algemeen regeringsbeleid en dient de eenheid van dat beleid te bevorderen. Staatssecretarissen zijn geen lid van de MR, maar kunnen met raadgevende stem deelnemen aan vergaderingen van de raad. Dat kan als er onderwerpen worden behandeld waarbij ze uit hoofde van hun taak rechtstreeks zijn betrokken, bij afwezigheid van de minister of voor zover de raad uit anderen hoofde hun aanwezigheid wenselijk acht.

De minister-president stelt de agenda vast en regelt tijdens de vergaderingen de orde der werkzaamheden. In het 'Reglement van orde voor de ministerraad' (RvO) zijn regels vastgelegd over onder meer de samenstelling, de taken, de bevoegdheden en de werkwijze van de MR. De MR wordt ambtelijk ondersteund door een secretaris en adjunct-secretaris van het ministerie van Algemene Zaken. Verder woont ook de directeur-generaal van de Rijksvoorlichtingsdienst de vergaderingen van de MR bij, omdat deze is belast met de woordvoering over het in de MR besprokene.

De MR komt in de regel eenmaal per week op vrijdag bijeen. Behalve op vrijdag kan de MR bijeenkomen "zo dikwijls als de minister-president of ten minste twee andere ministers dat wenselijk achten", aldus artikel 8 van het RvO.

### Onderraden

Uit het oogpunt van taakverdeling en efficiënte besluitvorming worden voorstellen waarover de ministerraad dient te besluiten, eerst voorgelegd aan een onderraad van de ministerraad.

Alle onderraden worden voorgezeten door de minister-president. Daarnaast is er per onderraad een coördinerend minister verantwoordelijk voor een gecoördineerde voorbereiding en inbreng van de stukken. Het gaat op dit moment om de onderstaande onderraden en coördinerend ministers:

- Raad voor Internationale en Europese Zaken - Minister van Buitenlandse Zaken
- Raad voor Economie, Kennis en Innovatie - Minister van Economische Zaken
- Raad voor Duurzame Leefomgeving - Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
- Raad voor Sociale Samenhang - Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid voor het onderdeel sociaal-economisch en inkomens beleid en de minister voor Wonen, Wijken en Integratie voor het onderdeel maatschappelijke ontwikkeling.
- Raad voor Veiligheid en Rechtsorde - Minister van Justitie en minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK)
- Raad voor Bestuur, Overheid en Publieke Dienstverlening - Minister van BZK

Voor EZ is primair de Raad voor Economie, Kennis en Innovatie (REKI) van belang en daarnaast de Raad voor Duurzame Leefomgeving (ruimtelijk beleid), de Raad voor Internationale en Europese Zaken (EU-beleid, economische diplomatie) en de Raad voor Sociale Samenhang (sociaal-economisch en inkomensbeleid). De besluitvorming in de onderraden van de Ministerraad wordt voorbereid in zogenaamde ambtelijke voorportalen. De voor EZ belangrijkste zijn de Commissie voor Economie, Kennis en Innovatie (CEKI) en de Interdepartementale Commissie Ruimtelijke Economie (ICRE), ambtelijke voorportalen van de REKI. Een andere ambtelijke commissie die van belang is, is de Centraal Economische Commissie (CEC), bestaande uit topambtenaren van de sociaal-economische driehoek, de directeur van het Centraal Planbureau (CPB) en de president van De Nederlandsche Bank. De CEC is verantwoordelijk voor de advisering inzake het algemeen economisch beleid.

### Rijksministerraad

De rijksministerraad (RMR) bestaat uit de leden van de ministerraad en de gevolmachtigd ministers van de Nederlandse Antillen en van Aruba. De RMR vergadert in beginsel eenmaal per maand op vrijdag voorafgaand aan de MR. Tijdens dit overleg worden punten besproken over Koninkrijksaangelegenheden.

## D. Begrotingscyclus

### Begroting

De begroting is een wet waarin de minister de Staten-Generaal vraagt middelen ter beschikking te stellen om doelstellingen te realiseren. Als een begrotingswet is aangenomen, is de minister gemachtigd verplichtingen aan te gaan en de daaruit voortvloeiende uitgaven te doen voor de in de begroting opgenomen doeleinden. Deze autorisatie van verplichtingen en kasuitgaven heeft alleen betrekking op het begrotingsjaar. Om de meerjarige doorwerking van beleid te laten zien, worden in de begroting ook meerjarenramingen opgenomen. Wijzigingen die de minister na aanvaarding van de begrotingswetten door de Staten-Generaal noodzakelijk acht, brengt hij in de loop van het begrotingsjaar tot stand via de suppletore begrotingswetsvoorstellen.

### Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording

Sinds 2002 kent de rijksoverheid een zogenaamde VBTB-begroting (Van Beleidsbegroting tot Beleidsverantwoording). Het doel van de VBTB-begroting is om de relatie tussen doelen, de daarvoor in te zetten activiteiten en middelen inzichtelijke te maken. Daarbij staan de volgende vragen centraal:

- ° wat wil het ministerie van EZ bereiken?
- ° hoe gaat het ministerie dat aanpakken?
- ° en welke middelen worden daarvoor ingezet?

De begrotingsartikelen zijn langs die lijnen opgezet. Met de invoering van VBTB is de indeling van de begroting ingericht naar de onderscheiden beleidsterreinen van EZ: de beleidsartikelen. Per beleidsartikel zijn de algemene beleidsdoelen nader geconcretiseerd in operationele doelstellingen. Per operationele doelstelling wordt geëxpliciteerd wat de concrete doelen zijn, met welke activiteiten deze zullen worden verwezenlijkt en welke kosten daaraan zijn verbonden.

### Begrotingscyclus

De begrotingscyclus kent drie fasen: voorbereiding, uitvoering en verantwoording.

#### ° Voorbereiding

##### *Begrotingsaanschrijving*

De begrotingsvoorbereiding start jaarlijks met de begrotingsaanschrijving van het ministerie van Financiën (eind jaar t-2). Daarin wordt het tijdschema voor de begrotingscyclus weergegeven, alsmede de vereisten waaraan de begrotingsstukken op de verschillende externe besluitvormingsmomenten dienen te voldoen. Op basis van deze aanschrijving stelt directie FEZ een interne begrotingsaanschrijving op.

##### *Beleidsbrief*

De EZ-onderdelen leveren begin t-1 voorstellen aan voor beleidsintensiveringen of uitvoeringstegenvallers (of -meevallers) welke voor generale compensatie in aanmerking zouden moeten komen. Op basis van de ingediende voorstellen wordt een concept beleidsbrief opgesteld ten behoeve van besluitvorming in de Bestuursraad. De beleidsbrief wordt in maart bij de minister van Financiën ingediend. De beleidsbrief bevat de voorstellen EZ voor beleidsintensiveringen en -extensiveringen, alsmede de belangrijkste interne verschuivingen.

##### *Kaderbrief*

De beleidsbrieven en het daarover gevoerde bilaterale overleg vormen de basis van de kaderbrief die door de minister van Financiën wordt opgesteld. Deze brief bevat voorstellen voor het budgettaire kader voor de komende begroting. Op basis van de Kaderbrief vindt vervolgens politieke besluitvorming plaats over de uitgaven voor het komend begrotingsjaar en de meerjarenramingen.

##### *Conceptbegroting*

Medio juni dienen de ministeries de concept-begroting in bij de minister van Financiën. In augustus besluit het Kabinet over de Miljoenennota en de departementale begrotingen.

## Versie 11 oktober 2010

### *Prinsjesdag*

Op de derde dinsdag van september van het jaar  $t-1$  biedt de minister van Financiën aan de Staten-Generaal ter behandeling aan de begrotingswetvoorstellen, tezamen met de Miljoenennota van de minister van Financiën (deze bevat de hoofdlijnen van het financieel-economisch beleid en de ontwikkelingen in de economie), het advies van de Raad van State en de reactie van de regering hierop.

### *Algemene Politieke Beschouwingen*

De behandeling van de rijksbegroting en de miljoenennota vindt plaats tijdens de Algemene Politieke Beschouwingen, daags na prinsjesdag. Tijdens dit overleg debatteert de Kamer over wat de plannen betekenen voor de Nederlandse samenleving en kunnen de Tweede Kamerleden moties indienen.

### *Behandeling door de Staten-Generaal*

In het najaar worden de individuele begrotingen behandeld. De plenaire behandeling van de EZ-begroting (meestal begin november van het jaar  $t-1$ ) wordt schriftelijk en mondeling voorbereid door de Vaste Commissie voor EZ. De mondelinge voorbereiding bestaat uit het zogenaamde begrotingsonderzoek. Het doel van het begrotingsonderzoek is relevante informatie voor een verantwoorde besluitvorming over de begroting te achterhalen. Politieke conclusies worden tijdens het begrotingsonderzoek niet getrokken. Na deze voorbereidingsronden wordt de ontwerpbegroting van EZ plenair behandeld. Tot het moment dat de Tweede Kamer over de ontwerpbegroting EZ stemt (na de plenaire behandeling) kunnen veranderingen worden aangebracht. De regering doet dat bij nota van wijziging, de Kamer bij amendement. Bij begrotingen is een nota van wijziging meestal nodig omdat beleidsvoornemens vertraagd of juist versneld tot uitvoering moeten worden gebracht. Amendementen zijn bedoeld om een (beleidsmatige) uitgaven-/verplichtingen en/of ontvangstenwijziging aan te brengen. Een nota van wijziging maakt deel uit van de ontwerpbegroting. Ook nu kunnen moties worden ingediend.

### ° **Uitvoering**

De uitvoering van de begroting begint feitelijk op 1 januari van het begrotingsjaar. FEZ monitort intern EZ de benutting (uitputting) van de begroting en voert het ambtelijke overleg met de Inspectie der Rijksfinanciën (IRF) over eventuele gewenste/noodzakelijke bijstellingen van de begroting. In het kader van de begrotingsuitvoering vindt formeel op twee momenten mogelijk bijstelling van de begroting plaats:

#### *Voorjaarsnota (mei/juni)*

Het eerste moment is bij de vaststelling van de Voorjaarsnota (en de daarmee samenhangende eerste supplettoire begroting). Op dit moment kunnen meerjarige aanpassingen in de begroting worden verwerkt.

#### *Najaarsnota (november/ december)*

Een tweede mogelijkheid tot bijstelling is bij Najaarsnota (tweede supplettoire wet) die uiterlijk 1 december aan de Staten-Generaal moet worden aangeboden. Er kunnen hierbij geen meerjarige mutaties worden opgenomen; slechts mutaties voor het uitvoeringsjaar.

### ° **Verantwoording** (mei, door middel van begrotingsrapportage december)

De minister van EZ verantwoordt na afloop van het begrotingsjaar de uitgaven op de begroting van EZ in de Financiële Verantwoording. De departementale auditdienst controleert de rechtmatigheid van de uitgaven en geeft een oordeel over het gevoerde financiële beheer en de administraties die hiertoe worden gevoerd. De conclusies worden opgenomen in het accountantsrapport bij de Financiële Verantwoording EZ. Tegelijk met de financiële verantwoording verschijnt de slotwet. Dit is de laatste wijzigingswet van de begroting, ingediend op de derde woensdag van mei. De minister van EZ dient de departementale financiële verantwoording samen met het rapport van de departementale auditdienst uiterlijk 15 maart in bij de minister van Financiën. Deze zendt de stukken door naar de Algemene Rekenkamer (AR). De AR stelt een rapport op bij de financiële verantwoording van EZ. In dit rapport geeft ze haar bevindingen en haar oordeel over de verantwoording. Op de derde woensdag in mei ten slotte, worden de departementale financiële verantwoordingen door de minister van Financiën naar de Staten-Generaal gezonden.

## **E. Wetgeving EZ**

Onderstaand treft u achtereenvolgens aan:

- een overzicht van de belangrijkste wetten op de beleidsterreinen van EZ;
- een overzicht van de wetsvoorstellen op de beleidsterreinen van EZ, die op dit moment in voorbereiding zijn.

### OVERZICHT BELANGRIJKSTE WETTEN EZ

- op alfabetische volgorde
- wetten die sterk in de (politieke) belangstelling staan en/of waarbij vaak belangrijke wijzigingen aan de orde zijn, zijn gemarkeerd met een \*

- Dienstenwet
- Elektriciteitswet 1998\*
- Experimentenwet BI-zones
- Gaswet\*
- Handelsregisterwet 2007
- Kaderwet EZ-subsidies\* (m.n. hierop gebaseerde subsidieregelgeving)
- Mededingingswet\*
- Metrologiewet
- Mijnbouwwet\*
- Noodwetgeving
- Pandhuiswet (pandkredietverlening)
- Postwet 2009\*
- Raamwet EEG-voorschriften aanbestedingen ("Aanbestedingswet")\*
- Rijksoctrooiwet 1995
- Telecommunicatiewet\*
- Waarborgwet 1986
- Warmtewet
- Wet aanwijzing nationale accreditatie instantie
- Wet energiebesparing toestellen
- Wet Fonds economische structuurversterking\*
- Wet handhaving consumentenbescherming\*
- Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten
- Wet Onafhankelijke post- en telecommunicatieautoriteit
- Wet op de kamers van koophandel en fabrieken 1997
- Wet op het Centraal bureau voor de statistiek
- Wet ruimtevaartactiviteiten
- Wet strategische diensten (en Besluit strategische goederen)
- Wet voorraadvorming aardolieproducten 2001
- Winkeltijdenwet



OVERZICHT WETSVOORSTELLEN EZ

- Stand van zaken per juli 2010 naar fase van behandeling
- Betreft: Wetsvoorstellen in parlementaire behandeling, in behandeling bij Raad van State of in voorbereiding voor Ministerraad alsmede ontwerp EU-besluiten die omzetting in EZ-wetgeving vergen
- Exclusief AMVB's, ministeriële regelingen en beleidsregels

**Bij Eerste Kamer aanhangig**

Kamerstuknr.	Voorstel	Stand van zaken
31 354	<b>1. Wijziging Mededingingswet i.v.m. marktactiviteiten van overheidsorganisaties</b>	- Kamer heeft 2 <sup>e</sup> nader voorlopig verslag uitgebracht
31 320	<b>2. Wet implementatie richtlijn energie-efficiency</b>	- EU implementatie (mei 2008) - Behandeling wordt voortgezet zodra ingediende wijziging (novelle) is behandeld in de TK
31 374	<b>3. Wijziging Elektriciteitswet en Gaswet i.v.m. verbetering kleinverbruikersmarkt</b>	- Behandeling wordt voortgezet zodra ingediende wijziging (novelle) is behandeld in de TK
30 520	<b>4. Initiatiefwetsvoorstel Van Dam (opzegtermijn, stilzwijgende verlenging contracten)</b>	- Jus / EZ - Kamer bespreekt 14 september nadere procedure n.a.v. 1 juli ontvangen memorie van antwoord - Brief Jus/EZ n.a.v. voorlopig verslag in voorbereiding
31 728	<b>5. Wijziging Winkeltijdenwet</b>	- Nadere memorie van antwoord gereed (wordt nog voor reces aan minister voorgelegd)
31 904	<b>6. Wijziging Gaswet en Elektriciteitswet i.v.m. o.a. investeringen in transportinfrastructuur, verbetering gasmarkt, voorrang duurzaam bij toegang tot het net</b>	- nadere memorie van antwoord in voorbereiding

31 461	<b>7. Initiatiefwetsvoorstel doorverkoop tickets</b>	- Jus / EZ - Memorie van antwoord in voorbereiding
--------	--	---

**Bij Tweede Kamer aanhangig**

Kamersstuknr.	Voorstel	Stand van zaken
31 412	<b>8. Wijziging Telecommunicatiewet i.v.m. nota frequentiebeleid (hfdst. 3)</b>	- Plenaire behandeling aangehouden - 5 <sup>e</sup> nota van wijziging ingediend
31 993	<b>9. Wijziging Wet fonds economische structuurversterking</b>	- Behandeling aangehouden (controversieel verklaard door vorige Kamer)
32 343	<b>10. Implementatie richtlijn CO2 afvang en opslag (CCS): Wijziging Mijnbouwwet, Wet milieubeheer en Waterwet</b>	Implementatie.datum 25 juni 2011 - Nota n.a.v. verslag en nota van wijziging gereed en aan minister voorgelegd 8 juli
32 373	<b>11. Novelle ter wijziging van bij Eerste kamer aanhangige wetsvoorstel implementatie richtlijn energie-efficiency en wetsvoorstel “marktmodel”</b>	Implementatiedatum mei 2008 - Kamer levert 7 juli inbreng voor verslag
32 374	<b>12. Novelle ter wijziging van bij Eerste kamer aanhangige wetsvoorstel “marktmodel</b>	- Kamer levert 7 juli inbreng voor verslag
32 412	<b>13. Initiatief wetsvoorstel Van der Ham/Van Gent ter verruiming van de gemeentelijke bevoegdheid inzake zondagsopenstelling</b>	Voor advies bij Raad van State
	<b>14. Aanbestedingswet</b>	Begin juli ingediend; datum voor inbreng verslag volgt
	<b>15. Wijziging Wet milieubeheer en Elektriciteitswet i.v.m. richtlijn duurzame energie</b>	- primair Vrom - tevens wijziging Elektriciteitswet

**Bij Raad van State**

Nader rapport advies RvS	Voorstel	Stand van zaken
Bij Raad van State	Voorstel	Stand van zaken
	<b>16. Wetsvoorstel tot wijziging Telecommunicatiewet i.v.m. implementatie wijzigingen telecomrichtlijnepakket (NRF, 2 richtlijnen en 1 verordening)</b>	Aanhangig sinds begin juli
	<b>17. Wetsvoorstel strategische diensten (controle op in- en uitvoer bemiddelingsdiensten m.b.t. strategische goederen)</b>	Aanhangig sinds begin juli
	<b>18. Wijziging Elektriciteitswet en Gaswet i.v.m. formeel-wettelijke verankering overheidseigendom energienetten en netbeheerders</b>	In ministerraad 9 juli; daarna spoedadviesaanvraag
	<b>19. Wijziging Luchtvaartwet en Wet handhaving consumentenbescherming i.v.m. implementatie EU-Vo. 1008/2008 luchtvaart (prijstransparantie)</b>	- primair V&W - taakuitbreiding CA

**In voorbereiding voor Ministerraad**

(INCLUSIEF ONTWERP EUROPESE WETGEVING DIE OMZETTING IN EZ-WETGEVING VERGT)

Voorbereiding Ministerraad	Voorstel	Stand van zaken / volgende stap
	<b>20. Implementatie 3e pakket EU richtlijnen interne energiemarkt (2 richtlijnen en 3 verordeningen)</b>	- <b>Implementatiedatum 3 maart 2011</b> - Concept-wetsvoorstel in voorbereiding (UH-toets NMa & consultaties)
	<b>21. Implementatie richtlijn aanbesteding defensie-opdrachten</b>	- <b>Implementatiedatum 21 augustus 2011</b> - Concept-wetsvoorstel in voorbereiding i.s.m. Def.
	<b>22. Implementatie EU-richtlijn aardolievoorraden: wijziging Wet voorraadvorming aardolieproducten (ook i.v.m. evaluatie)</b>	- <b>Implementatiedatum 31 december 2012</b> - Implementatieplan en projectaanpak gereed

	<b>23. Implementatie EU-richtlijn energie-labelling</b>	- Implementatiedatum medio 2011 - In voorbereiding
	<b>24. Wijziging Elektriciteitswet 1998 i.v.m. (1) windkaveluitgifte op zee en (2) toepasselijkheid wet in EEZ</b>	- In voorbereiding - Door MEZ aan TK toegezegd: realisatie begin 2011
	<b>25. Wijziging Elektriciteitswet 1998 i.v.m. andere wijze van SDE-financiering (uit heffing op grijze stroom)</b>	In voorbereiding
	<b>26. Wijziging Telecomwet i.v.m. EMV-stralinglimieten</b>	In voorbereiding
	<b>27. Wijziging Telecomwet i.v.m. freq. gebruik t.b.v. satellieten</b>	- N.a.v. consultatie is rechtsvergelijkend onderzoek gestart - Relatie met Wet ruimtevaartactiviteiten
	<b>28. Wet uitvoering EU-verordeningen EFRO</b>	- In voorbereiding - Interdep. afstemming
	<b>29. Wijziging Mededingingswet i.v.m. dualisering handhaving</b>	- Concept besproken met Justitie en NMa - Brede consultatie 2 <sup>e</sup> helft 2010
	<b>30. Herziening noodwetgeving</b>	- In voorbereiding
	<b>31. Wijziging Mijnbouwwet i.v.m. evaluatie</b>	- P.M.
	<b>32. Wijziging Mijnbouwwet i.v.m. CCS (o.a. decommissioning)</b>	- In voorbereiding
	<b>33. Wijziging Wet handhaving consumentenbescherming (versterking handhavingsinstrumenten CA: bindende aanwijzing, publiekswaarschuwing, hogere boete)</b>	- Brief aan TK gezonden, 30 juni AO - Wetsvoorstel in voorbereiding
	<b>34. Wet pandkrediet</b>	- Consultatie - MR 2 <sup>e</sup> helft 2010

	<b>35. Wijziging hfst. 4 Telecomwet (o.a. omkering bewijslast 0900 nummers)</b>	In voorbereiding
	<b>36. Wijziging Mijnbouwwet i.v.m. winning aardwarmte</b>	In voorbereiding (consultatie)
	<b>37. Wijziging Telecomwet i.v.m. UD-plicht voor doven en slechthorenden</b>	- In voorbereiding
	<b>38. Boetewet subsidies</b>	- In voorbereiding - Fin. eerste ondertekenaar - EZ belang boetes voor kinderarbeid in het buitenland - wenselijkheid nog omstreden
	<b>39. Wijziging kaderwet EZ- subsidies ivm elektronisch aanvragen en besluiten</b>	- wordt overwogen
	<b>40. Wijziging Warmtewet</b>	- wijziging initiatiefwet ivm o.a. aanpassingen in tariefstelsel
	<b>41. Herziening EU-consumentenacquis (incl. time share rl)</b>	- Voorstel EU kaderrichtlijn uit okt. 2008
	<b>42. Herziening EU-Vo. rapportage aan EC en monitoring van investeringen lidstaten in energie-infrastructuur</b>	Raadplegingsprocedure - Cie.doc. COM (2009) 361 def. 2009/0106 (CNS) - BNC-fiche
	<b>43. Herziening EU-verordening voorzieningszekerheid gas</b>	- Raadswerkgroep

**DEEL 3. Beleidsdossiers ingedeeld naar kolommen beleidskern**

### **DEEL 3. Beleidsdossiers ingedeeld naar kolommen beleidskern**

Dit deel van het dossier is gewijd aan de belangrijkste beleidsdossiers van EZ, ingedeeld naar de beleidsonderdelen van het kernministerie. Daarbij wordt aangetekend dat er bij diverse dossiers sprake is van betrokkenheid van meerdere beleidsonderdelen. Per beleidsdossier is een fiche opgenomen dat - voorzover van toepassing - bestaat uit de volgende onderdelen:

- inhoud (doelstellingen, rolverdeling, instrumenten, krachtenveld);
- stand van zaken (resultaten, fase besluitvorming);
- toekomst (te verwachten ontwikkelingen en acties op basis van lopend beleid);
- parlementair (wetgeving, kamerbrieven, moties en toezeggingen, overleggen).

De fiches zijn gebaseerd op bestaand beleid en geven de stand van zaken weer aan het einde van de afgelopen kabinetsperiode.

Achtereenvolgens komen aan de orde de beleidsdossiers waarvoor de primaire verantwoordelijkheid ligt bij:

- Directie Algemene Economische Politiek (AEP)
- Bureau Europa (BE)
- DG voor Ondernemen en Innovatie (DGOI)
- DG voor Energie, Telecom en Markten (DGETM)
- DG voor Buitenlandse Economische Betrekkingen (DGBEB)

Voorafgaand aan de fiches over de beleidsdossiers is een algemene beschrijving opgenomen van het werkveld van het desbetreffende beleidsonderdeel van EZ.

### **3.1 Directie Algemene Economische Politiek (AEP)**

#### **Directie Algemene Economische Politiek: Algemene introductie**

##### **Fiches:**

1. Algemeen economisch beleid
2. Crisismaatregelen en exitstrategie
3. Begrotingsbeleid
4. Situatie financiële sector
5. Fonds economische structuurversterking
6. Arbeidsmarktbeleid & sociale zekerheid
7. Pensioenbeleid
8. Fiscaal beleid
9. Marktwerkingsbeleid



**Directie Algemene Economische Politiek: Algemene introductie**

De directie Algemene Economische Politiek (AEP) richt zich op het analyseren van en adviseren over een breed scala aan macro-economische en orderingsvraagstukken. Daarnaast begeleidt en initieert AEP activiteiten gericht op de structurele hervorming van de Nederlandse economie. Tenslotte fungeert het als aanjager/coördinator van de strategische beleidsvorming van EZ en coördinator van het fiscale beleid binnen het ministerie.

**AEP - 1. Algemeen economisch beleid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Algemeen economisch beleid
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het versterken van het duurzaam economisch groeivermogen in Nederland, door bevordering van het functioneren van de economie en markten. Op korte termijn is het bestrijden van de crisis eerste prioriteit (zie fiche Crisismaatregelen en exitstrategie).
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Gelet op het voorwaardenscheppende karakter van het beleid, is sprake van een systeemverantwoordelijkheid van EZ.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Coordinatie van de interdepartementale koers om sterker uit de crisis te komen vindt plaats in de Centrale Economische Commissie. De CEC is een adviesorgaan onder voorzitterschap van SG EZ gericht op het verbeteren van de kwaliteit van besluitvorming op algemeen economisch terrein.</li> <li>- Strategievorming teneinde lange termijn uitdagingen het hoofd te kunnen bieden.</li> <li>- Economische analyses en prognoses, voornamelijk door het CPB (Centraal Economisch Plan; Macro-economische Verkenning)</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Burgers en bedrijven in brede zin; meer specifiek belangenorganisaties zoals bij VNO-NCW.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	o.a. BBP-ontwikkeling, werkgelegenheid/werkloosheid, export, consumptie, bedrijfsinvesteringen, etc.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	De Nederlandse economie kromp in 2009 4%, vooral als gevolg van het instorten van de wereldhandel. Inmiddels is de wereldhandel weer aangetrokken, maar het niveau van voor de crisis is nog niet bereikt. In het eerste kwartaal van 2010 groeide de Nederlandse economie met 0,6% in vergelijking tot een jaar eerder. De meest recente CPB-ramingen voor de groei van 2010 gaan uit van 1¾%. Nederland zal het wel iets beter gaan doen dan de meeste andere eurolanden. In 2011 zal de groei in Nederland naar verwachting van het CPB uitkomen op 1½%. De Verenigde Staten en met name opkomende Aziatische landen hebben duidelijk betere vooruitzichten.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Zie Crisismaatregelen en exitstrategie.

**AEP – 2. Crisismaatregelen en exitstrategie**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Crisismaatregelen en exitstrategie
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- In eerste instantie het opvangen van de schok van de crisis (geldstelsel beschermen, kredietwaarborgen afgeven, liquiditeitspositie van bedrijven versterken, overreactie arbeidsmarkt voorkomen).</li> <li>- In tweede instantie de economie stimuleren (automatische stabilisatoren en stimuleringspakketten), waarbij vooral maatregelen zijn gekozen die bijdragen aan het structureel versterken van de Nederlandse economie.</li> <li>- De economie begint zich geleidelijk te herstellen het is nu zaak de stimuleringsmaatregelen af te bouwen en te werken aan de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Op basis van signalen uit de markt, kan het echter noodzakelijk zijn dat de overheid langer extra maatregelen moet nemen (Denk aan exportkredietverzekeringen en kredietgarantie instrumentarium).</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Veel departementen hebben crisismaatregelen genomen, de omvangrijkste pakketten vallen onder de hoede van EZ, Financiën en SZW.</li> <li>- De EZ-crisismaatregelen richten zich vooral op ondernemers, met accenten op kredietverlening, innovatie en duurzame energie.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- High Tech Topprojecten, Kenniswerkersregeling, Innovatiekredieten, elektrische auto, wind op zee, BMKB, GO, Groeifaciliteit, WBSO, regeldruk vermindering, etc.</li> <li>- De financiële omvang van de crisismaatregelen loopt sterk uit een. Variërend van 0 euro (regeldruk vermindering tot 180 mln. voor de kenniswerkersregeling).</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	De omvang van het stimuleringspakket was € 6 miljard. Als gevolg van het laten meeademen van de overheidsfinanciën met de crisis en dus niet vast te houden aan de regels van het stabiliteitspact is het begrotingsaldo omgeslagen van een overschot van 1% in 2008 naar een tekort van 5,4% in 2009 en 5,9% in 2010.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Alle crisismaatregelen zijn geïmplementeerd.</li> <li>- De meeste crisismaatregelen lopen eind 2010 af.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- De besluitvorming t.a.v. de crisismaatregelen heeft reeds plaatsgevonden.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Op basis van het verloop van het economisch herstel en de ontwikkelingen op de financiële markten, kan het wenselijk zijn dat de verlengende maatregelen verder worden aangepast.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Feeling houden met het veld. Overleg met Financiën voor het realiseren van de benodigde budgettaire ruimte voor zover dit nodig is.

**AEP – 3. Begrotingsbeleid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Begrotingsbeleid
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Ombuigen slechte budgettaire situatie ontstaan door de crisis. Dit doen zonder economisch herstel in de knop te breken.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Financiën: coördineren interdepartementale onderhandelingen tijdens besluitvormingsmomenten in voorjaar en augustus; behalen budgettaire doelstellingen; rapportage in voorjaarsnota, miljoenennota en najaarsnota. EZ: eigen budget monitoren en rapporteren; een van de centrale ministeries in budgettaire besluitvorming; oog voor belangen burgers en bedrijfsleven.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	EZ zit aan tafel in onderhandelingen budgettaire besluitvormingsmomenten als een van de key stakeholders. Minister EZ is tevens ministerieel verantwoordelijk voor het CPB, dat ramingen verzorgt.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	CPB: levert ramingen groei en overheidsfinanciën en toetst de kaders. VNO/NCW: vaak sparringpartner voor belangen bedrijfsleven.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• EMU-saldo, structureel EMU-saldo</li> <li>• Kadertoetsing CPB</li> <li>• Microlastenontwikkeling CPB, inkomstenindicator overheid.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Crisispakket (zie fiche crisismaatregelen)</li> <li>• Lastenontwikkeling bedrijfsleven</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bij aantreden Minister: nieuw CA, met afspraken over ombuigingen en lastenverzwaring/-verlichting.</li> <li>• Jaarlijkse besluitvorming via o.a. Voorjaarsnota (uitgavenontwikkeling) en augustusbesluitvorming (Miljoenennota, begrotingen)</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ombuigen negatief EMU-saldo</li> <li>• Onzekere structurele en conjuncturele groei.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	

**AEP – 4. Situatie financiële sector**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Situatie financiële sector
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Voorkomen nieuwe crisis financiële sector en behoud financiële sector die Nederlandse (internationaal georiënteerde) economie en bedrijfsleven kan ondersteunen.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>Bij de hervorming van de financiële sector heeft Financiën het voortouw, maar ligt betrokkenheid EZ i.h.a. voor de hand omdat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• EZ verantwoordelijkheid heeft als het gaat om marktordering.</li> <li>• EZ verantwoordelijkheid heeft bij governance- vraagstukken, waarmee de beloningsissues in de financiële sector onder ons werkerrein vallen.</li> <li>• hervormingen in de financiële sector gevolgen kunnen hebben voor het financieringsvermogen van de Nederlandse economie en de bancaire dienstverlening aan het bedrijfsleven</li> </ul> <p>Inzet EZ:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• in de discussie over wel/niet inkrimpen van banken te borgen dat hoogwaardige bankdiensten voor het Nederlandse bedrijfsleven blijvend beschikbaar blijven (ook in het buitenland).</li> <li>• in de (internationale) beleidsdiscussie over zwaardere kapitaaleisen, bankenbelasting en transactiebelastingen in het oog te houden dat dit soort (potentieel) beleid banken niet dermate onnodig zwaar belast dat daarmee de kredietverlening aan bedrijven in gevaar komt, i.c. de samenhang bevorderen en voorkomen dat een ongewenst cumulatie van maatregelen plaatsvindt.</li> <li>• de financiering van het bedrijfsleven heeft bijzondere aandacht van EZ tot uiting komend in het EZ-financieringsinstrumentarium.</li> <li>• Het belang van de bankensector voor het verschaffen van hoogwaardige werkgelegenheid en het aantrekkelijk zijn van NL als vestigingsplaats (o.a. voor internationale hoofdkantoren) onder de aandacht houden.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Instrumenten bedrijfsfinanciering EZ (zie fiches kredietinstrumenten)
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Financiën zet niet langer in op per se kleiner maken van banken;</li> <li>• Financiën heeft oog voor het risico dat stapeling van maatregelen gericht op de banken de kredietverlening aan bedrijven kan schaden;</li> <li>• Nieuwe instrumenten bedrijfsfinanciering (GO) en tijdelijke uitbreiding van de bestaande garantieregelingen BMKB en Groiefaciliteit</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Onderhandelingen met Financiën lopen over verlenging van de tijdelijke onderdelen uit het financieringsinstrumentarium en mogelijke openstelling van het instrumentarium op fondsniveau (fondsfaciliteit).</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Afronden beleidsdiscussie van nationale toezichthouders over Basel III. Eventuele maatregelen van nationale toezichthouders</li> <li>• Evt. maatregelen i.k.v. stimuleren van de vermogensverstrekking aan het Nederlandse bedrijfsleven.</li> </ul>

<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Intervenieren in politieke regiegroep financiële markten en Ministerraad t.a.v. Nederlandse inzet in internationale discussie over hervorming van de financiële sector.</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding).</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Eventueel Kamerbrief over faciliteit ter bevordering van verstrekken buffervermogen aan bedrijfsleven.</li> <li>• Eventueel Kamerbrief over Kredietfonds voor bedrijfsleven.</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Motie Ten Hoopen waarin gevraagd wordt om opzetten kredietfonds met behulp van vermogen pensioenfondsen. Overleg met partijen is in juni weer opgestart (houdt ook verband met motie Hamer cs. die om inschakeling pensioenfondsen vraagt).</li> <li>2. Motie Tang/ Pieper inzake stimuleren van initiatieven op het gebied van buffervermogen. Het kabinet zal de komende maanden benutten om samen met banken en beleggers de mogelijkheden voor fondsvorming uit te werken.</li> </ol>
<b>Kameroverleggen</b>	Na reces Algemeen Overleg 'Ondernemingsfinanciering'

**AEP – 5. Fonds economische structuurversterking (Fes)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Fonds Economische Structuurversterking (Fes)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het Fes is een verdeelfonds - gevoed vanuit de aardgasbaten - met als doel het geven van bijdragen aan economische structuurversterkende projecten van nationaal belang. Daarbij gaat het met name om ruimtelijk-economische investeringen, zoals verkeer en vervoer en investeringen in kennis, innovatie en onderwijs. Het fonds is zo vormgegeven dat het alleen gebruikt mag worden voor het financieren van in de tijd begrensde projecten (impulsfinanciering).
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	De minister van EZ is, samen met de minister van Financiën, Fes-beheerder en als zodanig verantwoordelijk voor de (aparte) begroting van het fonds. DGOI en DGETM hebben een rol als (mede-)indiener van Fes-projecten.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	EZ ontvangt in 2010 minimaal € 569 mln uit het Fes (ETM: € 305 mln; OI/I: € 217 mln; OI/REB: € 47 mln)
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Nagenoeg alle departementen ontvangen in meer of mindere mate bijdragen uit het Fes. Grote belanghebbenden zijn V&N (Infrafonds), VROM, OCW en EZ.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	De totale begroting van het Fes bedraagt in 2010 € 3,14 mrd.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	De huidige Fes-wet voorziet in een voeding voor het Fes van 41,5% van de niet-belastingmiddelen. Tijdens de afgelopen kabinetsperiode is afgesproken dat de voeding voor het Fes gelijk is aan de uitgaven, i.e. uitgaven = inkomsten. Om de volatiliteit van de voeding te beperken (afhankelijk van olieprijs) is er een nieuwe Fes-wet opgesteld, waarin een nieuwe voedingssystematiek is opgenomen: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Voeding = risicovrije reële rente * waarde aardgasvermogen * een nader te bepalen voedingspercentage van maximaal 100%</li> <li>• Minimum voeding is € 1,7 mld. per jaar (prijzen 2008)</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Het wetsvoorstel is geaccepteerd door de MR en ligt nu ter goedkeuring bij de TK (controversieel verklaard)
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Beslissing over voedingssystematiek Fes.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Gezamenlijk met de minister van Financiën nieuwe Fes-wet aan Tweede Kamer voorleggen.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Wijziging van de Wet Fonds economische structuurversterking (voedingssystematiek, categorieën te financieren investeringsprojecten en overige bijdragen uit het fonds) – Wetsvoorstel ligt ter goedkeuring bij Tweede Kamer (controversieel verklaard)
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wijziging van de Wet Fonds economische structuurversterking (Kamerstuk 2009-2010, 31993, nr. 2)</li> <li>• Memorie van toelichting bij wetsvoorstel (Kamerstuk 2009-2010, 31993, nr. 3)</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	Geen

**AEP – 6. Arbeidsmarktbeleid & sociale zekerheid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Arbeidsmarktbeleid & sociale zekerheid
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Vanuit de gedachte dat EZ werkt aan een welvarend, duurzaam en ondernemend Nederland denkt EZ mee hoe de arbeidsproductiviteit en arbeidsparticipatie verhoogd kan worden, hoe werknemers duurzaam inzetbaarheid worden en blijven, over de rol van werkgevers hierin en hoe de arbeidsmarkt in onze open economie ingericht moet zijn, zodat bedrijven flexibel kunnen reageren op veranderende omstandigheden zonder dat arbeidskosten onze concurrentiepositie aantasten.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	SZW is beleidsverantwoordelijk departement, EZ denkt mee
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Twee Heroverwegingswerkgroepen hebben zich begin dit jaar gebogen over de arbeidsmarkt. 1: Op afstand van de arbeidsmarkt (conclusie: uitkeringen onderbrengen bij 1 uitvoerder, bijv. gemeente, integratie van regelingen, minder beschutte arbeid, werk lonender maken en baanmogelijkheden beter benutten) en 2: Werkloosheid (conclusie: WW richten op arbeidsmarktfunctie ipv inkomensbeschermings-functie: bijv. duurverkorting, ontslagstelsel herzien)</li> <li>○ Tijdens de crisis konden bedrijven gebruikmaken van deeltijd-ww (werknemers blijven gedeeltelijk in dienst en krijgen gedeeltelijk een WW-uitkering. Deze regeling komt op 1 juli 2011 tot een eind.</li> <li>○ Jongeren tot 27 jaar krijgen niet langer een automatisch een bijstandsuitkering, maar krijgen een werk-leeraanbod van de gemeente (de Wet Investeren in Jongeren, WIJ).</li> <li>○ Langdurig werklozen (&gt;1 jaar) zijn verplicht werk onder hun niveau te accepteren.</li> <li>○ MSZW is gekomen met voorstel om ontslagvergoeding te maximaliseren voor werknemers met een salaris &gt; € 75.000,-</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Maximering ontslagvergoeding voor personen met een jaarsalaris van € 75.000,- is controversieel verklaard door Tweede Kamer.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Discussie over versoepeling van ontslagrecht en –procedures komt weer op gang (vorig kabinet heeft dit tot taboe verklaard)</li> <li>○ Aanpassing van de Werkloosheidswet (WW), al dan niet leidend tot duurverkorting (afhankelijk van CA).</li> <li>○ Scholingsmaatregelen (al dan niet in combinatie met AOW-verhoging, versoepeling ontslagrecht, aanpassing WW).</li> <li>○ Hervormingen regelingen onderkant arbeidsmarkt (WWB, Wajong, WSW, WWIK etc.). Regeling Wajong dreigt uit de hand te lopen qua aantallen (verwachting 2040 zonder beleid: 400.000 Wajong'ers)</li> <li>○ Beleid gericht op activering van uitkeringsgerechtigden en niet-participanten, zowel op fiscaal gebied (bijv. afschaffen overdraagbaarheid algemene heffingskorting) als binnen uitkeringen (bijv. <i>work first</i> principe).</li> <li>○ Gericht in inzet van re-integratiemiddelen</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Vooralsnog geen



**AEP – 7. Pensioenbeleid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Pensioenbeleid
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	In Nederland ontvangen in principe alle 65-plussers AOW (eerstepijlerpensioen). Daarnaast bouwt ruim 90% van de werknemers een aanvullend pensioen op bij hun werkgever (tweede pijler). In aanvulling hierop kunnen individuen ook zelf nog sparen voor hun pensioen, bijvoorbeeld in de vorm van lijfrenten (derde pijler). Als gevolg van o.m. vergrijzing, ontgroening en volatielere beleggingsrendementen is het huidige pensioenstelsel niet houdbaar. Verschillende commissies (o.a. Frijns en Goudswaard) hebben dit geconcludeerd en aanbevelingen gedaan voor het toekomstbestendig maken van het pensioenstelsel.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	SZW is beleidsverantwoordelijk departement. EZ denkt mee.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het vorige kabinet heeft een wetsvoorstel voor verhoging van de pensioenleeftijd naar 67 bij de Tweede Kamer ingediend, evenals verschillende voorontwerpen van wet m.b.t. flankerend beleid bij deze leeftijdsverhoging. De Kamer heeft deze voorstellen controversieel verklaard en nooit in behandeling genomen.</li> <li>• De sociale partners hebben in juni 2010 in de Stichting van de Arbeid een pensioenakkoord gesloten. Hoofdlijnen van dit akkoord zijn dat de AOW-leeftijd in 2020 naar 66 gaat en vervolgens gekoppeld wordt aan stijgingen in de levensverwachting; dat vervroegde en verlate ingang van de AOW mogelijk wordt; dat de AOW gekoppeld wordt aan de verdiende lonen en de fiscale ouderenkortingen worden afgebouwd; dat de pensioenpremies gestabiliseerd worden; en dat er meer ruimte komt voor voorwaardelijke aanspraken in de tweede pijler.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Het CPB zal de plannen van de sociale partners doorrekenen om de effecten ervan vast te stellen, met name in termen van houdbaarheidswinst.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Pensioen is een belangrijke arbeidsvoorwaarde en pensioenpremies vormen een forse kostenpost voor ondernemers (circa 13% van de loonsom). EZ denkt daarom samen met SZW, Financiën en BZK mee over de toekomstige vormgeving van het pensioenstelsel, evenals over het toezicht hierop.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Vooralsnog geen.

**AEP – 8. Fiscaal beleid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Fiscaal beleid
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Belastingen dienen primair als financieringsbron. Zij hebben echter een versturende invloed op de economie. EZ streeft naar een fiscaal regime dat een positieve invloed heeft op het investeringsklimaat (zowel voor binnenlandse als buitenlandse investeringen), voor de economische bedrijvigheid en het groei vermogen. Brede belastinggrondslagen en lage tarieven leveren hier een bijdrage. Het fiscale stelsel dient zoveel mogelijk neutraal uit te werken bij de keuze van financiering (met eigen of vreemd vermogen). Binnen de politieke lijnen is het borgen van de kwaliteit en stabiliteit van het fiscale vestigingsklimaat van groot belang.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Fin. is beleidsverantwoordelijk departementen. EZ levert een bijdrage bij de ontwikkeling van het fiscale stelsel. De fiscale coördinatie is belegd binnen de directie AEP. De DG's leveren hun bijdrage, m.b.t. ondernemerschap, innovatie, energie en internationale ontwikkelingen.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Parlement, Fin, VNO-NCW, MKB-NL, Adviessector,
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	EZ participeerde in de Studiecommissie belastingstelsel en HO 16; voorts bij opstellen belastingplan (ondernemerschap) en dialoog over aftrek rente.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Afhankelijk van formatie
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Studiecommissie belastingstelsel verrichtte een voorstudie naar de contouren van het belastingstelsel. Naar verwachting zal een vervolgstudie de contouren aanscherpen. (Ook binnen SER leven hierover gedachten.) Voorts zal de dialoog over rente aftrek gecontinueerd worden. Wellicht komt de dividendbelasting ter discussie te staan.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Interventies in en buiten MR met Minister en Staatssecretaris van Financiën over fiscale raakvlakken van het vestigingsklimaat.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Belastingplannen 2011 e.v. jaren. Uitvoering regeerakkoord.
<b>Kameroverleggen</b>	Vervolg dialoog renteaftrek (PvdA en SP).

**AEP – 9. Marktwerkingsbeleid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Onderzoek marktwerkingsbeleid
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	EZ laat markten werken. Gezonde concurrentieverhoudingen kunnen zorgen voor een goede prijs-kwaliteitverhouding van goederen en diensten, keuzevrijheid voor gebruikers en kunnen daarnaast innovatie stimuleren.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	De Minister van EZ is daarom onder andere verantwoordelijk voor het bevorderen van optimale marktordening, ook in sectoren die onder beleidsverantwoordelijkheid van andere ministers vallen.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Dossier hangt sterk samen met rol EZ t.a.v. Interne Markt (zie fiche Bureau Europa). De beleidsinstrumenten van EZ liggen met name op het terrein van mededinging het creëren van een duidelijke economische infrastructuur (zie fiches Mededinging & Consumenten).
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	SER, sociale partners, zie onder.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Begin 2008 heeft EZ het Onderzoek Marktwerkingsbeleid aan de TK gestuurd. Dit onderzoek evalueerde het marktwerkingsbeleid in 11 (semipublieke) sectoren. Uitkomst van dit onderzoek was dat over het algemeen gevolgen van marktwerking een positief beeld laten zien. Enkele belangrijke lessen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- marktwerking is geen doel op zich, maar een middel om beoogde einddoelen te bereiken, mits aanvaardbare niveaus voor kwaliteit en toegankelijkheid kunnen worden gegarandeerd</li> <li>- marktwerking is maatwerk</li> <li>- maak doelen en verwachte effecten helder</li> <li>- besteed aandacht aan degenen die er op achteruit kunnen gaan</li> </ul> <p>Als uitvloeisel van het onderzoek is de bestaande bedrijfseffectentoets uitgebreid met enkele vragen over de verwachte gevolgen van de verandering in de marktwerking ('markteffectentoets'). Bij nieuwe wetgeving moeten deze vragen vooraf worden beantwoord, en een weergave van de resultaten komt in de toelichting bij het wetsvoorstel.</p> <p>Op verzoek van de Tweede Kamer heeft de SER vervolgens een aanvullend advies opgesteld. De belangrijkste bevindingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- het gaat niet om markt óf overheid, maar om een combinatie van markt én overheid in de juiste verhouding. Daarom heeft de SER het advies ook ordeningsbeleid, in plaats van marktwerkingsbeleid genoemd. De SER concludeert dat een nog zorgvuldiger beleidsvoorbereiding dan de markteffectentoets nodig is. De SER doet daartoe de suggestie van een uitgebreidere ex ante impactanalyse.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De Tweede Kamer heeft een nieuw aan te treden kabinet om een reactie op het SER-advies gevraagd.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Te voorzien is een nieuw debat over marktwerkingsbeleid n.a.v. de nog op te stellen kabinetsreactie op het SER-advies.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Kamerbrieven</b>	Kabinetsreactie op het SER-advies marktwerkingsbeleid.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	Te voorzien is een nieuw debat over marktwerkingsbeleid n.a.v. de nog op te stellen kabinetsreactie op het SER-advies.

## **3.2 Bureau Europa (BE)**

### **Bureau Europa: Algemene introductie**

#### **Fiches:**

1. Europa 2020
2. Interne markt
3. EU-begroting
4. Raad voor Concurrentievermogen (RvC)
5. VTE-raad (Energieraad)
6. VTE-raad (Telecomraad)
7. SOLVIT
8. Staatssteun
9. Uitbreiding Europese Unie

**BE – 1. Europa 2020**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Europa 2020 Strategie voor duurzame groei en banen (opvolger van de Lissabonstrategie), waaronder de economische coördinatie in de EU.
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het verhogen van de welvaart in brede zin door een Europese strategie voor banen en slimme, duurzame en inclusieve groei.</li> <li>• De strategie richt zich op het stimuleren van groeiversterkende investeringen in (groene) innovatie, onderwijs en kennis, ICT en duurzaamheid. Daarnaast ook op het implementeren van belangrijke structurele hervormingen die zowel de economische structuur kunnen versterken als een bijdrage kunnen leveren aan de houdbaarheid van de publieke financiën.</li> <li>• Daarnaast zal de strategie zich richten op het tegengaan en voorkomen van schadelijke macro economische onevenwichtigheden in de Europese Unie (zoals de huizenbel in Spanje).</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• EZ is eerst verantwoordelijk en EZ/Bureau Europa coördineert de nationale positie en rapportage voor de Europa 2020 Strategie.</li> <li>• Iedere minister is vanzelfsprekend verantwoordelijk voor het beleid op zijn/haar terrein.</li> <li>• Naast rol van lidstaten is er ook een rol voor de EU. Op communautair niveau, bijvoorbeeld in de Raad voor Concurrentievermogen, komen onderdelen van de thematische flagships aan de orde.</li> <li>• EZ is samen met Financiën verantwoordelijk voor de onderhandelingen in de Taskforce van Rompuy over het opzetten van een systeem voor monitoring van macro economische onevenwichtigheden.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Geen
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Decentrale overheden en sociale partners worden betrokken bij het opstellen van de jaarlijkse rapportage over voortgang en regelmatig worden ze op de hoogte gehouden.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Hoofddoelen Europa 2020 Strategie voor de EU als geheel:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Een verhoging van de arbeidsparticipatie van 69% naar 75%.</li> <li>2. Een verhoging van de R&amp;D uitgaven van 1,9% naar 3% van het BBP.</li> <li>3. De 20(30)/20/20 doelstellingen op het gebied van energie en klimaat: CO2 uitstoot, duurzame energie, energiebesparing.</li> <li>4. Een verlaging van het percentage vroegtijdig schoolverlaters naar 10% en 40% van 30-34 jarigen met een afgeronde tertiaire opleiding.</li> <li>5. Aantal mensen dat uitgesloten of arm is met ten minste 20 miljoen personen te reduceren in 2020.</li> </ol> <p>N.b. Elke lidstaat zal in november 2010 nationale doelen op elk terrein moeten aanleveren bij de Europese Commissie.</p>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Juni 2010 Europese Raad: nieuwe strategie, inclusief EU-doelen, vastgesteld.</li> <li>• Maart 2010 Europese Raad: instellen Taskforce van Rompuy</li> </ul>

<p><b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Strategie is vastgesteld. Jaarlijkse cyclus rapportage en monitoring gaat lopen.</li> <li>• De Europese Raad is overeengekomen dat lidstaten nationale doelen moeten stellen op basis van de EU-doelen.</li> <li>• De Taskforce van Rompuy zal in oktober 2010 voorstellen op het gebied van monitoring van macro economische onevenwichtigheden presenteren aan de Europese Raad.</li> </ul>
<p><b>3. TOEKOMST</b></p>	
<p><b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Najaar 2010: Lidstaten stellen een kort en bondig nationaal hervormingsrapport op voor de Europese Commissie met daarin de macro-economische situatie, de vertaling van de afgesproken Europese doelen naar nationale doelen en geïdentificeerde groeiknelpunten die zij gaan aanpakken en het beleid dat zij gaan voeren om dit te bereiken.</li> <li>• Twee thematische Europese Raden: innovatie in december 2010 en energie begin 2011, waarbij een voorbereidende rol is weggelegd voor respectievelijk de RvC en VTE-raad.</li> <li>• In het voorjaar 2011 zal de Europa 2020 strategie volledig van start gaan. Op basis van economische ontwikkeling geeft de ER in maart richting aan beleidsontwikkelingen op EU en nationaal niveau. Daarna leveren lidstaten een hervormingsrapport aan en kan de ER uiteindelijk aanbevelingen geven aan lidstaten. Dit loopt parallel met het budgettaire proces onder het stabiliteit- en groeipact om onderlinge consistentie te borgen en het nog op te zetten systeem van monitoring van macro economische onevenwichtigheden.</li> </ul>
<p><b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Najaar 2010: Seminar met decentrale overheden (en Sociaal Economische Raad).</li> <li>• Februari 2011: ter voorbereiding op de ER in maart is er jaarlijks een consultatief overleg met de SER/Star.</li> </ul>
<p><b>4. PARLEMENTAIR</b></p>	
<p><b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b></p>	<p>Geen</p>
<p><b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Januari 2010: Kabinetsreactie op consultatie Europa 2020 van de Commissie verstuurd aan de Tweede Kamer.</li> <li>• Maart 2010: Kabinetsstandpunt op concrete voorstellen van de Commissie verstuurd aan de Tweede Kamer.</li> <li>• Okt/nov 2010: nationaal hervormingsrapport wordt met een begeleidende brief verstuurd aan de Kamer voordat het aan de Europese Commissie wordt verzonden.</li> </ul>
<p><b>Openstaande moties en toezeggingen</b></p>	<p>Geen</p>
<p><b>Kameroverleggen</b></p>	<p>Geen vaste Kameroverleggen.</p>

**BE – 2. Interne Markt**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Interne markt
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Één Europese markt zonder binnengrenzen realiseren met vrij verkeer van goederen, diensten, personen en kapitaal. Draagt bij aan economische groei en welvaart, maakt ook deel uit van de Europa 2020.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is primair verantwoordelijk voor borgen interne markt belang en Bureau Europa coördineert op interdepartementaal niveau horizontale IM-aspecten. Andere departementen zijn zelf verantwoordelijk voor dossiers op eigen beleidsterrein.
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b>	n.v.t.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	- VNO-NCW, MKB-NL: in beginsel voorstanders van interne markt - Vakbonden: voorstanders van sociale interne markt
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Het CPB heeft berekend dat de Nederlandse burger jaarlijks als gevolg van de interne markt nu al gemiddeld 2000 euro meer verdient.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Oud-Commissaris Mario Monti heeft op verzoek van Cie-voorzitter Barroso in mei jl. rapport uitgebracht met o.a. aanbevelingen voor een nieuwe strategie voor de Interne Markt. Implementatie dienstenrichtlijn is 28-12-2009 afgerond. Nationale wetgeving is in werking. In EU-verband is proces van wederzijdse beoordeling van implementatieresultaten gestart om goed beeld te krijgen van situatie op de EU-dienstenmarkt na implementatie van de richtlijn en te bezien welke eventuele vervolgmaatregelen nodig zijn voor verdere verbetering.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De Commissie zal begin oktober haar reactie op het rapport van Monti geven in vorm van mededeling. Vervolgens zal Cie-mededeling worden gepresenteerd en besproken in de Raad van Ministers van de EU (Raad voor Concurrentievermogen / Europese Raad). Momenteel in afwachting van concrete voorstellen van Commissie welke besluitvormingsprocedures van toepassing zijn. EZ zal t.b.v. Nederlandse standpuntbepaling interdepartementale coördinatie verzorgen na publicatie van mededeling van Commissie.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	- Debat in Raad voor Concurrentievermogen over reactie en voorstellen van Commissie n.a.v. rapport Monti. - N.a.v. wederzijdse beoordeling implementatie dienstenrichtlijn zal Commissie voor eind 2010 rapport uit-brengen aan Raad van Ministers EU en Europees parlement, eventueel vergezeld van voorstellen voor verdere voltooiing interne dienstenmarkt. Vervolgens zal in kader van Raad debat plaatsvinden over rapport en eventuele voorstellen.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Nederlandse standpuntbepaling m.b.t. voorstellen van Europese Commissie voor Ministerraad. Bilaterale contacten met Europese Commissie en lidstaten.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding).</b>	N.a.v. verwachte mededeling n.a.v. rapport Monti begin oktober 2010 van Commissie zal TK via reguliere weg van BNC-fiche worden geïnformeerd.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Conform toezegging het rapport van de Europese Commissie n.a.v. wederzijdse beoordeling implementatie dienstenrichtlijn, voorzien van duiding, toesturen aan Tweede en Eerste Kamer.
<b>Kameroverleggen</b>	Via Algemeen Overleg t.g.v. Raad voor Concurrentievermogen

**BE – 3. EU-begroting**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	EU-begroting: EU-begrotingsevaluatie en EU financieel kader post 2013.
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Modernisering EU-begroting: moet bijdragen aan doelstellingen Europa 2020, gericht op duurzame groei en banen.</li> <li>• Groter aandeel van investeringen in concurrentiekracht in EU-begroting.</li> <li>• Intensivering van programma's als Kaderprogramma Onderzoek, Concurrentie en Innovatie programma.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• BZ en FIN zijn eerstverantwoordelijk.</li> <li>• EZ is belangrijke stakeholder: 9% EU-budget voor concurrentiekracht, 36% voor cohesiebeleid.</li> <li>• Bureau Europa coördineert EZ-inzet onder EZ stakeholders, m.n. DGOI, DGET.</li> <li>• Samenhang met ontwikkeling EZ-standpunt toekomstig Kaderprogramma onderzoek, EU-innovatieprogramma, cohesiebeleid, EU-energiebeleid, EU-ruimtevaartbeleid.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b>	
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Onderzoeksgemeenschap, bedrijfsleven en decentrale overheden worden betrokken via betreffende dienstonderdeel.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gemiddelde jaarbegroting EU: €139 mrd</li> <li>• 9% EU-budget voor concurrentiekracht, 36% voor cohesiebeleid, 42,6% landbouw, 0,7% JBZ, 0,4% burgerschap, 5,7% extern beleid, 5,6% administratie</li> <li>• Sleutel NL afdracht aan EU: ca. 4,6%</li> <li>• NL nettopositie – €4,4 mrd (2008; ontvangsten €2,3 mrd – afdrachten €6,7 mrd).</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• April 2008: kabinetsstandpunt modernisering EU-begroting</li> <li>• Juni 2009: resultaten extern onderzoek i.o.v. FIN, EZ en LNV naar gewenste prioritering EU-begroting</li> <li>• December 2009: kabinet bevestigt NL kernboodschappen modernisering EU-begroting.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Europese Raad en Europees Parlement moeten uiterlijk eind 2013, maar bij voorkeur eind 2012, gezamenlijk overeenstemming bereiken over het financieel kader.</li> <li>• Europese Raad bepaalt waarschijnlijk medio 2012 haar positie.</li> <li>• Ministerraad zal waarschijnlijk voor het eerst in september/oktober standpunt innemen n.a.v. Commissie-mededeling over EU-begrotingsevaluatie (zie onder).</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Europese Commissie komt september 2010 met mededeling EU-begrotingsevaluatie: prioritering toekomstige EU-begroting als opmaat naar concrete voorstellen in 2011.</li> <li>• Eerste helft 2011: Europese Commissie komt met concreet voorstel voor financieel kader post 2013.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Standpuntbepaling NL inzet in MR.</li> <li>• M.n. overleggen met counterparts. Frequenter naarmate onderhandelingen voortschrijden.</li> <li>• Richting Tweede Kamer ligt de verantwoordelijkheid voor de EU-begroting bij Minister BZ. EZ is beleidsverantwoordelijk op eigen dossiers, zoals cohesiebeleid.</li> </ul>



**BE – 4. Raad voor Concurrentievermogen (RvC)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Raad voor Concurrentievermogen (RvC)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	De RvC draagt bij aan en neemt besluiten ten aanzien van de versterking van het concurrentievermogen van de EU. De RvC is actief op de terreinen van interne markt, industrie (incl. MKB), onderzoek, innovatie, consumenten.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Minister van EZ is coördinerend en politiek eindverantwoordelijk (zowel binnen het kabinet als richting het parlement) voor de Nederlandse inbreng in Brussel en de totstandkoming ervan in Den Haag.</li> <li>– De minister van OCW is medeverantwoordelijk voor het onderzoeksdeel van de RvC.</li> <li>– Bureau Europa coördineert de inbreng in overleg met OCW en andere EZ-onderdelen, met name DGOI, DGETM.</li> <li>– Afhankelijk van de agenda zijn ook andere departementen betrokken zoals Financiën, VROM, Justitie en V&amp;W.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Het bedrijfsleven en onderzoeks- en kennisinstellingen via dienstonderdelen. Daarnaast natuurlijk met de Europese Commissie en andere lidstaten.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>EU-patent</i>: In december 2009 bereikte de RvC overeenstemming over de contouren van een EU-patent en een kosteneffectief, kwalitatief hoogwaardig systeem van geschilbeslechting. De discussie over het talenregime van het EU-patent bleef hierbij buiten beschouwing.</li> <li>- <i>Schone en energie-efficiënte voertuigen</i>: in mei heeft de RvC ingestemd met het actieplan van de Commissie over schone en energie-efficiënte voertuigen.</li> <li>- <i>Interne markt</i>: in september en december 2009 heeft de RvC conclusies aangenomen over resp. verbetering van de werking in de praktijk van de interne markt en over de toekomstige prioriteiten. Verder heeft de RvC mede op verzoek van Nederland voortdurend aandacht besteed aan de voortgang van de implementatie van de dienstenrichtlijn in de lidstaten.</li> <li>- <i>Europa 2020 strategie</i>: in december 2009 heeft de RvC het belang van de focus van een nieuwe strategie benadrukt in haar conclusies en van gedachten gewisseld over de rol van de RvC in de nieuwe strategie..</li> <li>- <i>Vereenvoudiging deelname kaderprogramma's voor onderzoek en innovatie</i>: RvC heeft op 26 mei conclusies hierover aangenomen.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De RvC vergadert ongeveer zes keer per jaar (twee informele, vier formele vergaderingen). Vergaderingen najaar 2010: <ul style="list-style-type: none"> <li>– 30 september: informele Raad over de Interne Markt, inclusief diner over het EU-patent.</li> <li>– 11 en 12 oktober: RvC (Luxemburg)</li> <li>– 25 en 26 november: RvC (Brussel)</li> <li>– 10 december: RvC (Brussel)</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<i>Volgende onderwerpen zullen o.a. op de agenda RvC staan dit najaar:</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Interne Markt</i>: Commissie zal in oktober een mededeling uitbrengen over de toekomst van de interne markt, en in 2011 een witboek/ interne markt pact.</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>– EU-patent; Bereiken van een akkoord op terrein van EU-patent is prioriteit van Belgisch Voorzitterschap. Nederland hecht sterk aan vooruitgang in het octrooidossier. Een akkoord is van belang voor een betaalbaar EU-patent en een kosteneffectief, kwalitatief hoogwaardig systeem van geschilbeslechting. De Europese Commissie heeft voor het zomerreces een voorstel voor het talenregime van het EU-patent gepresenteerd. Dit was nog een openstaand punt. Het Belgisch voorzitterschap beoogt een akkoord in de RvC december. Dit zal afhankelijk zijn van de onderhandelingen die daaraan vooraf gaan. Nederland is voorstander van een zo beperkt mogelijk talenregime (english-only), maar realiseert zich dat de kans op een akkoord (unanimiteit) in de Raad op deze basis minimaal is. Nederland acht een 3-talenregime gebaseerd op het huidige EOB-regime de meest kansrijke optie, en geeft dan ook steun aan het voorstel van de Commissie. Bijkomend voordeel is dat deze optie, anders dan het english-only regime, aansluit bij het huidige regime van het EOB voor Europese octrooien. Het Nederlandse bedrijfsleven heeft steun uitgesproken voor het Commissievoorstel omdat het een aanzienlijke kostenbesparing oplevert. Mocht een akkoord niet mogelijk blijken, dan komt wat Nederland betreft de optie van versterkte samenwerking in beeld.</li> <li>– <i>Industriebeleid</i>; Commissie zal in oktober een mededeling over industriebeleid presenteren. Deze is een van de ‘flagships’ van de Europa 2020 strategie. Nederland en Denemarken hebben een gezamenlijk standpunt naar de Commissie gestuurd, waarbij het uitgangspunt is dat de EU voornamelijk een rol speelt in het stellen van de juiste randvoorwaarden. De RvC van oktober zal naar verwachting conclusies trekken over de mededeling.</li> <li>– <i>Ontwerp richtlijn consumentenrechten</i>: dit najaar zullen onderhandelingen over deze ontwerprichtlijn worden voortgezet. Gestreefd wordt naar een algemene oriëntatie of een politiek akkoord.</li> <li>– <i>Onderzoek- en Innovatieplan</i>; Commissie zal in september 2010 de Europese Onderzoek- en Innovatiestrategie (<i>‘Innovation Union Strategy’</i>) presenteren. Dit is een van de ‘flagships’ van de Europa 2020 strategie. De Commissie wil met dit plan het Europese onderzoeks- en innovatiebeleid beter op elkaar laten aansluiten. De RvC zal van gedachten wisselen mede als bijdrage aan de Europese Raad in december 2010, waar dit een specifiek thema zal zijn.</li> <li>– <i>MKB</i>: onder Belgisch EU-voorzitterschap wordt verder onderhandeld met het Europees Parlement over de herziene richtlijn late betalingen. Deze is onderdeel van de SBA (<i>Small Business Act</i>; EU-actieplan voor MKB). De richtlijn beoogt te late overheidsbetalingen tegen te gaan.</li> </ul>
<p><b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Deelname RvC (minister OCW zal afhankelijk van agenda deelnemen aan onderzoeksdeel)</li> <li>– Bilaterale gesprekken en marge van de RvC met collega-bewindspersonen uit andere lidstaten over lopende dossiers en inkomende voorzitterschappen.</li> <li>– Bilaterale gesprekken en marge van de RvC met Eurocommissarissen waaronder: Tajani (Industrie &amp; Ondernemen), Geoghegan-Quinn (Onderzoek en Innovatie), Barnier (Interne Markt), Dalli en Reding (Consumenten) en Almunia (mededinging).</li> </ul>

<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven</b>	Ter voorbereiding van de RvC wordt een geannoteerde agenda aan de Tweede Kamer verzonden. Na afloop van de raad wordt een verslag verzonden.
<b>Kameroverleggen</b>	Algemeen Overleg (AO) voorafgaand aan raad: <ul style="list-style-type: none"><li>– AO voor RvC 30 september: 29/9 10.00 - 11.00 uur.</li><li>– AO voor RvC 11-12 oktober: 5/10 17.00 - 18.00 uur.</li><li>– AO voor RvC 25-26 november: 17/11 10.00 - 11.00 uur.</li><li>– AO voor RVC 10 december: 8/12 10.00 - 11.00 uur.</li></ul>

**BE – 5. VTE-raad (Energieraad)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Vervoer, Telecom en Energieraad (VTE) - dit fiche betreft de Energieraad</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>De Energieraad beoogt bij te dragen aan en neemt besluiten ten aanzien van:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– bevorderen van concurrerende interne elektriciteitsmarkt en gasmarkt</li> <li>– garanderen van voorziening van gas, aardolieproducten en elektriciteit</li> <li>– verbeteren van het trans-Europese energienetwerk in sectoren elektriciteit en gas</li> <li>– verbeteren van de energie-efficiëntie</li> <li>– stimuleren van hernieuwbare energiebronnen</li> <li>– stimuleren internationale relaties EU</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– De minister van EZ is coördinerend en politiek verantwoordelijk (zowel binnen het kabinet als richting het parlement) voor de Nederlandse inbreng in Brussel en de totstandkoming ervan in Den Haag voor de Energieraad.</li> <li>– Bureau Europa coördineert de inbreng in overleg met DGETM.</li> <li>– Afhankelijk van de agenda zijn andere departementen betrokken, zoals VROM, V&amp;W</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b>	Geen (EZ in veel gevallen wel verantwoordelijk voor implementatie van EU- wetgeving)
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Bedrijfsleven en kennis- en onderzoeksinstituten zijn betrokken via dienstonderdelen DGETM. Daarnaast natuurlijk met de Europese Commissie en andere lidstaten.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Energieraad van 12 maart jl. bereikte een politiek akkoord over de verordening notificatie van investeringsprojecten met betrekking tot energie-infrastructuur.</li> <li>– Energieraad van 12 maart jl. nam conclusies aan over de mededeling ‘ Investeren in de ontwikkeling van koolstofarme technologieën’. Hierin zet de Commissie financiële consequenties van het Strategisch Plan voor Energietechnologie (SET-Plan, 2007) uiteen.</li> <li>– In oktober 2009 bereikte de Energieraad een akkoord over de verordening labelling banden. Door deze verordening krijgen consumenten inzicht in de energiezuinigheid, veiligheid en geluidsproductie van banden.</li> <li>– Ook bereikten Raad en Europees Parlement eind november 2009 een politiek akkoord over de richtlijn energieprestaties van gebouwen en de herziening van de kaderrichtlijn energie-etikettering.</li> <li>– Verordening leveringszekerheid aardgas: de verordening zal eind september als hamerstuk voorliggen in de Landbouwrapraad.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p>Vergaderingen onder Belgisch EU-voorzitterschap:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>– Formele Energie – en Telecomraad: 2-3 december (Brussel)</li> </ul>

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– <i>Energieinfrastructuurpakket</i>: Commissie zal naar verwachting in november 2010 twee mededelingen publiceren waarin wordt ingegaan op de investeringsbehoeften op gebied van interconnecties, resp. de ontwikkeling van <i>smart grids</i>, wind op zee en prioritaire projecten in de EU .</li> <li>– <i>Europese energiestrategie voor 2011-2020</i>: tijdens de Raad in december zal de Commissie een mededeling hierover presenteren. Dit als opvolger van het huidige Energie Actieplan 2007-2010. Over de energiestrategie werd van gedachten gewisseld tijdens de Energieraad van 31 mei jl en zal tevens op de agenda van de Energieraad van december staan. De strategie wordt ook geagendeerd voor een speciale Europese Raad over energie begin 2011.</li> <li>– <i>Energie Efficiëntie Actieplan</i>: Eind 2010 of begin 2011 zal de Commissie een mededeling hierover publiceren. Het actieplan zal beschrijven op welke wijze de EU besparingsdoelstelling van 20% in 2020 kan worden gerealiseerd en gaat mogelijk gepaard met nieuwe instrumenten voor het bereiken van de doelstelling. De besparingsdoelstelling is een van de hoofddoelen van de Europa 2020 strategie. Lidstaten zullen voor oktober/november dit jaar hun eigen nationale besparingsdoelen moeten stellen. De Commissie zal ten behoeve van het actieplan in kaart brengen in hoeverre de nationale doelen bijdragen aan de Europese doelstelling en in hoeverre aanvullende maatregelen nodig zijn. De Energieraad zal hierover naar verwachting in december van gedachten wisselen.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– deelname aan de vakraden. De VTE-raad vergadert 2-4 maal per jaar.</li> <li>– bilaterale gesprekken met collega-bewindspersonen uit andere lidstaten en Eurocommissaris Oettinger (Energie)</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven</b>	Ter voorbereiding van de Energieraad wordt een geannoteerde agenda aan de Tweede Kamer verzonden. Na afloop van de raad wordt een verslag verzonden.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	– Het Algemeen Overleg ten behoeve van de VTE-raad van 2-3 december vindt plaats op: 24/11 10.00 - 11.00 uur.

**BE – 6. VTE-raad (Telecomraad)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Telecomraad (onderdeel VTE-Raad)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voordelen interne telecom- en ICT markt maximaliseren</li> <li>• Stimuleren snel en supersnel internet</li> <li>• Stimuleren ICT onderzoek en innovatie</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• EZ is coördinerend en politiek verantwoordelijk (zowel binnen het kabinet als richting het parlement) voor de Nederlandse inbreng in Brussel en de totstandkoming ervan in Den Haag voor de Telecomraad.</li> <li>• Bureau Europa coördineert de inbreng in overleg met DGETM.</li> <li>• Afhankelijk van de agenda zijn andere departementen betrokken, zoals BZK, JUS en OCW</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b>	Geen
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Bedrijfsleven en kennis- en onderzoeksinstellingen zijn betrokken via dienstonderdelen
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Aannee actieplan “de digitale agenda” (mei 2010): een kader voor actie op EU-niveau om de economische en sociale voordelen van ICT, en met name internet, te maximaliseren.</li> <li>• Herziening EU-reguleringskader op het gebied van elektronische communicatie (november 2009)</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p><i>Europese breedbandstrategie (inclusief universele dienst)</i>  In najaar 2010 zal de Commissie een Europese breedbandstrategie presenteren. Deze strategie zal een gemeenschappelijk kader vormen voor acties op nationaal en EU- niveau ter stimulering van supersnel internet. De hoofddoelstelling van de breedbandstrategie is het realiseren van ‘breedband voor iedereen’. Mobiel breedband speelt een belangrijke rol bij het realiseren van dit streven. Tevens speelt de discussie in hoeverre de universele dienst een rol kan spelen bij het realiseren van de doelstelling. De Commissie heeft een publieke consultatie gehouden over de toekomst van de universele dienst, waar veel aandacht uitging naar deze vraag. Naar verwachting worden tijdens de Telecomraad van december conclusies aangenomen.</p> <p><i>Het Europees Radiospectrum Programma</i>  De Commissie zal naar verwachting in het najaar van 2010 het radiospectrum programma presenteren. Dit zal ook op de agenda staan van de Telecomraad van december. Algemeen doel van het programma is de beleidslijnen uit te zetten voor de strategische planning en harmonisatie van het radiospectrumgebruik. Het gebruik van frequentiespectrum ligt aan de basis van alle draadloze elektronische communicatie, en is daarom van groot economisch belang. In dit kader speelt ook de discussie over de invulling van het digitaal dividend (de ruimte die beschikbaar komt in het radiospectrum als gevolg van de transitie van analoge naar digitale televisie) ten behoeve van mobiele breedbandtoepassingen.</p>

	<p><i>Netwerk- en informatieveiligheid</i> De Commissie zal de komende tijd maatregelen presenteren voor versterking van het netwerk- en informatieveiligheidsbeleid, waaronder een verordening voor de verlenging en de versterking van het mandaat van ENISA (het Europees agentschap voor informatie- en netwerkveiligheid) en het opzetten van een 'Computer Emergency Response Team' (CERT) voor de EU -instellingen. Tijdens de Telecomraad van december zal een voortgangsrapportage worden gepresenteerd.</p> <p><i>Tussentijdse evaluatie roaming verordening</i> Vanaf juni 2007 is de roaming verordening van kracht om het grensoverschrijdend mobiel bellen in de EU goedkoper te maken. De verordening stelt een maximum tarief vast (het zogenaamde Eurotarief) voor mobiel bellen en gebeld worden in een andere lidstaat. Per juli 2009 is de werksfeer van de verordening uitgebreid met grensoverschrijdend sms-en en dataverkeer (mobiel internet). De Commissie zal in de Telecomraad van december naar verwachting een voortgangsrapport presenteren. De eindevaluatie vindt uiterlijk in juni 2011 plaats, en zal worden gebruikt om te bezien of - en zo ja hoe en op welke termijn - de roamingverordening kan worden afgeschaft of vereenvoudigd.</p>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Deelname aan de Raad op 2-3 december</li> <li>• Bilaterale gesprekken met Commissarissen (o.a. Kroes en Barnier) en met collega bewindspersonen uit andere lidstaten.</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Ter voorbereiding van de raad wordt een geannoteerde agenda van de raad aan de Tweede Kamer verzonden en vindt een Algemeen Overleg plaats.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	AO voorafgaand aan de raad: <ul style="list-style-type: none"> <li>• AO voor VTE-Raad 2-3 december: 24/11 10.00 - 11.00 uur</li> </ul>

**BE – 7. SOLVIT**

<b>1. INHOUD</b>	<b>Solvit</b>
<b>Onderwerp</b>	Klachtenloket Interne Markt
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Informeel/niet bindende bemiddeling tussen nationale overheden voor bedrijven en burgers met problemen die voortkomen uit een (incorrecte) toepassing van het Interne Marktrecht door een overheid. Voorkomen lange rechtzaken.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Coördinatie van de klachten ligt bij EZ (Solvitteam, Bureau Europa). Experts van andere overheden en uitvoeringsinstanties kunnen fungeren als “back office” of worden mogelijk aangesproken op mogelijk verkeerde toepassing van EU-recht.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	- Bemiddeling - Bezetting: 1 - 1,5 fte
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Burgers en bedrijven met problemen op de interne markt
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	N.v.t.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	- Groter aantal klachten binnen mandaat van Solvit (NL en EU) - Toenemende bekendheid als klachtenloket voor bedrijven (NL) - Verkorting van de gemiddelde behandelduur per klacht (NL) - Oplossingspercentage in 86% van de klachten (NL en EU-breed). Hieronder zowel oplossingen voor ingediende klachten als uitleg aan burgers en bedrijven in gevallen waarin het Europees recht door een lidstaat niet verkeerd blijkt te zijn toegepast.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	N.v.t.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Voortzetting van de toename in het aantal klachten, zowel van bedrijven als van burgers.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Geen.



**BE – 8. Staatssteun**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Staatssteun
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Elke EU-lidstaat dient zich aan Europese staatssteunregels te houden. Doel van deze regels is om in Europa op basis van vrije concurrentie een gelijk speelveld te behouden. NL pleit voor terughoudendheid met betrekking tot de mogelijkheden om verenigbare staatssteun te mogen verstrekken. Dit zou namelijk betekenen dat de lidstaten met de grootste budgetten de meeste steun zouden verstrekken. Echter, door middel van staatssteun kunnen ook marktfalens worden gecorrigeerd en doelstellingen van gemeenschappelijk belang (bijvoorbeeld onderzoek, innovatie of schone energie) worden verwezenlijkt. Het beleid van EZ is erop gericht dat onverenigbare staatssteun wordt voorkomen. Hier is voorlichting aan gekoppeld om de aandacht voor staatssteun binnen én buiten EZ te vergroten. Verder wordt een eenduidige positie van Nederland in Brussel bewerkstelligd.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Het Coördinatiecentrum Staatssteun is onderdeel van Bureau Europa. Het hoofd van het Coördinatiecentrum is voorzitter van het Interdepartementaal Staatssteunoverleg (ISO). Het ISO bereidt het standpunt voor dat Nederland inneemt in overleg met de Europese Commissie. Verder fungeert het ISO als nationaal netwerk van staatssteundeskundigen. Het Coördinatiecentrum verzorgt de formele correspondentie met de Europese Commissie over EZ-staatssteunzaken. Ieder DG binnen EZ heeft eigen staatssteuncoördinator(en) welke zorg dragen voor staatssteunzaken op het gebied van het eigen DG.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>○ Voorlichting en coördinatie intern en extern EZ</li> <li>○ Meldingen (om ofwel individuele subsidies ofwel regelingen als verenigbare staatssteun goedgekeurd te krijgen)</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Het volume staatssteun van NL was de afgelopen jaren vrij constant in de EU (ongeveer 2 mld per jaar (0,4% BBP NL)). Als gevolg van de crisis is het volume het afgelopen jaar echter sterk gestegen (16 mld i.e. 2,7 % BBP NL, grotendeels steun aan banken). Naar aanleiding van de crisis zijn de staatssteunregels tijdelijk beperkt versoepeld. Nederland heeft een regeling gemaakt (goedgekeurd door de Commissie) die beperkte steun tot een bedrag van 500.000 € in de periode 1 januari 2008 tot en met 31 december 2010 mogelijk maakt.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	In de loop van 2010 zal moeten worden besloten of het tijdelijk staatssteunkader vanwege de economische crisis wordt verlengd. De goedkeuring van de Commissie voor lopende individuele grote steunmeldingen volgt naar verwachting in 4 <sup>e</sup> kwartaal 2010.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Het tijdelijk staatssteunkader zal eind dit jaar aflopen. Daarna zal bepaald moeten worden of het kader verlengd wordt of niet. Afhankelijk van hoe de economie zich ontwikkelt bestaat de mogelijkheid dat lidstaten voor een verlenging pleiten. Nederland heeft tot nu toe het standpunt uitgedragen dat, zoals afgesproken, aan het eind van het jaar moet worden teruggekeerd naar de oude regels.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Vertolken van het Nederlands standpunt m.b.t. beëindigen van de versoepelde staatssteunregelgeving in diverse Raden.

### 3.3 DG voor Ondernemen en Innovatie (DGOI)

#### DG Ondernemen en Innovatie: hoofdlijnen van beleid

##### Fiches:

##### **RUIMTELIJK ECONOMISCH BELEID**

- 54. Bedrijventerreinen
- 55. Campussen
- 56. Grensoverschrijdende samenwerking
- 57. Regionale Ontwikkelings Maatschappijen (ROMs)
- 58. Interdepartementale gebiedsgerichte investeringen (MIRT, ROEA, Deltaprogramma)
- 59. Pieken in de Delta
- 60. Mainport Rotterdam
- 61. Amsterdambrief
- 62. Visie Brainport 2020
- 63. Structuurfondsprogramma's 2007-2013
- 64. Toekomst Cohesiebeleid

##### **INNOVATIE**

- 65. Heroverweging Innovatie en Toegepast Onderzoek
- 66. EZ Kaderbesluit + uniform subsidiekader
- 67. WBSO & Innovatiebox
- 68. Innovatiekredieten
- 69. Vouchers en InnovatiePrestatieContracten
- 70. Syntens
- 71. Innovatieprogramma's
- 72. Maatschappelijke Innovatieprogramma's
- 73. Nano Technologie
- 74. Luchtvaart
- 75. Ruimtevaart
- 76. Crisismaatregelen Kenniswerkers en High Tech Topprojecten
- 77. Octrooibeleid
- 78. Auteursrecht
- 79. Merkensysteem
- 80. Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA)
- 81. European Research Area (ERA)
- 82. het Europese Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling
- 83. Europees Kaderprogramma voor Concurrentievermogen en Innovatie (CIP)
- 84. Eureka/Eurostars
- 85. Bilaterale betrekkingen en Technisch Wetenschappelijk Attaché Netwerk (TWA)

##### **ONDERNEMERSCHAP**

- 86. Corporate Governance
- 87. Beroepsonderwijs & aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt
- 88. Zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers)
- 89. Regeldruk
- 90. Veilig ondernemen
- 91. Valorisatieprogramma & Actieprogramma onderwijs en ondernemen
- 92. Financieringsinstrumentarium
- 93. Microkredieten
- 94. Kamers van Koophandel

##### **INDUSTRIE & DIENSTEN**

- 95. Modern Industrie- en dienstenbeleid

## **Versie 11 oktober 2010**

- 96. Sectoraanspreekpunten
- 97. Toerisme
- 98. Compensatiebeleid / Militaire Productie
- 99. Small Business Innovation Research programma (SBIR)
- 100. Inkoopbeleid
- 101. Joint Strike Fighter (JSF): F-35
- 102. Duurzaam ondernemen
- 103. Maatschappelijk verantwoord ondernemen
- 104. EU industrie- en ondernemerschapsbeleid
- 105. Implementatie EU Richtlijn 2009/81 Aanbestedingen Defensie en Veiligheid
- 106. Tariefschorsingen

## **DG Ondernemen en Innovatie: Algemene introductie**

### DG OI: Ruimte bieden aan ondernemerschap en Innovatie

#### ***Het creëren van een excellent ondernemings- en vestigingsklimaat***

Voor een welvarend, duurzaam en ondernemend Nederland is een excellent ondernemings- en vestigingsklimaat nodig dat uitdaagt tot meer ondernemerschap en innovatie. De huidige economische situatie laat dat eens te meer zien. Blijven investeren in een excellent ondernemings- en vestigingsklimaat is van belang voor zowel economisch herstel, als om het toekomstig en duurzaam groeivermogen van de Nederlands economie te ondersteunen.

Een goed ondernemings-, vestigings- en innovatieklimaat stimuleert de ontwikkeling van zowel startende als (door)groeierende ondernemingen; het verstevigt de thuisbasis voor internationaal opererende concerns en het heeft ook aantrekkingskracht op buitenlandse bedrijven die zich in Nederland willen vestigen. Buitenlandse en internationaal opererende ondernemingen in Nederland innoveren meer, zijn productiever, trekken de beste mensen aan en zijn beter in staat te profiteren van de kennis en economische ontwikkeling in het buitenland. Een goed vestigingsklimaat, inclusief leefklimaat en een adequate ruimtelijk-economische infrastructuur, is belangrijk om dit soort bedrijven een goede voedingsbodem te bieden in Nederland.

Het DG Ondernemen en Innovatie (DG O&I) werkt hieraan. Door het investeren in campussen en hotspots van nationaal belang als 'broedplaats' voor sterke clusters en nieuwe bedrijvigheid. Door voldoende attractieve, bereikbare en veilige bedrijventerreinen in de buurt van aantrekkelijke woonlocaties. Door het investeren in goede bereikbaarheid van Nederland en het daarbij verder versterken van onze mainports en logistieke hotspots. Door de bevordering van gezonde en eerlijke concurrentieverhoudingen op het (inter)nationale speelveld en een voor ondernemers aantrekkelijk fiscaal klimaat. Door een vermindering van de administratieve lasten en regeldruk voor ondernemers, het wegnemen van onnodig belemmerende regelgeving en het vereenvoudigen van wettelijke voorschriften. En door inzet op een goed innovatieklimaat met een excellente onderzoeksinfrastructuur en adequate wetgeving op het gebied van intellectueel eigendom.

#### ***Gerichte stimulering van ondernemerschap en innovatie***

Succesvol ondernemerschap leidt tot economische dynamiek en is onlosmakelijk verbonden met innovatie en vernieuwing. De afgelopen jaren heeft Nederland een inhaalslag gemaakt en is het aantal ondernemers gestegen naar het gemiddelde van de EU en OESO. Ook het aantal zelfstandigen is toegenomen. Maar op het terrein van (snel)groeierende ondernemingen lopen we nog achter op andere landen, terwijl juist deze ondernemingen essentieel zijn voor innovatie en werkgelegenheid. Ook de innovatieprestaties blijven in Nederland achter bij de internationale concurrentie: de private investeringen in R&D liggen op een historisch dieptepunt en Nederland heeft relatief weinig innovatieve bedrijven en omzet uit nieuwe producten en diensten. En dat terwijl de prestaties van het wetenschapssysteem van wereldklasse zijn. Deze kennispositie vertaalt zich nog te weinig in innovatie.

Ondernemers kunnen daarom een beroep doen op een voor alle bedrijven toegankelijk basispakket dat inspeelt op de diverse fasen en facetten van het ondernemerschap; van het starten, (door)groeien van een onderneming tot de bedrijfsoverdracht of de beëindiging. (Startende) ondernemers kunnen gebruik maken van de informatie- en adviesfunctie bevorderd vanuit DGOI (Kamer van Koophandel, Syntens en het Agentschap NL). Ook zijn er vanuit DGOI

financieringsmogelijkheden ingericht via instrumenten als het borgstellingskrediet (BBMKB), de Garantieondernemingsfinanciering (GO) en microkredieten.

Ook als ondernemers willen innoveren, met name de kleine en middelgrote bedrijven, of de stap willen zetten om ook internationaal te zaken te gaan doen, kunnen ze daarbij worden ondersteund. Het basispakket van DGOI biedt onder meer fiscale instrumenten (WBSO, innovatiebox), innovatievouchers, de innovatieprestatiecontracten en de innovatiekredieten. Daarnaast stimuleert de overheid ook zelf innovatie door met haar inkoop- en aanbestedingsbeleid innovatie in het bedrijfsleven uit te lokken (SBIR, "launching customer", "lead markets").

Innovatie en vernieuwing stellen kwalitatief steeds hogere eisen aan ons arbeidspotentieel. We zullen met minder productiefactoren hetzelfde of meer moeten produceren. Vanuit het basispakket zorgt DGOI er daarom ook voor dat de aansluiting tussen onderwijs, wetenschap en bedrijfsleven verbetert, zodat ook het toekomstige kennis en arbeidsmarktpotentieel op orde blijft. Dit gebeurt onder meer door de uitrol van Centra voor ondernemerschaponderwijs en de zogenaamde valorisatieagenda.

### **Ondersteuning van sterke clusters van bedrijvigheid**

Om op wereldschaal te kunnen blijven concurreren is het noodzakelijk dat Nederland zich specialiseert op een beperkt aantal economische sterktes, zoals de Mainports, waarop we internationaal excelleren en onze positie verder kunnen uitbouwen. Vanuit DGOI wordt dit ondersteund door een programmatisch beleidspakket waarbij in samenspraak tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden de uitdagingen, knelpunten en kansen worden geïdentificeerd om deze gebieden verder te versterken. Deze programmatische aanpak kiest daarbij voor een integrale benadering: het legt de verbindingen met de Europese R&D samenwerkingsprogramma's, zoals het Kaderprogramma, de Joint Technology Initiatives, Eureka en het Europese structuurfondsenbeleid. Tevens worden vanuit de programma's bijdragen geleverd aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken zoals Zorg, Veiligheid en Mobiliteit.

Met het verder uitbouwen en internationaal positioneren van onze economische sterktes werkt DGOI aan versterking van onze economische structuur om tot één van de vijf best presterende economieën in de wereld te behoren. Nederland is het afgelopen jaar gestegen op de internationale *ranking* van het World Economic Forum (van een 10<sup>e</sup> plaats in 2009 naar een 8<sup>e</sup> plaats in 2010). Op het terrein van innovatie staat Nederland momenteel op de 13<sup>e</sup> plaats binnen de WEF ranking.

In het kader van de gebiedsgerichte clusters in de programmatische aanpak zijn de Nederlandse mainports, zoals de haven van Rotterdam en de luchthaven Schiphol met een toonaangevende rol voor onze handel en logistiek, een voorbeeld.

De Rotterdamse haven is de grootste van Europa en nummer 4 van de wereld. Schiphol is derde Europese vrachtluchthaven en is met haar uitgebreide intercontinentale netwerk een belangrijke factor in de aantrekkelijkheid van het vestigingsklimaat voor internationale bedrijven. Brainport (Zuid-Oost Nederland) manifesteert zich als economische toptechnologieregio van wereldformaat.

Ook zijn sinds 2005 elf vraaggestuurde innovatieprogramma's ontwikkeld op terreinen waar Nederland internationaal een sterke positie inneemt, zoals High Tech Systemen, Food and Nutrition, Water en Chemie. Op het terrein van Food and Nutrition is Nederland bijvoorbeeld de

grootste exporteur binnen Europa en binnen Chemie en High Tech Systemen hebben multinationals die in de mondiale top drie opereren.

***Een modern industrie- en dienstenbeleid in dialoog met het bedrijfsleven.***

Het creëren van een excellent ondernemers- en vestigingsklimaat, een gericht stimuleringspakket voor ondernemerschap- en innovatiebevordering en de inzet op economische sterktes vormen de belangrijke ingrediënten van een modern industrie- en dienstenbeleid. Dit bestrijkt de volle breedte van het Nederlandse bedrijfsleven en daarom werkt DGOI aan de voortdurende dialoog met het bedrijfsleven en aan strategisch relatiemanagement om te weten wat er gaande is in de reële economie en de regio's. Voorbeelden daarvan zijn de reguliere werkbezoeken van u aan bedrijven en regio's en een halfjaarlijks informeel overleg met de top van toonaangevende bedrijven in Nederland.

**DGOI – 1. Bedrijventerreinen**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>1. Bedrijventerreinen</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Een zorgvuldige planning en duurzame aanleg van bedrijventerreinen.</li> <li>• Uitvoering van 6500 ha herstructurering bedrijventerreinen in de periode 2009-2013.</li> <li>• verzakelijking en verduurzaming van de bedrijventerreinenmarkt.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	De uitvoering op Rijksniveau vindt plaats vanuit een interdepartementaal (VROM-EZ) programmteam bedrijventerreinen.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	FES bedrijventerreinen (€54 mln) bestemd voor de herstructurering van een beperkt aantal bedrijventerreinen van nationaal belang. Daarnaast zijn de Topper middelen (107,6 mln) gedecentraliseerd naar het provinciefonds o.b.v. Provinciale Herstructureringsprogramma's (PHP).
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. IPO: medeondertekenaar convenant bedrijventerreinen.</li> <li>2. VNG: medeondertekenaar convenant bedrijventerreinen.</li> <li>3. VNO-NCW/MKB Nederland en Kamers van Koophandel: pleitbezorgers voor voldoende ruimte voor bedrijventerreinen</li> <li>4. Natuur en Milieuorganisaties: pleitbezorger voor rem op aanleg nieuwe bedrijventerreinen en behoud open landschap.</li> <li>5. NEPROM, IVBN, projectontwikkelaars en beleggers zijn partij bij verzakelijking van de bedrijventerreinenmarkt.</li> </ol>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Planningsopgave tot en met 2020 bedraagt maximaal 11.015 ha nieuwe terreinen.</li> <li>• Herstructureringsopgave 2009-2020: 15800 ha. Doelstelling 2009-2013: 6500 ha.</li> <li>• De bijdrage van het Rijk voor herstructurering bedraagt voor de periode 2009-2013 ruim €400 mln, hiervan is 107 mln gedecentraliseerd EZ geld.</li> <li>• De FES bijdrage herstructurering bedrijventerreinen omvat circa € 54 miljoen.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Convenant bedrijventerreinen 2010-2020 ondertekend door Rijk, IPO en VNG.</li> <li>2. Alle 12 provincies hebben voor de zomer 2010 provinciale herstructurerings-programma's opgesteld</li> <li>3. handreiking uitvoeringsstrategie bedrijventerreinen voor provincies en gemeenten opgeleverd.</li> <li>4. De roadmap verzakelijking is afgerond en naar de TK verzonden.</li> <li>5. 10 pilots herontwikkeling bedrijventerreinen in uitvoering.</li> </ol>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Besluitvormingsfase is afgerond. Inmiddels volop in de uitvoering van de nieuwe aanpak bedrijventerreinen.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p>Met de decentralisatie van het bedrijventerreinenbeleid is de Rijksrol gericht op monitoring en bevorderen van een succesvolle uitvoering van het convenant.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• In 2013 zal de uitvoering van 6500 ha herstructurering bedrijventerreinen over de periode 2009-2013 worden geëvalueerd.</li> </ul> <p>De stimulering van de verzakelijking en verduurzaming van bedrijventerreinen zal specifieke aandacht van het Rijk vragen.</p>

<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Bekendmaking van de besluitvorming over de FES bijdrage aan herstructurering (eind 2010).</li> <li>2. Bekendmaking van de pilots verzakelijking.</li> </ol>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<p>In AMvB Ruimte (VROM) is de toepassing van de SER ladder door gemeenten geregeld. De SER ladder houdt in dat bij de planning van een nieuw bedrijventerrein in het gemeentelijke bestemmingsplan overtuigend is aangetoond dat intensivering van de beschikbare ruimte en herstructurering onvoldoende soelaas biedt.</p> <p>Naar aanleiding van kritiek Raad van State is aanpassing van de wet RO nodig zodat het mogelijk is om via een AMvB de toepassing van de SER ladder aan gemeenten op te dragen.</p>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<p>Verzonden:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• November 2009 (31 253, nr 22): Brief van MEZ en MVROM over voortgang en geboekte resultaten van de nieuwe aanpak bedrijventerreinen in 2009.</li> <li>• November 2008 (31 253, nr 8): Kabinetsreactie Taskforce Noordanus.</li> <li>• December 2007 (31 200, nr 73): Agenda 2008-2009 bedrijventerreinen.</li> <li>• Voortgangsrapportage monitor bedrijventerreinen 2009 (tevens eindrapportage Topper en GSB3).</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Nvt
<b>Kameroverleggen</b>	Doorgaans vindt overleg plaats met vaste Commissie VROM, al dan niet in aanwezigheid van de minister EZ.



**DGOI – 2. Campussen**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>2. Campussen</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Via campussen wordt gewerkt aan de fysiek-ruimtelijke voorwaarden voor een excellent vestigingsklimaat. Campussen: <ul style="list-style-type: none"> <li>- maken vestigingsklimaat voor kennisintensieve bedrijven aantrekkelijker;</li> <li>- vergroten Nederlandse aantrekkingskracht op buitenlandse bedrijven en R&amp;D investeringen;</li> <li>- vergroten aantrekkingskracht op internationale kenniswerkers;</li> <li>- stimuleren clustervorming;</li> <li>- zorgen voor toenemende valorisatie van kennis in de voor Nederland relevante focusgebieden.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	De trekkersrol is in handen van de directie Ruimtelijk Economisch beleid. Vanuit die rol wordt intern samengewerkt met de directies Innovatie, Ondernemersschap en IenD van DG OI, NFIA en DG BEB. Naast EZ zijn betrokken: Het Ministerie van OCW voor grootschalige onderzoeksfaciliteiten, V&W voor ontsluiting en bereikbaarheidsvraagstukken rondom campussen en VROM als mede verantwoordelijke voor bedrijventerreinen.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Bij campussen worden regionale, nationale en Europese middelen (EFRO) met elkaar verbonden.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	1. Grote bedrijven met een aanzienlijke R&D vestiging in Nederland: treden op als manifeste kennisdrager van een campus. Daarnaast verbetert de clustering op de campus de toegang tot talent, wat door grote bedrijven als een belangrijk concurrentievoordeel wordt gezien. 2. Kennisintensief MKB en hightech starters: profiteren bij uitstek van de clustering op een campus. Zij kunnen tegen lage tarieven gebruik maken van hoogwaardige onderzoeksfaciliteiten en komen sneller in aanraking met technologische experts, potentiële klanten en andere starters. 3. Universiteiten: tonen toenemende interesse in campus- en clustervorming. Zien campussen als een manier om kennisvalorisatie op een hoger plan te tillen. 4. Provincies en gemeenten: zijn gebaat bij succesvolle campussen in hun aandachtsgebied vanwege het effect op de regionale economie.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	- Nederland kent ongeveer 60 campusinitiatieven. - Daarvan kwalificeren zich 7 als prioritair, zijnde ‘campus van nationaal belang’. - Daarnaast is een kleine kopgroep van 5-10 die op termijn de potentie heeft uit te groeien tot campus van nationaal belang. - de investeringsopgave van de top 7 is geraamd op tussen de €40 en €75 miljoen voor de komende kabinetsperiode.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	- Vanuit Pieken in de Delta en de FES enveloppe Sterke Regio’s zijn enkele campusprojecten ondersteund, zoals de ‘High Tech Factory’ op Kennispark Twente, het ‘Device Process Building’ op de High Tech Campus Eindhoven; - Het voormalige Innovatieplatform heeft in haar Concurrentiekrachtagenda aanbevolen in te zetten op enkele topcampussen.

<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Beleid voor campussen gericht op sterke economische clusters zal steviger verankerd worden in het beleid.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Besloten moet worden op welke wijze de fysiek-ruimtelijke ontwikkeling van de campussen van nationaal belang het beste kan worden gefaciliteerd als invulling van relevant vestigings en ondernemersconditie van de economische topgebieden in Nederland genoemd in regeerakkoord 2010.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Zie hierboven
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Nvt
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Afgehandeld: Antwoord op vragen van de leden Omtzigt en Ten Hoopen over het artikel "Weinig echte campussen in Nederland" d.d. 12 februari 2010 (nr. 2010Z02871).
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Nvt
<b>Kameroverleggen</b>	

**DGOI – 3. Grensoverschrijdende samenwerking**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>3. Grensoverschrijdende samenwerking</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Nederland heeft te winnen bij economische samenwerking in grensregio's. Dit gebeurt primair met behulp van Structuurfondsen en Interreg. De afgelopen jaren is via een aantal beleidslijnen daar verder vorm aangegeven:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ontwikkeling van het Eindhoven Leuven Aken technologie-regioconcept. Doel is de high tech potentie van de gehele regio een verdere stevige samenwerkingsbasis te geven;</li> <li>2. Aanhalen van de relaties met Vlaanderen en in Duitsland in de regio <b>Noordrijn Westfalen (NRW)</b> op basis van in 2008 afgesloten Letters of Intent (LOI);</li> <li>3. Het uitwerken van vergelijkbare LOI met Wallonië naar aanleiding van een verzoek ter zake door de Waalse regering;</li> <li>4. Een viertal D3 programma's: programma Euregio Maas-Rijn (EMR), NL-Duitsland, NL-Vlaanderen en Twee Zeeën (zie ook fiche over structuurfondsenprogramma's)</li> </ol>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>EZ/REB is betrokken bij 4 Interreg programma's waarvan we voor het grensoverschrijdend programma EMR lidstaat verantwoordelijk zijn. Daarbij is EZ direct verantwoordelijk voor ontwikkelen van MKB subsidie-instrument binnen Interreg dat grensoverschrijdende samenwerking tussen ondernemers aanjaagt.</p> <p>Daarnaast zijn we betrokken bij een aantal taskforces:</p> <p><b>1) Taskforce NL–Duitsland/Noordrijn Westfalen</b> Tussen Nederland en NRW bestaan zeer nauwe economische banden. Met het project grensoverschrijdende samenwerking ("Kennis bij de Buren") wil EZ de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van innovatie en kennis stimuleren en vergemakkelijken. Eenzelfde aanpak is er met Vlaanderen en is in de toekomst denkbaar met Wallonië.</p> <p><b>2) Taskforce Nederland Vlaanderen</b> Deze Taskforce is sinds de laatste Vlaamse verkiezingen niet meer bijeen geweest door interne Vlaamse herschikking van taken en verantwoordelijkheden. Voorzien wordt dat deze Taskforce vanaf september weer geactiveerd wordt. Van belang is dat met nieuwe bestuurders in Vlaanderen en NRW de huidige samenwerkingsrelaties worden herbevestigd. Daarnaast is te voorzien dat in 2011 een LOI met Wallonië afgesloten zal worden. In de Brainportbrief (zie apart fiche over Brainport) zullen ook de grensoverschrijdende aspecten geagendeerd worden.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Geen direct beslag. Wel verkennen hoe bestaand instrumentarium ook grensoverschrijdend ingezet kan worden.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Ministeries Innovatie en EZ van NRW Vlaanderen en Wallonië en Interregsecretariaten
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Nvt

<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Voor de grensoverschrijdende samenwerking met Noordrijn-Westfalen is in 2008 is een Letter of Intent (LOI) opgesteld en een actieprogramma ontwikkeld.</p> <p>De Taskforce komt ca. 4 keer per jaar bijeen en stuurt op:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Versterken van overheidscoördinatie en verbeteren van randvoorwaarden, om bij gezamenlijk belang een betere afstemming en samenwerking te krijgen.</li> <li>2) Het (laten) verbinden van nationale sterktes in NL en NRW door netwerk- en clustervorming, facility sharing e.d.</li> </ol> <p>Voorbeelden van geslaagde innovatieve samenwerking met NRW zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- de samenwerking van TNO en TÜV-Rheinland in automotive in Helmond;</li> <li>- samenwerking op gebieden van innovatieprogramma's, zoals Chemie / polymeren, food, en life sciences;</li> <li>- vele gezamenlijke innovatieprojecten in Eurekaverband en in de regio Eindhoven Leuven-Aken.</li> </ul> <p>De direct over de grens gelegen gebieden zijn vaak aan de Nederlandse economische ontwikkelingen gebonden: het bio-energieproject tussen Terneuzen/ Gent, het H2 Antwerpen/en Rotterdam, nanotechnologie in Holst instituut en IMEC in Leuven, cardio- vasculair project Maastricht en Aken, de agrofood samenwerking tussen Venlo en Kleef etc.</p> <p>Uitbouw van deze samenwerking is een belangrijke doelstelling.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Nvt
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Doorgaan met versterken samenwerkingsrelaties met grensgebieden. Ontwikkelen van meerpartite gefinancierde projecten vanuit PID en Europese Interreg middelen.</li> <li>- Een centrale toekomstige activiteit is het organiseren van een energieconferentie in NRW in de eerste helft van 2011. Deze conferentie staat in het teken van de energietransitie, de overgang naar duurzame vormen van energie.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Op korte termijn relaties met nieuwe bewindslieden in NRW en Vlaanderen herbevestigen</li> <li>- Het afsluiten van een Letter of Intent Nederland-Wallonie (naar verwachting zomer 2011).</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	Nvt

**DGOI – 4. Regionale Ontwikkelings Maatschappijen (ROMs)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>4. Regionale OntwikkelingsMaatschappijen (ROMs)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het Rijk participeert in de vier ROMs [BOM (Brabant), Liof (Limburg), Oost NV (Overijssel en Gelderland) en NOM (Friesland, Groningen en Drenthe)]. Deze dienen de economische structuur van regio's te versterken door zorg te dragen voor meer bedrijvigheid en werkgelegenheid in hun regio. Dit doen zij door: <ul style="list-style-type: none"> <li>a) Investeringsbevordering (IB): buitenlandse bedrijven binnenhalen en voorkomen dat Nederlandse bedrijven naar het buitenland vertrekken;</li> <li>b) ontwikkeling en innovatie (OI) bevorderen, vooral gericht op de Pieken in de Delta;</li> <li>c) participatie en beheer (PB); het verstrekken van risicokapitaal aan regionale bedrijven in die segmenten waarop private spelers op de kapitaalmarkt niet actief zijn;</li> <li>d) en herstructurering en ontwikkeling van bedrijventerreinen (BO/BT).</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	OI/REB is subsidieert voor kerntaken OI en BO/BT OI/O is aandeelhouder in ROMs (let m.n. op PBtaak, salarissen en governance) BEB/NFIA is subsidieert van IB-taak
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	REB-Subsidierelatie voor OI en BO/BT: ca. 7,2 mln. per jaar in totaal voor de vier ROM's. NFIA-Subsidierelatie voor IB van 1 mln. per jaar
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Alle provincies (Brabant, Limburg, Gelderland, Overijssel, Friesland, Groningen en Drenthe) die subsidieert en tevens aandeelhouder zijn van de ROMs; EZ is overal de grootste aandeelhouder. De provincies bezitten veel minder aandelen, van 0,03% bij de NOM en 5,4% bij het LIOF tot ca. 43% bij Oost NV en BOM.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Voor alle vier de ROM's zijn per kerntaak meerjaren afspraken gemaakt, specifiek voor de regio waarin de betreffende ROM actief is.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	In de periode maart t/m juli 2010 is de beleidsevaluatie ROM's uitgevoerd. De evaluatie is gericht op de effectiviteit en de efficiëntie van de ROM's, uitgaande van de meerjaren afspraken in de periode 2007-2010. Over beide aspecten laat de evaluatie een positief beeld zien. De ROM's zijn een belangrijke en gewaardeerde partner voor het bedrijfsleven, gemeenten en Kamers van Koophandel.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Deze beleidsevaluatie is 10 september 2010 aan de Tweede Kamer aangeboden.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Onderhandelingen met provincies als medesubsidieert en aandeelhouders o.b.v. ervaringen uit afgelopen jaren en evaluatie ROMs Besprekingen met ROMs over aanscherpingen t.o.v. huidige meerjarensubsidie voor jaar 2011 en de invulling van hun taken bij de ontwikkeling van regionale economieën (conform regeerakkoord 2010)
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Beslissing over nieuwe meerjarensubsidie voor de ROMs en vormgeving hiervan

<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	nvt
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Laatste beleidsbrief mbt ROMs is van oktober 2005; die is nogmaals besproken in AO van 4 juli 2007
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	nvt
<b>Kameroverleggen</b>	Niet recent, AO van 4 juli 2007

**DGOI – 5. Interdepartementale gebiedsgerichte investeringen(MIRT,ROEA, Deltaprogramma)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>5. Interdepartementale gebiedsgerichte investeringen:MIRT(Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport), ROEA (Ruimtelijke Ontwikkeling en Economische Analyse) en Deltaprogramma</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Om het fysieke beleid te laten renderen is samenhangende gebiedsontwikkeling noodzakelijk. Dit gebeurt via het MIRT dat voor het ruimtelijk fysieke domein van alle departementen de investeringsprojecten en programma's bevat. De MIRT systematiek heeft een vast besluitvormingsproces (spelregelkader) en wordt verder ingevuld door het werken met gebiedsagenda's, het uitvoeren van integrale MIRT-onderzoeken en MIRT-verkenningen.</p> <p>Het bouwt voort op/hangt samen met:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nota Ruimte (1 miljard tot 2014)</li> <li>- Nota Mobiliteit (nat.verkeers- en vervoersplan t/m 2020)</li> <li>- Pieken in de Delta (EZ)</li> <li>- Agenda Vitaal Platteland</li> </ul> <p>Het MIRT (in regeerakkoord 2010 verlengd tot 2028) heeft voor een belangrijk deel betrekking op infrastructuur wat een belangrijke voorwaarde is voor het creëren van een gunstig (internationaal) vestigingsklimaat voor bedrijven. De investeringsonderdelen van EZ binnen het MIRT zijn gericht op herstructurering bedrijventerreinen (zie apart fiche hierover) en campusontwikkeling (zie apart fiche hierover) en bereikbaarheidsopgaven voor clusters van nationaal belang (FES Sterke regio's) en enkele projecten uit het Nota Ruimte budget.</p> <p>Voor het herstel van het economisch groeivermogen en verdere economische structuurversterking is binnen deze kaders in ICRE verband een nadere prioritering van opgaven in het ruimtelijk domein opgesteld (de zgn. ROEA). Focus ligt hierbij op investeringen in de motoren van de Nederlandse (kennis-) economie: Airport (Metropoolregio Amsterdam), Seaport (regio Rotterdam) en Brainport (Zuidoost-Nederland) zoals onlangs in de OESO quickscan (aug 2010) ruimtelijk economisch beleid is onderschreven en ook is benoemd in het regeerakkoord 2010.</p> <p>Binnen het Deltaprogramma zijn met name Drechtsteden en Rijnmond van belang. Voorts aandacht voor innovatie.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>EZ zorgt bij ambtelijke overleggen MIRT en de Gebiedsagenda's voor borging van het economisch belang in het fysieke domein. Aan het Bestuurlijk Overleg (BO) MIRT nemen deel Minister van V&amp;W (vz), LNV en VROM. Ook Minister EZ wordt hiervoor uitgenodigd.</p> <p>Voor het Deltaprogramma is minister EZ lid van de stuurgroep Deltaprogramma. Binnen EZ is OI/REB het eerste aanspreekpunt.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Bedrijventerreinen (zie aparte fiches hierover)
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	provincies en gemeenten
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	nvt
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	

<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	In 2009 zijn de eerste Gebiedsagenda's (GA) met integrale ruimtelijke visie voor acht gebieden in Nederland opgesteld. Dit jaar wordt gewerkt aan een verbeteringslag en stroomlijning van de GA's. Verder wordt het jaarlijkse MIRT projectenboek uitgebracht, met daarin alle relevante projecten per regio.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Besluitvorming van MIRT projecten/onderzoeken en werkwijze verloopt via het ambtelijk voorportaal ICRE.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p>Bedoeling is dat de MIRT systematiek komende jaren leidend wordt voor de rijksrol binnen het fysieke domein. Het MIRT wordt in het regeerakkoord 2010 verlengd van 2020 naar 2028. Gezien voorwaarde vestigingsklimaat een belangrijk onderwerp voor EZ.</p> <p>Komende jaren wordt gewerkt aan een verbeteringslag rondom het functioneren van de gebiedsteams en –agenda's. De focus komt nog meer te liggen op integraliteit en het streven is om vanuit het rijk onderling beter af te stemmen en ook elkaar te vertegenwoordigen in de gebiedsteams.</p>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Deelname aan Bestuurlijk overleg MIRT (afhankelijk van agenda)</li> <li>- Sturen Amsterdambrief aan Tweede kamer</li> <li>- Sturen visie Brainport 2020 aan Tweede Kamer</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	nvt
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Twee maal per jaar (voor- en najaar) vindt er een ronde bestuurlijke overleggen plaats met regionale vertegenwoordigers over voortgang MIRT projecten. De conclusies hiervan worden aan de TK gezonden en een inhoudelijk debat vindt plaats in een AO.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	nvt
<b>Kameroverleggen</b>	nvt



**DGOI – 6. Pieken in de Delta**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>6. Pieken in de Delta</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Met Pieken in de Delta zet het Ministerie van Economische Zaken, in onderlinge samenwerking met provincies, steden in op het benutten van gebiedsgerichte kansen voor clusters van nationaal belang.</p> <p>Met de nota Pieken in de Delta (2004) is een omslag in het gebiedsgericht economisch beleid bewerkstelligd. Voorheen richtte regionaal economisch beleid zich op het wegwerken van regionaal-economische achterstanden. Pieken in de Delta daarentegen legt de focus op kansen voor verdere ontwikkeling van sterke clusters van bedrijvigheid in de Nederlandse economie.</p> <p>Pieken in de Delta kent economisch samenhangende programmagebieden waarvoor economische kansen zijn vastgelegd; deze lopen over programmagrenzen heen.</p> <p>Clusters waarop binnen de programmagebieden wordt ingezet zijn bijvoorbeeld kennisintensieve zakelijke diensten (Noordvleugel Randstad), havenindustriële complex (Zuidvleugel Randstad), high tech systemen en materialen (Zuidoost-Nederland), food en nutrition (Oost-Nederland), maintenance (Zuidwest-Nederland) en energie (Noord-Nederland)</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	De verantwoordelijkheid voor Pieken in de Delta berust bij de directie Ruimtelijk Economisch Beleid (REB). Agentschap NL voert de regeling uit.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>* Subsidieregeling sterktes in de regio, hoofdstuk pieken in de delta</p> <p>* Budgettair beslag EZ 2006 t/m 2010: EUR 296 mln. Daarnaast is er budget van EZ van ca 75 mln voor 2011. Cofinanciering van provincies en grote steden zorgen voor een overheidsbijdrage die 2 keer zo groot is.</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p>Stakeholders zijn bedrijfsleven, kennisinstellingen en decentrale overheden. Provincies (30%) en steden (20%) zijn cofinancier. Voor iedere Euro subsidie vanuit EZ leggen decentrale partners tenminste één Euro bij.</p> <p>Stakeholders zijn vertegenwoordigd in Programmacommissies in de zes programmagebieden. Deze commissies stellen de economische agenda per programmagebied vast en adviseren de minister over toekenning van subsidieaanvragen. De programmacommissies bestaan uit vertegenwoordigers van bedrijven, kennisinstellingen en decentrale overheden.</p>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>* omvang aangevraagde subsidie als percentage uitgekeerd budget (2009): 193 procent</p> <p>* totale projectkosten als percentage uitgekeerde subsidie EZ (eerste tender 2009): 434 procent (dit percentage is opgebouwd als volgt: 100% EZ-subsidie; 100% cofinanciering decentrale overheden; 234% bijdrage vanuit projecten)</p> <p>* MKB-bedrijven als aandeel totaal aantal aanvragers (2009): 37 procent</p>

<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>* De subsidieregeling is geëvalueerd. Daaruit komt een positief beeld naar voren over zowel de effectiviteit als de efficiëntie van de regeling. Het uitvoeringsproces verloopt goed. Hoewel de meeste projecten nog lopen zijn de eerste effecten al zichtbaar. De evaluatie is op 26 augustus 2010 aan de Tweede Kamer aangeboden.</p> <p>* Dit najaar wordt de laatste tender binnen het huidige programma uitgevoerd. Onze verwachting is dat na afronding van de laatste tender het gehele budget zal zijn gespendeerd aan kwalitatief goede projecten.</p> <p>*De huidige periode van Pieken in de Delta loopt van 2006 t/m 2010 met naar verwachting een verlenging in 2011 (transitiejaar).</p> <p>*De OESO heeft in opdracht van de ministeries van Economische Zaken, VROM, VenW en LNV op 31 augustus 2010 een quick scan over het ruimtelijk economisch beleid in Nederland gepubliceerd. In de quickscan stelt de OESO dat Nederland de afgelopen jaren een goede omslag heeft gemaakt naar de versterking van stadsregio's en de creatie van sterke gebiedsgerichte economische clusters.</p> <p>Met programma's als Pieken in de Delta werkt Nederland volgens de OESO op een verstandige manier aan het uitbouwen van economisch gezien sterke gebiedsgerichte clusters, zoals bijvoorbeeld rond mainport Schiphol, het Haven Industrieel Complex in Zuid-Holland en de Brainport regio in Zuidoost Brabant. De OESO is van mening dat het gebiedsgerichte ruimtelijk economisch rijksbeleid gecontinueerd moet worden.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De eerste programmaperiode loopt van 2006 t/m 2010. In interactie met decentrale partijen wordt gewerkt aan de invulling van het transitiejaar 2011. In het regeerakkoord 2010 staat opgenomen dat regionaal economisch beleid versoerd wordt gedecentraliseerd.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Discussie en besluitvorming over toekomstige integrale inzet op economische topgebieden zoals in regeerakkoord 2010 staan genoemd: water, voedsel, tuinbouw, high-tech, life science, chemie, energie, logistiek en creatieve industrie en de clusters greenports (venlo, westland en bollenstreek) Brainport Zuidoost Nederland, Food Valley Wageningen, de Maintenance Valley in Midden- en West Brabant, de Energy valley in Groningen, de nanotechnologie in Twente en Delft, de Zuidas in Amsterdam, Schiphol en de haven van Rotterdam.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Uitdragen besluitvorming over toekomstig programma.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	nvt
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Het evaluatierapport is op 26 augustus 2010 aan de Tweede Kamer aangeboden.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	nvt
<b>Kameroverleggen</b>	nvt

**DGOI – 7. Mainport Rotterdam**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>7. Mainport Rotterdam</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Versterken van de Mainport Rotterdam. Dit komt onder meer tot uiting in de uitvoering van de ‘Economische Visie op de Langetermijnontwikkeling van Mainport Rotterdam: naar een Mainport Netwerk Nederland’ de zgn. havenvisie die ministerie EZ samen met V&amp;W en VROM in juni 2009 heeft uitgebracht. Dit betreft het uitvoeren van de daarin opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- economische agenda gericht op een beter vestigingsklimaat in Rotterdam-Rijnmond; meer ketenefficiency en een transitie naar nieuwe grondstoffen in het energie- en chemiecluster; en meer innovatief en organiserend vermogen in de transport en logistiek;</li> <li>- duurzaamheidsagenda gericht op meer milieuefficiency, minder uitstoot van CO2 en meer voorzieningszekerheid van energie in Nederland;</li> <li>- netwerkagenda gericht op meer samenwerking tussen zeehavens en (logistieke) knooppunten, meer specialisatie, innovatie en complementariteit, minder milieudruk en een efficiënter gebruik van de ruimte en infrastructuur.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>EZ/REB is trekker voor de uitvoering van de ‘Havenvisie’ en speelt hierin een coördinerende rol. Voor de uitvoering van specifieke acties hieruit volgend zijn EZ, AgNL, V&amp;W, VROM, havenbeheerders, private partijen en kennisinstituten als het Topinstituut Logistiek “Dinalog” in Breda verantwoordelijk.</p> <p>De uitvoeringsalliantie Zeehavens, die in het verlengde van de Structuurvisie Randstad 2040 in gang is gezet, is betrokken bij de invulling van de netwerkagenda. Daarin participeren EZ, VenW, VROM en de zeehavens. Er is een werkgroep die zich bezig houdt met onderzoek naar de ontwikkeling van ladingstromen op de langere termijn, nut en noodzaak van specialisatie van en meer samenwerking tussen zeehavens, en de gevolgen voor investeringen in ruimte en infrastructuur.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p><b>Innovatieprogramma’s:</b> Logistiek &amp; Supply Chains (25 MEuro, 2009-2012), Chemie (52,4 MEuro, 2007-2011), Maritiem (39,5 MEuro, 2007-2012)</p> <p><b>Pieken in de Delta:</b> HIC Zuid-Vleugel (5,1 MEuro 2006-2010)</p> <p><b>FES/BSIK:</b> Transumo (30 MEuro, 2005-2009), Programma R3 – Duurzaam ondernemen in Rotterdam Energy Port (2007-2010)</p> <p><b>MIA:</b> Mobiliteit</p> <p><b>Overig:</b> EFRO (Europees) programma Kansen voor West</p> <p><b>Gem. Jaarlijkse investering:</b> 30 mln euro</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p>Ministers van VenW, VROM en Financiën (aandeelhouder HbR) CEOs (of gelijkwaardige positie) van Havenbedrijven (HbR, HA, ZSP, GSP)</p>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Mainport Rotterdam is een zeehaven, logistiek en industrieel (chemie, petrochemie, energie, metaalbewerking, recycling en scheepsbouw) cluster van wereldformaat en een zeer goed verbonden internationaal knooppunt van maritieme stromen en logistieke afhandeling.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Met een overslag van 213 miljoen ton goederen (1e half jaar 2010) is Rotterdam de grootste zeehaven van Europa.</li> <li>- Aandeel van de petrochemie en energie is ong. 20% van totale productie-capaciteit in Noordwest-Europa.</li> <li>- Totale toegevoegde waarde Transport, op- en overslag, vervoer en industrie: € 15,3 miljard (2008)</li> <li>- Totale werkgelegenheid: 90.385 personen (2008)</li> </ul>

<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- In 2009 is de 'Economische Visie op de Langetermijnontwikkeling van Mainport Rotterdam: naar een Mainport Netwerk Nederland' van EZ, VenW en VROM verschenen.</li> <li>- Uitvoering visie op koers mbt aandachtspunten (bereikbaarheid, alternatieven Hoeksche Waard) en goede resultaten (Stadshavens, Clean Tech Delta, opschaling Portbase, samenwerking havens mbt de netwerkagenda)</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Continu overleg tussen EZ met VenW en VROM over integrale uitvoering van de Havenvisie.

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Afronding onderzoek naar ontwikkeling ladingstromen in 2010; nut en noodzaak van specialisatie en samenwerking tussen zeehavens + effecten voor behoefte ruimte en infrastructuur volgt in 2011.</li> <li>- HbR ontwikkelt een visie en agenda's voor het zeehavengebied Rotterdam in 2030. EZ participeert.</li> <li>- Mainport Rotterdam benoemd in regeerakkoord 2010 als belangrijk cluster en prioriteit in MIRT (zie apart fiche hierover).</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	nvt

<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	nvt
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Eind juni 2010: Reactie van ministerie van VenW mede namens EZ en VROM op het advies van de Raad voor Verkeer en Waterstaat (Gateway Holland). September 2009 Economische visie Mainport R'dam behandeld in de Tweede Kamer olv Min. Van Verkeer en Waterstaat Dhr. Eurlings in afwezigheid minister EZ.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	nvt
<b>Kameroverleggen</b>	nvt

**DGOI – 8. Amsterdambrief**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>8. “Amsterdambrief”</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Doel is om te komen tot een breed gedragen en vernieuwende economische visie op de toekomstige ontwikkeling van de Noordvleugel Randstad (Amsterdam, Utrecht, Almere) in internationaal perspectief, dus breder dan alleen Amsterdam.</li> <li>• De Noordvleugel Randstad levert een grote bijdrage aan het BBP en heeft een grote internationale aantrekkingskracht op ondernemingen en kenniswerkers.</li> <li>• De economische visie geeft zicht op kernpunten die de concurrentiepositie internationaal verder versterkt. De visie leidt tot een concrete agenda die de basis vormt voor een effectieve samenwerking binnen het rijk, tussen rijk en regionale partijen, en tussen regionale partijen.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• EZ stuurt de visie mede namens VROM en VenW aan de Tweede Kamer.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Het is een economische visie die de basis vormt voor een strategische agenda voor de Noordvleugel van de Randstad.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bedrijfsleven: De visie zal in belangrijke mate gebaseerd zijn op input vanuit het bedrijfsleven.</li> <li>• Decentrale overheden: De Noordvleugel kent een hoge bestuurlijke dichtheid. Voor het formuleren van deze agenda is behoefte aan een sturende rol van EZ.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De Noordvleugel draagt voor ca. 25% bij aan het BBP (ca. € 160 mld.). Met name de clusters zakelijke dienstverlening, creatieve industrie en logistiek zijn (inter) nationaal gezien erg sterk.</li> <li>• Schiphol speelt een centrale rol. De luchthaven heeft belangrijke directe economische effecten (121.000 directe en indirecte arbeidsplaatsen, toegevoegde waarde van € 7,8 mld.).</li> <li>• Daarnaast vormt Schiphol met zijn brede netwerk een belangrijke vestigingsvoorwaarde voor internationale bedrijven.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Er hebben consultatiegesprekken plaatsgevonden met bedrijven en overheden en er zijn eerste inventariserende onderzoeken afgerond.</li> <li>• Verdiepende onderzoeksvragen zijn uitgezet, waarvan resultaten in september/oktober worden verwacht.</li> <li>• Er wordt 30 november 2010 een sessie georganiseerd met ‘global’ spelers (CEO’s). Het is de bedoeling dat deze CEO’s met een brede blik input leveren voor de visie.</li> <li>• Er vindt inhoudelijke en procedurele afstemming plaats met VenW (Mainport 2.0) en VROM (hoge prioriteit in MIRT traject conform regeerakkoord 2010)</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De belangrijkste conclusies worden eind van dit jaar besproken met bestuurders in de regio. Vervolgens zal een brief aan de Kamer worden opgesteld die ambtelijk en bestuurlijk wordt afgestemd binnen het rijk en met de regio om vervolgens begin 2011 te verzenden aan de TK.

<b>3. TOEKOMST</b>	
--------------------	--

<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Zuidas/Schiphol benoemd in regeerakkoord 2010 als belangrijk cluster en prioriteit in MIRT (zie apart fiche hierover). De brief wordt begin 2011 besproken in de TK. Daarna wordt concrete agenda opgezet en uitgevoerd.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bestuurlijke gesprekken met de regio</li> <li>• Brief van de minister aan de Tweede Kamer</li> <li>• Eventueel een rol bij de sessie met CEO's 30 november 2010.</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	nvt.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Resultaat betreft een brief aan de TK
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Toezegging aan de TK dat er een economische visie komt over de Noordvleugel van de Randstad.
<b>Kameroverleggen</b>	De brief wordt t.z.t. behandeld in de TK.

**DGOI – 9. Visie Brainport 2020**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>9. Visie Brainport 2020</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	De visie Brainport 2020 resulteert in een samenhangende en integrale visie en bijbehorend uitvoeringsprogramma voor de verdere uitbouw van de Brainport Zuidoost-Nederland tot een economische toptechnologieregio van wereldformaat. Middels deze visie wordt de positie van de Brainport als nationale economische pijler naast de beide Mainports bevestigd en draagt zij bij aan de EZ-doelstellingen voor versterking van het innovatievermogen en een concurrerend ondernemings- en vestigingsklimaat.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is opdrachtgevend departement voor de visie en trekkend departement voor de kabinetsreactie op de visie. Daarom nauw betrokken bij opzet, analyse en proces. Opdrachtnemer is de burgemeester van Eindhoven. Jan Zuidam is door opdrachtgever en opdrachtnemer gevraagd om als onafhankelijk voorzitter deze visie verder uit te werken. Brainport Development fungeert als uitvoerend secretariaat.  De ministeries van VROM, V&W, SZW en OCW zijn betrokken bij de discussie over de ambities en opgaven op de voor de Brainport relevante domeinen Technology, People, Business en Basics.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Inzet beleidsinstrumenten te bezien op basis van de uitwerking van de visie en het bijbehorende programma.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Provincies Noord-Brabant en Limburg, Samenwerkingsverband Regio Eindhoven en gemeente Eindhoven. Deze overheden maken alle deel uit van de procesgroep die de totstandkoming van de visie begeleidt. Daarnaast zijn kennisinstellingen zoals de TU Eindhoven, de Universiteiten van Tilburg en Maastricht en HBO's en ROC's bij de totstandkoming van de visie betrokken. Evenzo het bedrijfsleven, zoals Philips, ASML, DSM, Scheuten, Rabobank en het innovatieve MKB.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Brainport biedt meer dan 50.000 arbeidsplaatsen in de hightech-, automotive- en maakindustrie;</li> <li>• Zorgt voor 25% van de Nederlandse export;</li> <li>• heeft met 36% het grootste aandeel in de totale Nederlandse private R&amp;D-uitgaven;</li> <li>• Brainport besteedt 8% van het Bruto Regionaal Product aan R&amp;D en is daarmee de enige regio in NL die de Barcelonanorm haalt (<math>\geq 3\%</math> R&amp;D);</li> <li>• Brabant is volgens het <i>Regional Innovation Scoreboard</i> van 2009 ook "Innovation leader" in een land dat "Innovation follower" is;</li> </ul> <p>Meer dan de helft van de jaarlijkse patentaanvragen komt uit de Brainport. Hiermee hoort ze tot de top 3-regio's qua patentdichtheid.</p>

<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De afgelopen periode heeft de regio (procesgroep Brainport 2020) benut voor een verkenningsfase, waarin de positie van de Brainport is geanalyseerd en de ambities zijn verkend.</li> <li>• Op 28 juni 2010 heeft Jan Zuidam als voorzitter van Brainport 2020 een zgn. hoofdtafel georganiseerd, waar een presentatie en gedachtewisseling plaatsvond met vertegenwoordigers van het</li> </ul>

	<p>bedrijfsleven, kennisinstellingen en departementen over de verkenningsfase van de visie.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ter voorbereiding daarvan zijn zgn. experttafels georganiseerd, waarin stakeholders van gedachten hebben gewisseld over de koers van Brainport 2020 en kansrijke opties daarbij. Daarbij wordt ook aandacht besteed aan de governance in het gebied.</li> <li>• Tevens wordt een internationale benchmark uitgevoerd, waarin de Brainport wordt vergeleken met een aantal vergelijkbare innovatieregio's in Europa, Amerika en Azië.</li> <li>• Ook heeft Brainport 2020 regelmatig ontbijtsessies georganiseerd met ondernemers in het Brainportgebied en is een interactieve website gelanceerd (<a href="http://www.brainport2020.nl">www.brainport2020.nl</a>).</li> </ul> <p>Beoogd product van de discussie aan de hoofdtafel is een strategisch document. Waarin op hoofdlijnen de ambitie en de koers van de Brainport worden neergezet.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Het strategisch document wordt uitgewerkt en besproken met partners uit bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden. Deze besprekingen, waar nodig ondersteund door gericht onderzoek, zullen leiden tot een visiedocument in het najaar van 2010, dat aan het nieuwe kabinet zal worden aangeboden.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Brainport Zuidoost Nederland benoemd als belangrijk cluster in regeerakkoord 2010 en prioriteit in MIRT (zie apart fiche hierover) Het nieuwe kabinet brengt in het 1 <sup>e</sup> kwartaal van 2011 een reactie uit op de Visie Brainport 2020 en de Uitvoeringsagenda. Daarin wordt naast de beoordeling van de visie ook ingegaan op door het kabinet in te zetten (beleids)instrumenten.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	EZ is coördinerend departement. De bewindspersoon biedt de Visie Brainport 2020 met de daarin vervatte Uitvoeringsagenda aan het kabinet met een voorstel voor een kabinetsreactie. Hij/zij biedt de Visie met de Uitvoeringsagenda en de kabinetsreactie daarop aan de Kamer. Naar verwachting zal de Vaste Commissie EZ hierover met de bewindspersoon een debat voeren.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	nvt
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Op dit moment nvt
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	nvt
<b>Kameroverleggen</b>	Op dit moment nvt



**DGOI – 10. Structuurfondsprogramma's 2007-2013**

<b>1. INHOUD</b>	<b>10. Structuurfondsprogramma's 2007-2013 (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, EFRO)</b>
<b>Onderwerp</b>	
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) versterken van concurrentiekracht, door te investeren in innovatieve projecten, en projecten die bijdragen aan attractieve regio's en steden (4 landsdelige EFRO programma's).</li> <li>2) Stimuleren van grensoverschrijdende samenwerking.</li> </ol>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>EZ is lidstaat verantwoordelijk ministerie voor de vier Regionale (landsdelige) EFRO programma's (Noord, Zuid, Oost en West) en één grensoverschrijdend programma Euregio Maas-Rijn (EMR). Uit hoofde hiervan vertegenwoordigt EZ Nederland in Brussel en ondersteunt het de regionale programma's bij de uitvoering. Bij de drie andere grensoverschrijdende programma's (NL-Duitsland, NL-Vlaanderen en Twee Zeeën) heeft Nederland geen verantwoordelijke rol.</p> <p>SZW is verantwoordelijk voor het Europees Sociaal fonds (ook een structuurfonds). VROM draagt zorg voor transnationale en interregionale samenwerkingsprogramma's.</p> <p>FIN stelt de nationale verklaring op, waar structuurfonds deel vanuit maken. Met deze verklaring doet FIN een uitspraak over de kwaliteit van het gevoerde financieel beheer. Deze verklaring wordt aan de EC aangeboden.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgetair beslag)</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) Rijksvertegenwoordiger in de Comités van Toezicht van de programma's;</li> <li>2) Deelname aan de stuurgroepen (hier vindt projectselectie plaats).</li> <li>3) Als coördinerend ministerie voorzitter van diverse overlegorganen.</li> <li>4) De Rijkscofinanciering bestemd voor de programma's staat op de begroting van EZ. Totaal ca 240 mln voor D2 en 39 mln voor D3 voor de periode 2007-2013.</li> </ol>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) Managementautoriteiten/decentrale bestuurders. zijn verantwoordelijk voor een goede uitvoering van de programma's.</li> <li>2) Europese Commissie:, stelt beleid en controlevereisten op. Auditautoriteit (ondergebracht bij de Rijksauditdienst FIN) controleert tbv. de Commissie naleving subsidievoorschriften.</li> <li>3) Financiën. Stelt de nationale verklaring op en streeft naar centrale uitvoering.</li> <li>4) Algemene Rekenkamer: beheer Europese middelen kan beter.</li> </ol>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Totale omvang landsdelige EFRO programma's 2007-2013 bedraagt ca 2,2 mld. Bedragen zijn het totaal van: Europees bijdrage, Rijks-, regionale en private cofinanciering.</p> <p>EFRO-West: EUR 770 mln          EFRO-Zuid: EUR 578 mln          EFRO-Oost: EUR 363 mln          EFRO-Noord: EUR 372 mln          Omvang EMR: EUR 144 mln</p>

<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
---------------------------	--

<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Inhoudelijk zijn de programma's een succes. De programma's zijn al in grote mate uitgeput. Beheersmatig, zijn er verbeteringen mogelijk oa op aspect van controledruk.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Gezamenlijk trachten EZ, de auditautoriteit en de managementautoriteiten, de controledruk naar beneden te krijgen en tegelijkertijd de kwaliteit van het beheer verder te vergroten.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	1) Uitkomsten accountants-onderzoek naar de uitgaven (tweede helft 2010). 2) In Europa het debat over de Toekomst van het Cohesiebeleid. Zie hiervoor het afzonderlijk fiche "Toekomst Cohesiebeleid".
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Eenmaal per jaar een Bestuurlijk Overleg (of vaker indien noodzakelijk)
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	EFRO-uitvoeringswet: nog in opstelfase.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Voortgangsrapportage Structuurfondsen (uitvoeringsbrief).
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen.
<b>Kameroverleggen</b>	AO op 16 november ter voorbereiding op Informele ministeriele bijeenkomst op 22 en 23 november te Luik over de Toekomst van het Cohesiebeleid.

**DGOI – 11. Toekomst Cohesiebeleid**

<b>1. INHOUD</b>	<b>11. Toekomst Cohesiebeleid (2014-e.v.)</b>
<b>Onderwerp</b>	
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Beïnvloeden van het beleids- en besluitvormingsproces in Brussel ten aanzien van de totstandkoming van het Cohesiebeleid vanaf 2014 obv het op 23 juni vastgestelde Nederlandse position paper “Toekomst Cohesiebeleid”.</p> <p>Het Cohesiebeleid van de Europese Unie kent de volgende drie hoofdoelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) Convergentie, gericht op achterstands-regio’s (D1), 82% van het totale financiële kader;</li> <li>2) Concurrentiekracht en werkgelegenheid (D2), 15% van het totale financiële kader;</li> <li>3) Europese territoriale (grensoverschrijdende) Samenwerking (D3-Interreg), 3% van het totale financiële kader.</li> </ol> <p><u>Inzet NL volgende periode:</u> Met behoud van deze drie hoofdprioriteiten: Meer focus in het beleid door sterke koppeling met Europa2020, vereenvoudiging in beheer, meer en betere synergie tussen Cohesiebeleid en andere Europese en nationale programma’s, flexibelere gebiedsindeling bij grensoverstijgende programma’s.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>EZ coördineert de Nederlandse inbreng in de Brusselse beleidsdiscussie over de Toekomst van het Cohesiebeleid.</p> <p>Dit doet EZ samen met de meest betrokken ministeries (SZW ivm ESF, VROM, FIN, BZ, BZK, OCW en V&amp;W) en vertegenwoordigers van de decentrale overheden (IPO, VNG, G-4, G-32) en de managementautoriteiten.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	EZ coördineert de totstandkoming van de Nederlandse inbreng. Dit gebeurt in nauw overleg met decentrale overheden, managementautoriteiten en andere departementen.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Europese Commissie en grote Lidstaten EU: D-2 middelen voor alle regio’s in Europa (dus ook de rijkere). Hierdoor zal NL ook in de volgende periode zeer waarschijnlijk over structuurfondsmiddelen beschikken (ondanks genoemd kabinetsstandpunt).
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Budget Cohesiebeleid 2000-2013 voor EU (NL): D1: EUR 285 miljard (nvt voor NL) D2: EUR 56 miljard (1,6 miljard voor NL) D3: EUR 9 miljard (247 miljoen voor NL) Nederland ontvangt 0,55% van het totaalbudget.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) Bestuurlijk Overleg op 28 januari als startschot Nederlands Position paper.</li> <li>2) Positieve Ministerraad besluitvorming op 11 juni over het position paper.</li> <li>3) Vaststelling position paper in Bestuurlijk overleg MEZ- Decentrale overheden en de managementautoriteiten 23 juni jl.</li> </ol>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De commissie is nu bezig het vijfde Cohesieverslag op te stellen, hierin schetst zij de contouren van het toekomstig Cohesiebeleid. Het Nederlandse position paper wordt bij de Commissie en het Europese parlement (co-decisie) en andere betrokken instituties ingebracht.

	Dit verslag staat gepland voor november 2010. Daarna zal het proces versnellen en meer het karakter van onderhandelingen gaan krijgen. Ook de koppeling met de nieuwe Financiële Perspectieven zal dan prominenter aanwezig zijn.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) Publicatie vijfde cohesieverslag: medio november 2010;</li> <li>2) AO op 16 november in voorbereiding op de informele ministeriële bijeenkomst Toekomst Cohesiebeleid te Luik (22 en 23 november 2010).</li> </ol>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1) Deelname AO op 16 november;</li> <li>2) Indien gewenst, bijwonen van de informele ministeriële bijeenkomst op 22 en 23 november.</li> </ol>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	NvT.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Aanbieden Nederlands position paper Toekomst Cohesiebeleid
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Betrekken van decentrale overheden bij het debat over het Toekomstig beleid. Hetgeen is geborgd via het Bestuurlijke overleg van 28 januari en 23 juni jl. Volgend bestuurlijk overleg is voorzien in december 2010.
<b>Kameroverleggen</b>	Het genoemde AO 16 november.

**DGOI – 12. Heroverweging Innovatie en Toegepast Onderzoek**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>12. Heroverweging Innovatie en Toegepast Onderzoek</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Heroverweging diende opties voor 20% bezuinigen op te leveren waarbij effectiviteit en efficiency van beleid zo min mogelijk aangetast mochten worden.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Heroverweging had voor 80% betrekking op EZ beleid. EZ leverde werkgroep lid en co-secretaris.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Het EZ innovatie instrumentarium, zoals dat staat op artikel 2 van de EZ begroting 2010, betreft: <ul style="list-style-type: none"> <li>- basispakket (incl.WBSO)</li> <li>- programmatisch pakket</li> <li>- middelen voor TNO en GTI's.</li> </ul> Budgettair beslag totaal structureel (2014): 1,6 miljard, waarvan 1,1 miljard EZ. 20% bezuiniging betekent voor EZ ca. € 220 miljoen.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Andere departementen, betrokken instellingen en instituten, bedrijfsleven, CPB, politiek.
<b>Wat waren belangrijkste conclusies?</b>	<p>Werkgroep heeft geconcludeerd dat:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Beleidsmix op orde is. Mix van generiek en specifiek beleid is nodig.</li> <li>- Er mogelijkheden tot aanscherping en stroomlijning zijn.</li> <li>- Bezuinigingen van 20% waarschijnlijk ten koste gaan van de economische groei.</li> <li>- Het gehele kennis en innovatiesysteem te complex is.</li> </ul> <p>De werkgroep heeft de volgende varianten ontwikkeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Gedeelde basis van 10%, die behaald wordt door stroomlijning, inzet profijtbeginsel (lagere subsidiepercentages), omzetten van subsidies in kredieten en aanvullende efficiencykortingen.</li> <li>- Specifieke variant: Boven op gedeelde basis 10% bezuiniging door te snijden in het basispakket (o.a. in WBSO, schrappen Syntens) en TNO-GTI's.</li> <li>- Generieke variant: boven op gedeelde basis 10% bezuiniging door te snijden in het programmatisch pakket (snijden in innovatieprogramma's, lucht- en ruimtevaart, maatschappelijke innovatieagenda's) en in TNO-GTI's</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Op 1 april is het heroverwegingsrapport opgeleverd en naar de Kamer gestuurd.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Het vorige kabinet heeft geen enkel besluit genomen en er is niet over heroverweging in Tweede Kamer gedebatteerd.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Uitkomsten van de heroverweging geven input voor besluitvorming over vormgeving, organisatie en omvang van het innovatiebeleid.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	

**DGOI – 13. Implementatie Uniform subsidiekader (USK) bij EZ**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>13. Implementatie Uniform subsidiekader (USK) bij EZ</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Zorgen dat de EZ-subsidies worden verstrekt volgens de regels van het USK. Het Rijksbrede Uniforme Subsidiekader maakt het aanvragen en verantwoorden van alle subsidies van het Rijk en van zelfstandige bestuursorganen (ZBO) eenvoudiger, en zorgt daarmee voor minder administratieve lasten. Voor nieuwe subsidieregelingen die vanaf 1 januari 2010 worden ingevoerd gelden de nieuwe regels. Bestaande subsidies en regelingen worden aangepast. Vóór 2012 zullen alle subsidieregelingen aan de nieuwe regels voldoen. Subsidieregelingen voor bedrijven dienen uiterlijk 1 januari 2011 aan de nieuwe regels te voldoen.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Alle subsidieregelingen van alle EZ-onderdelen vallen of onder het Kaderbesluit EZ-subsidies (en voldoen daarmee goeddeels aan het USK) of vormen een beargumenteerde uitzondering daarop.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Alle subsidie-instrumenten (d.w.z. de niet-fiscale subsidies en kredieten, volgens een regeling dan wel via een incidentele toekenning verstrekt).
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Betreft vnl. bedrijven als subsidieontvanger, zij zijn voorstander van transparantie en lage administratieve lasten.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Onder het Kaderbesluit EZ-subsidies vallen thans 7 regelingen (met in totaal ruim 30 instrumenten). Er is 1 regeling die niet valt onder het Kaderbesluit (SDE). Ook ca. 20 meerjarige, niet op een regeling gebaseerde subsidies vallen daar niet onder.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Het Kaderbesluit EZ-subsidies, met 1 set van algemene "leveringsvoorwaarden", is per januari 2010 volledig in werking getreden. Elementen die in het Kaderbesluit terugkomen zijn bv. High Trust, eenmalige gegevensverstrekking, beperkte verantwoording. Het Kaderbesluit voldoet goeddeels aan het Rijksbrede Uniforme Subsidiekader.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Thans is in voorbereiding een wijziging van 5 regelingen om conformiteit daarvan met het USK te bewerkstelligen. Het gaat om de bepaling dat voor subsidies < 25.000 euro geldt: verlenen is vaststellen (dus geen afzonderlijke aanvraag en beslissing tot vaststelling meer). Daarmee zit EZ op schema voor implementatie van het USK. Daarnaast dient nog te worden besloten over het in overeenstemming brengen van de SDE-regeling met het USK.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Een werkgroep beziet mogelijke aanpassingen van het Kaderbesluit EZ-subsidies op drie punten: <ul style="list-style-type: none"> <li>- vergroten van het aantal keren dat een voorschot kan worden verleend bij subsidies &gt; 25.000 en &lt; 125.000 euro;</li> <li>- subsidiabel maken van de kosten van een verplichte accountantsverklaring</li> <li>- introductie van duurzaamheid als criterium voor projecten.</li> </ul> O.l.v. de minister van Financien is een boetewet in voorbereiding (die regelt dat bedrijven bij verzuimen om onregelmatigheden te melden, een boete kan worden opgelegd), waar naar verwachting in 2011 of 2012 besluitvorming over zal plaatsvinden.  Het USK (vanaf 1-1-2010 van kracht) zal in 2012 worden geëvalueerd o.l.v. het ministerie van Financiën.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Mogelijk het bepleiten van een enkele uitzonderingspositie. Mogelijk standpuntbepaling over de Boetewet.



**DGOI – 14. WBSO en Innovatiebox**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>14. WBSO en Innovatiebox</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Een sterker innovatievermogen van de Nederlandse economie.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>Het ministerie van Economische Zaken is verantwoordelijk voor het beleid en de uitvoering van de WBSO. Agentschap NL is belast met de uitvoering. Beleidsontwikkeling en uitvoering vindt plaats in nauwe samenwerking met het Ministerie van Financiën en de Belastingdienst.</p> <p>Het ministerie van Financiën is primair verantwoordelijk voor de Innovatiebox.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>De WBSO komt ondernemers tegemoet in de af te dragen loonheffing over de werknemers die aan speur en ontwikkeling doen. Totaal budget: € 810 mln. In 2011.</p> <p>Voor zelfstandige ondernemers geldt een aftrekpost voor speur- en ontwikkelingswerk. Budget: € 8 mln.</p> <p>Voor winsten en verliezen uit immateriële activa (ofwel winst uit R&amp;D) waarvoor een octrooi of patent is verleend, of waarvoor ondernemingen een S&amp;O-verklaring hebben gekregen, geldt een effectieve vennootschapsheffing van 5% i.p.v. 25,5%. Budget: € 625 mln.</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Ondernemers en brancheorganisaties. Het bedrijfsleven geeft regelmatig te kennen dat zij zowel de WBSO als de Innovatiebox een goed instrument vinden.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>WBSO Prestatie-indicatoren 2009:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Aantal S&amp;O-arbeidsjaren = 67.600</li> <li>• Aantal aanvragers = 16.620</li> <li>• Aantal starters = 3.430</li> </ul> <p>Met bijna 17.000 aanvragers in 2009 is de WBSO de grootste maatregel om innovatie te stimuleren in Nederland. 95% van de aanvragers is een MKB.</p> <p>De Innovatiebox bestaat dit jaar voor het eerst in zijn huidige vorm. Er zijn nog geen gebruikersgegevens bekend.</p>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Het aantal aanvragers van de WBSO en het aantal S&amp;O-uren groeit sinds 2007 gestaag van zo'n 12.000 naar ruim 18000 in 2010 (schatting). Belangrijke beleidsinitiatieven die van invloed zijn geweest op deze groei zijn de verruimde mogelijkheden om flexibel in te dienen, de definitie-uitbreiding richting ICT-programmatuur voor innovatieve diensten en de tijdelijke verruiming i.v.m. de crisis. In BP 2011 is het budget van de WBSO structureel met € 233 mln. verhoogd plus een incidentele ophoging van € 95 mln. Dit stelt ons in staat om het crisispakket geleidelijk af te bouwen en het structurele niveau van de WBSO te borgen en zelfs iets te verhogen.</p> <p>Per 1 januari 2010 is de Innovatiebox in de plaats gekomen van de Octrooibox. De belangrijkste veranderingen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Lager tarief van 5% Winstbelasting (i.p.v. 10%)</li> </ul>



	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wegnemen plafond (4 maal de ontwikkelingskosten bij octrooi of max €400 000 S&amp;O)</li> <li>• Verrekenen innovatieverliezen van immaterieel actief tegen 25,5% (i.p.v. 10%)</li> <li>• In het Regeerakkoord is een intensivering van de WBSO v voorzien.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	n.v.t.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• In 2011 zal de WBSO worden geëvalueerd.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Reguliere acties voor de Minister van Economische Zaken i.v.m. het beheer van de WBSO, het inspelen op nieuwe ontwikkelingen en het bewaren van het evenwicht tussen de S&O-afdrachtsvermindering en het beschikbare budget in de rijksbegroting. Invulling van bovengenoemde intensivering.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Belangrijkste aanstaande wetgeving voor het WBSO dossier zijn het Belastingplan en de Rijksbegroting 2011.  De coördinatie en voorbereiding ligt bij het Ministerie van Financiën.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	-
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	32123 XIII, nr. 29 Ortega-Martijn c.s. Over onderzoek naar het openstellen van de WBSO voor ZZP'ers is op 27 september 2010 verzonden.
<b>Kameroverleggen</b>	-

**DGOI – 15. Innovatiekredieten**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>15. Innovatiekredieten</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Meer bedrijven die meer (technologische) kennis ontwikkelen en benutten.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Het innovatiekrediet is bestemd voor de financiering van veelbelovende innovatieprojecten die binnen enkele jaren leiden tot nieuwe producten, processen en diensten en die van groot belang zijn voor de toekomst van de onderneming.</li> <li>➤ Aan deze projecten zijn substantiële technische en daaruit voortvloeiende financiële risico's verbonden en kunnen daardoor voor hun financiering niet of onvoldoende terecht op de kapitaalmarkt.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Ontwikkelen, uitvoeren en evalueren van het instrument ter stimulering van kennisontwikkeling en het economisch benutten daarvan.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Het Innovatiekrediet heeft een structureel budget van € 50 mln. per jaar.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ De Innovatiekredieten worden verleend aan MKB-ondernemers. Met name de groep ondernemers die moeite heeft om de financiering van veelbelovende, maar risicovolle ontwikkelingsprojecten rond te krijgen.</li> <li>➤ MKB-Nederland/VNO-NCW, branche-organisaties.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	EZ hanteert voor de innovatiekredieten een indicator die aangeeft hoeveel private R&D-uitgaven worden ondersteund met het innovatiekrediet. De streefwaarde voor 2010 is vastgesteld op basis van het beschikbare bedrag voor innovatiekredieten in 2010: € 50 mln. Maximaal 35% van de subsidiabele innovatieprojectkosten wordt door EZ gefinancierd. De streefwaarde is daarom vastgesteld op € 142 mln.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>- Ondanks de economische neergang toonden veel ondernemers vertrouwen en durf om hun plannen tot uitvoering te brengen en klopten aan bij het Innovatiekrediet voor financiering. Met de verstrekking van kredieten aan 26 innovatieve bedrijven, met een totale omvang van EUR 37,5 miljoen, werd het beschikbare budget voor 2009 volledig benut. De prognose voor 2010 is dat het budget wederom volledig zal worden benut.</p> <p>- Afgelopen periode en nu wordt gewerkt aan het sluiten van een samenwerkings-overeenkomst met de Europese Investeringsbank (EIB) voor het Innovatiekrediet.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Het Innovatiekrediet vormt een structureel onderdeel van het Basispakket en zit in de operationele fase van uitvoering.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p>- Als de samenwerkingsovereenkomst met de Europese Investeringsbank (EIB) voor het Innovatiekrediet een feit is kan de doelgroep worden verbreed naar innovatieve mid-cap ondernemingen.</p> <p>- In het nieuwe Regeerakkoord is een ombuiging op innovatiemiddelen op de EZ begroting voorzien; over de invulling daarvan resp. de consequenties voor de verschillende delen van het instrumentarium dient besluitvorming plaats te vinden.</p>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Als de samenwerkingsovereenkomst met de Europese Investeringsbank (EIB) voor het Innovatiekrediet wordt afgesloten

	kan de bewindspersoon de ondertekening verrichten.
--	--

**DGOI – 16. Innovatievouchers en InnovatiePrestatieContracten**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>16. Innovatievouchers en InnovatiePrestatieContracten (IPC's)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p><b>Meer bedrijven die meer (technologische) kennis ontwikkelen en benutten.</b></p> <p>Vanuit het streven naar zo veel mogelijk investeringen in kennisontwikkeling en innovatie richt het beleid zich op een brede stimulering van die investeringen, in de eerste plaats via een breed toegankelijk basispakket. Naast algemene advisering en voorlichting worden met name MKB-ondernemingen gericht gestimuleerd om in hun bedrijfsvoering voldoende aandacht te besteden aan innovatie. Kennisinstellingen en ondernemers worden samengebracht om de beschikbare kennis te delen en te benutten om zo hun innovatievermogen te vergroten. Bedrijven en kennisinstellingen leren van elkaar en maken beter gebruik van de beschikbare kennis.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Ontwikkelen, uitvoeren en evalueren instrumenten ter stimulering van het ontwikkelen en benutten van kennis.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>1. De Innovatievoucher is een “tegoedbon” die iedere MKB’er kan aanvragen bij het AgentschapNL om kennis in te kopen bij een kennisinstelling. De voucher is in 2004 geïntroduceerd met de bedoeling de MKB’er te stimuleren te innoveren met behulp van kennisinstellingen en hiermede de kloof tussen beide werelden te overbruggen. De laagdrempelige systematiek van de innovatievoucher heeft zowel nationaal als internationaal veel navolging gekregen. Budget in 2010: € 34 mln.</p> <p>2. De InnovatiePrestatieContracten hebben als doel op meerjarige basis en met meer ruimte voor vraagsturing groepen van 15-35 MKB’er met behulp van een penvoerder collectief aangezet tot het uitvoeren van hun eigen meerjarige innovatieplan. Samenwerking en kennisoverdracht spelen hierbij een belangrijke rol. De IPC’s zijn in 2005 als pilot gestart. Budget in 2010: € 40 mln.</p> <p>De geplande aanvullende post van € 36 mln. voor beide instrumenten is vervallen.</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	MKB-Nederland/VNO-NCW, branche-organisaties en kennisinstellingen.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Aantal Innovatievouchers 2010: 8000</p> <p>Aantal MKB’ers die IPC starten in 2010: circa 700</p>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>De afgelopen jaren is met beide instrumenten veel ervaring opgedaan. De innovatievouchers zijn in 2008 geëvalueerd. De evaluatie van de IPC-regeling loopt op dit moment.</p> <p>De belangstelling voor zowel de innovatievouchers als voor de IPC’s is groot. De vouchers 2010 waren twee maanden na de openstelling van de regeling ‘uitverkocht’. Het budget voor de IPC’s is in 2010 zwaar overtekend. In 2010 is op basis van de positieve en negatieve ervaringen verkend welke aanscherpingen mogelijk zijn.</p>

<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Het voorstel voor de aanscherping is met de belangrijkste stakeholders besproken. Op dit moment wordt met de juristen bezien op welke wijze e.e.a. kan worden vorm gegeven.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Ombuiging
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Aanscherping regelingen in voorbereiding.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Heroverwegingsrapport Innovatie is verzonden aan de Tweede Kamer. Rapport bevat ook voorstel om vouchers en IPC's samen te voegen tot één instrument met ingang van 2012. De evaluatie van de IPC zal in oktober aan de Tweede Kamer worden gestuurd.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	-
<b>Kameroverleggen</b>	-

DGOI – 17. Syntens

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>17. Stichting Syntens</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Innovatievermogen MKB vergroten.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Belangrijkste financier (ong. 80%), kleinere opdrachten voor SZW, VROM en LNV.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	ong. € 32 miljoen per jaar.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	MKB, klant.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Cijfer klanttevredenheid (prestatie indicator voor EZ): 7,9 - streefcijfer is 8,0.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Syntens heeft een interne effectmeting ontwikkeld waarmee het effect van de dienstverlening verder gekwantificeerd kan worden. De meting wordt nog verder doorontwikkeld om deze informatie geschikt te maken voor beleidsinteractie.</li> <li>• Syntens heeft n.a.v. verdere aansluiting bij het Agentschap NL, haar interne organisatie onder de loep genomen. Resultaat zal zijn dat Syntens de dienstverlening, de regionale functie voor EZ beter kan vervullen.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• In het nieuwe Regeerakkoord is een ombuiging op innovatiemiddelen op de EZ begroting voorzien; over de invulling daarvan resp.de consequenties voor de verschillende delen van het instrumentarium dient besluitvorming plaats te vinden.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nog onbekend</li> </ul>

**DGOI – 18. Innovatieprogramma's**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>18. Innovatieprogramma's</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Bijdragen aan de concurrentiekracht van Nederland. Stimuleren van innovatie in die gebieden waar Nederland een excellente (kennis-) positie inneemt. Bijdrage aan oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken rond gezondheid, water, energie en veiligheid.</p> <p>De innovatieprogramma's zijn vraaggestuurd en richten zich op het oplossen van knelpunten in een sector op het gebied van R&amp;D, menselijk kapitaal, valorisatie, regelgeving, etc. Momenteel zijn er tien lopende innovatieprogramma's (waarvan één pilotprogramma), en twee programma's in ontwikkeling. Het aantal deelnemers is inmiddels opgelopen tot boven de 4000.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ ontwikkelt programmatisch innovatiebeleid en voert de innovatieprogramma's uit (Agentschap NL). In samenhang met ander programmatisch beleid van EZ (internationaal en regionaal). Bij innovatieprogramma's zijn in toenemende mate andere departementen betrokken. EZ is meestal penvoerder.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Totale R&D investeringen (publiek en privaat) in 2009: ongeveer 750 miljoen euro waarvan ongeveer 270 miljoen euro overheidsbijdrage. EZ budget 2010: 248,6 miljoen euro
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Belangrijkste stakeholders zijn MKB, grote bedrijven en kennisinstellingen. Er worden grofweg drie participatievormen onderscheiden: meedenken in het programmabestuur/bureau, meedoen dmv financiering voor R&D projecten, meedelen door kennis/informatieuitwisseling en netwerkvorming bij workshops en andere evenementen en bijeenkomsten.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Aantal innovatieprogramma's in 2009: 10</p> <p>Aantal deelnemers in 2009: 4130</p> <p>R&amp;D investeringen in 2009: ongeveer 750 mln euro</p>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Uitkomsten van de Midterm Review programmatische aanpak zijn ondermeer:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Programmatische aanpak lijkt succesvolle verrijking innovatiebeleid.</li> <li>- Programmatische aanpak leidt tot meer private investeringen.</li> <li>- Door programmatische aanpak worden publieke middelen meer gefocust en effectiever ingezet.</li> <li>- Strategische informatie-uitwisseling tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheid kan nog beter.</li> </ul> <p>Naar aanleiding van de Midterm Review zijn een aantal aanpassingen gemaakt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Actiever uitwisselen van ervaringen in verschillende programma's.</li> <li>- Eenduidige en ambitieuze doelen voor innovatieprogramma's en programmalijnen daarbinnen.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p>Besluitvorming omtrent een nieuw op te starten innovatieprogramma verloopt via de MEZ. De minister wordt daarin geadviseerd door de Strategische Adviescommissie (SAC).</p> <p>In augustus 2010 is de SAC bijeen gekomen voor het voorstel voor een Retirement Management programma. MEZ heeft besloten om tot een reservering over te gaan voor dit programma.</p>

	De eerstvolgende reguliere bijeenkomst van de SAC is in oktober 2010. Daar staan (onder voorbehoud) voorstellen op de agenda voor de creatieve industrie en Watertechnologie.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Voor een aantal programma's zal een midterm review of evaluatie worden uitgevoerd. Ook zal een aantal programma's zich opmaken voor een vervolgvorstel. Eind 2011 zal worden gestart met de ex-post evaluatie. In het nieuwe Regeerakkoord is een ombuiging op innovatiemiddelen op de EZ begroting voorzien; over de invulling daarvan resp.de consequenties voor de verschillende delen van het instrumentarium dient besluitvorming plaats te vinden.-
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Eventuele presentatie jaarrapportage in het najaar 2010.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- In 2009 MTR aan TK aangeboden en behandeld in AO Innovatie in november 2009.</li> <li>- Kamervragen nav motie Blanksma/Elias (verzonden naar Kamer).</li> <li>- In het najaar zal de jaarlijkse voortgangsrapportage aan de Tweede Kamer worden verzonden.</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	



**DGOI - 19. Maatschappelijke Innovatie Agenda's (MIA's)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>19. Maatschappelijke innovatie agenda's (MIA's)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Het vorige kabinet heeft in het kader van het project Nederland Ondernemend Innovatieland (NOI) voor de periode 2008-2012 € 258 mln. gereserveerd voor maatschappelijke innovatieagenda's (MIAs) op de terreinen Gezondheid (€ 100), Veiligheid (€ 54), Water (€ 40) en Energie (€ 64). De middelen komen in twee tranches vrij (in 2008 en 2010).</li> <li>- Daarnaast zijn de maatschappelijke innovatieagenda's voor onderwijs en voor duurzame agro-innovatie opgesteld.</li> <li>- Doel van de MIAs is het inzetten van kennis, innovatie en ondernemerschap voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken. Zodat er nieuwe oplossingen voor urgente maatschappelijke uitdagingen ontstaan en tegelijkertijd de Nederlandse economie (bedrijfsleven en kennisinstellingen) een impuls krijgt.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Minister EZ was politiek verantwoordelijk voor het kabinetsproject NOI.</li> <li>- De MIA's zijn opgesteld in interdepartementaal verband. De uitvoering vindt plaats onder de verantwoordelijkheid van de resp. beleidsdepartementen (VWS, BZK, VenW, OCW, LNV). De integrale coördinatie is tot najaar 2010 belegd bij de interdepartementale directie Kennis en Innovatie. De MIA Energie valt onder budgetverantwoordelijkheid van EZ/IPE.</li> <li>- Met de installatie van het nieuwe kabinet wordt het project NOI afgerond.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- De MIA Energie is onderdeel van de Innovatie agenda energie die uitgevoerd wordt door IPE en waarvan de middelen op de begroting van EZ staan.</li> <li>- De verschillende MIAs maken gebruik van het EZ innovatie-instrumentarium (de vouchers, IPCs, omnibus, SBIR). De budgetten hiervoor staan op de begrotingen van de verantwoordelijke beleidsdepartementen.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bedrijven, kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- N.v.t.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Alle financiële instrumenten zijn medio 2009 in werking en lopen tot 2012, (tussen)resultaten zijn gepresenteerd in juni 2010.</li> <li>- Juni 2010 is de slotrapportage NOI aan de TK gestuurd met daarin een overzicht van de behaalde (tussen)resultaten. Deze zijn tevens gepresenteerd op het slot-event NOI op 24 juni jl.</li> <li>- In mei 2010 zijn de MIA's positief gereviewed, dit is de basis voor de toekenning van de tweede tranche middelen.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Besluitvorming over de MIAs, en de toekenning van de middelen, liep via de Programmaraad KenI, CEKI, REKI, MR.</li> <li>- Na accordering van de agenda's (2008) en toekenning van de middelen (2008, 2010) ligt cf. procedure de verantwoordelijkheid voor de uitvoering bij de resp. beleidsdepartementen.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- In de Heroverweging Innovatie en Toegepast Onderzoek wordt gepleit voor integratie MIA's en innovatie-programma's.</li> </ul>

	- 2010 e.v. staat vooral in het teken van de uitvoering van de verschillende programmaonderdelen. De resp. departementen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering, de middelen staan ook op de departementale begrotingen.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Geen. De looptijd van de agenda's is van 2008-2012. De uitvoering van de agenda's is belegd bij de verantwoordelijke departementen.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	M.b.t. de MIAs zijn in de afgelopen kabinetsperiode de volgende stukken aan de TK gestuurd: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Werkprogramma NOI (TK, 2007-2008, 27406, 112).</li> <li>- Langetermijnstrategie (TK, 2007-2008, 27406, 120)</li> <li>- MIAs Gezondheid, Water, Veiligheid (TK, 2007-2008, 27406, 120). Energie (TK, 2007-2008, 31 530, 1), Onderwijs (TK, 2008-2009, 27406, 146), Duurzame agro- en visserijketens (TK, 2008-2009, 29 675, 80).</li> <li>- Slotrapportage Nederland Ondernemend Innovatieland (eind juni 2010 aan TK gestuurd).</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen, kameroverleggen</b>	n.v.t.

**DGOI – 20. Programmatisch Innovatiebeleid: Nanotechnologie**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>20. Nanotechnologie</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Benutting van grote economische en maatschappelijke kansen van nanotechnologie, met adequate aandacht voor de mogelijke risico's van synthetische nanodeeltjes en voor ethische aspecten die samenhangen met de toepassing van nanotechnologie.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Voor het Rijksbrede Actieplan Nanotechnologie vervult EZ een algemeen coördinerende rol. Naast EZ zijn hierbij betrokken: BZK, Defensie, Justitie, LNV, OCW, SZW, VROM en VWS. VROM is verantwoordelijk voor de coördinatie van het beleid ten aanzien van de mogelijke risico's van nanodeeltjes voor milieu en gezondheid.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Voor de strategische research-agenda (SRA) nanotechnologie zijn eind vorig jaar Fes-middelen toegezegd. Aan het HTS&M-consortium is een bedrag van € 125 mln beschikbaar gesteld, waarvan zo'n € 80 mln voor de SRA Nanotechnologie. Voor de bijbehorende onderzoeksfaciliteiten (NanoLab.NL) is een bedrag van € 27,7 mln beschikbaar gesteld.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Het Nederlands Nanotechnologie Initiatief (NanoNed, STW en FOM) heeft de SRA opgesteld samen met het relevante veld (o.a. onderzoeksinstellingen, bedrijfsleven, overheid/trekkers van maatschappelijke innovatie-agenda's). Belangrijke andere stakeholders zijn het bedrijfsleven (als participant in HTS&M-onderzoek, als partij in overleg rond risico's en naar verwachting convenant in de loop van 2010) en NGO's (risico's voor consument, milieu en werknemers, beperking dierproeven, ethische aspecten).
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Financiering vanuit Fes voor SRA was eind vorig jaar belangrijke stap om ambities waar te kunnen maken. Hiermee is ook een fors budget beschikbaar gesteld voor het noodzakelijke onderzoek naar risico's (18% van het onderzoeksbudget). Op 6 april 2010 is een voortgangsrapportage van het Rijksbrede Actieplan Nanotechnologie aan de Tweede Kamer gestuurd. Er loopt momenteel een maatschappelijke dialoog rond de ethische aspecten van nanotechnologie. De Commissie Maatschappelijke Dialoog Nanotechnologie (NanoPodium) die deze dialoog op afstand van de overheid organiseert heeft half mei een tussenrapportage uitgebracht. Begin 2011 wordt de eindrapportage verwacht, waaruit een beeld naar voren moet komen hoe de maatschappij aankijkt tegen de "do's and don'ts" van nanotechnologie, inclusief een visie op het benutten van economische en maatschappelijke kansen.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Voor EZ geen belangrijke besluitvorming voorzien; er ligt een Rijksbreed Actieplan met voortgangsrapportage en de financiering van de onderzoeksagenda is voor de komende 4 jaar geregeld. Ten aanzien van de risico's (coördinerende rol VROM) gaat het o.a. om het vormgeven van regelgeving binnen Europese stoffenregelgeving REACH. Verder lopen onderhandelingen met bedrijfsleven om te komen tot een convenant (naar verwachting in de loop van 2010).
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Begin 2011 zal de Commissie Maatschappelijke Dialoog Nanotechnologie (NanoPodium) komen met zijn eindrapportage. Daarop zal vervolgens een kabinetsstandpunt moeten worden geformuleerd.

	In het nieuwe Regeerakkoord is een ombuiging op innovatiemiddelen op de EZ begroting voorzien; over de invulling daarvan resp.de consequenties voor de verschillende delen van het instrumentarium dient besluitvorming plaats te vinden.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	⇒ Versturen kabinetsstandpunt maatschappelijke dialoog aan TK ⇒ Algemene Overleg met TK is tot nader order uitgesteld. .
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	N.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	⇒ Rijksbreed Actieplan Nanotechnologie (4-7-2008) ⇒ Brief MEZ in antwoord op SGP-vraag naar aanleiding van Rathenau-publicatie "Leven als bouwpakket" (17-12-2009) ⇒ Voortgangsrapportage (6-4-2010) ⇒ Brief MVRM stand van zaken risicobeleid (naar verwachting 3 <sup>e</sup> kwartaal 2010) ⇒ Kabinetsstandpunt naar aanleiding van rapportage Cie Maatsch. Dialoog (eerste helft 2011)
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	N.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	Gepland Algemeen Overleg aantal keren uitgesteld.

**DGOI – 21. Luchtvaart**

<b>1. INHOUD</b>	Bijgewerkt op 7 oktober
<b>Onderwerp</b>	<b>21. Luchtvaart (maakindustrie)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Huidige beleidsperiode 2006-2010: het ondersteunen van het civiele deel van het luchtvaartcluster in het behouden en versterken van zijn internationale concurrentiepositie, vooral binnen de keten van de Europese vliegtuigbouw.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is aansturend ministerie, het beleid wordt wel afgestemd met VenW, OCW en Defensie.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	SOV <sup>3</sup> : 5M€ per jaar, waarbij de sector zelf nog 25% moet bijleggen. CVO <sup>4</sup> : 14M€ per jaar. Sector maakt ook gebruik van de WBSO.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Fokker Aerospace, Branchevereniging Netherlands Aerospace Group (NAG) en Vereniging Gasturbine (VGT); College Lucht-en Ruimtevaart Nederland. Allen zijn in afwachting van besluit over het nieuwe beleid (na 2010). Met Airbus en Snecma heeft de NL industrie 2 MoU gesloten met daarin technologiegebieden waarop de NL industrie zal inzetten in de samenwerking.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Werkgelegenheid NL luchtvaartindustrie: 15.000 fte (2008), omzet ongeveer 2,5 miljard € (2008).
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Evaluatie van het lopende beleid is in mei 2010 afgerond en is voor het zomerreces naar de Kamer verzonden. Overall uitkomst van de evaluatie is dat het lopend beleid grotendeels effectief is.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Besluit demissionair MEZ om het lopend beleid in 2011 voort te zetten in afwachting van nadere besluitvorming over het nieuwe luchtvaartbeleid door nieuw kabinet.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	- Besluitvorming over toekomst luchtvaartbeleid. - In het nieuwe Regeerakkoord is een ombuiging op innovatiemiddelen op de EZ begroting voorzien; over de invulling daarvan resp.de consequenties voor de verschillende delen van het instrumentarium dient besluitvorming plaats te vinden.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Besluit nemen in 2010 / 2011 over beleid met betrekking tot het luchtvaartcluster.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Geen
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Uitkomsten evaluatie zijn voor het zomerreces naar de Tweede Kamer verzonden. Daarin is aangekondigd om het beleid in 2011 voort te zetten..
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	Geen

<sup>3</sup> Subsidie onderzoek vliegtuigontwikkeling

<sup>4</sup> Kredietfaciliteit Civiele Vliegtuigontwikkeling

**DGOI – 22. Ruimtevaart**

<b>1. INHOUD</b>	Bijgewerkt op 7 oktober
<b>Onderwerp</b>	<b>22. Ruimtevaartbeleid</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Het ruimtevaartbeleid wordt in Europees verband ontwikkeld<sup>5</sup> en uitgevoerd door ESA, Eumetsat en de EU<sup>6</sup>. Het Europese ruimtevaartbeleid (ESP) is in mei 2007 bekrachtigd. Ned. deelt de ambities van dit beleid. De NI inspanningen zijn gericht op het leveren van een loyale bijdrage aan de realisatie ambities van het ESP. Dit streven vormt de ´politieke dimensie´ van ons ruimtevaartbeleid.</p> <p>Doelstellingen ESP zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• kennisontwikkeling &amp; bijdragen - via het ontwikkelen van technologie en diensten – aan bereiken Lissabon-doelstellingen.</li> <li>• ruimtevaart draagt ook bij aan oplossingen op het gebied van duurzame ontwikkeling, veiligheidsbeleid, mobiliteit, klimaatveranderingen en humanitaire hulp.</li> </ul> <p>De manier waarop Nederland bijdraagt aan de Europese doelstellingen wordt bepaald door de onderwerpen op wetenschappelijk, industrieel en technologisch gebied, waar Ned. excelleert. Maar zeker zo belangrijk is het streven om de resultaten van de Europese inspanningen in Nederland zo goed mogelijk te benutten. Onze nationale inspanningen zijn er ook op gericht een goed gastland te zijn en te blijven voor ESTeC, de grootste ESA-vestiging in Europa, omdat hiermee veel (meer) synergie te behalen is.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>EZ heeft een coördinerende rol bij het ruimtevaartbeleid en is primair aanspreekpunt. Andere betrokken departementen zijn: BuZa, Def, OCW, VenW, VROM en LNV.</p> <p>Het ruimtevaartbeleid wordt uitgevoerd door het Netherlands Space Office, ondergebracht bij het Agentschap NL.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>Beleidsinstrumenten: Nederlandse deelname, op basis van contributies, aan R&amp;D programma´s van ESA, en subsidieregeling Prekwalificatie ESA programma´s (PEP). Jaarbudget: voor contributies ESA gemiddeld € 40 mln., voor PEP € 5,8 mln.</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p>EU, ESA, Eumetsat, Nederlandse ruimtevaartindustrie en Kennisinstellingen, gebruikers ruimtevaartgegevens (waaronder overheid)</p>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p><u>Resultaten</u>: start NSO (nationaal);meer gedeelde competenties voor EU mbt ruimtevaart op basis van Verdrag Lissabon.</p> <p><u>Ontwikkelingen</u>. Nationaal: stimuleren gebruik ruimtevaart-data, kennistransfer en bouw, weten-schappelijk instrument voor metingen in Troposfeer</p>

<sup>5</sup> Geen enkel Europees land is in staat zelfstandig een complete ruimtevaartinfrastructuur op te bouwen en te onderhouden.

<sup>6</sup> ESA: Europees ruimtevaart Agentschap. Eumetsat: Europese organisatie voor exploitatie van meteorologische satellieten.

	(Tropomi) . EU: invulling ESP, Galileo, GMES <sup>7</sup> . . ESA: evolutie ESA, ontwikkelingen Internationaal Ruimtevaart Station en lanceerders.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Nationaal: op korte termijn nader besluit nodig over TROPOMI. EU: besluit over verdere invulling ESP in november 2010 (Space Council).
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Nationaal: versterken draagvlak (gebruik van) ruimtevaart bij overheden, versterken positie ESTEC. EU: besluit over aparte budgetlijn voor ruimtevaart binnen de nieuwe financiële perspectieven EU. ESA: besluitvorming positie ESA in relatie tot EU. 2 <sup>e</sup> ruimtevaart André Kuipers. - In het nieuwe Regeerakkoord is een ombuiging op innovatiemiddelen op de EZ begroting voorzien; over de invulling daarvan resp.de consequenties voor de verschillende delen van het instrumentarium dient besluitvorming plaats te vinden.-
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Deelname aan Spacecouncil in nov. 2010.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Beleidsbrieven ruimtevaart van 14 april 2008 (2007- 2008, 24 446, nr.37), van 10 nov. 2008 (2008-2009, 24 446, nr.43) en van 27 febr. 2009 (2008/2009, 24 446, nr. 34).
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Tweede Kamer informeren over inhoud programma stimulering toepassing gebruik ruimtevaartgegevens vooraf aan inwerkingtreden.
<b>Kameroverleggen</b>	n.v.t.

---

<sup>7</sup> Global Monitoring Environment and Security.

**DGOI – 23. Crisismaatregelen Kenniswerkers en High Tech Topprojecten**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>23. Crisismaatregelen Kenniswerkers en High Tech Topprojecten</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>De kenniswerkersregeling (KWR) is een crisismaatregel (€ 180 mln.) en helpt bedrijven met een omzetsdaling als gevolg van de crisis hun R&amp;D personeel tijdelijk te detacheren bij een kennisinstelling zoals een universiteit of TNO. De onderzoekers blijven in dienst van het bedrijf en zijn na de detachering weer volledig werkzaam in de private sector. Het instrument is op 19 juni 2009 in werking getreden en loopt tot einde 2010.</p> <p>De Hightech Topprojecten regeling (HTT) is een crisismaatregel (€ 100 mln.) gericht op het ondersteunen van innovaties in het Hightech bedrijfsleven. De Hightech industrie, waaronder nano-elektronica en automotive, was begin 2009 het zwaarste getroffen door de crisis. De maatregel is in het leven geroepen om strategische R&amp;D investeringen op peil te kunnen houden op technologiegebieden waarin Nederland een topositie heeft. Doel is om NL sterker uit de crisis te laten komen. Het gaat hier om projecten van consortia van grote bedrijven, MKB en kennisinstellingen. Het instrument is op 19 juni 2009 in werking getreden en de projecten lopen maximaal 2 jaar.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	KWR: EZ en OCW hebben de KWR gezamenlijk gepubliceerd. EZ heeft hierbij het voortouw. EZ (AgentschapNL) voert de regeling uit. HTT: EZ (Agentschap NL) heeft de HTT regeling gepubliceerd en voert deze uit.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	KWR € 180 mln (50% via begroting OCW) HTT € 100 mln
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	KWR: R&D intensieve bedrijfsleven en Kennisinstellingen HTT: R&D intensieve HighTech bedrijfsleven en kennisinstellingen.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	KWR: Het budget is in twee tenders volledig uitgeput. Met de regeling worden in totaal 1875 kenniswerkers en 191 jonge onderzoekers tijdelijk gedetacheerd bij een kennisinstelling. HTT: Het budget is toegekend aan 5 grote strategische projecten. 4 projecten lopen op onderwerpen binnen het innovatieprogramma Point-One <sup>8</sup> en 1 project heeft een inhoudelijke relatie met het HTAS <sup>9</sup> programma.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	KWR: Het Nederlands bedrijfsleven heeft samen met kennisinstellingen enthousiast op de crisismaatregel gereageerd. In februari en maart hebben bijeenkomsten op de 3 TU's plaatsgevonden om de eerste ervaringen met de regeling uit te wisselen. Begin juni heeft een bijeenkomst met de grote bedrijven over hun ervaringen plaatsgevonden, begin september vindt een dergelijke bijeenkomst plaats met de MKB bedrijven die deelnemen in de KW regeling. Voor 1 juli dient over de voortgang van alle kenniswerkersprojecten te worden gerapporteerd aan het Agentschap. In augustus levert het Agentschap een rapportage met ervaringen.

<sup>8</sup> Point-One is het innovatieprogramma voor Nanoelektronica, Embedded systemen en mechatronica. Naast grote spelers als Philips, ASML, NXP en OCÉ zijn ook veel kleinere spelers en kennisinstellingen actief binnen het programma.

<sup>9</sup> Het HTAS programma is het automotive innovatieprogramma.



	De HTT projecten zijn allemaal van start. De projecten trekken veel aandacht in de media en de bedrijven zelf geven ook meer dan gemiddeld ruchtbaarheid aan de projecten. Op twee van de 5 projecten loopt een staatssteun meldingstraject. Deze moet na de zomer 2009 zijn afgerond. Tot dat de melding is afgerond kunnen geen betalingen op de projecten worden gedaan.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	KWR: Gedachtevorming over wijze van verankering resultaten. HTT: Projectuitvoering.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	KWR: Op basis van de ervaringen bezien op welke manier de uitwisseling van R&D medewerkers tussen bedrijven en Kennisinstellingen vanuit het reguliere EZ-instrumentarium gestimuleerd kan worden HTT: De projecten zullen in de loop van 2011 aflopen. HTT is een eenmalige intensivering in R&D geweest. Wat wel duidelijk is geworden is dat met grote strategische projecten een goede dynamiek in het innovatie-ecosysteem wordt geactiveerd.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	KWR: besluiten over wijze verankering positieve resultaten kenniswerkersregeling in reguliere instrumentarium. HTT: Bij de afronding van de HTT projecten zullen een aantal positieve resultaten te melden zijn. Hierbij zal ook EZ de pers kunnen benaderen.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	Nvt
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	KWR: Aan de TK is voor het einde van 2010 een brief van MEZ en MOCW toegezegd waarin is aangegeven op welke wijze de ontstane netwerkconstructies uit kenniswerkersregeling worden verankerd. HTT: Brief aan TK met uitslag HTT-tender is verstuurd op 16 september 2009.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b> <b>Kameroverleggen</b>	KWR: Brief aan TK van MEZ en MOCW over verankering netwerkconstructies kenniswerkers HTT: Geen KWR & HTT: Nog niet voorzien

**DGOI – 24. Octrooibeleid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>24. Octrooibeleid</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Nationaal: Een efficiënt werkend octrooisysteem is een randvoorwaarde voor innovatie en welvaarts groei van een kenniseconomie. Internationaal: NL inzet bij unificatie van octrooirecht in EU + gezamenlijk Europese octrooirechtspraak.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is eerst verantwoordelijke. Justitie is medeondertekenaar van de Rijksoctrooiwet.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	- Wetgeving: Rijksoctrooiwet 1995; Europees octrooiverdrag (37 lidstaten). - Uitvoeringsorganisatie: NL Octrooicentrum (onderdeel van AgNL) zorgt voor octrooiverlening, verspreiding octrooikennis en voorlichting aan MKB.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Nederlandse industrie vraagt relatief veel octrooien aan en hecht sterk aan een robuust octrooisysteem. Belangrijkste verbeteringen zijn te boeken in modernisering Europees systeem.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	- Opbrengst NL Octrooicentrum: 25 miljoen euro. - In Nederland zijn 150.000 octrooien van kracht. - Gemeten naar het aantal octrooiaanvragen neemt Nederland in Europa een 4 <sup>e</sup> en wereldwijd een 8 <sup>e</sup> positie in.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Unificatie EU- octrooi + Europese rechtspraak: - Dossier speelt dertig jaar en heeft weer momentum gekregen. December 2009 heeft de Raad voor Concurrentievermogen (de Raad) conclusies aangenomen voor een 'enhanced patent system in Europe' en een accord bereikt over de Verordening EU Octrooi. Deze ligt thans voor tweede lezing bij het EP. - Dit voorjaar heeft de Europese Commissie een voorstel voor het talenregime voor het EU octrooi ingediend. Besluitvorming daarover wordt dit najaar verwacht. - Daarnaast wordt gewerkt aan een regeling voor een gemeenschappelijk stelsel van octrooirechtspraak. Nationaal: - Actuele discussie (ondermeer met de Vaste Commissie TK LNV) is de verhouding tussen octrooirecht en kwekersrecht, mede in relatie tot de opkomst van bio-technologie en de verregaande concentratie in die sector. - Gestart is met een evaluatie van het IE- beleid, waarvoor EZ verantwoordelijk is.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De Raad neemt (bij unanimititeit) een besluit over de ontwerp-Verordening voor het talenregime voor het EU-octrooi. Verwachting is besluitvorming najaar 2010 of de conclusie dat unanimititeit niet mogelijk is en versterkte samenwerking moet worden overwogen.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	- Besluit in de Raad aangaande het talenregime voor het EU-octrooi. - Advies van het Hof over de verenigbaarheid van het voorgenoemde stelsel van Europese octrooirechtspraak met het EU-recht.

<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Najaar 2010 zal er in de Raad voor de Concurrentievermogen een besluit worden genomen ten aanzien van de ontwerp-Verordening voor de talenregeling van een EU-octrooi.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	- Samenloop tussen octrooirecht en kwekersrecht (food and flowers). - Veranderingen door de ontvlechting van de Antillen.
<b>Kamerbrieven</b>	- Octrooirecht/kwekersrecht. - Evaluatie IE-beleid.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	
<b>Kameroverleggen</b>	De voortgang van het Europese octrooidossier wordt geregeld besproken met de Kamer in het kader van de voorbereiding van vergaderingen van de Raad voor Concurrentievermogen.

DGOI – 25. Auteursrecht

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>25. Auteursrecht</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Inzet van EZ is het bewerkstelligen van een evenwicht tussen bescherming van rechthebbenden en belangen van consumenten, betalingsplichtigen en de ontwikkeling van nieuwe, innovatieve exploitatiemodellen.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Primair verantwoordelijk voor auteursrechtbeleid is de minister van Justitie. EZ is medebetrokken vanwege algehele verantwoordelijkheid voor het beleid inzake intellectueel eigendom en sterke raakvlakken met innovatiebeleid, ICT beleid, mededingingbeleid en administratieve lasten. Daarnaast is OCW medebetrokken vanwege cultuurbeleid.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	n.v.t.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Auteursrecht dossier leidt geregeld tot spanningen tussen rechthebbenden, betalingsplichtigen, collectieve beheersorganisaties (CBO's), ondernemersverenigingen en consumenten.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- CBO's en bedrijfsleven werken in het kader van de werkgroep Pastors samen aan de verbetering van de incasso van auteursrechten.</li> <li>- Ministers van Justitie, OCW en EZ hebben gezamenlijke reactie uitgebracht op het rapport van de commissie Gerkens, waarin een modernisering van het auteursrecht wordt bepleit.</li> <li>- In (Brusselse) discussies over handhaving van auteursrechten heeft Nederland met succes het belang van een aantrekkelijk legaal aanbod als alternatief voor strengere handhaving bepleit.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Uitwerking rapportage Pastors wordt dit jaar afgerond;</li> <li>- Naar verwachting na zomerreces Algemeen Overleg over kabinetsreactie rapport Gerkens;</li> <li>- Wetsvoorstel versterking toezicht ligt gereed voor plenaire behandeling in Tweede Kamer.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Verdere discussie verwacht over modernisering auteursrecht, m.n. in perspectief van veranderend consumentengedrag (kopieergedrag, user generated content) en technologische ontwikkelingen (m.n. internet). Belangrijke thema's zijn handhaving auteursrecht, toegang tot internet, ontwikkeling nieuwe exploitatie-vormen, rol CBO's in interne markt. Internationaal (Brussel, ACTA-onderhandelingen) is de tendens van veel regeringen om auteursrechten strenger te handhaven. Nederlandse inzet is om daarnaast de maatschappelijke wens voor een flexibeler auteursrecht en brede toegang tot content te adresseren.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	In samenspraak met Justitie en OCW zal in EU-verband een discussie worden gestart over mogelijkheden om een open en flexibele norm als «fair use» voor user generated content te introduceren.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	- De Wet modernisering toezicht CBO (JUS) is in behandeling bij de Tweede Kamer.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ministers van Justitie, OCW en EZ hebben gezamenlijke reactie uitgebracht op het rapport van de commissie Gerkens.</li> <li>- Voortgangsrapportage werkgroep Pastors is in juni naar de Kamer gezonden.</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	-
<b>Kameroverleggen</b>	Algemeen Overleg n.a.v. kabinetsreactie op rapport Gerkens verwacht.



**DGOI - 26. Merkensysteem**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>26. Wijzigingen van EU en Benelux-merkensysteem</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Het Communautaire merkenrechtensysteem, dat bestaat naast de nationale merkenrechtensystemen van de lidstaten, bestaat inmiddels 15 jaar. Er worden elk jaar zowel honderdduizenden nationale merken (die alleen gelding in de betreffende lidstaat hebben) aangevraagd als zo'n 90.000 Communautaire merken.</p> <p>Het EU merk en nationale (of in het geval van Nederland: Benelux) merken zijn complementair en de co-existentie tussen beide stelsels dient te worden gehandhaafd en waar mogelijk verbeterd. Nationale bureaus vervullen in het licht van de Europese merkenrecht-infrastructuur een belangrijke rol.</p> <p>Voor wat betreft het Benelux-merkensysteem is er op politiek niveau reeds een accoord om de bestaande beroepsmogelijkheden tegen beslissingen van het Benelux Bureau voor Intellectuele Eigendom inzake weigeringen op absolute gronden en opposities te centraliseren bij het Benelux-Gerechtshof. Op dit moment staat nog beroep open bij bepaalde gerechtshoven in de drie Benelux-landen wat de rechtszekerheid/ rechtsgelijkheid niet ten goede komt.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Wijziging van Benelux-verdrag voor Intellectuele eigendom en Verdrag betreffende Benelux-Gerechtshof.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	(Potentiële) Merkhouders willen dat het merksysteem een redelijke prijs heeft en dat de verleende merken hun producten en diensten zo goed en breed mogelijk beschermt.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Voor wat betreft de wijziging van het EU-merkensysteem heeft de Raad op 25 mei jl. conclusies aangenomen die betrekking hebben op de verhouding tussen het EU systeem voor merkenrechtelijke bescherming en de nationale merkenrechtstelsels. De voorgestelde conclusies strekken ertoe dat de bestaande co-existentie tussen het EU merk en nationale stelsels positief gewaardeerd wordt, maar dat de verhouding tussen beide stelsels wel opnieuw tegen het licht moet worden gehouden.</p> <p>Inzake de overdracht van bevoegdheden naar het Benelux-Gerechtshof hebben vertegenwoordigers van de BNL-landen tweemaal overleg gehad alwaar mogelijke aanpassingen van het Verdrag betreffende Benelux-Gerechtshof zijn besproken.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Op verzoek van de Raad, in conclusies van mei 2007, laat de Commissie momenteel een studie doen naar de werking van het EU-merkenrechtensysteem, met als doel te bezien hoe het merkensysteem in Europa en de samenwerking tussen het Europese merkenbureau OHIM en de nationale merkenbureaus kan worden gemoderniseerd, versterkt en waar nodig verbeterd.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	De hiervoor genoemde studie zal naar verwachting aan het einde van 2010 worden afgerond, waarna de Commissie voorstellen tot wijziging zal doen van de EU-merkenverordening 207/2009 en de EU-merkenrichtlijn 2008/95/EC.

	<p>Wijzigingen die uit de richtlijn voortvloeien zullen in het Benelux-verdrag voor Intellectuele eigendom verwerkt moeten worden.</p> <p>Voor wat betreft de overdracht van bevoegdheden naar het Benelux-Gerechtshof zetten de vertegenwoordigers van de Benelux-landen hun overleg voort.</p>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Thans nog niet te bepalen
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Nog niet in het stadium van wetgeving
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	M.b.t. de wijziging van het EU-merkensysteem: Kamerbrief van 3 mei jl. houdende toelichting op agenda van Raad voor Concurrentievermogen van 25/26 mei jl.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	Geen

**DGOI – 27. Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>27. Anti-Counterfeiting Trade Agreement (ACTA)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Doel is te komen tot een internationaal akkoord dat een standaard moet vormen op het gebied van handhaving van intellectuele eigendomsrechten om namaak en piraterij effectief te bestrijden. Het streven is dat ACTA zich richt op drie gebieden: 1) toenemende internationale samenwerking op het gebied van handhaving, 2) uitwisseling van ‘best practices’, en 3) het bewerkstelligen van een meer effectief juridisch kader voor de bestrijding van namaak en piraterij.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Bij ACTA zijn de ministeries van Buitenlandse Zaken/Ontwikkelingssamenwerking, Economische Zaken, Financiën, Justitie en VWS betrokken. EZ coördineert het dossier.
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b>	-
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- diverse groepen (zoals BoF, EFF) die een vrij en open internet nastreven en van mening zijn dat ACTA o.a. geen 3 strikes out mag bevatten</li> <li>- diverse ontwikkelingslanden zoals India en China en NGO's die van mening zijn dat ACTA oa de vrije toegang van medicijnen naar ontwikkelingslanden kan belemmeren.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	De onderhandelingen inzake ACTA zijn nog gaande. Na afloop van de 8 <sup>e</sup> ronde in april jl. hebben de ACTA-deelnemers besloten tot publicatie van de op dat moment tot stand gekomen tekst (geanonimiseerd in die zin dat de onderhandelingsposities van de ACTA-deelnemers niet zichtbaar zijn). Van 25 september t/m 1 oktober zal in Japan de 11 <sup>e</sup> en waarschijnlijk laatste onderhandelingsronde plaatsvinden.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De onderhandelingen voor de lidstaten van de Europese Unie worden primair gevoerd door de Europese Commissie. De Europese Commissie onderhandelt en coördineert waar het onder de bevoegdheid van de Gemeenschap vallende aangelegenheden betreft (het zgn ‘acquis communautaire’). De Raad van de Europese Unie heeft de Europese Commissie daartoe in 2008 een mandaat verstrekt. De Commissie voert de onderhandelingen na overleg met de lidstaten. Voor aangelegenheden die onder de bevoegdheid van de EU-lidstaten vallen, zoals strafrechtelijke sancties en samenwerking tussen nationale handhavingsinstanties, neemt het Voorzitterschap, na overleg, namens de lidstaten deel aan de besprekingen.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	De ACTA-deelnemers streven er naar ACTA vóór eind 2010 af te ronden.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Thans nog onbekend.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Het is thans nog onduidelijk tot welke nieuwe wetgeving ACTA zal leiden. Doelstelling is handhaven EU-acquis hetgeen geen nieuwe wetgeving zou betekenen.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kamerbrief oa stand van zaken ACTA van 3 september 2009</li> <li>- Kamerbrief over ACTA-onderhandelingen van 15 maart 2010</li> <li>- Kamerbrief over voortgang ACTA (in voorbereiding)</li> </ul>



**DGOI – 28. European Research Area (ERA)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>28. ERA (= European Research Area)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het tegengaan van versnippering in het Europese onderzoek, het bevorderen van afstemming in het onderzoeksbeleid van lidstaten en op de totstandbrenging van een vrije onderzoekmarkt.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ en OCW zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor ERA. Binnen EZ is DGOI primair verantwoordelijk; BE betrokken vanwege EU-coördinatie en DGETM vanwege energie- en ICT-onderzoek.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Geen specifiek nationaal beleidsinstrument. ERA stelt zich echter wel ten doel nationaal beleid tussen lidstaten te coördineren. Binnen Europa draagt het Zevende Kaderprogramma bij aan de ontwikkelingen in ERA.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Europese Commissie, andere EU-lidstaten, NL-bedrijven, kennisinstellingen zoals TNO en universiteiten en de bijbehorende Europese koepelorganisaties.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Voor de ontwikkeling van de ERA is in december 2008 de toekomstvisie ‘ERA-visie 2020’ vastgesteld. In de ERA-visie 2020 wordt meer concreet aangegeven hoe de “ruimte” er in 2020 idealiter uit zou moeten zien. Het vertrekpunt is ten eerste dat het Europese onderzoek geworteld moet zijn in de samenleving en moet bijdragen aan duurzame ontwikkeling. Daarbij past bijvoorbeeld een bijdrage aan het oplossen van grote maatschappelijke uitdagingen, het zorgvuldig wetenschappelijke onderbouwen van overheidsbeleid en een goede dialoog met de samenleving. Een tweede element van de visie is het streven naar een Europese benadering gericht op excellentie in onderzoek en Europees concurrentievermogen. In dit kader passen onder meer sterke interacties tussen onderzoek, onderwijs en innovatie. Ook passen hierin het streven naar een werkend kader voor intellectueel eigendom en betere coördinatie van ondersteuning van excellente onderzoekers. Het derde element is het streven naar een Europa waarin zonder belemmeringen kan worden samengewerkt, met als belangrijk doel het realiseren van één arbeidsmarkt voor onderzoekers.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Via EU-Raad voor Concurrentievermogen (RvC); deze heeft in mei jl. besluit genomen over een nieuwe managementstructuur voor de ERA.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	In de eerste week van oktober 2010 verschijnt de Innovation Union met de voornaamste initiatieven van de Commissie en lidstaten op het gebied van onderzoek en innovatie. Later in 2011 ook nadruk op toekomstige inrichting van ERA en op de vraag hoe te komen tot een stroomlijning van de ERA-instrumenten en verbetering van toegang tot die instrumenten m.n. voor het (MKB-) bedrijfsleven.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Op korte termijn acties voorzien in de EU-Raad over Innovation Union. Medio 2011 discussie over vormgeving KP8. Verder bilaterale contacten met de EC-commissaris en met collega-ministers van EU-lidstaten.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	N.v.t.

<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Op korte termijn over de Innovation Union . Vervolgens in 2011, als er meer duidelijkheid bestaat over toekomstige ontwikkelingen rond KP8 en ERA. In elk geval in brieven ter voorbereiding van RvC als ERA een agendapunt daarvoor vormt.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	N.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	Doorgaans aan de orde in Algemeen Overleg ter voorbereiding op RvC. De Commissie is echter voornemens de Innovation Union op de agenda van de Europese Raad te plaatsen en zal in het bijbehorende AO behandeld worden.

**DGOI – 29. het Europese Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>29. Europese Kaderprogramma voor Onderzoek en Technologische Ontwikkeling</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Het Kaderprogramma (KP) is een door de Commissie beheerd fonds waaruit onderzoeksactiviteiten van Europese onderzoeksinstituten en bedrijven worden gefinancierd. Deze gebruikers opereren veelal in grensoverschrijdende consortia waardoor ook Europese samenwerking en interactie tussen industrie en wetenschap op het gebied van onderzoek worden gestimuleerd.</p> <p>Het KP bestaat uit vier onderdelen. Onder het programma <u>Samenwerking</u> voeren grensoverschrijdende consortia onderzoek uit rond verschillende thema's. Onder het programma <u>Ideeën</u> ondersteunt de EU via de Europese Onderzoeksraad (ERC) excellent, grensverleggend onderzoek van individuele instellingen. Het programma <u>Mensen</u> stimuleert mobiliteit van onderzoekers en het programma <u>Capaciteiten</u> richt zich o.a. op onderzoeksinfrastructuren en het MKB.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>EZ coördineert de algemene inzet voor de Europese Raadswerkgroep Onderzoek, een voorportaal van de Raad voor Concurrentievermogen (zie fiche RvC bureau Europa), waar de Europese beleidslijnen voor het Kaderprogramma worden vastgesteld. Deze coördinatie vindt plaats in nauwe samenwerking met OCW.</p> <p>Bij het Kaderprogramma zijn vanwege de verschillende thema's meerdere departementen betrokken. In de door EZ voorgezeten Interdepartementale werkgroep kaderprogramma (IWK) wordt de algemene Nederlandse inzet voor het KP besproken. EG-liaison, onderdeel van AgNL, verleent voorlichting en ondersteuning aan Nederlandse gebruikers van het KP.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	In 2010 is vanuit het EZ-programma Point One 14 miljoen beschikbaar voor 2 deels uit KP gefinancierde publiek-private samenwerkingsverbanden (Joint Technology Initiatives): ARTEMIS (ICT, embedded systemen) en ENIAC (Nano-elektronica).
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p>De Europese Commissie beheert het kaderprogramma en neemt het initiatief voor nieuw beleid. Ook is zij voorzitter van de comité's die de KP-thema's uitwerken in jaarplannen en onderzoeksvoorstellen. Het Europese parlement besluit samen met EU-lidstaten over de uiteindelijke vormgeving van het KP.</p> <p>Nederlandse onderzoeksinstituten en bedrijven die met het KP werken en zodoende geïnteresseerd zijn in de EZ/OCW-inzet v.w.b. het KP in Brussel.</p>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het</b>	Het KP wordt gefinancierd uit de meerjarenbegroting van de EU. Het

<b>beleidsdossier indien van toepassing</b>	totale budget voor het KP is € 50,5 miljard voor de periode 2007-2013. NL is netto ontvanger als alleen naar KP gekeken wordt. (bijdrage 5%, retour 6,4%).
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	De Commissie heeft recent een mededeling uitgebracht over het verlagen van de administratieve lasten van het KP.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De RvC van mei j.l. heeft in Raadsconclusies een eerste reactie gegeven en tijdens de informele RvC in juni jl is deze discussie voortgezet. Komend halfjaar zullen deze voorstellen in maatregelen moeten worden omgezet.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Het huidige KP7 loopt t/m. 2013. In oktober 2010 zal de Mid Term Review van KP7 worden uitgebracht. In 2011 wordt binnen de EU de discussie over het volgende KP8 opgestart, waarna de EC medio 2011 met een voorstel zal komen.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	In overleg met MOCW eind 2010 de Nederlandse inzet voor KP8 vaststellen. Binnen de Europese raden de Nederlandse lijn voor het KP uitdragen.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Naar aanleiding van een motie van Samsom en v.d. Ham is er 25 mei een brief naar de Kamer verstuurd (21501-30, nr. 231) over de Nederlandse inzet voor KP8 (dat 2014 start) en duurzame technologie en schone energie onder KP8.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	De brief is nog niet tijdens een Algemeen Overleg besproken.
<b>Kameroverleggen</b>	Overleg met de Kamer verloopt in de regel via de overleggen waarbij de Nederlandse inzet voor de RvC wordt besproken. (zie fiche RvC)

**DGOI – 30. Europees Kaderprogramma voor Concurrentievermogen en Innovatie (CIP)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>30. Europees Kaderprogramma voor Concurrentievermogen en Innovatie (CIP) 2007-2013 – COM(2005)121</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Speerpunt van het programma is het innovatievermogen van het MKB en waar het Europese beleid zich naar toe beweegt.</p> <p>Eerste doelstelling is het stimuleren van innovatie (waaronder eco-innovatie); toegang van het MKB tot (risico)kapitaal verbeteren; en adviesdiensten leveren op lokaal niveau d.m.v. Enterprise Europe Network (EEN). Tweede doel is het stimuleren van adoptie van ICT en ontwikkeling van de informatiemaatschappij. Derde doel is het stimuleren van hernieuwbare energie en energie efficiënte maatregelen.</p> <p>Met deze doelen als basis is het CIP opgebouwd uit drie pijlers:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ondernemerschap en Innovatie (EIP)</li> <li>2. ICT (ICT-PSP)</li> <li>3. Intelligente Energie voor Europa (IEE)</li> </ol>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>DG OI: verantwoordelijk voor de coördinatie horizontaal en inhoudelijk pijler Ondernemerschap en Innovatie (EIP)</p> <p>DG ETM: verantwoordelijk voor de pijlers ICT-PSP en IEE</p> <p>VROM is betrokken voor het onderdeel eco-innovatie.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Co-financiering overeenkomst met de Europese Commissie voor het Enterprise Europe Network; bundel MKB binnen gecoördineerd opdrachtgeverschap Agentschap NL (~€500.000 jaar).
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p>MKB – zichtbaarheid van het CIP is beperkt</p> <p>Venture capital markt – benutting EU cofinanciering</p> <p>Banken – benutting EU borgstellingen</p>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Budget 2007 t/m 2013 is Euro 3,6 miljard waarvan: EIP – 2,6 miljard ICT – 0,5 miljard IEE – 0,5 miljard
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Grensoverschrijdende instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Grensoverschrijdende financiële instrumenten voor startende en groeiende innovatie ondernemingen (i.s.m. Europese Investerings Bank / Europees Investerings Fonds)</li> <li>• Enterprise Europe Network (uitgevoerd door AgNL)</li> <li>• Eco-innovatie</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Kaderprogramma CIP is vastgesteld voor de periode 2007 t/m 2013. In 2009-2010 zijn tussentijdse evaluaties uitgevoerd op de individuele pijlers en het programma als geheel. De Europese Commissie zal bovendien in oktober een onderzoek- en innovatie-strategie, de Innovation Union, uitbrengen, waarbij onderzoek en innovatie meer geïntegreerd worden. De gevolgen hiervan voor CIP zijn nu nog onbekend.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Eind 2011 zal de Europese Commissie komen met een wetgevend voorstel voor de periode 2014-2020 (CIP2). (Onder voorbehoud). Visievorming is reeds gestart, eind 2010 zal de Europese Commissie een publieke consultatie uitvoeren.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Behandeling voorstel CIP2 in Raad voor Concurrentievermogen

**DGOI – 31. Eureka/Eurostars**

<b>1. INHOUD</b>	
	<b>31. Eureka/Eurostars</b>
<b>Onderwerp</b>	Het stimuleren van internationale samenwerking tussen Nederlandse bedrijven en buitenlandse bedrijven en kennisinstellingen m.b.t. het uitvoeren van onderzoek en ontwikkeling.
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Samenwerking met buitenlandse bedrijven en kennisinstellingen draagt bij aan versterking van de kennispositie van Nederlandse bedrijven en daarmee van de Nederlandse concurrentiepositie. Daarnaast draagt internationale samenwerking op het gebied van onderzoek en ontwikkeling bij aan het gunstig positioneren van Nederlandse bedrijven in buitenlandse (opkomende) afzetmarkten. Ook dáármee wordt de concurrentiepositie van Nederland versterkt.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ-DGO&I stelt subsidie beschikbaar voor het stimuleren van de internationale samenwerking voor Eureka-projecten. EZ ontvangt van het Ministerie van Buitenlandse Zaken HGIS-budget (Homogene Groep Internationale Samenwerking) voor het stimuleren van technologische samenwerking met partijen in Opkomende Markten. Uitvoering van de regelingen is in handen van AgNL.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>Via het instrument “Internationaal Innoveren” stelt EZ jaarlijks € 6,7 mln. subsidie beschikbaar voor ondersteuning van projecten in het kader van het Eureka samenwerkingsverband (39 aangesloten landen in Europa) met één of meerdere partijen uit een Eureka-lidstaat of minimaal één buitenlandse partner uit een geïndustrialiseerd land ver buiten Europa: Canada, Japan, Singapore en VS.</p> <p>Via het instrument “Internationaal Innoveren” ontvangt EZ jaarlijks € 6 mln. van BZ om samenwerkingsprojecten te subsidiëren van Nederlandse partijen met minimaal één buitenlandse partner uit een opkomende markt: Brazilië, China, India, Indonesië, Maleisië, Thailand, Zuid-Afrika, Zuid-Korea.</p> <p>Voor het instrument “Eurostars” (32 deelnemende landen van het Eureka-netwerk) stelt EZ jaarlijks € 5 mln. beschikbaar om Nederlandse bedrijven te ondersteunen in internationale samenwerkingsprojecten. Kenmerk van Eurostars is dat het project geleid wordt door een hightech MKB-bedrijf. Daaronder wordt verstaan een bedrijf dat ten minste 10% van de omzet of fte’s inzet voor onderzoek en ontwikkeling. De deelnemende MKB-bedrijven dienen ten minste 50% van de R&amp;D-kosten voor hun rekening te nemen.</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Bedrijfsleven, m.n. MKB, maakt actief gebruik van beide regelingen. Daarnaast ook kennisinstellingen. Het Eureka-netwerk (secretariaat in Brussel) en de Europese Commissie zijn ook sterk betrokken. De Commissie is cofinancier van Eurostars.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Voor het instrument “Internationaal Innoveren” geldt een subsidiepercentage van 35% voor onderzoeksactiviteiten en 25% voor ontwikkelingsactiviteiten. Voor MKB worden deze percentages verhoogd met 10%. De maximale subsidie is 750.000 euro voor een project met een Eureka-lidstaat of geïndustrialiseerd land en 500.000 euro voor een project met een opkomende markt. Alleen de kosten van de Nederlandse deelnemers zijn subsidiabel.</p> <p>Voor het instrument “Eurostars” geldt een subsidiepercentage van 35% voor onderzoeksactiviteiten en 25% voor ontwikkelingsactiviteiten. Voor MKB worden deze percentages verhoogd met 10%.</p>

	De maximale subsidie is 500.000 euro voor de gezamenlijke kosten van de Nederlandse deelnemers. Alleen de kosten van de Nederlandse deelnemers zijn subsidiabel.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Gelet op de grote belangstelling voor het instrument “Eurostars” is in de eerste helft van 2010 besloten om € 3 mln. van Eureka/geïndustrialiseerde landen-budget naar Eurostars over te hevelen. Daarmee is de bovengenoemde budgetverdeling tot stand gekomen.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Beide regelingen worden beleidsmatig aangestuurd door DGO&I dat voor de uitvoering jaarlijks een opdracht geeft aan AgNL. Toekenning van gelden gebeurt op basis van advies van externe deskundigen. Bij Eurostars gebeurt dat voor alle deelnemende landen via één centrale internationale beoordeling.  DGO&I vertegenwoordigt EZ in het bestuur van het Eureka-netwerk (39 lidstaten). Belangrijke besluitvorming over de toekomst van Eureka en Eurostars vindt plaats tijdens de zgn. Eureka-Ministeriële Conferentie.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Op dit moment vindt een mid-term review plaats van Eurostars. Dat kan de basis vormen voor besluit van de Europese Commissie om meer geld voor dit succesvolle instrument voor innovatie door het MKB in te zetten. - In het nieuwe Regeerakkoord is een ombuiging op innovatiemiddelen op de EZ begroting voorzien; over de invulling daarvan resp.de consequenties voor de verschillende delen van het instrumentarium dient besluitvorming plaats te vinden.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Niet op korte termijn te verwachten.

DGOI – 32. bilateraal/TWA's

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>32. Bilaterale betrekkingen en Technisch Wetenschappelijk Attaché Netwerk (TWA)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Opbouwen en onderhouden bilaterale betrekkingen met prioriteitslanden DGO&amp;I</li> </ul> <p>TWA-netwerk richt zich primair op:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• vergroting van kennisbasis van het NLse bedrijfsleven en kennisinfrastructuur met het oog op de verbetering van het innovatie-vermogen/kracht van Nederlandse bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden.</li> <li>• versterking innovatiekracht van clusters en innovatieprogramma's in buitenland en Nederland.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Opstellen en bijhouden strategisch bilaterale agenda (SBA) van DGO&amp;I.</li> <li>• Opdrachtverstrekking aan TWA-Netwerk (uitvoering door AgNL EVD Internationaal).</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• TWA Netwerk € 5.2 mln./per jaar</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Overheden, bedrijfsleven en kennisinstellingen in prioriteitslanden van DGO&amp;I.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Update strategisch bilaterale agenda (SBA), verdere prioritering in landen aangebracht.</li> <li>• TWA Netwerk concentreert zich meer op sleutelgebieden en daarin onderscheiden innovatieprogramma's plus de maatschappelijke innovatieagenda's</li> <li>• Herprioritering TWA netwerk t.b.v. prioriteitslanden DGOI en ontwikkeling economische clusters op posten</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	n.v.t.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Verdere ontwikkeling van economisch cluster op de posten, meer synergie tussen de verschillende disciplines.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Nog niet voorzien.

DGOI – 33. Corporate Governance

<b>Onderwerp</b>	<b>33. Corporate governance</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Goed ondernemingsbestuur. Inrichten van een ondernemersvriendelijk wettelijk kader voor bestuur en inrichting van de onderneming. Zorgen voor goede ‘checks and balances’ in het bestuur van de onderneming, zodat alle bij de onderneming betrokken belangen op een evenwichtige manier worden behartigd. Zie ook AEP-fiche Ethiek en Ondernemen.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Rol EZ is vooral gericht op het economisch en ondernemersbelang. De wetgeving berust hoofdzakelijk bij Jus (BW en toezicht) en FIN (effectenrecht en toezicht).
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Beleid wordt vooral vormgegeven door invloed op wetgeving.</li> <li>• Ondersteuning van Monitoring Commissie Corporate Governance, financieel en door het leveren van een secretaris.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Ondernemers (VNO-NCW en MKB-NL) bepleiten vooral regelgeving die ruimte biedt aan de ondernemer. Aandeelhouders (Eumedion, VEB en NVP) en werknemers (Vakbonden) zijn gericht op het krijgen of behouden van een voldoende mate van inspraak en invloed op het bestuur van de onderneming om de belangen van hun doelgroep veilig te stellen.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	n.v.t.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Goede voortgang van zelfregulering (Corporate Governance Code en monitoring door opeenvolgende Monitoringcommissies). Dossier staat behoorlijk in de politieke belangstelling, mede als gevolg van de kredietcrisis (bijvoorbeeld ten aanzien van het beloningenbeleid).
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p>Werkterrein Corporate Governance wordt gekenmerkt door een permanente stroom van zelfregulering, beleidsinitiatieven, wetsvoorstellen en EU-dossiers.</p> <p>Actueel op dit moment:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• commissie Streppel (monitoring CG-code); streven is om zoveel mogelijk zelfregulering intact te laten i.v.m. draagvlak en goede resultaten</li> <li>• claw back van onterecht uitgekeerde beloningen; wetsvoorstellen van Jus en Fin zijn ingediend</li> <li>• toezicht op rechtspersonen omvlaggen van preventief naar repressief; eindfase van een lang traject, loopt goed maar vereist constante aandacht</li> <li>• diverse aanpassingen BV recht i.v.m. flexibilisering en verlaging drempels; wetsvoorstellen Jus zijn ingediend. In het Wv bestuur en toezicht (one tier board) is een zeer nadelig amendement verwerkt m.b.t. beperking commissariaten en bestuursfuncties dat door intrekking of verwerping in de EK moet worden hersteld.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voortzetting van genoemde lopende dossiers.</li> <li>• Weer oppakken werkzaamheden nieuwe Insolventiewet.</li> <li>• Oprichting BV, afschaffing verklaring van geen bezwaar en invoering bestuursverbod i.v.m. nieuw toezicht,</li> <li>• Ontwikkeling OESO richtlijnen Corporate Governance en diverse EU-regelingen.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Insolventiewet, dossier weer in beweging krijgen. Nader te bepalen als nieuwe kabinet er is.
<b>Wat staat er in het RA over dit onderwerp?</b>	-



**DGOI - 34. Beroepsonderwijs / aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>34. Beroepsonderwijs/ aansluiting onderwijs – arbeidsmarkt</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Verbeteren van de aansluiting van het beroepsonderwijs op de arbeidsmarkt;</li> <li>• Verminderen van voortijdig schoolverlaten;</li> <li>• Meer aandacht voor vakmanschap.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ-rol vooral gericht op aansluiting onderwijs op het bedrijfsleven. OCW primair verantwoordelijk voor het onderwijsbeleid. SZW verantwoordelijk voor het arbeidsmarktbeleid (o.a. re-integratie, leven lang leren).
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	EZ heeft diverse ‘eigen’ instrumenten: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Subsidieregeling Beroepsonderwijs in Bedrijf, loopt in 2010 af, € 12,5 mln. p.j.;</li> <li>• Taskforce Technologie Onderwijs Arbeidsmarkt, loopt in 2010 af, € 2,5 mln.;</li> <li>• Actieprogramma Onderwijs en Ondernemerschap, loopt in 2011 af, € 30 mln.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	o.a. werkgevers, onderwijsinstellingen en gemeenten.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	De overheidsuitgaven aan het middelbaar beroepsonderwijs bedragen in 2010 € 3,7 mld.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Op verschillende terreinen is voortgang geboekt. Denk aan het verminderen van de schooluitval, schoolinstellingen beter belonen voor de prestaties en verbeteren van de aansluiting onderwijs - arbeidsmarkt.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Aanpassing van het bekostigingsmodel vraagt verandering van wet en heeft derhalve een lang implementatiepad. Meer - vaak niet-institutionele – aanpassingen hebben (veel) hogere doorlooptijd.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Het beroepsonderwijs efficiënter en effectiever vormgeven. Een hogere kwaliteit van het onderwijs, een betere aansluiting op de arbeidsmarkt en minder uitval leiden uiteindelijk tot een productievare beroepsbevolking.  Het heroverwegingsrapport ‘Productiviteit onderwijs’ levert belangrijke bouwstenen aan.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Hangt mede af van besluitvorming nieuw kabinet.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Voornaamste (wetgevings)traject is aanpassing van het bekostigingsmodel (per augustus 2011).
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Divers, naar gelang het onderwerp.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Op dit moment geen openstaande moties op terrein van EZ anders dan de motie Elias/ Blanksma over de effectiviteit van het ondernemerschaps- en innovatieinstrumentarium.
<b>Kameroverleggen</b>	Op dit moment geen EZ-kameroverleggen gepland.
<b>Wat staat er in het RA over dit onderwerp?</b>	Er komt meer ruimte voor vakmanschap in het onderwijs. Om te komen tot meer excellent onderwijs is meer structuur en focus op

	<p>kennis nodig.</p> <p>Er zijn betere vakmensen nodig voor de 21e eeuw. Waar mogelijk wordt de oriëntatie in het onderwijs op ondernemerschap en arbeidsmarkt versterkt door samenwerking met het bedrijfsleven.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Meer mensen die werkzaam zijn in het bedrijfsleven gaan tegelijk les geven op scholen.</li><li>• Binnen de daarvoor geschikte vakken komt meer aandacht voor ondernemerschap.</li><li>• Het MBO zoekt meer aansluiting bij de arbeidsmarkt en biedt geen nieuwe opleidingen aan die daar niet bij passen.</li><li>• Bij de bekostiging van het beroepsonderwijs zal de tevredenheid van het bedrijfsleven worden meegewogen.</li><li>• MBO-1 wordt betrokken bij de ontwikkeling van werkscholen.</li><li>• De drempelloze instroom in MBO-2 verdwijnt.</li><li>• Het VMBO-MBO2 experiment wordt structureel voortgezet en uitgebreid waardoor meer ruimte ontstaat voor vakcolleges.</li><li>• Bij selectieve doorstroom van MBO naar HBO wordt de centrale examinering van kernvakken betrokken.</li></ul>
--	--

**DGOI - 35. Zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>35. Zelfstandigen zonder personeel (ZZP'ers)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Faciliteren en stimuleren van ZZP'ers als onderdeel van het bredere ondernemersbeleid van EZ.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ heeft een zelfstandige rol op dit terrein (bijvoorbeeld op de terreinen financiering, regeldruk en mededinging/aanbesteding) Daarnaast coördineert EZ ook interdepartementaal, met betrokkenheid van SZW (arbeidsmarkt, sociale zekerheid, pensioenen, scholing) en FIN (fiscaliteit).
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Geen zelfstandige beleidsinstrumenten voor ZZP'ers. Wel is het algemene stimuleringspakket met o.a. instrumenten als BMKB, microfinanciering en fiscaal (zelfstandigenaftrek, MKB-winstvrijstelling) toegankelijk voor zzp'ers.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	PZO en FNV zelfstandigen zijn belangenorganisaties van ZZP'ers en beide organisaties zijn vertegenwoordigd in de SER.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	In 2010 zijn er volgens het CBS 640.000 ZZP'ers actief. De verwachting is dat het aantal ZZP'ers de komende jaren verder zal toenemen.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ZZP is een politiek dossier.</li> <li>• Tastbare resultaten ogv arbeidsongeschiktheid, financiering, fiscaliteit, regeldruk en voorlichting.</li> <li>• SER is om advies gevraagd te beoordelen of de opkomst van de ZZP'ers aanleiding geeft voor aanpassingen aan de huidige vormgeving van fiscale en sociale stelsel. Het ontwerpadvies is onlangs afgerond.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• SER-advies ZZP'ers wordt verwacht in september 2010. Op basis van SER-advies zal het kabinet een reactie opstellen.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bezinning balans tussen sociale en fiscale stelsels.</li> <li>• Scholing van ZZP'ers.</li> <li>• Organisatiegraad ZZP'ers.</li> <li>• Onderzoeken aanbestedingswet op belemmeringen voor ZZP'ers</li> <li>• ZZP'ers in relatie tot vraagstukken als mededinging, inkoopmacht en verkoopkracht</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kabinetsreactie op SER advies ZZP'ers en de balans tussen sociale en fiscale stelsels</li> <li>• Invoering monitor Aanbestedingswet</li> <li>• Start pilot geschillencommissie Beroep en bedrijf voor ZZP'ers</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	O.a. wijziging van de Aanbestedingswet. Daarnaast ook wetsvoorstel voor oprekken bagatelbepaling in de Mededingingswet.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Beleidsnotitie Zelfstandigen zonder personeel, Kamerstukken II, 2009-2010, 31311, nr. 32, 15-09-2009</li> <li>- Voortgangsrapportage vergemakkelijken van doorgroei, Kamerstukken II, 2009-2010, 31311, nr. 31, 15 september 2009</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Kabinetsreactie SER advies Positie ZZP'ers (najaar 2010)
<b>Kameroverleggen</b>	Nog niet bekend.

<p><b>Wat staat er in het RA over dit onderwerp?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Er komt een nieuwe, geïntegreerde ondernemersfaciliteit op basis van de bestaande fiscale faciliteiten. Deze faciliteit zal gericht zijn op het bevorderen van winstgevend ondernemerschap en de belemmerende marginale druk uit de zelfstandigenaftrek wegnemen.</li><li>• Zelfstandigen zonder personeel krijgen een reële kans op overheidsopdrachten.</li><li>• Er komt een eenduidige definitie van zelfstandigen zonder personeel in alle wetgeving.</li><li>• Er komt een actieplan tot verlaging van administratieve lasten voor ZZP-ers.</li></ul>
--	---

**DGOI - 36. Aanpak regeldruk veroorzaakt door EZ-regelgeving**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>36. Aanpak regeldruk veroorzaakt door EZ-regelgeving</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	A) Uitvoering Plan van aanpak regeldruk bedrijven EZ. Dit bestond uit drie pijlers: 1) Oplossen lijst met concrete knelpunten 2) Bijdragen aan Kabinetsbrede doelstelling van 25% minder administratieve lasten 3) Bijdragen aan overige kabinetsbrede doelstellingen  B) Uitvoeren ex-ante toets op administratieve lasten (Actal-toets)
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Is EZ-breed onderwerp.</li> <li>• Coördinatie bij DGOI, directie ondernemen, cluster regeldruk.</li> <li>• Monitoring resultaten departementen door Regiegroep Regeldruk (EZ/FIN)</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	n.v.t.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• VNO/NCW heeft positief gereageerd op het Plan van Aanpak EZ en heeft aangegeven dat het een compleet programma is.</li> <li>• Periodiek evaluaties AL-toetsing door extern Adviescollege Administratieve Lasten (ACTAL).</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Eind 2010 bereikt EZ 25% AL reductie.</li> <li>• Eind 2011 zal 31,5% AL-reductie worden gehaald.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 22,5% AL-reductie bereikt</li> <li>• convenant gesloten met Actal: EZ voert per 1-1-2010 zelf de Actal-toets uit</li> <li>• Evaluatie van het convenant door Actal over het eerste kwartaal 2010 is positief.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• grootste deel Plan van Aanpak uitgevoerd.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uitvoering toets op AL: tot nu toe veel dossiers, verwachting is dat dit zo blijft, net als de afgelopen jaren.</li> <li>• Afronding laatste elementen Plan van Aanpak in 2010 en 2011.</li> <li>• Bij aantreden nieuw kabinet zal moeten worden gekeken of EZ een nieuw zelfstandig reductieprogramma moet maken (als doelstellingen per departement worden nagestreefd)</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Op dit moment geen. Hangt af van aanpak regeldruk nieuwe kabinet.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Resultaten EZ opgenomen in eindrapportage Regeldruk bedrijven van Regiegroep Regeldruk (zie fiche Regiegroep regeldruk).
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	Geen
<b>Wat staat er in het RA over dit</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Administratieve lasten en regeldruk voor bedrijven dienen in 2012</li> </ul>

<p><b>onderwerp?</b></p>	<p>ten opzichte van 2010 met 10% te zijn afgenomen. Het gaat hierbij onder meer om uniformering van het loonbegrip, aanpak van de loonsomheffing, verkorting van de winstaangifte en vereenvoudiging van de regelgeving inzake BV's.</p> <ul style="list-style-type: none"><li>• Het aantal statistische uitvragen door het Centraal Bureau voor de Statistiek gaat drastisch omlaag.</li><li>• Na 2012 vindt een jaarlijkse reductie van 5% van de administratieve lasten plaats. Actal wordt, budgetneutraal omgevormd en met behoud van de taken voor bedrijven en burgers, een organisatie die extern toetst op basis van concrete klachten van het bedrijfsleven waarbij '<i>naming and shaming</i>' niet zijn uitgesloten.</li><li>• Per 1 januari 2011 komt er een zogeheten "inspectievakantie" voor het bedrijfsleven. Bij deugdelijke zelfregulering (certificering) kan met minder inspectieonderzoeken per bedrijf worden volstaan.</li><li>• Als te laat op een vergunningsaanvraag wordt beslist, wordt de vergunning zoveel mogelijk automatisch verleend, met uitzondering van het vreemdelingenbeleid.</li><li>• Maatschappelijk verantwoord ondernemen is belangrijk. Ondernemingen tonen aandacht voor mensen, milieu en maatschappij.</li></ul>
--------------------------	---

**DGOI - 37. Veilig Ondernemen**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>37. Veilig Ondernemen</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Vermindering van criminaliteit tegen bedrijfsleven met minimaal 25% in 2010 (detailhandel 30%).
<b>Rol EZ en andere departementen</b>	Kabinet en bedrijfsleven werken sinds 2004 samen aan terugdringen criminaliteit tegen bedrijven in het kader van Actieplannen Veilig Ondernemen (AVO). EZ is deelnemer en trekker van een aantal projecten, te weten convenant transport en detailhandel, veiligheid kleine bedrijven en bedrijveninvesteringszones (BIZ).
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Tweede convenant met de transportsector (diverse brancheorganisaties en V&amp;W onder leiding van EZ). Doel is de transportcriminaliteit te verminderen, zoals ladingdiefstal.</li> <li>• De experimentenwet BIZ. Deze wet maakt het mogelijk voor ondernemers om - bij voldoende draagvlak - gezamenlijk te investeren in de kwaliteit van hun bedrijfsomgeving, waarbij alle ondernemers meebetalen.</li> <li>• Subsidieregeling Veiligheid kleine bedrijven: doel is de beveiliging bij kleine bedrijven (max. 10 fte) te verbeteren. Budget was € 24 mln. in 2009 en is € 10 mln. voor 2010 en € 10 mln. voor 2011;</li> <li>• Stimulering Winkelstraatmanagement: aan zestien projecten wordt (aanjaag)financiering van max. € 120.000 toegekend (2<sup>de</sup> helft 2010) om binnen twee jaar samenwerking tussen winkeliers in een probleemgebied tot stand te brengen met het doel de criminaliteit tegen te gaan.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Partners zijn o.a.: EZ, BZK, Justitie, VNO-NCW, MKB-Nederland, Detailhandel Nederland, VNG, politie, OM, Verbond van Verzekeraars, alle vertegenwoordigd in het Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC).
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	De jaarlijkse Monitor Criminaliteit Bedrijfsleven (MCB) van Justitie laat zien: <ul style="list-style-type: none"> <li>• In 2009 is het percentage bedrijven dat criminaliteit als een probleem ervaart in alle onderzochte sectoren verder afgenomen;</li> <li>• Het percentage bedrijfsvestigingen dat het slachtoffer werd van één of meerdere vormen van criminaliteit ligt in alle sectoren lager dan in 2004 (variërend van 6% lager in de horeca tot 26% lager in de transportsector).</li> <li>• De daling stagneert, terwijl de doelstellingen nog niet zijn gehaald;</li> <li>• Na jarenlange daling stijgt sinds 3 jaar het aantal overvallen</li> <li>• Er is een toename in het aantal diefstallen in de detailhandel.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Transportsector: convenant is eind 2009 gesloten en acties lopen goed;</li> <li>• De experimentenwet BIZ. Deze wet is op 1 mei 2009 in werking getreden. Dit heeft inmiddels geleid tot 10 lokaties met een BIZ (7 in een winkelgebied en 3 op een bedrijventerrein) en er zijn er nog meer in voorbereiding. Ondernemers en gemeenten hebben tot 1 mei 2011 de tijd om een BIZ te realiseren.</li> <li>• Veiligheid kleine bedrijven: na enorme overvraag in 2009 is er een coulanceregeling gemaakt en ondertussen afgesloten. De nieuwe regeling (met een lager subsidiebedrag) is in maart 2010 gepubliceerd. Communicatie (gericht op bewustwording en bekendmaking) wordt lokaal georganiseerd;</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Stimulering Winkelstraatmanagement: uit ca. 40 aanvragen zijn 16 voorstellen gekozen voor uitvoering; start uitvoering: 2<sup>de</sup> helft 2010</li> <li>• De subsidies Aanpak urgente bedrijvenlocaties en Prijsvraag innovatieve aanpak winkelcriminaliteit zijn alle toegekend en de projecten lopen of zijn afgerond. Boekje gemaakt om ondernemers en gemeenten te helpen en te stimuleren om publiek-private samenwerking op te pakken is eind 2010 klaar en zal worden verspreid.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• AVO (3) is in uitvoerende fase.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• BIZ: de experimentenwet wordt in 2012 geëvalueerd. Vervolgens zal bekeken worden of, en zo ja hoe, een definitieve wet wordt ingesteld.</li> <li>• Veiligheid kleine bedrijven: communicatie en voorbereiding regeling 2011.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Deelname Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing (NPC) en werkbezoeken aan verschillende projecten.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	nvt
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Voortgangsrapportage BIZ is in april 2010 naar TK gestuurd. In het voorjaar van 2011 gaat de tweede en in 2012 gaat de derde voortgangsrapportage BIZ naar de TK.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	AO Ondernemerschap waarschijnlijk na het zomerreces waar voortgangsrapportage BIZ dan op de agenda zal staan.
<b>Wat staat er in het RA over dit onderwerp?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• In een aanwijzing aan het Openbaar Ministerie en politie wordt vastgelegd dat personen die zichzelf in eigen huis of bedrijf verdedigen tegen overvallers of inbrekers niet worden geconfronteerd met een aanhouding tenzij de rechter-commissaris op vordering van het OM besluit tot inbewaringstelling van de zelfverdediger omdat er duidelijke aanwijzingen zijn van eigenrichting.</li> </ul>



**DGOI - 38. Valorisatieprogramma/ actieprogramma onderwijs en ondernemen**

<b>Onderwerp</b>	<b>38. Valorisatieprogramma/ actieprogramma onderwijs en ondernemen</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Ondernemerschap is cruciaal om de brug van kennis naar waardecreatie te slaan. Cruciaal hiervoor zijn ondernemerschapsvaardigheden, houding en kennis. Dit wordt gestimuleerd via (vroegtijdige) aandacht voor ondernemerschap in het onderwijs en een structurele verbetering van het valorisatieproces in Nederland, zodat publiek gefinancierde kennis beter en sneller tot ondernemerschap leidt.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is leidend in de uitwerking van het ondernemerschaps- en valorisatiebeleid. OCW en LNV zijn medeverantwoordelijk voor de uitvoering van de hieronder genoemde programma's.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Actieprogramma Onderwijs en Ondernemen, loopt in 2011 af, € 30 mln.</li> <li>Valorisatieprogramma, loopt door tot 2018, € 80 mln.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Verschillende maatschappelijke organisaties als de VSNU, HBO-raad, KNAW, VNO-NCW, MKB-NL, etc. Stakeholders zijn vertegenwoordigd in de Landelijke Commissie Veenman. Deze commissie heeft als taak de voortgang van de valorisatieagenda te monitoren. Ook het valorisatieprogramma valt hieronder. Namens EZ heeft directeur-generaal mw. Renée Bergkamp zitting in deze commissie.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Kwantitatieve doelstellingen en ambitie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>Innovatieve bedrijven met samenwerkingsverbanden met kennisinstellingen. Nu 19%, naar top 5 EU in 2011 (bron LTS NOI)</li> <li>MKB heeft ervaring met samenwerking met KI. Nu 15%, naar 25% in 2016 (bron: KIA, NOI)</li> <li>Nederlanders positief over starten bedrijf. Nu 35%, naar 45% in 2016 (bron KIA/NOI)</li> <li>Meer spin-offs uit kennisinstellingen. 40% meer in 2016 (bron NOI, KIA)</li> <li>Aandeel snelle groeiers Nu 6,6%, naar 9,6% in 2011 (LTS NOI)</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Actieprogramma onderwijs en ondernemen. Via het programma zijn verschillende acties uitgevoerd, waaronder het opzetten van netwerken tussen scholen en ondernemers, het ontwikkelen van een landelijk ondernemerscertificaat, het zorgen voor een scholingsaanbod voor ondernemende docenten en een international uitwisselingsprogramma van ondernemende studenten</li> <li>Valorisatieprogramma. Op 21 mei 2010 is het valorisatieprogramma gepubliceerd. Openstelling vanaf 1 juni 2010. Het streven is om in totaal 16-20 plannen te ondersteunen.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Actieprogramma's zijn in de fase van uitvoering beland.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Voor het beleid gericht op onderwijs en ondernemen is in 2011 een go/no go moment voorzien.</li> <li>Voor het valorisatiebeleid is de uitvoering van de valorisatieagenda leidend. Dit betreft een tripartiete agenda van kennisinstellingen, werkgevers en het Rijk.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	EZ is verantwoordelijk voor de 'fall-out' van de programma's. Naast beleidsmatige verantwoordelijkheid is in communicatie voorzien.

	Actieve rol van de verantwoordelijk bewindspersoon is nodig.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	N.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Voor de zomer wordt een voortgangsrapportage over het actieprogramma onderwijs en ondernemen aan TK gestuurd.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Op dit moment geen openstaande moties op terrein van EZ anders dan de motie Elias/ Blanksma over de effectiviteit van het ondernemerschaps- en innovatieinstrumentarium.
<b>Kameroverleggen</b>	Op dit moment geen EZ-kameroverleggen gepland.
<b>Wat staat er in het RA over dit onderwerp?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nieuwe producten, technologieën en werkwijzen zorgen voor vergroting van de export en werkgelegenheid. Een goede samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid is hierbij van groot belang. De samenhang tussen kennis, wetenschap, toegepast onderzoek en innovatiebeleid wordt versterkt. Er komt meer aandacht voor kennisvalorisatie ten behoeve van het bedrijfsleven, vooral het midden- en kleinbedrijf (MKB).</li> <li>• Het opzetten van bedrijfjes bij universiteiten wordt bevorderd.</li> <li>• Binnen de daarvoor geschikte vakken komt meer aandacht voor ondernemerschap.</li> </ul>

**DGOI - 39. Financieringsinstrumentarium**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>39. Financieringsinstrumentarium</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Fricities in de markt voor bedrijfsfinanciering aanpakken zodat gezonde bedrijven over de benodigde financiering beschikken.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ formuleert beleid vanuit stimulering ondernemerschap: uitvoering van regelingen ligt bij het Agentschap NL.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>Structureel heeft EZ de volgende instrumenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Borgstellingsregeling MKB (BMKB). Dit betreft een borgstelling aan banken om leningen aan MKB bedrijven die onvoldoende zekerheden kunnen bieden mogelijk te maken: Garantiebudget € 765 mln., kasmatig gemiddeld netto ruim € 10 mln. per jaar (saldo van premies en verliezen: wel sterke toename in 2009 en 2010);</li> <li>• Groeifaciliteit. Dit is een garantie voor financiers om risicokapitaal aan het MKB te kunnen verschaffen Garantiebudget € 170 mln., kasmatig gemiddeld netto ca € 4 mln. per jaar beschikbaar (saldo van premies en verliezen), tot nu toe globaal kostendekkend;</li> <li>• Seedfaciliteit. De overheid neemt deel in fondsen die participeren in technostarters. Verplichtingen en kas € 21,5 mln. per jaar. Terugontvangsten voorzichtigheidshalve gebudgetteerd op 50% maar waarschijnlijk hoger.</li> <li>• Tante Agaath: een fiscale regeling om particulieren te stimuleren achtergestelde leningen aan kleine bedrijven te verstrekken. Kosten per jaar ca € 20 mln.</li> <li>• Business Angels Programma. Dit is gericht op het stimuleren van investeringen van informal investors in starters en andere kleinere bedrijven. Kosten per jaar ca € 1,5 mln.</li> <li>• Microkredieten: zie separate fiche</li> </ul> <p>Daarnaast is in het kader van de kredietcrisis tijdelijk de Garantie Ondernemingsfinanciering (GO) gerealiseerd om financiering aan grotere bedrijven te stimuleren. Daarvoor is in totaal een garantiebudget van € 1,5 mrd. vrijgemaakt. Deze regeling is kostendekkend, wel is in 2009 een reservering van € 45 mln. gevormd als buffer voor eventuele verliezen in de beginfase. Ook BMKB en Groeifaciliteit zijn uitgebreid, echter binnen de bestaande budgetten. De tijdelijke verruiming zijn verlengd tot eind 2011 (m.u.v. 80% garantie voor kleine kredieten voor bestaande bedrijven). Daarnaast zijn in het kader van de kredietcrisis initiatieven en pilots gestimuleerd om kredietaanvragen van het MKB te ondersteunen of nieuwe financieringsmogelijkheden voor het MKB te ontwikkelen. In totaal € 1,5 mln.</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Financiers (banken en participatiemaatschappijen, informal investors), hun branche-organisaties en ondernemersorganisaties.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• BMKB ca. 2500 garanties per jaar;</li> <li>• Groeifaciliteit 2010 tot nu toe 20 garanties, is relatief nieuw instrument dat sterk in ontwikkeling lijkt;</li> <li>• GO tot nu toe ruim 100 garanties;</li> <li>• Seed faciliteit: ca 30 investeringen per jaar;</li> <li>• Tante Agaath ca 1500 leningen per jaar.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>a) Toenemend gebruik regelingen;</p> <p>b) Realiseren van een aantal pilots;</p> <p>c) Beleidsontwikkeling voor situatie bij herstel: fondsen t.a.v.</p>

	buffervermogen en kredieten voor het MKB.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Ad. c:Besluitvorming door nieuwe kabinet
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	- korte termijn: zie punt 2.c. - langere termijn: is aanpassing van bestaande instrumentarium nodig in het licht van het veranderende financiële landschap.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Besluit over budget voor korte termijn acties: 2.c.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	nvt
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Als gevolg van de economische crisis zijn sinds het najaar van 2008 circa 20 brieven over dit onderwerp naar de TK gegaan. In september inzake verlenging instrumenten en monitor financiering MKB bedrijven. Begin oktober inzake benutting EZ instrumenten.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Uitvoering motie Tang Pieper inzake stimuleren van initiatieven op het gebied van buffervermogen
<b>Kameroverleggen</b>	AO inzake ondernemerschap en financiering op 29 september
<b>Wat staat er in het RA over dit onderwerp?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ELI heeft tot taak een concurrerend, algemeen ondernemingsklimaat te bevorderen en zal - in aanvulling daarop - een stimulerend beleid ontwikkelen voor de huidige en toekomstige economische topgebieden van Nederland, zoals water, voedsel, tuinbouw, high tech, life sciences, chemie, energie, logistiek en creatieve industrie. Dit beleid richt zich integraal op alle relevante vestigings- en ondernemingscondities voor de topgebieden, waaronder regeldruk, aanbestedingsbeleid, duurzaamheid, fiscaliteit, hoofdkantoren, onderzoek en innovatie, exportbevordering en financiering.</li> </ul>

**DGOI - 40. Microkredieten**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>40. Microfinanciering</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het bevorderen van kleinschalig ondernemerschap is van belang voor de economische dynamiek, duurzame re-integratie en draagt bij aan de versteviging van de sociale cohesie in de wijken. Een groep (aspirant) ondernemers wordt weerhouden om een bedrijf te starten, vanwege een beperkte toegang tot kapitaal en een gebrek aan ondernemersvaardigheden. Microfinanciering in Nederland bestaat uit coaching en krediet tot max. €35.000,-
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is betrokken vanuit stimulering ondernemerschap en wijk economie. SZW is betrokken vanuit re-integratie van uitkeringsgerechtigden en andere niet-actieven door middel van ondernemerschap.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	EZ heeft samen met de 3 grootbanken een private stichting die zich richt op kredietverstrekking (Qredits) gesubsidieerd (resp. €0,8 en €1,2 mln.). Daarnaast heeft EZ een renteloze lening van €15 mln. verstrekt voor de kredietverlening.  SZW experimenteert naast de BBZ (besluit bijstandverlening zelfstandigen) met een borgstelling waarbij de banken de leningen zelf verstrekken aan micro-ondernemers.  Daarnaast heeft EZ een landelijk netwerk van microfinancierings-(MF) ondernemerspunten gefaciliteerd (financiering op lokaal niveau, m.u.v. enkele pilots) waar ondernemers terecht kunnen voor advies en begeleiding.  Budgettair beslag incl. lening (2009 t/m 2014): 18 mln.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	In 2007 is de Raad voor Microfinanciering opgericht die een ambassadeursrol t.a.v. microfinanciering in Nederland vervult en EZ adviseert. HKH Prinses Máxima is lid van deze raad. De Raad zal op 1 juli 2011 worden opgeheven. Overige stakeholders: SZW, Gemeenten (zelfstandigenloketten, wijk economie), Kamers van Koophandel.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ca 850 verstrekte kredieten vanaf 2009</li> <li>• gemiddeld leenbedrag ca €20.000,-.</li> <li>• 40 MF-ondernemerspunten actief</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)</b>	Nu het microfinancieringsbeleid staat en de eerste successen zichtbaar worden, wordt er gewerkt aan het zelfstandig laten voortbestaan van het netwerk met zo min mogelijk overheidssteun.  - MFO is in april 2010 opgericht en EZ ondersteunt financieel. - Aangezien de vraag naar kredieten groter is dan voorzien, heeft Qredits in augustus 2010 aanvullende funding gekregen van BNG en 3 grootbanken. EZ heeft dit via borgstelling/achterstelling mede mogelijk gemaakt.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Begin 2011 is evaluatie kredietpilots gereed. Ten aanzien van de bredere effecten van het beleid wordt momenteel een nul-meting verricht.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Voortzetten vergroten zelfstandigheid. Verminderen verschillende manieren kredietverstrekking uitkeringsgerechtigden en niet-uitkeringsgerechtigden.

## Versie 11 oktober 2010

<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Beslissing n.a.v. evaluatie kredietpilots. Overleg collega SZW over mogelijke integratie kredietverlening uitkeringsgerechtigden en niet-uitkeringsgerechtigden.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding)</b>	nvt
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding)</b>	Oktober 2007: Advies Raad voor microfinanciering April 2008: Stand van zaken microfinanciering September 2008: Concretisering microfinanciering in NL December 2009: Voortgang microfinanciering In voorbereiding: Funding Qredits
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Na twee jaar (eind 2010) zullen beide (krediet)pilots tegelijkertijd worden geëvalueerd waarna een keuze tussen beide aanpakken kan worden gemaakt.
<b>Kameroverleggen</b>	Oktober 2008: AO Microfinanciering Februari 2010: AO MKB Krediet en microfinanciering
<b>Wat staat er in het RA over dit onderwerp?</b>	-

**DGOI - 41. Kamers van Koophandel**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>41. Kamers van Koophandel</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	De Wet op de Kamers van Koophandel en fabrieken 1997 bevat regels omtrent de instelling, het bestuur, de taken en de financiering van de Kamers. Op basis van dezelfde wet hebben de KvK's drie wettelijke taken: registratietaak (handelsregister), voorlichtingstaak en regiostimuleringstaak.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	De KvK's zijn een instrument voor ondernemersbeleid van EZ. KvK's hebben drie hoofdtaken: <ul style="list-style-type: none"> <li>- voorlichting</li> <li>- registratie</li> <li>- regiostimulering.</li> </ul> EZ houdt toezicht op de uitvoering van deze taken door de KvK's. EZ keurt de begroting en de jaarrekening goed en stelt heffingen voor de registratietaak en voorlichtingstaak (nationale taken) vast en keurt (per KvK) de heffing voor de regionale taak goed.
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b>	Wet Kamers van Koophandel 1997
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Werkgeversorganisaties: vanuit hun rol in algemeen besturen in de KvK's positiever dan vanuit hun rol als vertegenwoordiger bedrijven, dan is rol kritischer (met name t.a.v. de verplichte heffing). Werknemersorganisaties: leggen met name nadruk op positie ZZP'ers en onderwijs en ondernemerschap.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Aantal KvK-regio's: 12; Aantal kantoren: 48</li> <li>- Aantal werknemers: 1.946 fte</li> <li>- Aantal bestuursleden: 288 (24 per KvK)</li> <li>- Aantal inschrijvingen: 2.018.667 (2009)</li> <li>- Opbrengsten: € 235 miljoen (2009)</li> <li>- Kosten: € 249 miljoen (2009)</li> <li>- Totale heffing eenmanszaak: € 41,47; kleine BV: €124,41. (2010).</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Evaluatierapport over de wetswijziging KvK is afgerond, (op verzoek Tweede Kamer 2 jaar na inwerkingtreding per 1-1-2008). Conclusies: KvK's zijn meer gaan samenwerken (ook met Syntens AgentschapNL, etc.) en de uitvoering van landelijke taken (handelsregister en voorlichting) is steeds uniformer geworden. De regionale taak (stimulering regio) gaat meer vraaggestuurd. Daarnaast wordt een aantal knelpunten gesignaleerd, o.a. de in het rapport als 'onhoudbaar' gekwalificeerde financieringssystematiek en de 'onnodig complex ingerichte' governance binnen het samenwerkingsverband KvK-NL.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Het Evaluatierapport is in mei 2010 aan de Tweede Kamer toegezonden maar nog zonder beleidsreactie. Deze zal na komst nieuwe bewindspersoon worden opgesteld. Momenteel worden mogelijke (wets)aanpassingen n.a.v. de evaluatie voorbereid.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• N.a.v. de evaluatie wordt de Wet op de KvK's aangepast.</li> <li>• Bij het handelsregister is de uitdaging: aansluiten van de bestuursorganen voor 2014.</li> </ul>

<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Er zal eerst een beleidsinhoudelijke reactie aan de Tweede Kamer moeten worden gezonden n.a.v. het evaluatierapport.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Voorbereidende fase ten aanzien van de wetgeving. Pas na beleidsreactie op Wetsevaluatie en overleg met de Tweede Kamer kan Wet KvK worden gewijzigd.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. )</b>	Op 19 mei 2010 is rapport Wetsevaluatie KvK aan de Tweede Kamer gezonden met begeleidende brief.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen.
<b>Kameroverleggen</b>	Verwacht na toezending beleidsreactie op wetsevaluatie.
<b>Wat staat er in het RA over dit onderwerp?</b>	-



**DGOI - 42. Modern Industriebeleid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>42. Modern Industriebeleid</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het creëren van een excellent ondernemers- en vestigingsklimaat, een gericht stimuleringspakket voor ondernemerschap- en innovatiebevordering en de inzet op economische sterktes nu en in de toekomst vormen de belangrijke ingrediënten van een modern industrie- en dienstenbeleid. Het industrie- en dienstenbeleid bestrijkt de volle breedte van het Nederlandse bedrijfsleven. In dialoog met bedrijven en sectoren worden kansen, knelpunten en relevante ontwikkelingen in beeld gebracht en worden –zo nodig- op maat beleidsinstrumenten ingezet. Kennis van en netwerken in het bedrijfsleven worden benut om - zo nodig - maatwerk te leveren door het slim combineren van financiële en niet-financiële instrumenten.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is verantwoordelijk voor het industriebeleid dat in voortdurende dialoog met het bedrijfsleven wordt vormgegeven. Het industriebeleid raakt aan tal van EZ beleidsthema's zoals innovatie, regeldruk, energie, duurzaamheid, handelspolitiek, buitenlandse acquisitie, financiering, etc. Daarnaast heeft Industriebeleid raakvlakken met andere departementen op thema's als onderwijs, arbeidsmarkt, wetenschap, regelgeving, ruimtelijke ordening en infrastructuur.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Industriebeleid kent geen specifiek eigen instrumentarium, maar het bevordert een samenhangende beleidsinzet van het beschikbare instrumentarium voor alle ondernemers en vormt zo nodig maatwerk arrangementen.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	De visie op het industriebeleid komt tot stand door voortdurende contacten met de volle breedte van het NLse bedrijfsleven (van multinational tot ZZP'er), koepelorganisaties VNO-NCW, MKB-NL en FME-CWM en overige grote en kleine stakeholders.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Positie op de ranglijst van het World Economic Forum. Streven is een top 5 positie (Nederland nu op plaats 8, WEF-lijst 2010).
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Industriebrief 2008 (Industrie: een wereld van oplossingen) is in uitvoering.</li> <li>2. De afgelopen periode is gebruikt om lijnen uit te zetten voor de aanscherping van het beleid zoals dat met de Industriebrief 2008) in gang is gezet en tijdens de crisis is aangevuld met veelal tijdelijke maatregelen (brief aan Tweede Kamer in 2009 als antwoord op de motie Ten Hoopen, overheidsbeleid t.a.v. bedrijven in moeilijkheden).</li> <li>3. T.b.v. nieuwe mededeling EU Industriebeleid (oktober 2010) is inzet Nederland bepaald mede o.b.v. internationale consultatie.</li> </ol>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Blijvende inzet op een samenhangend ondernemerschaps- en innovatiebeleid (generiek en</li> </ol>

## Versie 11 oktober 2010

<b>verwacht?</b>	specifiek). 2. Verzilvering van de kansen die duurzaamheid biedt (zie fiche duurzaam ondernemen).
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Besluit over nog openstaande toezeggingen (zie hieronder)
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Kamerbrieven</b>	Er zijn geen beleidsbrieven in voorbereiding. Wel is toegezegd in 2010 een voortgangsrapportage van de Industriebrief 2008 te sturen. Gelet op de pol. situatie is besloten een voortgangsrapportage te verbinden aan een evt. nieuwe beleidsvisie/agenda.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Minister EZ zal in tweede kwartaal 2010 de duurzaamheidsaspecten uit de Industriebrief updaten incl. relatie met sleutelgebieden.

DGOI - 43. Sectoraanspreekpunten

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	43. Sector Aanspreekpunten (ASP) voor de sectoren automotive, basismetaal, bouw, chemie, detailhandel, farma, groothandel, lichte industrie (grafisch, hout, papier, tabak, textiel), maritiem, metalectro, transport&logistiek, voeding- en genotmiddelen. Daarnaast, invulling van (R&D) bedrijvenaccounts (zoals AkzoNobel, Ahold, Corus, Daf, DSM, Nedcar, Philips, NXP). Ook ASP voor dossier tariefschorsing (zie aparte fiche)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Van essentieel belang bij een modern industriebeleid (zie aparte fiche) zijn de volgende elementen: goede kennis en contacten met het bedrijfsleven, dialoog en waar nodig maatwerkoplossingen om knelpunten op te lossen en kansen, bijvoorbeeld op het gebied van klimaat/duurzaamheid, te verzilveren.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>“Producten” komen voort uit de verschillende functies van een ASP:</p> <p><b>Aanspreekfunctie:</b> regulier contacten onderhouden met bedrijven en branches over kansen en knelpunten en beleidsontwikkelingen.</p> <p><b>Signalerings- of “early warning”-functie,</b> het in een vroegtijdig stadium onderkennen dat er ontwikkelingen zijn waaraan beleidsmatig aandacht moet worden besteed.</p> <p><b>Interventiefunctie,</b> het waar nodig actie ondernemen op ontwikkelingen (al dan niet als gevolg van overheidsmaatregelen) die het functioneren van een sector in ernstige mate nadelig beïnvloeden;</p> <p><b>Kennisfunctie:</b> het vanuit inzicht in sectoren kunnen aanbrengen van een mesoreliëf op macro benaderingen van conjunctuurbeelden en verkenningen, nationaal en internationaal (EU).</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>Er zijn niet automatisch aparte (financiële) instrumenten per sector. Het generiek instrumentarium van O&amp;I en in het verlengde daarvan van EZ, dan wel de (Rijks)overheid, is leidend. Specifieke kansen en knelpunten op sectorniveau en eventuele ad hoc ontwikkelingen in specifieke (R&amp;D intensieve) bedrijven kunnen wel aanleiding geven tot maatwerk voor sectoren. Voorbeelden hiervan liggen op het terrein van automotive/electrisch rijden, de bouw, maritiem/zeescheepvaart, staal/procesindustrie, transport&amp;logistiek (zie aparte fiche Veilig Ondernemen). De kennis van ontwikkelingen binnen bedrijven, markten en sectoren wordt onder andere opgebouwd aan de hand van sector oplooppjes met MEZ, naast reguliere netwerkactiviteiten en continu relatiebeheer.</p> <p>Ook vindt periodiek overleg plaats tussen MEZ en de CEO’s van het bedrijfsleven.</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bedrijven (grootbedrijf, MKB, ZZP)</li> <li>• Verschillende overheden (centraal, regionaal, lokaal – binnen én buiten EZ, nationaal en internationaal, zoals de EU)</li> <li>• Agentschap NL,</li> <li>• brancheorganisaties, zoals FME, MetaalUnie, VNCI, Hoofdbedrijfschap Detailhandel, Bouwend Nederland en werkgeversorganisaties, zoals VNO-NCW en MBK NL</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	

<p><b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Ondersteuning van bedrijven bij zowel kansen als knelpunten, met bijzondere focus op de economische crisis en het potentieel hier versterkt uit te komen (met focus op thema's financiering, innovatie/duurzaamheid en arbeidsmarkt)</li> <li>• Vergroting van zichtbaarheid EZ en verschillende maatregelen onder het bedrijfsleven (groot en klein, over alle sectoren heen), o.m. via sector olopjes met MEZ, MKB regiobijeenkomsten en diverse werkbezoeken, "smoel EZ", etc.</li> <li>• Relatie onderhouden in het kader van (R&amp;D) bedrijvenaccounts en in breder verband.</li> <li>• Borgen van industriebelangen op het dossier Bio-Based Economy.</li> <li>• TK-stukken in relatie tot Wärtsilä, elektrische voertuigen</li> <li>• Bijdrage aan modern industriebeleid (nationaal en Europees)</li> <li>• Industriebelangen geborgd bij diverse relevante departementen (o.a. LNV, VROM en VenW, ...)</li> </ul>
<p><b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b></p>	<p>n.v.t.</p>
<p><b>3. TOEKOMST</b></p>	
<p><b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Intensieve voortzetting van de dialoog met het bedrijfsleven, van detailhandel tot high tech industrie</li> <li>• TK-voortgangsrapportages op een aantal specifieke terreinen (electrische voertuigen, biobased economy)</li> <li>• Sector olopjes en diverse werkbezoeken</li> <li>• EU-mededelingen in relatie tot sectoren, industriebeleid of specifieke thema's.</li> </ul>
<p><b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kennismakingsgesprekken met vertegenwoordigers uit verschillende sectoren</li> <li>• Olopjes</li> <li>• Periodiek overleg met CEO's bedrijfsleven</li> <li>• Overige activiteiten afhankelijk van ontwikkelingen in sectoren, specifieke bedrijven</li> </ul>
<p><b>4. PARLEMENTAIR</b></p>	
<p><b>Wetgeving</b></p>	<p>n.v.t.</p>
<p><b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• TK-voortgangsrapportages (electrische voertuigen, BBE)</li> <li>• TK-vragen mogelijk op verschillende sectoren (zie bijvoorbeeld detailhandel) of in relatie tot verschillende bedrijven (zie bijvoorbeeld Wärtsilä, MSD)</li> </ul>
<p><b>Openstaande moties en toezeggingen</b></p>	<p>n.v.t.</p>
<p><b>Kameroverleggen</b></p>	<p>Op dossiers als electrische voertuigen betrokken bij regulier Raad voor Concurrentievermogen. Overige overleggen met Tweede Kamer mogelijk, mede afhankelijk van actualiteiten in relatie tot specifieke sectoren dan wel specifieke bedrijven.</p>

**DGOI - 44. Toerisme**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>44. Toerisme</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vergroten van de bijdrage van het (inkomend) toerisme aan de Nederlandse economie</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• EZ is verantwoordelijk voor toerismebeleid. EZ is daarmee verantwoordelijk voor: <ul style="list-style-type: none"> <li>○ De internationale promotie van Nederland in het buitenland (NBTC Holland Promotie);</li> <li>○ Organisatie grote, internationaal aansprekende Holland Events (o.a. Holland Art Cities en Holland Naturally)</li> <li>○ Internationale Congreswerving NBTC</li> <li>○ Eerste aanspreekpunt voor de vrijetijdsindustrie (nationaal en internationaal), o.a. voor regeldruk en Europees Toerismebeleid</li> <li>○ Stimulering vernieuwing en verduurzaming</li> </ul> </li> <li>• LNV is verantwoordelijk voor recreatiebeleid (o.a. ontwikkeling natuur en platteland)</li> <li>• De bewindspersonen van EZ en LNV zijn samen het eerste aanspreekpunt voor de vrijetijdsindustrie in het Kabinet</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• EZ investeert jaarlijks 16,6 miljoen euro in de NBTC Holland Promotie. Door marketing en promotie wil EZ meer en beter bestedende bezoekers naar Nederland trekken.</li> <li>• EZ heeft daarnaast een budget van 800.000 euro voor de uitvoering van de overige acties.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Gastvrij Nederland, de Nationale Raad voor Toerisme, Recreatie, HORECA en Vrije Tijd.</li> <li>• Het secretariaat van Gastvrij Nederland wordt gevoerd door MKB Nederland en VNO-NCW.</li> <li>• Met Gastvrij Nederland zijn de volgende organisaties en branches verbonden: ANVR, ANWB, CLC VECTA Centrum voor Live Communication, Club van Elf, HISWA Vereniging, Koninklijke Horeca Nederland, Koninklijk Nederlands Vervoer, NBTC, Nederlandse Museumvereniging, Nederlandse Vereniging van Luchthavens/Schiphol, Nederlandse Vereniging van Dierentuinen, RECRON, Federatie van Podiumverenigingen, Vereniging van Schouwburg- en Concertgebouwdirecties en VVV Nederland.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Economische betekenis toerisme en recreatie: 36,9 miljard euro</li> <li>• Onderdeel BNP: 2,9%</li> <li>• Aantal banen: 397.000</li> <li>• Inkomend toerisme: 10,1 miljoen gasten</li> <li>• Belangrijkste herkomstmarkten inkomend toerisme: Duitsland, Groot-Brittannië, België, Verenigde Staten, Frankrijk</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Terugloop inkomend toerisme door economische crisis. In de Holland Promotie is het accent sterker komen te liggen op nabije markten als België en Duitsland (in tijden van crisis vierden mensen vakantie dichterbij huis).</li> <li>• Verstevigde samenwerking EVD en NBTB op opkomende markten (BRIC).</li> <li>• Aankondiging nieuwe evenementen, o.a. Holland Naturally en Jheronimus Bosch 500.</li> <li>• Inventarisatie regeldruk vrijetijdssector door EZ en LNV i.s.m. Gastvrij Nederland</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vernieuwings- en verduurzamingsprojecten: o.a. EDEN (Award duurzaam toerisme Europese Commissie) en regionale beeldverhalen.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Laatste fase uitvoering Toerismebrief.</li> <li>• Zie ook 3 en 4.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• In 2010 loopt het huidige subsidiecontract met het NBTC af. EZ zal dit contract voor 2011 verlengen, en voor 2012 – 2015 een nieuw meerjaarlijks contract met nieuwe streefwaarden afsluiten.</li> <li>• Gastvrij Nederland zal, met het oog op het nieuwe Kabinet, een nieuwe visie op de vrijetijdsindustrie ontwikkelen. Dit zal Gastvrij Nederland bij EZ aanbieden als inbreng voor nieuw beleid.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Een nieuw meerjarig subsidiecontract met NBTC (2012 – 2015)</li> <li>• Een nieuwe beleidsbrief aan de Tweede Kamer (opvolger Toerismebrief) incl. nieuwe afspraken Holland Promotie 2012 – 2015 (eerste kwartaal 2011 i.v.m. consequenties begroting 2012)</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• N.v.t.</li> </ul>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De Toerismebrief (juni 2008) is de actuele beleidsbrief.</li> <li>• Er is een Voortgangsrapportage van de brief verschenen (september 2009).</li> <li>• Naar aanleiding van het Algemeen Overleg van deze Voortgangsrapportage heeft EZ nog één keer over de toezeggingen van dit overleg aan de Tweede Kamer gerapporteerd (juni 2010).</li> <li>• Daarmee is de rapportage over de Toerismebrief aan de Tweede Kamer definitief afgerond.</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• N.v.t.</li> </ul>
<b>Kameroverleggen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Geen overleg gepland.</li> </ul>

**DGOI - 45. Compensatiebeleid / Militaire Productie**

<b>1. INHOUD</b>					
<b>Onderwerp</b>	<b>45. Compensatiebeleid / Militaire Productie</b>				
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Door het compensatiebeleid zijn buitenlandse leveranciers verplicht 100% van de opdrachtwaarde van defensieaanschaffingen te compenseren. Hiermee krijgen Nederlandse defensiegerelateerde industrie (dgi) en instituten ook kansen op de internationale defensiemarkt bij de ontwikkeling en productie van defensiematerieel. Daarnaast heeft het beleid tot doel de Nederlandse defensiebestedingen in het buitenland zoveel mogelijk terug te laten vloeien naar de Nederlandse economie.				
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ voert het compensatiebeleid uit en rapporteert hierover jaarlijks aan MEZ die hierover tweejaarlijks aan TK rapporteert. Defensie en EZ werken hierbij nauw samen. Defensie verstrekt informatie m.b.t. voorgenomen aanschaffingen en zal in principe pas tot aanschaffing kunnen overgaan nadat EZ/CMP compensatieafspraken heeft gemaakt. Dit is geregeld in een protocol tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van Defensie.				
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Het compensatiebeleid treedt in werking bij buitenlandse aanschaffingen van het Ministerie van Defensie met een waarde van meer dan €5 miljoen die onder het uitzonderingsartikel 346 VEU vallen. Hiertoe wordt tussen EZ en de buitenlandse leverancier een compensatieovereenkomst gesloten waarin afspraken hierover zijn vastgelegd. Er is geen budgettair beslag.				
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>+ <i>Stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid (NIDV)</i> – belangrijkste vertegenwoordiger van de Nederlandse dgi. Zo'n 200 deelnemers.</li> <li>+ <i>Grote NL bedrijven</i>: Fokker Aerospace, Thales Nederland, Damen Schelde Naval Shipyards, Imtech. Directe belangen.</li> <li>+ <i>Kennisinstellingen/instituten</i>: NLR, MARIN, TNO.</li> <li>+ <i>Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROMs)</i>: NOM, BOM, OOST NV, LIOF. Met de ROMs loopt een project ter bevordering van de inschakeling van regionale bedrijven bij compensatie.</li> <li>+ <i>EU</i>: EU is fel gekant tegen compensatie</li> <li>+ <i>EDA (European Defence Agency)</i>: ziet compensatie als versterking van de Europese defensietechnologische en industriële basis.</li> </ul>				
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p><i>Kengetallen NL dgi (EIM 2008)</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>+ Ca. 300 bedrijven (meest MKB)</li> <li>+ Omzet ca. € 3,6 miljard</li> <li>+ Ca. 16.000 arbeidsplaatsen (waarvan 20% R&amp;D)</li> <li>+ Export ca. € 1,6 miljard</li> </ul> <p>Onderstaande indicator geeft het bedrag weer dat door buitenlandse partijen bij Nederlandse bedrijven wordt besteed. Doelstelling: 5-jaarlijks gemiddelde &gt; 450 mln EUR/jr.</p> <p><i>Cijfers 2009:</i></p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="padding-right: 20px;">Realisatie:</td> <td>552 mln EUR</td> </tr> <tr> <td>5-jrs gemiddelde:</td> <td>566 mln EUR (2005-2009)</td> </tr> </table>	Realisatie:	552 mln EUR	5-jrs gemiddelde:	566 mln EUR (2005-2009)
Realisatie:	552 mln EUR				
5-jrs gemiddelde:	566 mln EUR (2005-2009)				
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>					
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Op Europees vlak zijn de volgende ontwikkelingen gaande: in 2009 is de Richtlijn voor Verwerving van Defensie- en Veiligheidsgoederen van kracht geworden (Richtlijn 81). Zie separaat fiche.				

<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Nationale implementatie van de EU richtlijn 81 wordt geleid door EZ, in nauwe afstemming met Defensie en met consultatie van de NL defensiegerelateerde industrie. Na zomerreces 2010 zal voorstel worden voorgelegd aan MR.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	- Implementatie nieuwe richtlijn - Jaarrapportage 2009/2010 aan Tweede Kamer
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	n.n.b.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Jaarrapportage compensatiebeleid 2007/2008 is in 2009 aan Tweede Kamer verzonden. Eerstvolgende jaarrapportage (2009/2010) zal in 2011 aan Tweede Kamer worden gezonden.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	n.v.t.



**DGOI - 46. Small Business Innovation Research programma (SBIR)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>46. SBIR; Small Business Innovation Research programma</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>SBIR is een methode waarbij de overheid R&amp;D opdrachten op maatschappelijke thema's uitbesteedt. Het doel is:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Verhogen innovatiekracht MKB</li> <li>• Verkleinen financieringsprobleem voor langjarig onderzoek bij MKB</li> <li>• Oplossen maatschappelijke knelpunten op o.a. energie</li> <li>• Verhogen kwaliteit dienstverlening overheid</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Faciliteren loket voor SBIR uitvoering voor overheden</li> <li>• Inzetten SBIR voor behalen specifieke beleidsdoelstellingen</li> <li>• Andere departementen worden betrokken en geholpen om ook SBIR in te zetten</li> <li>• Andere departementen zetten SBIR steeds meer in. Zij zijn ook betrokken bij verbeteringen van het instrument.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>SBIR Geen budgettair beslag, SBIR heeft geen eigen beleidsbudget.</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Andere departementen die SBIR inzetten</li> <li>• Europese Commissie die SBIR als best practise ziet en SBIR wil inzetten en/of inzet door lidstaten wil co-financieren</li> <li>• Werkgeversorganisaties als VNO-NCW, MKB Nederland en FME-CWM zijn enthousiast, mede vanuit de kans die de overheid als inkoper en launching customer vormt voor het bedrijfsleven en het MKB in het bijzonder.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>In 2010 worden of is het voornemen (afhankelijk van geormerkte budgetten die moeten worden vrijgegeven) vanuit een 5-tal departementen waarschijnlijk 14 SBIR programma's gestart met een financiële omvang van meer dan 20 mln.</p>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dit instrument is geëvalueerd met een positieve uitkomst.</li> <li>• Steeds meer departementen zijn positieve gebruikers, zowel binnen als buiten de Maatschappelijke Innovatie Programma's.</li> <li>• De EC wil SBIR inzetten en co-financieren.</li> <li>• De werkgeversorganisaties zijn positief over SBIR en vragen om meer inzet van dit instrument.</li> <li>• Vanuit verschillende innovatieprogramma's wordt het nut van SBIR onderkend. Zeker vanuit de combinatie met andere aanbestedingsinstrumenten (innovatiegericht inkopen en het EU Lead Markets Initiative).</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p>SBIR zit in NL in de uitbouwfase waarin er een duidelijke omarming van het instrument plaats heeft. De eerste SBIR programma's zijn inmiddels afgelopen en de bedrijven boeken daar inmiddels steeds meer resultaten mee (commerciële activiteiten).</p>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p>De uitdaging is én blijft rijksbrede verankering!</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Benutting van SBIR in de innovatieprogramma's.</li> <li>• Benutting SBIR in Europese context.</li> <li>• Benutting van SBIR in samenhang met maatschappelijke knelpunten.</li> <li>• Verbetering van de uitwerking van het instrument op basis van de aanbevelingen van de evaluatie. Daarbij wordt nadrukkelijk gezocht om meer verbinding met de commercialisatiefase van de SBIR aan te brengen. Hierin komt de samenhang met</li> </ul>

	<p>innovatiegericht inkopen (II) door de overheid ook tot uitdrukking.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• De inzet van het ambassadeursnetwerk van SBIR en II zal leiden tot meer inzet van SBIR bij meer overheden.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Presentatie op SBIR/II evenement</li> <li>• Gesprek met de ambassadeurs (o.a. Louk Hermans)</li> <li>• Promotie SBIR bij specifieke gelegenheden en bij collega-bewindslieden.</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	geen
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Kamerbrief met de evaluatie van SBIR. Brief is op 17 september door MR goedgekeurd.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	geen
<b>Kameroverleggen</b>	geen

**DGOI - 47. Inkoopbeleid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>47. Inkoopbeleid - Innovatiegericht Inkopen</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	- Effectievere overheid - Doelmatige overheidsinkopen - Innovatiekracht bedrijfsleven versterken
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Het expertisecentrum aanbesteden PIANOo, onderdeel van EZ, is verantwoordelijk voor het expertisenetwerk innovatiegericht inkopen. Departementen zijn vertegenwoordigd in klankbordgroep en projectteam innovatiegericht inkopen.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Geen budgettair beslag, Innovatiegericht Inkopen heeft geen eigen beleidsbudget.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Aanbestedende diensten bij rijks- en regionale overheden. Belangrijke stakeholders in het bijzonder Rijkswaterstaat, Ministerie van VROM en Ministerie van Defensie. Europese Commissie die innovatiegericht inkopen een plaats wil geven in haar framework. Gebeurt nu al via het lead market initiatief. Werkgeversorganisaties als VNO-NCW, MKB Nederland en FME-CWM zien het belang van het inkopen van innovatieve en kwalitatief goede oplossingen door de overheid als kans om kwaliteit en innovatiekracht van bedrijfsleven een impuls te geven.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Inkoop bij de overheid 70 miljard euro Inkoop rijksoverheid 12 miljard euro  Grootste spelers Rijkswaterstaat en Defensie, ieder ongeveer 3,7 miljard euro.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Samenwerking met duurzaam inkopen om ambities te verhogen via in gang zetten projecten en het zorgen voor nieuwe producten en diensten op de markt via SBIR.</li> <li>• Toenemende aandacht bij aanbestedende diensten voor de kansen Innovatiegericht Inkopen (II)</li> <li>• Een ontwikkelde indicator innovatiegericht aanbesteden</li> <li>• Een groeiend netwerk met inkopers en behoeftezoekers en steeds meer voorbeelden waar innovatie loont.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Innovatiegericht Inkopen maakt de slag van het stimuleren van kennis en kunde naar het daadwerkelijk inzetten van instrumenten.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Evenals bij SBIR is de uitdaging voor Innovatief Inkopen de overheidsbrede verankering. Dit gebeurt o.a. door: <ul style="list-style-type: none"> <li>• Ontwikkeling instrumenten II in Europese context, in samenhang met SBIR.</li> <li>• Ontwikkeling instrumenten II in samenhang met maatschappelijke knelpunten.</li> <li>• Samenwerking innovatiegericht inkopen (II) en SBIR verder gestalte geven in voortraject en in samenhang daarmee bij commercialisatie.</li> <li>• Bij duurzaam inkopen samenwerken bij sporen gericht op het kunnen verhogen van de ambities duurzaam inkopen. Bijvoorbeeld door SBIR als instrument in te zetten.</li> <li>• De inzet van het ambassadeursnetwerk van SBIR en II zal leiden tot beter benutten mogelijkheden innovatiegericht inkopen.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Presentatie op SBIR/II evenement</li> <li>• Gesprek met de ambassadeurs (o.a. Loek Hermans)</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"><li>• Promotie Innovatiegericht inkopen bij specifieke gelegenheden en bij collega-bewindslieden.</li><li>• Gesprek over raakvlakken duurzaam inkopen en innovatiegericht inkopen met collega bewindspersoon.</li></ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Geen
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Op 20 november 2009 heeft de Minister van Economische Zaken een brief aan de Tweede Kamer gestuurd (27 406 nr. 162) als antwoord op de motie Aptroot/Besselink waarin gevraagd is om een indicator innovatiegericht aanbesteden en voorbeelden innovatiegericht inkopen.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	
<b>Kameroverleggen</b>	De brief 27 406 nr. 162 zal in het najaar bij de begrotingsbehandeling EZ aan de orde komen.

**DGOI - 48. Joint Strike Fighter (F-35)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>48. Joint Strike Fighter (JSF): F-35</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Bevorderen van een maximale Nederlandse industriële inschakeling in de ontwikkelings-, productie- en instandhoudingsfase van het JSF-programma
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• EZ/CMP: uitvoering genoemd beleid en inbreng industriebelang bij andere departementen.</li> <li>• Ministerie van Defensie: verantwoordelijk departement voor deelname ontwikkelingsprogramma en toekomstige aanschaf/instandhouding.</li> <li>• Ministerie van Financiën: bewaking budgettaire gevolgen</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Interveniërende en coördinerende functie. Geen budgettair beslag naast de in januari 2010 vastgelegde bijdrage ad € 26mln in prijspeil 2001 = € 42mln lopende prijzen.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• US-overheid: opdrachtgever ontwikkeling en productie F-35; belangrijkste aanschaffer.</li> <li>• Naast US en NL nog 7 andere partnerstaten.</li> <li>• Lockheed-Martin, Pratt &amp; Whitney en het Fighter Engine Team; alle met hun onderaannemers en toeleveranciers, inclusief de in Nederland betrokken bedrijven, als industriële belanghebbende,</li> <li>• Nederlandse bedrijven die vanaf 2002 de zgn. Medefinancieringsovereenkomst (MFO) met de Staat hebben ondertekend. De MFO behelst een afspraak met die bedrijven om een percentage van hun F-35 omzet aan de Staat af te dragen ter dekking van de meerkosten van NL-deelname (als partner) aan de ontwikkeling ten opzichte van 'kopen van de plank' (de bepaling van dat tekort gebeurde op basis van een berekening van de zgn. business case waarin alle voor- en nadelen van deelname zijn doorgerekend). Na vaststelling van het percentage in 2008 volgde arbitrage in 2009 en werd begin 2010 overeenstemming bereikt tussen de Staat en de industrie over een gemiddelde afdracht van 3%.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• bijdrage aan ontwikkelingsfase \$ 800mln</li> <li>• Waarde per 31-12-09 van door de NL industrie behaalde opdrachten: \$806 mln.</li> <li>• Raming voor NL-industrie van totale productie- en instandhoudingsomzet ca. \$11,4 mld. (prijspeil 2001)</li> <li>• Geraamde werkgelegenheid 49.000 arbeidsjaren (raming PwC) dan wel 21.000 arbeidsjaren (CPB-raming). Belangrijkste verschil zit in de mate waarin indirecte werkgelegenheidseffecten worden meegenomen.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Definitieve afspraak met NL-industrie over afdracht van 3% van de F-35 omzet aan de Staat (tot 2017 2%, daarna hoger).</li> <li>• Door de Kamer controversieel verklaren van het dossier</li> <li>• Weigering Kabinet om 3 moties uit te voeren die beëindiging van deelname aan het programma beogen (Kabinetsstandpunt: geen onomkeerbare stappen: overlaten aan volgend Kabinet)</li> <li>• Actuele vraag vanwege Kamermotie is of Nederland mee blijft doen met de testfase (IOT&amp;E) van de F-35 en daartoe ook de aankoop doorzet van 2 testvliegtuigen. Uitstappen uit de testfase betekent dat de Nederlandse industrie voorlopig geen aanvullende opdrachten mag verwachten met het risico dat deze worden vergeven aan andere partnerlanden.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in</b>	Nieuw Kabinet dient te beslissen over uitvoering

<b>welke fase zitten we nu?</b>	'beëindigingsmoties'
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Discussie intern Kabinet en met Kamer over toekomst NL-betrokkenheid bij het F-35 programma, inclusief voortzetting aanschaf testvliegtuigen en besluit over aanschaf F-35 als opvolger van de F-16
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Inbreng belang NL-industrie bij discussies in het Kabinet en in overleggen met de Kamer
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Niet van toepassing
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Jaarrapportage over 2009 (13 april 2010)</li> <li>• Brief MinDef over niet uitvoeren Kamermoties (28 mei 2010)</li> <li>• Antwoord Kamervragen naar aanleiding van genoemde MinDef-brief (18 juni 2010)</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Moties Eijnsink, Van Velzen en Peters inzake beëindiging betrokkenheid bij het programma (20 mei 2010)
<b>Kameroverleggen</b>	Nog niet ingeroosterd: afhankelijk van verder ontwikkelingen binnen het dossier.

DGOI - 49. Duurzaam ondernemen

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>49. Duurzaam ondernemen/ Duurzaamheid als kans</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Beleidsdoelstelling is om de verdere verduurzaming van de economie en samenleving om te zetten tot kans voor het bedrijfsleven, waarbij economische ontwikkeling wordt gecombineerd met het oplossen van maatschappelijke problemen.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ-rol is vooral gericht op het bedrijfsleven. Inzet van EZ is met haar instrumenten (o.a. o.g.v. ondernemerschap, energie, innovatie) zodanige randvoorwaarden te creëren dat duurzaam ondernemerschap wordt gestimuleerd. Daarnaast sterke betrokkenheid van met name VROM (milieu) en LNV (natuur). Op gebied van innovatiebevorderend inkopen heeft EZ een stimulerende en coördinerende rol.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Er zijn, afgezien van specifieke instrumenten voor duurzame energie en energiebesparing, geen aparte instrumenten voor stimuleren duurzaamheid; de doelstellingen moeten worden gerealiseerd met behulp van de instrumenten op gebied van innovatie, ondernemerschap, energie en export.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p><b>VNO-NCW en MKB-Nederland:</b> energie- en klimaatbeleid moeten meer samen gaan met het innovatie- en industriebeleid dat (o.a.) gericht is op de uitbouw van sterktes.</p> <p><b>FME/CWM:</b> heeft veel technologische oplossingen ontwikkeld voor energiebesparing en CO2 reductie (gepubliceerd als 1001 klimaatoplossingen). In 2009 is een High Level Group opgericht waarin VROM, EZ en de FME zitting hebben om pilotprojecten op gebied van duurzame renovatie, duurzame snelweg en duurzame school van de grond te krijgen.</p> <p><b>De Groene Zaak (DGZ):</b> is een brancheoverstijgende vereniging van bedrijven die de verduurzaming van de economie willen versnellen. DGZ zet daarbij in op:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Het maximaal bevorderen van duurzaamheid als harde randvoorwaarde voor regelgeving en beleid</li> <li>2. Realiseer zo snel mogelijk zuivere concurrentieverhoudingen duurzaam/niet-duurzaam realiseren door vervuiling en grondstoffen te beprijsen</li> <li>3. Maak alle inkooptrajecten en aanbestedingen duurzaam.</li> </ol>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	n.v.t.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Interne notitie duurzaamheid als kans met analyse belangrijkste knelpunten en schets oplossingsrichtingen:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Voldoende financiering voor duurzame projecten.</li> <li>2. Belemmeringen wegnemen in wet- en regelgeving en vergunningverlening.</li> <li>3. Vraag creëren naar duurzaamheid.</li> <li>4. Betere verbindingen tussen EZ-beleidsinstrumenten en die van andere departementen zoals VROM.</li> <li>5. Inspelen op kansen op buitenlandse markten (bijvoorbeeld ontwikkeling tbv toepassing elders mogelijk te maken binnen het energie- en milieu-instrumentarium).</li> <li>6. Level playing field.</li> </ol>

<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De notitie is besproken met verschillende externe stakeholders. Momenteel worden de resultaten hiervan verwerkt om tot meer focus in de beleidsagenda te komen.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• SER-advies over duurzaamheid. Het is aan het nieuwe kabinet om met een reactie te komen.</li> <li>• In dat verband is relevant dat VNO-NCW tot een duurzaamheidsakkoord wil komen met werkgevers, werknemers, overheid en NGO's. Daarmee zal ook van de overheid worden gevraagd duidelijkheid voor lange termijn te geven over doelen en instrumenten.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Richting geven over (nieuwe) invulling duurzaamheidsbeleid kabinetsbreed.</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Niet van toepassing
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Duurzaamheid als kans zou onderdeel worden van voortgangsrapportage industriebrief (deze stond eerder gepland voor vlak na de zomer 2010).
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Niet van toepassing
<b>Kameroverleggen</b>	Niet van toepassing



**DGOI - 50. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>50. Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het kabinet wil dat alle bedrijven zich bewust worden van de maatschappelijke effecten en verantwoordelijkheden die ondernemen met zich meebrengt en van de kansen die MVO biedt en dat bedrijven zich ook daadwerkelijk inzetten om MVO in hun kernactiviteiten te integreren. Het NLse bedrijfsleven opereert over de grens in overeenstemming met het normatieve kader van de OECD richtlijnen voor multinationale ondernemingen.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is coördinerend departement en primair verantwoordelijk, andere ministeries als Buitenlandse Zaken, SZW, LNV en VROM zijn nauw betrokken. Binnen EZ is DGOI verantwoordelijk voor de interdepartementale coördinatie en de kabinetsvisie, MVO Nederland en de Transparantiebenchmark. DGBEB is verantwoordelijk voor de internationale thema's zoals ketenverantwoordelijkheid, Ruggie, ISO 26000, MVO in het handelsbeleid, inbreng binnen de EU, financieel buitenlandinstrumentarium (zie separaat fiche internationaal MVO).
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- MVO Nederland: ca. € 2 mln. per jaar t/m 2012;</li> <li>- Transparantiebenchmark: € 530.000/2 jaar;</li> <li>- Nationaal Contactpunt voor OECD Richtlijnen (NCP): € 900.000/3 jaar;</li> <li>- MVO in handelsmissies;</li> <li>- MVO-criteria financieel buitenlandinstrumentarium;</li> <li>- Internationaal Brancheprogramma via MVO Nederland: € 400.000/3 jaar;</li> <li>- Voorlichting (o.m. MVO toolkits via Agentschap NL): € 150.000/jaar;</li> <li>- Initiatief Duurzame Handel (i.s.m. Buitenlandse Zaken).</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- SER: werkgevers en vakbeweging willen zelf invulling geven aan ketenverantwoordelijkheid om verplichte keteninformatie overbodig te maken: IMVO initiatief (evaluatie 2012);</li> <li>- MVO-platform / ngo's: de nadruk ligt op de vraag hoe bedrijven instrumenteel kunnen worden ingezet voor het bereiken van duurzaamheidsdoelen;</li> <li>- VNO-NCW en MKB-NL (MVO is eigen verantwoordelijkheid bedrijfsleven. Geen regelgeving, maar stimuleren);</li> <li>- MVO Nederland (onafhankelijke stichting die kennis en bewustwording stimuleert bij bedrijfsleven, voor groot deel gefinancierd door het Rijk, verzelfstandiging is het streven).</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Transparantiebenchmark: Vanwege nieuwe criteria 2010 nieuwe cijfers einde dit jaar beschikbaar;</li> <li>- Bij het NCP in de afgelopen 3 jr 'slechts' 4 klachten, waarvan 3 tegen één bedrijf.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Nieuwe opzet Transparantiebenchmark, verbreed naar 500 grootste bedrijven;</li> <li>- Evaluatie MVO Nederland in gang gezet (1 oktober gereed);</li> <li>- VN vertegenwoordiger Bedrijfsleven en Mensenrechten, prof. Ruggie, maakt constructief onderscheid tussen rol van overheid en rol van bedrijfsleven. De operationalisatie van zijn framework 'Protect, respect and remedy' vormt een uitdaging voor beleid;</li> <li>- OESO besluit tot update van de Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen;</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ambitie SER IMVO initiatief politiek in twijfel getrokken; SER heeft nu actieplan opgesteld;</li> <li>- Internationaal brancheprogramma bij MVO NL uitgerold;</li> <li>- Voortgang met het Initiatief Duurzame Handel;</li> <li>- Prof. Castermans heeft in opdracht van EZ rapport opgesteld over aansprakelijkheid moederbedrijf voor mensenrechten- en milieuschendingen van dochter in buitenland.</li> <li>- Veel kamervragen over (vermeend) onethisch handelen van specifieke Nederlandse bedrijven;</li> <li>- Vanuit BZ voorstellen om handelsbeperkende maatregelen te nemen of aan bedrijven (informatie)verplichtingen op te leggen op het vlak van kinderarbeid.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluit-vorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Kabinetsvisie loopt van 2008 t/m 2011.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Evaluatie MVO Nederland dat in een rechtsvorm zit met het Initiatief Duurzame Handel;</li> <li>- Herzieningsvoorstel OECD Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen;</li> <li>- Overleg met Europese Commissie over haar visie op MVO (o.m. over maatschappelijke verslaglegging) die begin 2011 wordt vastgesteld;</li> <li>- Eindrapportage met aanbevelingen van de speciaal vertegenwoordiger van de VN voor Bedrijfsleven en Mensenrechten, prof. Ruggie;</li> <li>- Evaluatie NCP;</li> <li>- Voortgangsrapportage SER IMVO initiatief in 2011;</li> <li>- Lancering ISO 26000, de internationale guidance norm voor MVO;</li> <li>- Conferentie met Noorwegen en Responsible Investors in oktober;</li> <li>- Meer sectorspecifiek MVO-beleid;</li> <li>- Meer publiek-private partnerships.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Zie bovenstaande;</li> <li>- Nieuwe kabinetsvisie op MVO 2011 – 2014;</li> <li>- Verhelderen convenant-karakter afspraak met SER;</li> <li>- Er liggen tevens veel moties die uitgevoerd dienen te worden.</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	N.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<p>In voorbereiding:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Evaluatie MVO Nederland;</li> <li>- Evaluatie NCP;</li> <li>- Kabinetsreactie op eindrapportage prof. Ruggie (Bedrijfsleven en Mensenrechten) en rapportage prof. Castermans (ketenaansprakelijkheid).</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<p>Moties:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- TK heeft eind 2009 / begin 2010 een viertal vergaande moties aangenomen t.a.v. verplichte keteninformatieverstrekking door bedrijven.</li> <li>- Motie over het verbinden van (juridische) consequenties aan eindverklaringen van het NCP.</li> <li>- Motie plan van aanpak financiering energietransitie en MVO in het algemeen</li> </ul>

	<p>Toezeggingen:</p> <ul style="list-style-type: none"><li>- Amerikaanse risicolijst voor producten vervaardigd m.b.v. kindarbeid vertalen naar de Nederlandse situatie. (openstaand: de lijst wordt betrokken bij bespreking in de EU van het onderzoek naar kindarbeid van de EC).</li><li>- In september wordt de TK geïnformeerd over de Nederlandse inzet bij de herziening van de OESO-richtlijnen.</li><li>- Er komt een uitgebreide kabinetsreactie wanneer er op Europees niveau meer duidelijkheid bestaat over de zorgplicht en de moeder-dochterrelatie (Openstaand: na EU-onderzoek medio 2010).</li></ul>
<b>Kameroverleggen</b>	Nog geen nieuw Algemeen Overleg geagendeerd.

**DGOI - 51. EU Industriebeleid / EU Ondernemersbeleid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>51. EU industriebeleid /EU ondernemersbeleid</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Op EU-niveau zorgen voor de juiste randvoorwaarden waarbinnen het industriële bedrijfsleven zich optimaal kan ontwikkelen. De rol van de EU/EC is gericht op die terreinen waar een Europese aanpak echt meerwaarde heeft ten opzichte van het nationale (industrie)beleid. Het gaat dan om algemene randvoorwaarden zoals een sterke interne markt, een gelijk speelveld voor bedrijven uit de verschillende lidstaten en vermindering van de administratieve lasten. De ‘Small Business Act’ (SBA) uit 2008 omvat de beginselen van mkb-beleid die uitwerking en uitvoering beleidslijnen in Europa moeten leiden. Daarnaast zijn er ook specifieke terreinen waar optreden van de Cie gewenst is, zoals bijvoorbeeld elektrisch rijden (EU actieplan) en toekomstige schaarste van grondstoffen.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Actieve inzet in EU-kader (o.a. Cie/DG Enterprise, andere lidstaten) om standpunt Nederland inzake industrie- en ondernemersbeleid duidelijk te maken en opgenomen te krijgen in EU-beleid. DGOI is lid van de Enterprise Policy Group van de EU, een high level klankbordgroep voor de Commissie.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Geen specifieke beleidsinstrumenten.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Het Nederlands bedrijfsleven, waarmee voor dit dossier contact wordt onderhouden met o.a. VNO-NCW en MKB-Nederland.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier</b>	Niet van toepassing.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>In oktober 2010 wordt een mededeling van de Commissie verwacht over een ‘nieuw’ EU- industriebeleid. Dit is een van de ‘flagships’ van de Europa 2020 strategie. EZ heeft met het oog hierop een non-paper geschreven met de voor NL belangrijkste punten op het gebied van Europees industriebeleid. Het gaat hierbij o.a. om generieke dossiers als de interne markt, de toegang van het bedrijfsleven tot financiering, de positie van het MKB en stroomlijning en vereenvoudiging van het EU-instrumentarium. Ook wordt de EC gewezen op het belang van een sectorale/maatwerk aanpak waar dat meerwaarde heeft, zoals bij elektrisch rijden of bij de biobased economy.</li> <li>De commissie heeft een rapport geschreven over de implementatie van de Small Business Act (SBA) en vraagt nu partijen in open consultatie mening te geven.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>In de zomerperiode zal gekeken worden of o.a. Frankrijk, het VK en/of Duitsland zich bij de NL non paper kunnen aansluiten. In september wordt de Mededeling verwacht. Vervolgens zal de Raad voor Concurrentievermogen conclusies aannemen over de mededeling.</li> <li>Nederland zal reactie geven op het consultatiedocument van de EC over de SBA.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Naast de Mededeling over EU- Industriebeleid wordt in oktober ook een Review van de Small Business Act worden gepubliceerd. Het zal gaan over de voortgang, de integratie van SBA in de politieke agenda Europa 2020, de evaluatie van governance, en verbetering van dataverzameling voor toezicht. Relevant voor de industrie is verder o.a. de Mededeling <i>Access to Raw Materials</i> die naar verwachting najaar

	2010 zal verschijnen.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Tijdens de Raad voor Concurrentievermogen (RvC) zal de industriemededeling aan de orde komen. In november zal in de RvC de review van de SBA op de agenda staan.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Geen.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Mogelijk BNC-fiches over de Mededeling EU-industriebeleid en de Review van de Small Business Act. Reguliere Kamerbrieven over de Raad voor het Concurrentievermogen, indien industriebeleid op de agenda staat.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	Geen.

**DGOI - 52. Implementatie EU Richtlijn 2009/81 Aanbestedingen Defensie en Veiligheid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>52. Implementatie EU Richtlijn 2009/81 Aanbestedingen Defensie en Veiligheid</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Implementatie van de richtlijn in een aparte wet. Richtlijn beoogt enerzijds bij te dragen aan realisatie van een open en inzichtelijke Europese markt voor defensie- en veiligheidsmaterieel waarin sprake is van gelijke concurrentie en anderzijds aan het terugdringen van het veelvuldige beroep dat lidstaten – uit overwegingen van bescherming van nationale veiligheid – doen op artikel 346 (VEU). Richtlijn moet uiterlijk 21 augustus 2011 zijn omgezet in Nederlandse wetgeving.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ (CMP met Bureau Europa en WJZ) is verantwoordelijk voor de implementatie in nauwe samenwerking met Defensie, zijdelingse betrokkenheid van Binnenlandse Zaken en Justitie.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Inwerkingtreding nieuwe wet in 2011 is van invloed op het compensatiebeleid (zie apart fiche)
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Nederlandse defensie gerelateerde industrie verenigd in o.a. NIDV (Stichting Nederlandse Industrie voor Defensie en Veiligheid)
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Zie fiche compensatiebeleid
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Na vaststelling van de richtlijn door Raad en Parlement in Brussel in augustus 2009 is implementatietraject opgestart
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Concept-wetstekst en Memorie van Toelichting (nu in laatste fase voorbereiding) wordt na de zomer aan de RvM voorgelegd ter goedkeuring. Op dit moment vindt consultatie met de NL defensiegerelateerde industrie plaats.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Behandeling door Raad van State en het Parlement (Tweede en Eerste Kamer).
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	T.z.t. verdediging wetsvoorstel in het parlement.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	Zie boven

DGOI - 53. Tariefschorsingen

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>53. Tariefschorsingen/ -quota</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Om de Europese economie (productie en werkgelegenheid) te stimuleren heeft de Europese Commissie de regeling tariefschorsingen geïntroduceerd. Op de invoer van grondstoffen en halffabrikaten die niet of onvoldoende in de EU geproduceerd worden kan een vrijstelling van de invoerrechten worden aangevraagd.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Per jaar dient EZ in 2 rondes de aanvragen in van het Nederlands bedrijfsleven bij de Europese Commissie. EZ vertegenwoordigt Nederland bij de besprekingen van de Europese aanvragen door alle lidstaten en de Europese Commissie. Ministerie van Financiën adviseert bij de indiening van de aanvragen (GN-code, productomschrijving) en is aanwezig tijdens bespreking van de aanvragen door de lidstaten. Financiën (Belastingdienst/Douane) is tevens verantwoordelijk voor de implementatie.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	n.v.t.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Nederlands bedrijfsleven: <ul style="list-style-type: none"> <li>- aanvrager van tariefschorsing;</li> <li>- opposant van aanvraag, in geval van productie;</li> <li>- gebruiker van alle geldende tariefschorsingen.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Jaarlijks dienen de lidstaten in totaal gemiddeld 150 aanvragen in, waarvan tussen de 10 en 25 door Nederland. Van de aanvragen wordt ongeveer 2/3 goedgekeurd à € 30 mln. Hiervan komt ongeveer 10% ten goede aan het Nederlandse importerende bedrijfsleven.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	In 2009 waren er 958 schorsingen van kracht met een waarde van € 612 mln. Ongeveer 10% hiervan komt ten goede aan Nederlandse import.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Na indiening worden alle aanvragen van de EU-lidstaten in de Economic Tariff Question Group (experts) besproken (unanimiteit). De overeengekomen schorsingen worden in de Raadswerkgroep Douane Unie aangenomen en officieel afgehamerd door de Raad, waarna de verordening wordt gepubliceerd in het Official Journal.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Jaarlijks 2 aanvraag- en besprekingsrondes. In september 2010 zullen de Europese Commissie en de EU-lidstaten mogelijke verbeteringen van de Mededeling bespreken
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Vooralsnog geen.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Verordening (EG) nr. 1255/96 van de Raad van 27 juni 1996 houdende tijdelijke schorsing van de autonome rechten van het gemeenschappelijk douanetarief voor bepaalde industrie- en landbouwproducten (Pb L158, 29/06/1996). Mededeling van de Commissie inzake autonome schorsingen van rechten en contingenten (PB C128, 25/04/98).
<b>Kamerbrieven</b>	n.v.t.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	n.v.t.

**Versie 11 oktober 2010**

### **3.4 DG voor Energie, Telecom en Markten (DGETM)**



### 3.4 DG voor Energie, Telecom en Markten (DGETM)

**Fiches:**

**Energie en Duurzaamheid:**

- 56. Brandstofmix
- 57. CCS
- 58. Elektrische auto
- 59. Energie-innovatie
- 60. Kernenergie
- 61. Klimaatbeleid
- 62. SDE
- 63. Warmte en energiebesparing
- 64. Wind op zee
- 65. Windpark Noordoostpolder
- 66. Wind op land
- 67. Schoon en zuinig

**Energiemarkt:**

- 68. Nederland gasrotonde
- 69. Gasopslag Bergermeer
- 70. Internationale energierelaties
- 71. Warmtewet
- 72. Structuurschema elektriciteitsvoorziening III
- 73. Verandering gassamenstelling
- 74. Rijkscoördinatieregeling en energie-infrastructuurprojecten
- 75. Mijnbouwbeleid
- 76. Gasgebouw
- 77. Noordwest-Europese elektriciteitsmarkt
- 78. Voortgang splitsingsplannen energiebedrijven
- 79. Wetgeving elektriciteits- en gaswet: netbeheer en regulering

**Telecommarkt**

- Introductie telecommarkt
- 80. Implementatie gewijzigde Europese richtlijnen op het terrein van de elektronische communicatie
- 81. Wetsvoorstel tot herziening van hst. 3 (Frequenties) van de Telecommunicatiewet
- 82. Visie Mobiele communicatie
- 83. Digitaal Dividend
- 84. Postmarkt
- 85. SMS-diensten
- 86. Breedband/netneutraliteit
- 87. Bewaarplicht telecomgegevens
- 88. Veilig internet
- 89. Tarieftransparantie
- 90. 0900-nummers
- 91. Bel-me-niet-register
- 92. WION

**ICT & Toepassingen**

Algemeen

- 93. Nationale agenda economie en ICT
- 94. Beleid mobiel breedband: 900/1800 GSM
- 95. Digitalisering radio
- 96. eFactureren
- 97. Nederland Open in Verbinding (NOiV)
- 98. Standard Business Reporting (SBR)
- 99. eHerkenning
- 100. Slim Geregeld, Goed Verbonden (SGGV)
- 101. Antwoord voor Bedrijven

**Mededinging en Consumenten**

- 102. Winkeltijdenwet
- 103. Mededingingswet
- 104. Inkoopmacht
- 105. Benzinemarkt
- 106. Zorgtoezicht
- 107. Pandhuiswet
- 108. Consumenten nationaal
- 109. Consumenten Europees
- 110. Aanbestedingswet

**DGETM – 1. Brandstofmix**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Brandstofmix
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Invulling geven aan de toezegging van de Minister van EZ tijdens bespreking van Energierapport om met meer uitgewerkte visie op elektriciteitsvoorziening als systeem te komen. Gaat daarbij om de vraag of er een reden of noodzaak voor de overheid is om in te grijpen in de keuzes die in de geliberaliseerde markt worden gemaakt ten aanzien van de brandstofinzet bij de elektriciteitsproductie.</p> <p>Belangrijkste aanleiding was het gevoel van een deel van de Kamer dat een flinke toename van het opgestelde vermogen tot problemen bij de inpassing van met name windenergie zou kunnen leiden. Focus in discussie lag daarbij vaak op de voorgenomen bouw van nieuwe kolencentrales. Daarom heeft het project Brandstofmix zich geconcentreerd op de vraag of de verwachte capaciteitsontwikkeling van elektriciteitsproductie in Nederland en Noord-West Europa de haalbaarheid van de doelstellingen op het gebied van CO2 en duurzame energie in gevaar brengt.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Project Brandstofmix werd getrokken door EZ in overleg met VROM
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>Randvoorwaardelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Elektriciteitswet (flexibilisering energiemarkt)</li> <li>- ETS (emissiehandelsstelsel)</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Energiebedrijven (eens met visie EZ)</li> <li>- Milieubeweging (geen probleem met analyse EZ, maar wel met beleidsimplicatie)</li> <li>- Grote energieverbruikers (eens met visie EZ)</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Project Brandstofmix is afgerond met toezending van “beleidsarme” brief d.d. 27 april 2010 (TK 31.209 Nr. 116) waarmee demissionaire Kabinet de drie in het kader van het project opgestelde rapporten aan Kamer heeft aangeboden. In deze brief is tevens aangegeven dat de minister het niet passend acht om nader in te gaan op de mogelijkheden voor een CO2-norm voor kolencentrales zoals gevraagd in de aangenomen motie (TK 32 123 XIII, nr. 31).</p> <p><b>Belangrijkste conclusies:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Elektriciteitsmarkt is Noord-West Europees. Specifiek nationaal brandstofmixbeleid is niet effectief en onwenselijk.</li> <li>- Vraag- en aanbodontwikkeling van elektriciteit is moeilijk goed in te schatten, omdat marktpartijen om strategische redenen geen duidelijkheid geven over daadwerkelijk realiseren van nieuwbouw en uit bedrijfsname van centrales</li> <li>- Fossiele elektriciteitsproductie zit zelfs bij een zeer grote, niet in de praktijk te verwachten, toename van het opgestelde vermogen de realisatie van de kabinetsambitie van 12 GW windenergie in 2020 niet in de weg.</li> <li>- Stimulering van investeringen in duurzame energie blijft daarbij voorlopig wel noodzakelijk</li> <li>- Een nog verder doorgroeiend aandeel duurzame elektriciteit na 2020 maakt aandacht voor een (nog) flexibeler elektriciteitsmarkt noodzakelijk.</li> <li>- Voor de totale CO2-uitstoot is het ETS-plafond bepalend. Het effect van nationaal CO2-beleid is nihil en betreft vooral een sectorale en/of regionale verschuiving.</li> </ul>

Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Brief aan Tweede Kamer is verzonden.</li> <li>- Project Brandstofmix is afgerond.</li> <li>- Eventueel verdere uitwerking na besluitvorming nieuw Kabinet over positie kolen- en kerncentrales.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?	<p><b>Belangrijkste beleidsimplicaties:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Realisatie van de doelstelling voor duurzame energie vereist slim overheidsbeleid en een stabiel investeringsklimaat. Momenteel is de SDE het belangrijkste instrument. Er wordt gedacht aan een geleidelijke aanpassing van het stimuleringsinstrumentarium van het beleid voor duurzame energie.</li> <li>- Sterke internationale inzet op aanscherping van ETS-plafond ook op de langere termijn (post Kopenhagen traject) is nodig om transitie naar duurzame energievoorziening te realiseren. Daarnaast stimulering CCS via demonstratieprojecten.</li> <li>- De herkomst van de in Nederland verbruikte elektriciteit wordt op de Noord-West Europese markt bepaald en daarbij maakt het vrijwel niets uit of een bepaald type vermogen (kern en/of kolen) in Nederland of in het buitenland staat. De vraag of kolen en/of kernvermogen in Nederland moet/mag komen is dus vooral een vestigingsvraagstuk.</li> <li>- De komende jaren moet verder worden gewerkt aan flexibiliteitsverhogende maatregelen ten aanzien van de elektriciteitsmarkt, zoals het stimuleren van “smart-grids” en “smart-markets” en het wegnemen van toetredingsdrempels tot de korte termijn “flexibiliteitsmarkt”.</li> </ul>
Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?	Zie boven (voorlopig geen directe actie, tenzij Kamer aandacht voor onderwerp wil, bijvoorbeeld in kader van discussie over maatregelen ten aanzien van [de bouw van] kolencentrales.)
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b> (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)	Initiatief wetsvoorstel GroenLinks ten aanzien van Kolenbelasting.
<b>Kamerbrieven</b> (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.	- Drie brandstofmixstudies met brief van 27 april 2010 (TK 31.209 Nr. 116) aan Kamer aangeboden.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Motie ten aanzien van het introduceren van een CO2-norm voor kolencentrales (TK 32 123 XIII, nr. 31).
<b>Kameroverleggen</b>	Brief (TK 31.209 Nr. 116) was geagendeerd voor AO d.d. 11 mei jl.. Is inhoudelijk niet aan de orde geweest.

**DGETM – 2. CCS**

<b>1. INHOUD</b>																					
<b>Onderwerp</b>	CO <sub>2</sub> -opslag: Carbon Capture Storage (CCS)																				
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• CO<sub>2</sub>-opslag als overgangsmaatregel in kader klimaatprobleem (CO<sub>2</sub>-reductiedoelstelling: 80 -95% in 2050 tov 1990)</li> <li>• Stimuleren grootschalige demonstratie CCS 2015-2020 tbv versnelde toepassing van CCS (genereren leereffecten).</li> <li>• Nederlandse leveranciers technologie/know-how kunnen hiermee kennis- en ervaringsvoorsprong opbouwen ('first mover advantage').</li> <li>• Vanaf 2020: grootschalige uitrol CCS waarbij "vervuiler betaalt".</li> </ul>																				
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• EZ is beleidsmatig betrokken vanuit energiebeleid in relatie tot klimaatprobleem.</li> <li>• VROM betrokken vanuit beleidsverantwoordelijkheid klimaat, bevoegdheden Wet op de Ruimtelijke Ordening (Wro)</li> <li>• EZ is coördinerend ministerie concrete CCS-projecten ivm rijkscoördinatieregeling, bevoegd gezag enkele besluiten en (samen met VROM) vaststeller rijksinpassingsplannen.</li> <li>• Interdepartementale projectorganisatie CCS van VROM en EZ.</li> </ul>																				
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• subsidies (R&amp;D-programma, vier kleinschalige demonstratieprojecten en grootschalig demonstratieproject). Totaal budgettair beslag in 2010-2015 ca. € 270 mln. Op de EZ-begroting structureel vanaf 2015 € 9 mln beschikbaar.</li> <li>• Regelgeving (implementatie CCS-richtlijn in mijnbouwwet)</li> </ul>																				
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Energieproductiesector</li> <li>• Mijnbouwbedrijven (o.m. Shell, Taqa)</li> <li>• Staal-, chemische en cementindustrie</li> <li>• Non-gouvernementele organisaties (NGO's)</li> <li>• Provincies, Gemeenten (Barendrecht, Noord-Nederland)</li> <li>• Burgers uit betrokken gemeenten</li> </ul>																				
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Scenariostudies: CCS-toepassing in Nederland op alle nieuwe kolencentrales, grootschalige industriële bronnen en nieuwe gascentrales kan tussen 50-90 Mton CO<sub>2</sub>-reductie opleveren per jaar. CCS is daarmee in potentie een effectieve maatregel.</li> <li>• Geschatte kosten CCS per CO<sub>2</sub>-bron</li> </ul> <table border="1"> <thead> <tr> <th>CO<sub>2</sub> bron</th> <th>Kosten 2020 €/ton</th> <th>Kosten 2050 €/ton</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Pure CO<sub>2</sub></td> <td>28</td> <td>28</td> </tr> <tr> <td>Nwe kolencentr.</td> <td>48</td> <td>36</td> </tr> <tr> <td>Staal</td> <td>53</td> <td>41</td> </tr> <tr> <td>Industrie</td> <td>73</td> <td>57</td> </tr> <tr> <td>Nwe Gascentr.</td> <td>133</td> <td>103</td> </tr> </tbody> </table>			CO <sub>2</sub> bron	Kosten 2020 €/ton	Kosten 2050 €/ton	Pure CO <sub>2</sub>	28	28	Nwe kolencentr.	48	36	Staal	53	41	Industrie	73	57	Nwe Gascentr.	133	103
CO <sub>2</sub> bron	Kosten 2020 €/ton	Kosten 2050 €/ton																			
Pure CO <sub>2</sub>	28	28																			
Nwe kolencentr.	48	36																			
Staal	53	41																			
Industrie	73	57																			
Nwe Gascentr.	133	103																			
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>																					
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <i>Subsidietoekenningen diverse projecten</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>• grootschalig demonstratieproject op zee (zogenaamde ROAD-project € 150 mln in periode 2010-2020)</li> <li>• kleinschalige demonstratieprojecten (2010-2012)</li> <li>• R&amp;D-programma CATO-2 (2009-2013)</li> </ul> </li> <li>2. <i>Barendrecht</i>                      Januari en april 2010 kamerdebatten, uitkomst: EZ/VROM kunnen voorbereidende stappen project zetten (o.m. verlening opslagvergunning). Onomkeerbare stappen zijn aan nieuw kabinet.                 </li> </ol>																				

	<p><i>3 Capture Nuon Buggenumcentrale</i> Positieve beoordeling Europese Commissie t.a.v. rechtmatigheid verleende staatssteun</p> <p><i>4a. Voorbereiding grootschalig demonstratieproject Noord Nederland</i> Begin 2009: Plan van aanpak Noord-Nederland voorziet in realisatie grootschalig demonstratieproject in 2015, uitgroeiend tot grootschalige toepassing CCS na 2020. Gelet op ligging potentieel geschikte lege gasvelden betreft het CO2-opslag onder land.</p> <p><i>4 b. Potentiële CO2-opslaglocaties in Noord Nederland</i> In rapport van Energie Beheer Nederland (EBN) en Gasunie (in opdracht EZ en VROM), zijn negen gasvelden in Noord-Nederland aangemerkt als potentiële CO2-opslaglocatie specifiek in kader van grootschalig demonstratieproject. Rijk heeft eind juni voorkeur uitgesproken voor drie velden.</p>
<p><b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b></p>	<p><i>Ad.1) ROAD-project</i> fase: staatssteuntraject Brussel, voorbereidende stappen besluiten in kader vergunningen en rijkscoördinatie.</p> <p><i>Ad.2) Barendrecht</i> fase: voorbereidende stappen besluiten in kader rijkscoördinatie (o.m. voorbereiding ontwerpvergunningen en voorontwerp rijksinpassingsplan)</p> <p><i>Ad. 3) NUON Buggenumcentrale,</i> Fase bouw capture installatie</p> <p><i>Ad.4) Noord Nederland</i> fase: voorbereidende stappen financiering, voorbereiding besluitvorming definitieve keuze opslaglocaties en opstellen projectaanvragen voor EU-tender NER300.</p>
<p><b>3. TOEKOMST</b></p>	
<p><b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b></p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <i>Barendrecht</i> Vorbereidende stappen in kader rijkscoördinatie – onomkeerbare stappen ter beoordeling aan nieuw kabinet.</li> <li>2. <i>Noord Nederland</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 4<sup>e</sup> kwartaal 2010: indienen voorstellen zie onder 3. Tender EU voor NER300 (=EU-investeringsprogramma voor o.m. CO2-opslag). Start Rijk met plan-milieueffectrapport (plan-MER) voor alle potentiële opslaglocaties.</li> <li>• Medio 2011: definitieve locatiekeuze door Kabinet o.b.v. resultaten plan-MER</li> <li>• Medio 2011- eind 2013: inpassing definitieve locatie in Ruimtelijke plannen, uitvoeren besluit-MER en doorlopen vergunningverleningproces.</li> <li>• Uiterlijk december 2015:oplevering project.</li> </ul> </li> <li>3.<i>Tender EU voor NER300: nog een grootschalig CCS- project</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 3e kwartaal 2010: tenderprocedure opengesteld (mogelijk eind juli).</li> <li>• 4e kwartaal 2010: voorstellen indienen bij de lidstaten, beslissing over eventuele nationale cofinanciering, Hiervoor is budget benodigd.</li> <li>• 1e kwartaal 2011 dienen de lidstaten de gepreselecteerde voorstellen in te dienen bij de Europese Commissie i.c. de Europese Investeringsbank (EIB).</li> <li>• Eind 2011: besluitvorming over de selectie</li> </ul> </li> </ol>

	<p>4. <i>Zekerstelling over grootschalige uitrol van CCS na 2020.</i>  Het ETS zou als systeem een goed basis bieden om prikkels voor CCS te generen, maar er is onzekerheid of het voldoende is om de noodzakelijke investerings-beslissingen te nemen.</p>
<p><b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b></p>	<p><i>Barendrecht</i> : voeren bestuurlijk overleg met bevoegde gezagsorganen.  <i>Noord Nederland</i>: Politiek besluit over definitieve keuze opslaglocatie + transporttracé is voorzien voor medio 2011.</p>
<p><b>4. PARLEMENTAIR</b></p>	
<p><b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b></p>	<p>Implementatiewet van CCS-richtlijn maart 2010 aan Tweede Kamer aangeboden, fase: voorbereiding nota naar aanleiding van het verslag. Aanvullende wetgeving: ten behoeve van transitie van gaswinning naar opslag. fase: in voorbereiding.</p>
<p><b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b></p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Beleidsbrief CCS, juni 2009, TK, 2008-2009, 31510, nr 36.</li> <li>2. CCS in Nederland, besluiten voor korte, middellange en langere termijn, november 2009, TK, 2009-2010, 31209, nr, 103.</li> <li>3. Invulling moties CO2-opslag Barendrecht, april 2010, TK, 2009-2010, 28982, nr. 104.</li> <li>4. TK-brief aanbieding Bouwstenenrapport</li> </ol>
<p><b>Openstaande moties en toezeggingen</b></p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Minister EZ zal de uitwerking van de motie Spies / Samsom over de schaderegeling na de zomer aan de Kamer aanbieden.</li> <li>2. Het kabinet zal geen onomkeerbare stappen zetten die de juridische positie van Shell t.a.v. een schadeclaim bij het eventueel niet doorgaan van de opslag versterken</li> <li>3. Minister EZ zal het verzoek aan Minister VROM overbrengen om te zien of er achterliggende rapporten veiligheidsstudies zijn en die indien mogelijk naar de Kamer te sturen</li> <li>4. Minister EZ zal met CATO-2 overleggen of het zinvol en mogelijk is dat onderzoek naar verdieping van de screeningsmethode in het kader van CATO wordt gedaan.</li> <li>5. Minister EZ zal de Tweede Kamer informeren op moment dat er nadere info is over verdelen CCS-projecten en duurzame energieprojecten in de NER-300.</li> <li>6. Bij de evaluatie van Barendrecht zullen alle opties bekeken worden.</li> <li>7. Minister EZ zal het onderzoek naar aanvullende maatregelen CCS nog eind dit jaar naar Tweede Kamer sturen.</li> </ol>
<p><b>Kameroverleggen</b></p>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Algemeen Overleg (AO) 3 september 2009</li> <li>2. AO 19 november 2009</li> <li>3. AO 1 december 2009</li> <li>4. Voortgezet AO 13 januari 2010</li> <li>5. Plenair debat 20,21 april 2010</li> </ol>

**DGETM – 3. Elektrische auto**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Elektrische auto
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Elektrisch rijden wordt gestimuleerd voor zowel klimaat (CO2 reductie), milieu (luchtkwaliteit en geluid in steden) en economie (groei en innovatie). Centrale ambitie is om in Nederland in de periode van 2009-2011 een internationale proeftuin voor elektrisch rijden te realiseren. Om daarna op basis van gecreëerde randvoorwaarden en opgedane leerervaringen door te groeien naar een grootschalige marktintroductie van de elektrische auto.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ (DGETM en DGOI) is samen met het ministerie van VenW trekker van dit dossier. Ook de departementen VROM en Financiën zijn betrokken.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	- Innovatieagenda Energie - Crisis en Herstelpakket - Innovatieprogramma HTAS (High Tech Automotive Systems) (vorig kabinet heeft € 65 miljoen gealloceerd)
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	In het Formule E-team onder voorzitterschap van prins Maurits van Oranje zijn de belangrijkste stakeholders verenigd. Partijen zijn Energiened, NetbeheerNL, ANWB, Stichting Natuur en Milieu, FHA (Federatie Holland Automotive), RAI, BOVAG, VNA (Vereniging Nederlandse Autoleasemaatschappijen), VNG, ICT-Office, Technische Universiteiten. Formule E-team is aanjager en versneller van dit dossier.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	- Investerings van circa € 500 miljoen. - Het werkgelegenheidseffect bedraagt indicatief circa 2.000 arbeidsplaatsen. - CO-2 reductie en NOX reductie (luchtkwaliteit)
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oprichting Formule E-team (sinds 17 maart 2010 operationeel),</li> <li>- succesvolle tender voor de Proeftuin hybride en elektrisch rijden (€ 10 mln. subsidie toegekend aan 9 projecten),</li> <li>- rijksdeelname voor 400 auto's en ondersteuning gezamenlijke conditionele tender van overheid en bedrijfsleven voor elektrische auto's (totale uitvraag ongeveer 3.000 voertuigen),</li> <li>- afspraak met de branche over standaard stekker</li> <li>- universele toegang tot oplaadvoorzieningen in de realisatiefase,</li> <li>- stimulering van onderzoek en ontwikkeling door subsidie uit HTAS tender, voor totaal € 15 mln. toegekend aan 10 projecten,</li> <li>- verbreding van de regeling MIA-VAMIL tot elektrische auto's bestemd voor bedrijfsmatig vervoer,</li> <li>- verbreding van de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek (KIA) tot zeer zuinige (waaronder elektrische) personenauto's,</li> <li>- fiscale bijtelling voor de nul-emissie auto van de zaak verlaagd tot 0% tot en met 2014,</li> <li>- versterkte internationale samenwerking in onderzoek en ontwikkeling Europees beleid,</li> <li>- afgerond verkennend onderzoek naar veiligheidsaspecten door RDW (Rijksdienst voor het Wegverkeer), TNO en KEMA.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. 2009-2011 Proeftuinfase -100 auto's - programmaopbouw</li> <li>2. 2012-2015 Opschaling - 15.000-20.000 auto's – programma effectuering</li> <li>3. 2015-2020 – verdere uitrol- 200.000 auto's – programma consolidatie</li> <li>4. 2020&gt; Volwassen markt</li> </ol>



<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Realiseren van subsidie Launching Customership. Eenmalige overheidsbijdrage in de aanschafkosten van een elektrische auto en oplaadinfrastructuur (begin 2011)</li> <li>- gesegmenteerd en gefaseerd uitrolplan voor oplaadinfrastructuur alsmede beleid voor opladen op verzorgingsplaatsen langs de snelwegen (eind 2010)</li> <li>- ontwikkeling van een marktmodel voor laad- en betaalinfrastructuur (eind 2011)</li> <li>- vergroting van de contingenten van voor Nederland beschikbare elektrische auto's door gesprekken met fabrikanten</li> <li>- aansluiting bij internationale proeftuinen door samenwerking met Duitsland en Frankrijk.</li> <li>- De marktpartijen in het Formule E-team geven aan dat in de zakelijke markt door zowel producenten als afnemers sterk wordt gepleit voor een stabiele en langdurig vastgelegde financiële stimulering van elektrische auto's en doet een appèl om hieromtrent zo snel mogelijk duidelijkheid te scheppen.</li> <li>- De medeoverheden signaleren dat elektrisch vervoer een belangrijke rol kan spelen in reductie van NOX en het toenemende probleem van luchtkwaliteit.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Veel communicatiemomenten om de markt verder te stimuleren.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	In de zomerperiode wordt een voortgangsrapportage verzonden naar de Kamer. Dit is een jaarlijks terugkerende rapportage (de volgende mei 2011).
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	
<b>Kameroverleggen</b>	

**DGETM – 4. Energie-innovatie**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Energie-innovatie
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- versterken van de Nederlandse economie</li> <li>- reduceren kosten en versnellen van de groei van duurzame energieproductie en energiebesparing door innovatie</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ (DGETM) is het coördinerend ministerie voor energie-innovatie en grootste financier van energie-innovatie. Andere departementen voeren ook innovatiebeleid op energiegebied voor hun sectoren. Met name Wonen, Wijken en Integratie (gebouwde omgeving), VenW (mobiliteit) en LNV (biobased economy en land- en tuinbouw).
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Energie Onderzoek Subsidie (EOS, € 30 mln/jaar)</li> <li>- Subsidies aan ECN (30 mln/jaar)</li> <li>- Energie-innovatieprogramma's (Innovatie Agenda Energie) op specifieke markten en technieken (200 mln over de afgelopen kabinetsperiode)</li> <li>- Kennisoverdracht via verschillende instrumenten</li> <li>- Energie-investeringsaftrek voor introductie van nieuwe, schone technologie (139 mln/jaar met een structurele verhoging van 190 mln/jaar)</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Innovatieve bedrijven in de clean tech</li> <li>- Onderzoeksinstituten (belangrijkste zijn ECN, technische universiteiten, TNO en technologische topinstituten)</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	n.v.t.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Er is veel belangstelling in de markt, tenders zijn overtekend.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Alle innovatieprogramma's van het afgelopen kabinet zijn vastgesteld en worden uitgevoerd. Er worden nu plannen gemaakt om het energie-innovatiebeleid voor de komende jaren vorm te geven zodat dit past bij de stormachtige ontwikkelingen in deze sector.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Meer focus in het energie-innovatiebeleid. Minder gebieden en minder instrumenten. Directere aansturing van de innovatie door de markt.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Er zal voor de markt en de onderzoeksinstellingen duidelijkheid moeten komen waar de focus komt te liggen. Deze moet door de Minister naar buiten gebracht worden.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Energie-innovatie is onderdeel van de energiebrief die in voorbereiding is. Keuzes voor focus in beleid dient aan de Kamer gemeld te worden in de energiebrief of in een aparte brief.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	Energie-innovatie is onderdeel van de agenda van de vaste commissie EZ van de Kamer.

**DGETM – 5. Kernenergie**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Kernenergie
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Kernenergie speelt momenteel een rol in de Nederlandse energiehuishouding. Ten behoeve van een betaalbare, betrouwbare en duurzame energiehuishouding is kernenergie een optie. Conform de Kernenergiewet is de bouw en exploitatie van kerncentrales in Nederland mogelijk. De elektriciteitsmarkt is geliberaliseerd en daarmee is het aan bedrijven om investeringsbeslissingen te nemen.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Ministerie EZ: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Energiebeleid en innovatiebeleid</li> <li>- Rijkscoördinatierегeling: rijksinpassingsplan (samen met VROM) en coördinatie vergunningen</li> <li>- Medebevoegd voor wetgeving, regelgeving en vergunningsverlening onder Kernenergiewet (per 1 januari 2011 wordt VROM alleen bevoegd voor de vergunningsverlening)</li> <li>- Formeel regeringsvertegenwoordiger in Joint Committee URENCO en Quadripartite Committee ETC</li> </ul> Ministerie VROM: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Veiligheid, milieu en afval</li> </ul> Ministeries VROM en EZ samen: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Ruimte (middels rijksinpassingsplan, EZ eerstverantwoordelijk)</li> </ul> Ministerie Financiën: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Aandeelhouder URENCO</li> </ul> Ministerie Buitenlandse Zaken: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Non-proliferatie</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Jaarlijkse subsidie van € 9 mln. aan NRG (Nuclear Research Group) voor kernenergieonderzoek en € 8,2 mln. t.b.v. de bedrijfsvoering van de Hoge Flux Reactor in Petten.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	De nucleaire keten bestaat uit: onderzoek, ontwikkeling en onderwijs (Reactor Instituut Delft/TU Delft, NRG en Institute for Energy), verrijkingstechnologie (URENCO en ETC), productie van medische isotopen (NRG), exploitatie van een kerncentrale (Borssele) en afvalverwerking (COVRA=centrale organisatie voor radioactief afval).
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Het Nederlandse elektriciteitsverbruik bestaat voor ca. 9% uit kernenergie (ca. 4% van de kerncentrale Borssele en ca. 5 % import)
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Via de kamerbrief met de uitwerking kernenergiescenario's zijn voorbereidingen getroffen, zodat het nieuwe kabinet een onderbouwd besluit kan nemen over kernenergie in NL.</li> <li>- MER-richtlijnen voor kerncentrale Borssele 2, onderzoeksreactor Pallas en uitbreiding URENCO zijn afgegeven.</li> <li>- Het verdrag met Frankrijk over opwerking van gebruikte splijtstoffen is goedgekeurd door het Parlement en treedt binnenkort in werking.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Het is aan het nieuwe kabinet om een besluit te nemen over wel of geen nieuwe kerncentrales.</li> <li>- De vergunningsaanvragen voor kerncentrale Borssele 2 (KCB 2) en onderzoeksreactor Pallas worden eind 2011 verwacht.</li> <li>- T.a.v. de ruimtelijke inpassing van KCB 2 wordt momenteel door alle betrokken overheden gezamenlijk voorwerk verricht, opdat het nieuwe kabinet kan besluiten over de procedure voor voorbereiden en opstellen van het rijksinpassingsplan.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	- Voorstel EU richtlijn over radioactief afval (tweede helft 2011)

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Opstellen rijksinpassingsplan en behandelen vergunningsaanvraag voor kerncentrale Borssele 2 (van Delta)</li> <li>- Behandelen vergunningsaanvraag en scheppen van eventueel financiële randvoorwaarden voor onderzoeksreactor Pallas (van NRG)</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bij een keuze voor scenario met nieuwe kerncentrales moeten randvoorwaarden worden gesteld t.a.v. veiligheid. Daarnaast is het de vraag hoe om te gaan met de realisatie van eindberging van radioactief afval, maatschappelijk draagvlak, ruimtelijke inpassing en investeringsklimaat (als eigendom van kerncentrales en overheidsgaranties).</li> <li>- Bij een keuze tegen nieuwe kerncentrales kunnen eventuele vergunningsaanvragen worden geweigerd o.b.v. een wettelijke grondslag in lagere wetgeving. Activiteiten voor de bestaande nucleaire infrastructuur blijven nodig, bijv. t.a.v. de huidige kerncentrale Borssele, wet- en regelgeving, kernenergieonderzoek, URENCO &amp; ETC en participatie in internationale gremia.</li> <li>- Inzake URENCO/ETC zijn twee zaken van belang:             <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Het afronden van de onderhandelingen over een vijfpartijenverdrag (NL, DUI, VK, FRA met VS) inzake bouw door AREVA van verrijkingsfabriek in VS. Na ondertekening zal de parlementaire goedkeuringsprocedure moeten worden doorlopen in alle vijf landen.</li> <li>2. Mogelijke positiebepaling inzake eventuele verkoop van Britse URENCO-aandelen en toekomstige buitenlandse investeringen van URENCO</li> </ol> </li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Het wetsvoorstel tot wijziging van de Kernenergiewet is eind 2009 goedgekeurd door het parlement. De regelgeving wordt komende tijd geïmplementeerd.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding).</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kamerbrief met de uitwerking kernenergiescenario's – 29 april 2010</li> <li>- Beantwoording kamervragen van de leden Van Gent en Vendrik (GroenLinks) over opslag van radioactief afval – 5 februari 2010</li> <li>- Beantwoording Kamervragen lid Vendrik (GroenLinks) over financiële positie Delta en Borssele 1 en 2 – 10 mei 2010</li> <li>- Aanbieding vijfpartijenverdrag aan de Kamer ter (stilzwijgende) goedkeuring – voorzien tweede helft 2010</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Motie Wiegman c.s. (32042, nr. 10, 20 april 2010), waarin de regering wordt verzocht een traject uit te zetten waarbij de Kamer nog tijdig kan besluiten over het al dan niet doorgaan met opwerking van bestraalde splijtstof na 2015 en deze procedure af te stemmen op de planvorming voor een nieuw opslaggebouw bij de COVRA.
<b>Kameroverleggen</b>	Niet voorzien

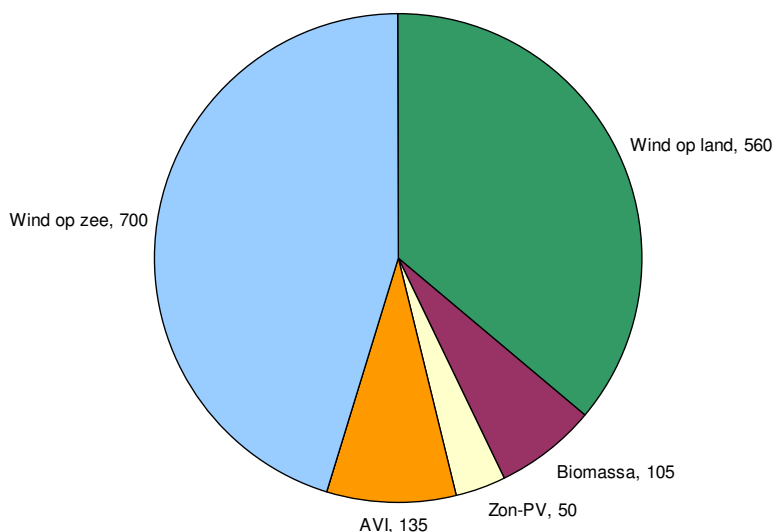
**DGETM – 6. Klimaatbeleid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Klimaatbeleid</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Lange termijn doelstelling voor beperking mondiale CO <sub>2</sub> -uitstoot. EU-doelstelling is 80-95% CO <sub>2</sub> -reductie in 2050 om de opwarming van de aarde met 2 graden Celsius te beperken. EU doelstelling voor 2020: 20% reductie t.o.v. 1990. Huidige Kabinetsdoelstelling voor 2020: 30% reductie t.o.v. 1990.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Gezien de achterban van EZ richt zij zich op 3 speerpunten van het CO <sub>2</sub> - en klimaatbeleid: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Gelijk speelveld / behoud level playing field (binnen en buiten EU)</li> <li>- Effectief instrumentarium / kostenefficiënte maatregelen</li> <li>- Kansen voor bedrijfsleven</li> </ul> <p>VROM is het ministerie dat algemeen verantwoordelijk is voor klimaatbeleid. Voor buitenlands beleid coördineert BUZA. Andere ministeries die ook betrokken zijn: Financiën (financiering van uitvoering), LNV (Land- en bosgebruik, agrarische sector), VenW (transportsector), OS adaptatie in Ontwikkelingslanden.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	- Kyoto Protocol, VN-verdrag, waarin landen hun CO <sub>2</sub> -reductiedoelstelling hebben opgenomen voor periode 1990 en 2008-2012. Nederland reductie verplichting -6%. - Aankoop van JI/CDM-rechten (Joint Implementation, Clean Development Mechanism) om deel van nationale Kyoto doelstelling voor periode 2008-2012 te realiseren. Nederland haalt met gebruik van dit instrumentarium op basis van de huidige analyse haar Kyoto doelstelling. JI/CDM zijn instrumenten om buiten de EU emissierechten te verkrijgen door daar te investeren in emissiereductie. - EU- Emissie handelssysteem (EU-ETS) als instrument om deel van de EU klimaat doelstelling te realiseren, EZ is medeverantwoordelijk voor de uitvoering en implementatie van dit Europese instrument in NL.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	De Energiesector en de grote industriële bedrijven vallen onder het EU ETS. Deze groep is verantwoordelijk voor ca 50% van de uitstoot in Nederland. De energiesector oriënteert zich er op hoe de lange termijn reductie doelstelling gerealiseerd kan worden. Deel van bedrijfsleven benadrukt de risico van klimaatbeleid op hun concurrentiepositie. Ander deel ziet kansen zoals de productie van duurzame technologie, baggeraars etc.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	- EU doel 20% CO <sub>2</sub> -reductie in 2020 evt. 30% indien andere landen vergelijkbare verplichtingen op zich nemen. - 80-95% CO <sub>2</sub> -reductie in 2050 (allen t.o.v. 1990) - Nederlandse doelstelling 30% reductie in 2020
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Dec. 2009: Klimaattop Kopenhagen (bekend als: CoP 15). Het was de bedoeling om hier een tot een opvolger van het Kyoto Protocol te komen (looptijd tot 2012). Er is geen juridisch bindend akkoord afgesloten. Wel een politiek akkoord waarin landen vrijwillig kunnen aangeven welke doelstelling zij voor 2020 op zich nemen. Deze leiden geleidelijk op hun minimale en maximale toezeggingen gezamenlijk voor een 4-20% reductie in 2020. Terwijl er 25-40% nodig is mondiaal om op langere termijn de 2-graden in zicht te houden.

	<p>De Europese Commissie heeft eind mei 2010 een mededeling gepubliceerd waarin wordt aangegeven wat de kosten voor EU zijn indien we van 20% naar 30% gaan in 2020.</p> <p>Mede door economische crisis en een hogere olieprijs zijn de kosten van de 30% doelstelling lager dan eerder ingeschat.</p>
<p><b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b></p>	<p>Besluitvorming loopt in VN-verband onder de UNFCCC (United Nations Framework Convention on Climate Change). Hier wordt onderhandeld over een opvolger van het Kyoto Protocol.</p> <p>Vorbereiding hiervoor wordt in EU-verband voorbereidt, in raadswerkgroepen en Milieuraad. In Nederland is er een interdepartementale afstemming, waar VROM en Buitenlandse Zaken een coördinerende rol vervullen. EZ is ook vaste deelnemer aan dit overleg.</p>
<p><b>3. TOEKOMST</b></p>	
<p><b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b></p>	<p>Dec. 2010 is er een klimaatop in Cancun (CoP 16), en eind 2011 in Zuid-Afrika. Naar verwachting zullen in 2010 nog geen harde afspraken worden gemaakt, maar wellicht dat men in Zuid-Afrika wel tot mondiale afspraken komt. Nederland streeft naar één juridisch bindend akkoord, wat zeer lastig zal worden daar de VS haar nationale beleid nog niet heeft vastgelegd en China zich niet graag internationaal zal verbinden zonder de VS.</p>
<p><b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ministeriële stuurgroep Klimaat ter voorbereiding van EU strategie voor Cancun.</li> <li>- Mogelijk een bijeenkomst met CEO's uit het bedrijfsleven over positie van NL in de EU-discussie om wel/niet naar 30% over te gaan in Cancun of later.</li> <li>- Klimaatdiplomatie tijdens buitenlandse bezoeken, indien nodig.</li> </ul>
<p><b>4. PARLEMENTAIR</b></p>	
<p><b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b></p>	<p>Voor de huidige doelstelling (20%) ligt alles vanuit EU in wetgeving vast. Indien EU naar 30% overgaat, zal zowel de ETS-richtlijn als de Effort-sharing richtlijn (doelstelling voor de overige sectoren) worden herzien. Dit heeft ook consequenties voor de Nederlandse implementatie daarvan.</p>
<p><b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- BNC-fiche (BNC staat voor Beoordeling Nieuwe Commissievoorstellen) ter reactie op mededeling Europese Commissie mei 2010.</li> <li>- In de zomerperiode zal er waarschijnlijk verslag van de klimaatonderhandeling juni 2010 in Bonn naar de Kamer zijn gestuurd.</li> </ul>
<p><b>Openstaande moties en toezeggingen</b></p>	
<p><b>Kameroverleggen</b></p>	<p>n.v.t. voor EZ</p>

**DGETM – 7. SDE**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Stimuleringsregeling Duurzame Energie (SDE, 2008-2011)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Met de SDE bevordert EZ elektriciteit en gas uit hernieuwbare bronnen in Nederland.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Agentschap NL voert de regeling uit.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	De SDE is een exploitatiesubsidie, net als haar voorganger Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie (MEP). Aanvragers krijgen subsidie toegekend onder de voorwaarde dat het project binnen 1 tot 3 jaar draait. Subsidie wordt dan uitgekeerd per geproduceerde kilowattuur elektriciteit of kubieke meter gas. Als het budget voor 2010 en 2011 volledig wordt uitgeput zullen de totale kasuitgaven voor de SDE in de periode t/m 2031 ca. € 8 miljard bedragen. De uitgaven voor SDE en MEP bedragen in 2010 gezamenlijk ca. €770 mln, oplopend tot circa €960 mln in 2014.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Het bedrijfsleven bepleit met name continuïteit in het stimuleringsbeleid.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	In 2008 bedroeg het aandeel duurzame energie 3,4%. Het Planbureau voor de Leefomgeving voorspelt dat dit bij ongewijzigd beleid in 2020 ca. 5% zal bedragen. Nederland is gebonden aan een Europese verplichting van 17% (14% volgens Europese definitie).  Tot en met SDE ronde 2009 is de meeste capaciteit gestimuleerd bij wind op zee en wind op land (zie figuur, capaciteit in MW).



<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Met de openstelling in 2010 is de SDE haar derde jaar ingegaan. Het beeld voor de diverse technologieën is momenteel als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Wind op land: goedkoopste duurzame optie, op koers door omvangrijke toekenning Noordoostpolder, na aanvankelijk aanzienlijke onderuitputting</li> <li>• Zon-PV(=photovoltaic): hoge kosten, veel interesse, budget ruim overtekend; onzeker of aanvragers toegekende projecten ook werkelijk realiseren</li> <li>• Elektriciteit uit biomassa: veel interesse, budget overtekend</li> <li>• Groen gas uit biomassa: veel interesse, budget overtekend</li> <li>• Waterkracht: nauwelijks interesse, onderuitputting van budget</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• RWZI, AWZI en stortgas: nauwelijks interesse, onderuitputting van budget</li> <li>• Afvalverbranding: goede match tussen interesse en budget</li> <li>• Wind op zee: momenteel is 228 MW gerealiseerd. De SDE tender in 2010 maakt nog eens ca. 700 MW mogelijk. Dit kost ca. 300 mln per jaar vanaf oplevering t/m 2031.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Momenteel adviseren ECN en KEMA over de subsidiëtarieven voor 2011, met een 2nd opinion van Fraunhofer en de TU Wien. Verder vindt een interne evaluatie van de SDE plaats. Waar nodig leidt dit tot aanpassingen in de werkwijze van de regeling in 2011 en daarna.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Zie voorziene acties.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. De markt verwacht dat u eind 2010 een brief stuurt aan de Kamer met categorieën die u in 2011 ondersteunt inclusief de budgetplafonds.</li> <li>2. Het kabinet Balkenende IV heeft in het aanvullend beleidsakkoord besloten dat de SDE gefinancierd gaat worden uit een opslag op de energierekening voor burgers en bedrijven. Een wetsvoorstel voor invoering van de SDE-opslag is nog niet ingediend.</li> <li>3. O.a. in het kader van de Heroverweging Energie en Klimaat is gesuggereerd om de huidige subsidies op termijn deels te vervangen door een verplicht aandeel duurzaam voor energiebedrijven. Voor een dergelijke aanpassing zouden in uw kabinetsperiode de eerste stappen genomen kunnen worden.</li> </ol>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. Herziening van de AMvB om op verzoek van de Tweede Kamer biogashubs te faciliteren. Concept van AMvB-wijziging is gereed.</li> <li>2. Aanpassing van de Elektriciteitswet om SDE-opslag te realiseren. Dit proces wacht op politieke keuzes, bv. omtrent de verdeling van de kosten over burgers en bedrijven.</li> </ol>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding).</b>	In voorbereiding: Brief met categorieën en budgetplafonds voor SDE ronde 2011.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Minister EZ zal de Tweede Kamer voor de zomer informeren over de mogelijkheid van zon- en windpilots.</li> <li>- Minister EZ zal de Tweede Kamer informeren over de kostprijsontwikkeling wind op zee</li> <li>- Minister EZ zal definitieve besluit ten aanzien van wel of geen extra geld naar getijdenenergie rond de sluitingstijd van de SDE meedelen aan de Kamer</li> <li>- Minister EZ zal Minister LNV vragen om snel te komen met voorstellen voor opschonen positieve lijst biomassa</li> <li>- Minister EZ zal in voorjaar 2010 de Kamer informeren over hoe vrijval MEP te besteden</li> </ul>
<b>Kameroverleggen</b>	Circa 2 Algemeen Overleggen per jaar. Doorgaans leidde dit tot moties met het verzoek om nieuwe categorieën en wijzigingen in tarieven en budgetplafonds.



**DGETM – 8. Warmte en energiebesparing**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Energiebesparing industrie, incl. warmte en warmtekrachtkoppeling (WKK)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p><b>Algemeen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 2% energiebesparing per jaar</li> </ul> <p><b>Specifiek</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- reductie warmtevraag en benutting restwarmte</li> <li>- efficiënte inzet WKK</li> </ul> <p><u>Toelichting</u>                      Reductie warmte en inzet WKK zijn middelen om energiebesparing te bereiken. Met WKK wordt tegelijk warmte en elektriciteit opgewekt en gebruikt. Dit is energiebesparend t.o.v. normale elektriciteitsopwekking, omdat de warmte nuttig wordt gebruikt</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Ieder departement is verantwoordelijk voor de eigen sectoren. EZ voor besparing binnen industrie en energiesector. Wonen, Wijken en Integratie voor de gebouwde omgeving, LNV voor landbouw en V&W voor verkeer en vervoer. EZ is daarnaast verantwoordelijk voor sectoroverstijgende WKK en warmtebeleid.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Convenanten MJA3 en MJA-ETS - € 10 miljoen per jaar (MJA staat voor Meerjarenafspraak, ETS voor Emission Trading System)</li> <li>- Tijdelijke subsidieregelingen Duurzame warmte (nog 26 miljoen ongebruikt) en industriële restwarmtebenutting (nog 30 miljoen ongebruikt)</li> <li>- Vangnetregeling (in geval de verhouding elektriciteitsprijs en gasprijs zich ongunstig ontwikkeld) voor grote industriële WKK onder de Stimuleringsregeling Duurzame Energie (SDE) (totaal €168 mln voor 12 jaar)</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- VNO-NCW, brancheorganisatie; ondertekenaar en voorstander van de convenanten.</li> <li>- Stichting Warmtenetwerk; voorstander restwarmtebenutting.</li> <li>- Cogen (WKK-branche); vindt dat huidige beleid onvoldoende steun geeft aan WKK, wil ruimere subsidie mogelijkheden.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- warmtevraag is circa 40% van het energieverbruik</li> <li>- bij MJA3 zijn circa 900 bedrijven aangesloten.</li> <li>- bij MJA-ETS zijn circa 120 bedrijven aangesloten die samen circa 80% van totale industriële energieverbruik vertegenwoordigen</li> <li>- Nederland heeft één van de hoogste aandelen WKK in de elektriciteitsmix van Europa. Afhankelijk van de definitie van WKK is dit aandeel 30% tot 55%</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- oktober 2009; ondertekening MJA-ETS</li> <li>- MJA3 bedrijven hebben efficiencyplannen voor komende 4 jaar ingeleverd. ETS bedrijven doen dit voor 1 juli</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	- convenanten hebben een looptijd tot 2020, de komende jaren moet de eerste resultaten zichtbaar worden; dan zal ook evaluatie van convenanten plaatsvinden
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- er is brede discussie over de effectiviteit van convenanten. Hierbij spelen ook alternatieven (regelgeving, energiebelasting en garanties) een rol</li> <li>- de groei van WKK in de glastuinbouw zal waarschijnlijk afvlakken</li> <li>- begin september wordt bekend hoeveel aanvragen er zijn voor het vangnet voor nieuwe WKK</li> </ul>

	- de Algemene Rekenkamer presenteert eind 2010 een onderzoek naar het energiebesparingsbeleid van de afgelopen 10 jaar
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	- presentatie Warmtevisie november 2010 - reactie op Algemene Rekenkameronderzoek energiebesparingsbeleid - besluit om de exploitatieregeling voor WKK in 2011 voort te zetten of te beëindigen
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	- Warmtewet is aangenomen, maar wijzigingen worden voorzien - De Eerste Kamer behandelt momenteel het wetsvoorstel Voorrang voor Duurzaam, dat ook geldt voor hoogrenderende WKK.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	- oktober 2010; jaarrapportage MJA's naar Tweede Kamer - november 2010; Kamerbrief met Warmtevisie (inclusief actieplan geothermie)
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	- Motie Actieplan Geothermie - Toezegging om te onderzoeken of innovatieve procesgeïntegreerde WKK ondersteuning vanuit het innovatie-instrumentarium behoeft
<b>Kameroverleggen</b>	-

**DGETM – 9. Wind op zee**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Windenergie op zee
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• bijdrage aan doelstelling duurzame energie</li> <li>• kansen voor Nederlandse bedrijven betrokken bij wind op zee (offshore bouwers, energiebedrijven, kennisinstellingen, fundatie, scheepsbouw, financiers, havenbedrijven, e.d.)</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p><i>Ministerie EZ:</i> duurzame energiebeleid =&gt; uitgiftebeleid, infrastructuurbeleid (o.m. net op zee), innovatiebeleid, kansen voor Nederlandse industrie</p> <p><i>Ministerie V&amp;W:</i> ruimtelijk beleid Noordzee</p> <p><i>Ministerie LNV:</i> ecologiebeleid als onderdeel van het ruimtelijke beleid</p> <p><i>Ministerie VROM:</i> bijdrage aan ruimtelijk beleid</p> <p><i>Ministerie Financiën:</i> eigenaar TenneT + financiële kaders</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>Wetgeving Uitgiftebeleid (voorwaarden waaronder windenergie op zee kan worden uitgevoerd) – wordt momenteel voorbereid</p> <p>Subsidiebeleid (SDE en/of PPS en/of verplichtingen)</p> <p>Wetgeving Net op zee (rol TenneT) – wordt momenteel voorbereid</p> <p>Innovatiebeleid (belangrijk om NL industrie te positioneren en kosten omlaag te krijgen)</p> <p>Internationale prijs windenergie op zee is (incl netaansluiting) ca € <b>170 - € 180 per MWh</b>.</p> <p>Met de huidige SDE kost elke <b>1000MW</b> bij ca 4000 vollasturen ca € <b>6,5 mld</b> subsidie over 15 jaar. (€ 435 mln per jaar)</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>* Nederlandse Windenergie Associatie (belangrijkste NL spelers zijn lid) – willen stimulering wind op zee</li> <li>* toeleveranciers (ook deels in NWEA vertegenwoordigd): energieproducenten, offshore bouwers, scheepsbouw, fundatietechniek, turbinebouwers, ontwikkelaars, e.d. – willen stimulering</li> <li>* Banken/Financiële instellingen (wind op zee vergt heel veel kapitaal) – willen primair risicoloos rendement</li> <li>* TenneT (netbeheerder) – wil rol bij aansluiting windparken</li> <li>* VNO/NCW – vindt wind op zee te duur en vreest prijsstijgingen elektriciteit</li> <li>* Derde gebruikers van de Noordzee (olie/gas, scheepvaart, visserij, ecologen, e.a.) – willen wind op zee vooral ver uit de kust (duurder)</li> <li>* Grote milieu organisatie (Stichting Natuur &amp; Milieu, Stichting Noordzee, Greenpeace, Wereld Natuur Fonds) vinden klimaatprobleem zwaarder wegen dan lokale ecologische issues en zijn voor wind op zee (maar specifieke organisaties als vogelbeschermers hebben andere opvattingen)</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Huidig opgesteld vermogen: 228MW (park Egmond en park Amalia)</p> <p>Doelstelling vorig kabinet: 6000MW in 2020 en 950MW gecommiteerd in 2010 (tender)</p> <p>Uitkomst tender tussen 700 en 730MW.</p>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>* Uitkomsten tender: loopt nog, maar wrs wordt 700 à 730MW gerealiseerd met ca € 4,5 mld aan SDE over 15 jaar</li> <li>* Innovatiesubsidie aan FLOW (€ 22 mln)</li> <li>* advies Taskforce windenergie op zee</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p><u>Ruimtelijk:</u> zoekopdracht extra ruimte voor wind op zee dichterbij de kust --- besluitvorming begin 2011</p>

	<p><u>Net op zee</u>: er wordt gewerkt aan wetgeving om TenneT bevoegd te maken --- besluitvorming eind 2010/begin 2011</p> <p><u>Uitgiftebeleid</u>: er wordt gewerkt aan wetgeving --- besluitvorming eind 2010.</p> <p>Start uitgifte 3<sup>e</sup> ronde kan in 2012 aanvangen: wetten dienen dan in werking te zijn getreden; lagere regelgeving dient gemaakt en in werking; diverse locatiestudies dienen uitgevoerd</p> <p>Nieuw kabinet zal ambities 2020 en later formuleren.</p>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p>2010</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- afronding tender (o.m. goedkeuring Eur Cie)</li> <li>- besluitvorming uitgiftebeleid (samenhang met stimuleringsinstrumenten duurzaam)</li> <li>- diverse studies</li> </ul> <p>2011</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- besluitvorming ruimte (Nationaal Waterplan)</li> <li>- besluitvorming net op zee</li> <li>- uitwerken lagere regelgeving</li> <li>- gebiedsgerichte studies</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- uitgiftebeleid (behandeling in MR eind 2010)</li> <li>- net op zee (behandeling in MR dec 2010 of jan 2011)</li> </ul>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- toezegging brief aan TK over afloop tender en mn prijsontwikkelingen wind op zee</li> <li>- verstandig om najaar 2010 een verdere planning aan de TK te sturen nav brieven van minister Vd Hoeven over uitgiftebeleid (sept 2009) en net op zee (febr 2010)</li> <li>- mogelijk wil TK spreken over advies Taskforce wind op zee</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- brief aan TK na afloop van tender</li> <li>- toezeggingen omtrent planning gereedkoming wetgeving (te herzien nu eerst nieuwe kabinet moet besluiten)</li> </ul>
<b>Kameroverleggen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- nog onbekend</li> </ul>

**DGETM – 10. Windpark Noordoostpolder**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Windpark Noordoostpolder
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Bijdrage aan doelstelling wind op land
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De Minister van Economische Zaken verleent subsidie voor duurzame energie.</li> <li>De Minister van Economische Zaken stelt samen met de Minister van VROM een ruimtelijk inpassingsplan vast. De Minister van Economische Zaken coördineert de vergunningen.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Wettelijke taak op basis van Elektriciteitswet 1998 en Wet ruimtelijke ordening.</li> <li>Het totaal van SDE-subsidie voor dit windpark wordt geraamd op circa € 880 miljoen, verdeeld over 15 jaar. Daarnaast wordt een eenmalige subsidie verleend, van maximaal 116 miljoen.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De Tweede Kamer heeft de motie Zijlstra aangenomen, waarin de regering verzocht wordt rekening te houden met Urk.</li> <li>De provincie Flevoland steunt het windpark.</li> <li>De gemeente Noordoostpolder steunt het windpark.</li> <li>De provincie Friesland stelt voorwaarden aan de ruimtelijke onderbouwing en de in Friesland te saneren turbines.</li> <li>De gemeente Lemsterland houdt vast aan veel kleinere windmolens en verder van Lemsterland</li> <li>De gemeente Urk is van oordeel dat een forse vermindering van het aantal windmolens aan de Wester- en Zuidermeerdijk het meest urgent is ter bescherming van het zicht op Urk.</li> <li>De gemeente Gaasterlân-Sleat houdt ernstige bezwaren tegen dit park op deze plek.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Het windpark zal bestaan uit 86 windmolens langs de dijken van de Noordoostpolder, waarvan 38 op land en 48 in het IJsselmeer. Met circa 440 MW (MegaWatt) wordt dit het grootste windmolenpark in Nederland.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>De ontwerpbesluiten liggen van 18 juni t/m 29 juli 2010 ter inzage, waarop door een ieder zienswijzen kunnen worden ingediend.</li> <li>De SDE-beschikkingen zijn afgegeven. Aan de eenmalige subsidie wordt nog gewerkt.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>Na verwerking van de zienswijzen op het ontwerpinpassingsplan en de ontwerp-vergunningen kan het definitieve inpassingsplan worden vastgesteld en de definitieve vergunningen worden verleend, waarna nog beroep bij de Raad van State tegen deze besluiten open staat.</li> <li>Voor de eenmalige subsidie wordt de subsidie aanvraag eind juni 2010 verwacht.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	In de periode t/m 29 juli 2010 zullen zienswijzen op de ontwerpbesluiten worden ingediend door diverse belanghebbenden.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Eind derde of begin vierde kwartaal, na verwerking van alle zienswijzen, stelt de Minister van Economische Zaken samen met de Minister van VROM het definitieve ruimtelijk inpassingsplan vast.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	

<b>Wetgeving</b> (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)	-
<b>Kamerbrieven</b> (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.	<ul style="list-style-type: none"><li>• Op 15 juni 2010 is de Tweede Kamer geïnformeerd dat uitvoering is gegeven aan de motie Zijlstra (TK 31 239, nr 99) door op de locatie Westermeerdijk buitendijks aan zeven van de aangevraagde windturbines planologisch geen medewerking te verlenen.</li><li>• In de procedurevergadering van dinsdag 22 juni 2010 van de vaste commissie voor Economische Zaken is besloten deze brief te agenderen voor t.z.t. te plannen algemeen overleg Windenergie.</li></ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	-
<b>Kameroverleggen</b>	-

**DGETM – 11. Wind op land**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Wind op land
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	6000 MW in 2020 (grootste bijdrage aan realiseren EU-doelstelling van 14% duurzame energie)
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Ministerie EZ: -exploitatiesubsidie (SDE) -voortouw bij projecten boven 100 MW via de Rijkscoördinatieregeling (coördinatie ruimtelijke inpassing en vergunningverlening) -opstellen en toezicht houden op AMvB waarmee provincies ruimte moeten maken voor windenergieprojecten -interventie bij knelpunten op overheidsniveau (radar, molens op waterkeringen)  Ministerie VROM: -Ruimtelijke visie, regelgeving geluid, externe veiligheid
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	-SDE (omvang verplichtingen afhankelijk van omvang verwachte projecten, enkele honderden mln per jaar; kas t/m 2030 ca. 3 mld -Innovatiesubsidie Wind op land x3 mln
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Energiebedrijven: exploitanten NWEA: belangen associatie Fabrikanten: turbine bouwers, wieken, etc. ECN, TU Delft: wereldtop kennisleveranciers
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Momenteel ca. 2000 MW opgesteld 2010: ca. 500 – 600 MW SDE beschikking verkregen Ca. 1500 MW in pijplijn met 6 grote projecten en idem met kleinere
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	-Committering en ontwerp inpassing project Noordoostpolder (429 MW) -6 initiatieven hebben zich aangemeld voor de RCR (met 2 nu aan de gang) -Crisis en Herstelwet verplicht provincies ruimte te maken voor wind
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	- Nationale structuurvisie wind op land (betreft ruimtelijke inpassing); - Gestaa aantal grotere projecten voor de RCR; - Provincies maken provinciale structuurvisies en willen afspraken met rijk maken over ruimte voor wind.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Publicatie inpassingsplannen en (bij weigering gemeente/provincie ) zelf vergunningen verlenen</li> <li>• Samen met Ministerie van VROM structuurvisie vaststellen</li> <li>• communicatie tbv draagvlak</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	AMvB zoals genoemd.
<b>Kamerbrieven</b>	Reactie op Studie Nationaal Ruimtelijk Perspectief Wind op Land
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	nvt

**DGETM – 12. Schoon en zuinig**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Schoon en Zuinig (S&Z)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Werkprogramma van kabinet Balkenende IV.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>-30% reductie van CO2 in 2020 t.o.v. 1990;</li> <li>-Gemiddeld 2% energiebesparing vanaf 2011;</li> <li>-Aandeel 20% duurzame energie in 2020</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ministerie EZ is deelverantwoordelijk voor aandeel duurzame energie en verantwoordelijk voor duurzame <i>elektriciteit</i></li> <li>- EZ is deelverantwoordelijk voor energiebesparing industrie en energiesector</li> <li>(-NB: CO2 doel wordt m.n. via ETS nagestreefd)</li> <li>- VROM was coördinerend ministerie voor S&amp;Z-programma.</li> <li>- andere betrokken departementen: LNV, WWI, V&amp;W, Financiën</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>-Via de SDE wordt duurzame elektriciteit en groen gas bevorderd met een budgettair beslag van circa 900 mln in 2010.</li> <li>- Voor het realiseren van de doelstelling van 20% duurzame energie in 2020 zal het budget verder moeten oplopen naar uiteindelijk minimaal 3,5 mld per jaar vanaf 2020.</li> <li>- Aannee daarbij is dat alle duurzame elektriciteitsopties tot 2020 via de SDE gestimuleerd blijven worden.</li> <li>- Indien sommige opties op andere wijze kunnen worden gestimuleerd (vorm van verplichting) kan op SDE-budget worden bespaard.</li> <li>- Stimuleringsregeling duurzame warmte (tot 2012), max € 66 mln</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p><b>Duurzame Energie:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- VME: Nederlandse Vereniging voor marktwerking in de Energie: belangenbehartiging voor onder andere Electrabel, E.On, RWE, Oxxio, de APX-beurs, Positie: voorstander van een leveranciersverplichting voor duurzame energie</li> <li>- EnergieNed, brancheorganisatie voor bedrijven die in Nederland actief zijn in productie, transport, handel of levering van gas, elektriciteit en/of warmte. Leden van EnergieNed zijn onder andere de energiebedrijven Delta, Essent, Eneco, Nuon, GasTerra, en GreenChoice. Positie: grote aarzeling bij verplichting duurzame energie, met name tegen producentenverplichting</li> <li>- DE-Koepel: wil de toepassing van duurzame energie in Nederland bevorderen en stimuleren. Het belangrijkste doel van de stichting is het vergroten van de invloed op de politiek en de beleidsmakers ten gunste van duurzame energie. Positie: focus op decentrale opties voor duurzame energie</li> </ul> <p><b><u>Energiebesparing industrie</u></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- VNO-NCW</li> <li>- Afzonderlijke bedrijven die convenantpartijen zijn in MJA-3 en MJA-ETS</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Nationaal doel duurzame energie niet haalbaar: maximaal aandeel in 2020 15,5%. EU-doel voor NL bedraagt 14% en is daarmee wel haalbaar.</p> <p>Energiebesparingsdoel industrie/energie onhaalbaar. Er bestaat geen EU verplichting.</p>



<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Tussenevaluatie S&Z naar de Tweede Kamer verzonden op 29 april jl. inclusief de rapporten van ECN en PBL (Planbureau voor de Leefomgeving) met daarin de boodschap dat doelen niet worden gehaald, ook niet met aanvullend beleid. Controversiële status.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Is aan nieuw kabinet. Voortzetting van bestaand werkprogramma S&Z lijkt niet realistisch vanwege bezuinigingen en feit dat nationale doelen niet kosteneffectief zijn. Focus komt mogelijk vooral te liggen op het realiseren van de Europese doelen voor Co2-reductie en duurzame energie (beiden 20% in 2020). Mogelijk zal bovenstaande bij een kabinet met meer focus op duurzaamheid anders liggen en zou S&Z deels kunnen worden voortgezet.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Is aan nieuw kabinet. Voortzetting van bestaand werkprogramma S&Z lijkt niet realistisch vanwege bezuinigingen en feit dat nationale doelen niet kosteneffectief zijn. Focus komt mogelijk vooral te liggen op het realiseren van de Europese doelen voor Co2-reductie en duurzame energie (beiden 20% in 2020). Mogelijk zal bovenstaande bij een kabinet met meer focus op duurzaamheid anders liggen en zou S&Z deels kunnen worden voortgezet.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	29 april 2010: tussenbalans programma Schoon en Zuinig
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	n.v.t.

**DGETM introductie Directie Energiemarkt**

Een toekomstbestendige energievoorziening is cruciaal voor onze economische ontwikkeling. De energiesector is daarom van vitaal belang. We richten ons in het energiebeleid op voorzieningszekerheid, betaalbaarheid en duurzaamheid. De focus van deze directie is gericht op de eerste twee strategische doelen. Meer in het bijzonder gaat het daarbij om ordening en werking van de energiemarkten, om de ontwikkeling en opbrengst van onze nationale bodemschatten, om de ordening van het netwerkbeheer en de ontwikkeling van energie infrastructuur alsmede om internationale leveringszekerheid.

Opererend binnen het nationale kader van de gaswet, de elektriciteitswet en de mijnwetgeving wordt de internationale dimensie van toenemende betekenis. Europese regels zijn richtinggevend, de energiemarkten in Noordwest Europa raken geïntegreerd. Producenten en netwerkbedrijven opereren over de grenzen en energienetwerken raken internationaal sterker verbonden. Belangrijke externe factoren die het werk van de directie bepalen zijn de beschikbaarheid van brandstoffen gegeven de grote internationale afhankelijkheid en het internationale klimaat- en duurzaamheids vraagstuk.

De komende tijd zal onze inspanning gericht blijven op onder meer economisch profijt van onze positionering in de Noordwest Europese energiemarkten, op het beter functioneren van de markten binnen de nationale grenzen, op energiemarkten waarbinnen innovatieve duurzame ontwikkelingen plaatsvinden, op het tijdig gereed komen van noodzakelijke, hoogwaardige en veilige infrastructuur met een aanvaardbare ruimtelijke inpassing, op de optimale beschikbaarheid van nationale bodemschatten en op de zekerheid dat de energie uit buitenlandse bronnen naar ons land blijft stromen.

**DGETM – 13. Nederland gasrotonde**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Nederland Gasrotonde
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>De Nederlandse overheid voert samen met belangrijke spelers op de gasmarkt een actief beleid om ons land tot de Gasrotonde van Noordwest Europa te ontwikkelen met als doel:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1) voorzieningszekerheid;</li> <li>2) het vergroten van de economische bijdrage van de gassector aan de Nederlandse economie;</li> <li>3) het vergroten van de bijdrage van gas aan de transitie naar een duurzame energiehuishouding</li> </ol> <p>Dit actief beleid wordt gevoerd vanwege a) de grote rol van gas in de Nederlandse en regionale energiemix, b) de sterke positie van NL op de Europese gasmarkt, c) de aanwezigheid van een sterke gassector in ons land en d) de potentiële bijdrage van gas, als schoonste fossiele brandstof, aan de verdere reductie van CO2 en de transitie naar een duurzame energiehuishouding.</p> <p>Belangrijke prioriteiten voor de komende jaren zijn het:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. verbeteren van de werking van de Nederlandse gasmarkt;</li> <li>2. marktkoppeling met andere markten in Noordwest-Europa.</li> <li>3. uitvoeren van de uitbreidingen van het gastrapportnetwerk in Nederland;</li> <li>4. verbinden van Noorwegen met de Gasrotonde via een gaspijplijn;</li> <li>5. verder integreren van de gastrapportnetwerken met Duitsland en België;</li> <li>6. verbinden (via de NEL-pijplijn) van Noordstream met de Gasrotonde;</li> <li>7. stimuleren van investeringen in gasopslagcapaciteit;</li> <li>8. ontwikkelen samen met de gassector van een actieplan om het mijnbouwklimaat in Nederland te verbeteren;</li> <li>9. stimuleren van ontwikkeling van groen gashubs;</li> <li>10. onderzoeken van de mogelijkheden om LNG dat in Nederland via de Gate Terminal zal aanlanden in te zetten voor bv. transport (scheepvaart in de Noordzee) en voor nieuwe markten.</li> </ol>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ heeft een <b>leidende rol</b> in de Gasrotonde strategie. Afhankelijk van dossier en te ondernemen acties wordt met name samengewerkt met Algemene Zaken, Buitenlandse Zaken en VROM.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ vergroten verhandelbaarheid gas door o.a. wet- en regelgeving (zie wijziging gaswet);</li> <li>➤ implementatie financiële maatregel opsporing en winning van gas in specifieke marginale velden offshore (wetsvoorstel nr. 31 479);</li> <li>➤ Via staatsbedrijven als Gasunie en EBN speelt de Nederlandse staat een belangrijke rol in de verdere ontwikkeling van de Gasrotonde;</li> <li>➤ Rijkscoördinatierегeling;</li> <li>➤ Ontheffingen;</li> <li>➤ Stimuleren en aantrekken investeringen via Agentschap NL (Netherlands Foreign Investment Agency);</li> <li>➤ Bevorderen internationaal ondernemen gassector;</li> <li>➤ Versterken kennisinfrastructuur en stimuleren innovaties op het terrein van gas, bv. de stimulering van de productie en</li> </ul>

	<p>bijmenging van groen gas in het bestaande gasnetwerk met de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE);</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Gasdiplomatie.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p>Zie samenstelling Overlegplatform Gasrotonde bestaande uit twintig CEO's van de grootste energiebedrijven van de regio en belangrijkste spelers op het terrein van gas. Dit platform is opgericht door minister Van der Hoeven op 11 februari 2010.</p> <p>Op dit moment zijn vier werkgroepen bestaande uit vertegenwoordigers van de deelnemende bedrijven en organisaties aan het Overleg Platform bezig om nieuwe ideeën te ontwikkelen om de Gasrotonde strategie verder te brengen. De resultaten van deze exercitie zullen eind 2010 gereed zijn en de bedoeling is dat ze worden gepresenteerd tijdens de tweede bijeenkomst van het Overleg Platform Gasrotonde die begin 2011 zou kunnen plaatsvinden.</p>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	n.v.t.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Gasrotondebrief aan Tweede Kamer;</li> <li>➤ Behandeling door Tweede Kamer wijziging Gaswet (met algemene stemmen aangenomen);</li> <li>➤ Eerste LNG contract voor aanlanding bij Gate BV (participatie gasunie);</li> <li>➤ start bouw Nordstream (participatie Gasunie);</li> <li>➤ geslaagde missie naar bv. Noorwegen in verband gewenste gasverbinding tussen Gasrotonde en dit land en naar Qatar;</li> <li>➤ ontwikkelingen in Duitsland rond reguleringskader en gevolgen voor investeringen van gasunie in Duitsland;</li> <li>➤ Grote investeringen in gasgestookte centrales;</li> <li>➤ Consortium rond Bergermeer.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	n.v.t.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p><b>Ontwikkelingen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Toenemende aandacht voor gevolgen nieuwe gassen voor gebruikers (zie aparte fiche gaskwaliteit);</li> <li>➤ Steeds meer aandacht voor onconventioneel gas;</li> <li>➤ Steeds meer aandacht voor gas in kader transitie naar duurzaamheid vanwege gasprijs t.a.v. andere energiedragers;</li> <li>➤ Steeds meer belangstelling voor investeringen in gasopslagcapaciteit (flexibiliteit);</li> <li>➤ Steeds meer aandacht voor gas in relatie tot economische bijdrage aan NL.</li> </ul> <p><b>Belangrijke momenten</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Ingebruikname 'Noord Zuid' lijn;</li> <li>➤ Sluiting LNG contracten door Gate participanten;</li> <li>➤ IEF-IGU (International Energy Forum/International Gas Forum) Conferentie in Doha;</li> <li>➤ in 2011 ingebruikname van Gate terminal;</li> <li>➤ Nordstream wordt afgebouwd, eerste fase 2011, tweede fase 2012;</li> <li>➤ Grote internationale conferenties zoals Gastech in maart 2011 in Amsterdam;</li> <li>➤ Internationale Energieconferentie in regio Alkmaar.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Organiseren tweede bijeenkomst gasplatform;</li> <li>➤ Verdedigen wetsvoorstel gasmarktmaatregelen in 1<sup>e</sup> Kamer;</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Opstellen MR import;</li> <li>➤ Implementatie Security of Supply Verordening;</li> <li>➤ Onderzoek kwaliteitseisen gas;</li> <li>➤ Deelname aan IEF-IGU conferentie in Doha op 30/11/2010;</li> <li>➤ Start operationele fase Gate BV (medio 2011);</li> <li>➤ Missies naar gasproducerende landen (nog op te stellen reisagenda).</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b> (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ 31 904 (o.a. wijziging Gaswet). In behandeling in Eerste Kamer;</li> <li>➤ Security of Supply Verordening implementatiefase;</li> <li>➤ De herziene EU-Verordening 736/ 96 betreffende notificatie van gegevens op het gebied van energie-infrastructuur (waaronder gas) treedt in het najaar 2010 in werking.</li> </ul>
<b>Kamerbrieven</b> (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Toegezegde voortgangsrapportage Gasrotonde aan TK (om de twee jaar, kan in 2011 samen met Energierapport);</li> <li>➤ Toezegging onderzoek mogelijkheden dagbalancering. Kamerbrief voor zomer;</li> <li>➤ Jaarlijkse monitoring gasvoorzieningszekerheid, verplichting van de EU-wetgeving wordt voor 31 juli gestuurd naar de Europese Commissie.</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Motie 31 904, nr.57 Maatregelen te nemen om die leveranciers aan kleinverbruikers in staat stellen om via de groothandelsmarkt, anders dan via GasTerra, een portfolio op te bouwen (toegang tot flexibiliteit).</li> </ul>
<b>Kameroverleggen</b>	

**DGETM – 14. Internationale energierelaties**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Internationale Energierelaties/Voorzieningszekerheid
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Geleidelijk wordt Nederland (Europa) afhankelijker van geïmporteerde energie. Om voorzieningszekerheid te waarborgen zal Nederland:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• goede relaties met belangrijke energieproducenten onderhouden;</li> <li>• bijdragen aan ontwikkeling van EU-extern energiebeleid;</li> <li>• participeren in multilaterale organisaties waar Nederland lid van is (bijv. International Energy Agency (IEA), International Energy Forum (IEF) en Energy Charter Treaty (ECT)).</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is verantwoordelijk voor internationaal energiebeleid en werkt op dit terrein nauw samen met Buitenlandse Zaken en VROM.
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b> (welke instrumenten, budgettair beslag)	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Lidmaatschap Internationale organisaties;</li> <li>• EU-Energiebeleid;</li> <li>• Inkomende en uitgaande bilaterale bezoeken.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• IEA-leden (VS, Canada, Japan, Australië, Z-Korea, Europese landen), EU-27;</li> <li>• Deelnemende ministers aan IEF, waaronder energieministers van VS en Saoedi-Arabië. Nederlander Noé van Hulst (ex-Directeur Generaal van Energie) is SG van het IEF.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nederland wordt tussen 2020-2025 netto-importeur van aardgas;</li> <li>• Europa nu reeds voor meer dan 80% afhankelijk van geïmporteerde olie, voor 61% van gasimporten. Importafhankelijkheid stijgt verder door daling eigen productie van bijv. Nederland en Denemarken</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Multilateraal:</b> IEA ministerieel, IEF ministerieel</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Bilateraal:</b> Missies naar Saoedi-Arabië, Verenigde Arabische Emiraten, Oman, Rusland, Noorwegen</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nieuw kader voor energievoorzieningszekerheid, met o.m. meer aandacht voor buurlanden en extern energiebeleid van de EU, en verbreding met niet-fossiele energie.</li> <li>• Versterking van interdepartementale samenwerking</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• IEF-IGU Ministerial 30 november 2011</li> <li>• IEF Ministerial 22 februari 2011</li> <li>• IEA-ministerial in najaar 2011</li> <li>• EU-ontwikkeling energie-actieplan en EU-extern energiebeleid</li> <li>• Bilaterale bezoeken (reisagenda nader in te vullen)</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Uitkomst evaluatie en eventuele aanpassing huidige voorzieningszekerheidsinspanningen op te nemen in Energierapport, te verschijnen in 2011.</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	
<b>Kameroverleggen</b>	

**DGETM – 15. Verandering gassamenstelling**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Verandering gassamenstelling
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Door het gasrotondebeleid komt steeds meer buitenlands gas en biogas op het Nederlandse netwerk. Dit nieuwe gas heeft vaak een iets andere samenstelling dan het aardgas uit Groningen en de kleine velden.</li> <li>- Veel gebruikers moeten hun toestellen anders afstellen. Zij voorzien ook hierna nog problemen als efficiencyverlies en verhoogde emissies van schadelijke stoffen. Voorts is nog niet voldoende onderzocht of toestellen van consumenten binnen de grenzen van maximale uitstoot van koolmonoxide (giftig!) blijven.</li> <li>- EZ neemt een regierol op zich om te zorgen dat de gasector de inpassing van deze nieuwe gassen op veilige en zo goedkoop mogelijke wijze doorvoert.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- De NMa beheert de technische codes waarin is opgenomen aan welke eisen het gas moet voldoen dat op het transportnet wordt ingevoerd en dat wordt geleverd aan eindgebruikers.</li> <li>- KEMA heeft van EZ en NMa opdracht gekregen onderzoek te (laten) doen naar technische gevolgen voor gebruikers.</li> <li>- EZ kan per MR beleidsregels samenstellen over de gassamenstelling.</li> <li>- Ministerie VROM is verantwoordelijk voor het binnenmilieu bij burgers thuis.</li> <li>- Ministerie VWS beheert de Europese ‘gastoeinstellenrichtlijn’ waarin staat aan welke certificeringseisen een toestel moet voldoen wil het in Nederland aan een consument verkocht mogen worden.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Gebaseerd op de uitkomsten van het onderzoek kan EZ de MR aanscherpen om te sturen op de wijze waarop het nieuwe gas in Nederland wordt ingepast. Tot de mogelijkheden behoren het weren van buitenlands

	gas met een sterk afwijkende samenstelling; het verplichten van netbeheerders het gas in een voor verbruikers gebruikelijke samenstelling te brengen; en het laten aanpassen (indien nodig) van toestellen van gebruikers.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gebruikers van gas willen dat gas de sinds decennia bekende samenstelling houdt. Hiervoor moeten de codes aangescherpt worden.</li> <li>- Netbeheerders zien zich slechts als transporteur van gas.</li> <li>- Handelaren van nieuw gas willen dat er geen aanscherping van de codes komt, omdat dit een extra beperking voor hun handelen vormt.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	EZ heeft de regierol op zich genomen rond dit dossier en heeft samen met NMa het onderzoek bij KEMA uitgezet.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Eerst moet duidelijk zijn wat de gevolgen van het nieuwe gas voor gebruikers zullen zijn. Op basis van dit onderzoek kan EZ beslissen of MR bijgesteld dient te worden. Besluitvorming zal aan het eind van 2010 plaatsvinden.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Op 1 juli 2011 wordt de LNG Gate-terminal operationeel, waardoor grote volumes andere gassoorten in ons land zullen aanlanden; toenemende volumes uit Rusland en Noorwegen</li> <li>- EZ scherpt MR aan</li> <li>- Belangrijk criterium hierbij is de veiligheid van burgers bij kans op verhoogde koolmonoxidevorming.</li> <li>- Stakeholders zijn bijeengebracht in de 'regiegroep' onder regie van EZ. Hierdoor is communicatie met alle stakeholders verzekerd;</li> <li>- In overleg met VWS komt er een verplichting aan fabrikanten en handelaren van gastoestellen om slechts toestellen te maken en op de markt te brengen die bestendig zijn voor het nieuwe gas (Gastoestellenrichtlijn). Hierdoor leidt de vervanging van toestellen ertoe dat ze toekomstbestendig worden zonder extra kosten.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Gezien EZ een regierol speelt kan de situatie zich voordoen dat de minister besluiten zal moeten nemen inzake de gewenste oplossingen voor deze problematiek

**DGETM – 16. Gasgebouw**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Gasgebouw
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Het Gasgebouw is het publiek-private samenwerkingsverband tussen Shell, ExxonMobil ('de olies') en de Staat, dat in 1963 (na de vondst van het Groningenveld) in het leven is geroepen. Het Gasgebouw omvat:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. GasTerra (25% Shell, 25% ExxonMobil, 10% Staat, 40% EBN (EBN is 100% EZ)). GasTerra is in 2004 ontstaan door de splitsing van het toenmalige Gasunie in gastransportbedrijf Gasunie/GTS (100% Staat) en een handelonderneming (het huidige GasTerra).</li> <li>2. De Maatschap Groningen (60% NAM, 40% EBN).</li> </ol> <p>NAM (50% Shell, 50% ExxonMobil) exploiteert het Groningengas voor rekening en risico van de Maatschap Groningen die dit gas via GasTerra op de markt brengt. Daarnaast koopt GasTerra, als uitvloeisel van een haar wettelijke opgelegde taak, het haar aangeboden Nederlandse kleine veldengas in en verder importeert zij gas uit Noorwegen en Rusland. Op de Noordwest-Europese gasmarkt is</p>

	<p>GasTerra een belangrijke speler met een verkoop van ongeveer 80 mld. m<sup>3</sup> gas per jaar, waarvan 70 mld. m<sup>3</sup> uit Nederland (ter vergelijking: de Nederlandse gasconsumptie bedraagt ca. 45 mld. m<sup>3</sup> per jaar).</p> <p>De samenwerking tussen de Staat en de olies is vastgelegd in de privaatrechtelijke Overeenkomst van Samenwerking (OvS) waaraan de nota De Pous (1963) ten grondslag ligt.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is namens de Staat betrokken bij de OvS. Als uitvloeisel van deze overeenkomst is EZ aandeelhouder van GasTerra. Daarnaast is EZ regeringsvertegenwoordiger bij de Maatschap Groningen.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Geen budgettair beslag. De gasbaten (ongeveer € 10 miljard per jaar) zijn een inkomstenpost
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	De belangrijkste externe stakeholders in het Gasgebouw zijn Shell, ExxonMobil en EBN in GasTerra en de NAM in de Maatschap Groningen. Hun belang is eerst en vooral gelegen in het zo goed mogelijk verkopen van het Groningengas.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijke resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>(1) In het Energierapport 2008 is aangekondigd dat verkennende gesprekken gaan worden gevoerd over de toekomst van het Gasgebouw en de toekomst van het GasTerra.</p> <p>(2) Door EZ is in 2005 een zogenaamde Groningenplafond vastgesteld waarmee is bepaald hoeveel gas in de periode 2006-2015 maximaal mag worden geproduceerd uit het Groningenveld. Dit om ruimte te maken voor de inname van gas uit kleine velden. Uiterlijk eind dit jaar dient EZ een nieuw plafond vast te stellen, nu voor de periode 2011-2020.</p>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden het komende jaar verwacht?</b>	<p>(1) Het overleg met de olies over de toekomst van het Gasgebouw en met name Gasterra is gaande.</p> <p>(2) Het nieuwe Groningenplafond moet uiterlijk eind dit jaar worden vastgesteld (verplichting op basis van de Gaswet).</p>
<b>Welke acties zijn voorzien voor de bewindspersonen</b>	<p>(1) Indien nodig overleg met de CEO's van Shell en ExxonMobil.</p> <p>(2) Vaststellen nieuw Groningenplafond.</p>
<b>4. Parlementair</b>	
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc.) verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding</b>	De Tweede Kamer dient voor eind van het jaar te worden geïnformeerd over de hernieuwde vaststelling van het Groningenplafond.

**DGETM – 17. Warmtewet**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Warmtewet
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	De Warmtewet is een initiatiefwet van de Kamerleden Ten Hoopen en Samsom. Doel van de wet is het bieden van tariefbescherming en leveringszekerheid voor consumenten van warmte (grote en kleine stadsverwarming), een doel dat ook EZ. De wet is aangenomen in de Eerste Kamer maar nog niet in werking getreden. EZ heeft voorstellen gedaan voor enkele wetswijzigingen.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ (DGETM, WJZ) is belast met de uitvoering van de wet. Minister VROM en WWI zijn betrokken.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair)</b>	Opstellen van lagere regelgeving en toezicht op de uitvoering (via NMa).



beslag)	
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Consumenten, energiebedrijven, corporaties, exploitanten van kleinere duurzame warmteprojecten. Belang van exploitanten is een rendabele exploitatie; belang van consumenten is een eerlijk warmtetarief.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Aantal afnemers van warmte: ca. 560.000, verdeeld over 13 grootschalige en ca. 6000 kleine projecten.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Tijdens uitwerking van de wet bleken enkele knelpunten. EZ heeft de Tweede Kamer hierover geïnformeerd en voorstel gedaan tot beperkte wetswijziging.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Voorstel van EZ is op 30 juni behandeld in de Tweede Kamer.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Algemeen Overleg van 30 juni heeft aangetoond dat er in de Kamer draagvlak is voor wijziging van de wet.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Debatten in de Tweede en Eerste Kamer over voorgenomen lagere regelgeving en/of eventuele voorstellen tot wetwijziging.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	EZ zal, mede op basis van Algemeen Overleg van 30 juni jl., voorstellen doen voor aanpassing van de wet.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding)</b>	EZ heeft tijdens het parlementaire proces van de initiatiefwet aan de Tweede Kamer meermaals haar visie gegeven. Algemene strekking daarvan was dat EZ de doelen van de wet onderschrijft, maar qua uitvoering enkele zorgen heeft.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Op verzoek van de Tweede Kamer is onderzoek toegezegd naar de huidige prijsvorming van warmte. Dit onderzoek is in voorbereiding.
<b>Kameroverleggen</b>	

### DGETM – 18. Structuurschema elektriciteitsvoorziening III

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Structuurschema Elektriciteitsvoorziening III (SEVIII)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het kabinet voorziet dat op termijn investeringen in het hoogspanningsnet en in grootschalige elektriciteitsproductie nodig zijn. In het SEV III wordt daarom ruimte gereserveerd voor (mogelijke) grootschalige vestigingsplaatsen voor energiecentrales voor tenminste 500 Megawatt (MW) en voor trajecten van (mogelijke) hoogspanningsverbindingen van 220 kilovolt en meer. Voorts is in het SEV III geregeld dat er niet meer kilometers bovengrondse hoogspanningsverbindingen bij mogen komen in Nederland (uitruilbeginsel). Als een nieuwe 220/380 kV verbinding wordt aangelegd die niet met een bestaande hoogspanningsverbinding kan worden gecombineerd, wordt elders een bestaande 150 kV verbinding ondergronds gebracht.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Minister van EZ stelt samen met minister van VROM de structuurvisie vast. Minister van EZ is hierbij trekker.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	TenneT (landelijk netbeheerder hoogspanningsverbindingen) en elektriciteitsproducenten.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	SEV III is augustus 2009 vastgesteld voor een periode van 10 jaar. De Tweede Kamer is toegezegd om het SEV III gedurende deze periode een aantal keer te evalueren. Onlangs heeft de Minister van EZ de Tweede Kamer een brief gestuurd met betrekking tot het uitruilbeginsel.

<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Momenteel wordt gewerkt aan de realisatie van 3 nieuwe 380kV hoogspanningsverbindingen. Verwachting was dat deze verbindingen over grotere lengtes niet gecombineerd konden worden met bestaande verbindingen. Hierdoor zou een groot aantal kilometers bestaande 150 kV verbindingen in aanmerking komen voor verkabeling. In het SEV III is aangegeven dat aan de hand van criteria een lijst zal worden opgesteld van 150 kV verbindingen die in aanmerking komen voor verkabeling. Belangrijk criterium hierbij is het aantal gevoelige bestemmingen(bijv. woningen) dat binnen de magneetveldzone van een verbinding ligt. Ook regionale samenhang met de nieuwe 380 kV verbinding speelt een rol. Naar verwachting zal eind 2010 voor de 3 nieuwe hoogspanningsverbindingen bekend zijn hoe het tracé zal lopen. In de brief aan de Kamer is aangegeven dat gewacht wordt met het publiceren van een lijst totdat bekend is hoeveel kilometer in aanmerking komt voor verkabeling.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Ook bestaande 380 kV verbindingen kennen knelpunten met betrekking tot woningbouw. In 2005 heeft VROM beleid ontwikkeld omtrent het afstand houden tot hoogspanningsverbindingen in verband met mogelijke gezondheidsrisico's voor kinderen in de buurt van hoogspanningsverbindingen. Dit beleid geldt echter alleen voor nieuwe verbindingen en niet voor bestaande situaties. In een aantal bestaande 380 kV situaties wordt door gemeente/bewoners aan de minister van EZ gevraagd toch een oplossing te vinden(bijvoorbeeld Oostzaan). Omdat het beleid van VROM slechts gericht is op nieuwe situaties kan TenneT de kosten hiervan niet doorberekenen in de tarieven en de minister van EZ kan TenneT dan ook niet dwingen deze kosten te dragen. Vanuit gemeenten wordt aangedrongen op aanpassing van dit beleid.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Minister van EZ kan gevraagd worden om bij minister van VROM aan te dringen op aanpassing beleid.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Evaluatiemomenten SEV III en lijst 150 kV verbindingen voor het uitruilbeginsel

**DGETM – 19. Rijkscoördinatierегeling en energie-infrastructuurprojecten**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Rijkscoördinatierегeling en energie infrastructuurprojecten
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<i>Voorzieningszekerheid:</i> <ul style="list-style-type: none"> <li>– tijdig realiseren van voldoende infrastructuur en (productie) capaciteit waarbij goede ruimtelijke ordening en inpassing in de omgeving een belangrijke rol speelt, incl. benodigde regelgeving en randvoorwaarden</li> <li>– goede interconnectieverbindingen</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	De Minister van EZ is projectminister voor energie-infrastructuurprojecten van nationaal belang. Om de doorlooptijden van deze projecten terug te brengen is de keuze gemaakt om de Elektriciteitswet 1998, de Gaswet en de Mijnbouwwet aan te passen. Per 1 maart 2009 zijn deze gewijzigd waarmee de rijkscoördinatierегeling (RCR) standaard wordt toegepast op de bouw, aanleg en wijziging van verschillende soorten energie-infrastructuur. Deze rijkscoördinatierегeling zorgt voor versnelling en vereenvoudiging van procedures. Waar het gaat om de ruimtelijke inpassing (rijksinpassingsplan) is de Minister van VROM mede bevoegd gezag (= projectmodule). De Minister van EZ is verantwoordelijk voor de uitvoeringsmodule van de rijkscoördinatierегeling. Dit betreft de coördinatie van alle besluiten die noodzakelijk zijn voor de realisatie van een project. Andere departementen worden betrokken op het moment dat voor hen relevante

	aspecten aan de orde zijn.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- opstellen rijksinpassingsplannen (integrale afweging van publieke belangen). Hierin wordt de keuze gemaakt voor de locatie van een bepaald project</li> <li>- doorzettingsmacht: de Minister van EZ kan samen met de Minister van VROM zelf een besluit nemen als bijv. een gemeente niet of een niet juist besluit neemt.</li> <li>- In de uitvoeringsmodule stelt de minister van EZ de termijnen waarbinnen de besluitvorming moet plaatsvinden.</li> <li>- Budgettair beslag: Europese aanbesteding voor de komende 4 jaar van ong. € 10 miljoen ten behoeve van opstellen rijksinpassingsplannen en evt. (expertise op het gebied van) milieu effectrapportages</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gemeenten, provincies, waterschappen e.d.</li> <li>- Initiatiefnemers als Tennet, Gasunie, elektriciteitsproducenten, SHELL, NAM, etc.</li> <li>- Burgers i.v.m. "Not In My Backyard"</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Met behulp van de RCR kunnen projecten sneller worden gerealiseerd die anders niet of pas na jaren van de grond komen. Het besluitvormingstraject (sec) kan hiermee worden teruggebracht naar een jaar tot anderhalf jaar incl. beroep bij de Raad van State. Momenteel vallen ruim 20 projecten onder de RCR, dit aantal zal de komende jaren zeker niet afnemen.</li> <li>- Het zwaartepunt ligt op dit moment bij het realiseren van infrastructuur op het gebied van elektriciteit, gas en centrales. Naar verwachting zullen de komende tijd nog meer projecten op dit terrein gaan lopen. De voorspelbaarheid van de hoeveelheid projecten die zich aandienen is wisselend. Slechts een deel daarvan wordt ruim van tevoren door de initiatiefnemer aangekondigd. Ieder project zal minimaal twee tot drie jaar de volle aandacht vergen. De aard van de projecten zal met het oog op de beleidsagenda wellicht verschuiven maar de hoeveelheid werk zal naar verwachting structureel zijn.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- afronding besluitvorming 380 kV hoogspanningsverbinding van Wateringen naar Zoetermeer (Zuidring)</li> <li>- afronding besluitvorming Stikstof opslag Heiligerlee</li> <li>- afronding besluitvorming hoofdaardgastransportleiding Bornebroek-Duitsland</li> <li>- voorbereiding besluitvorming 380 kV verbindingen Noord-West, Zuid-West en Doetinchem Wesel</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De diverse projecten zitten in verschillende fases van besluitvorming.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- afronding besluitvorming gasopslag Bergermeer</li> <li>- afronding besluitvorming Noordring hoogspanningsverbinding Randstad 380 kV (Zoetermeer naar Beverwijk)</li> <li>- tracékeuze hoogspanningsverbinding Borssele -Tilburg</li> <li>- tracékeuze hoogspanningsverbinding Doetinchem-Wesel (interconnector)</li> <li>- tracékeuze hoogspanningsverbinding Noordwest Nederland</li> <li>- voorbereiding besluitvorming COBRA (elektriciteitsverbinding tussen Nederland en Denemarken)</li> <li>- voorbereiding besluitvorming nieuwe verbinding Gasunie in Noord en Zuid-Holland</li> <li>- CO2 opslag Barendrecht</li> <li>- Aantal windparken</li> </ul>

<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	De energieinfrastructuurprojecten waarvoor EZ vanwege de rcr de verantwoordelijkheid draagt hebben een aantal karakteristieken. Het betreft complexe projecten met veel stakeholders waarbij EZ in ieder geval de rol heeft van regisseur, verantwoordelijk is voor het opstellen van rijksinpassingsplannen (rijksbestemmingsplan), voor de coördinatie van de vergunningverlening maar in bepaalde gevallen ook optreedt als vergunningverlener of wetgever. Het zijn over het algemeen projecten die een substantiële politieke component hebben. Deze politieke component betreft met name de inpassing/locatie van een project en de relatie met bestuurders en andere stakeholders.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	RCR wetgeving is afgerond in 2008. In de Crisis- en Herstelwet is een aantal verduidelijkingen en wijzigingen opgenomen met het oog op nog meer versnelling en stroomlijning. Reparatiewet CHW gaande.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Op 23 september is een brief aan de TK gestuurd betreffende de stand van zaken gasopslag Bergermeer.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	

**DGETM – 19a. Gasopslag Bergermeer**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Gasopslag Bergermeer/ Rijkscoördinatieproject
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Gasopslag heeft als doel de leveringszekerheid van gas de komende jaren te waarborgen voor Nederland en de ons omringende landen. Het Groningengasveld raakt op waardoor in de winter de komende jaren tekorten zouden kunnen ontstaan. Dit project past goed binnen de ambities van de Nederlandse gasrotonde. Gas is een relatief schone brandstof en blijft de komende jaren belangrijk in de transitie naar een volledige duurzame energiehuishouding.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Minister EZ maakt en stelt een Rijksinpassingsplan vast samen met Minister van VROM. Verder is ambtelijk LNV (Ecologische hoofdstructuur) en ambtelijk V&W (ivm afrit A9) betrokken.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Gasopslag valt automatisch onder de Rijkscoördinatieregeling. Dit betekent dat de Minister van EZ (samen met VROM) een Rijksinpassingsplan vaststelt en tegelijk het vergunningentraject coördineert.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Gemeenten Alkmaar Bergen, Heiloo en Schermer en Provincie Noord-Holland. Gemeente Alkmaar, Heiloo en Schermer en Provincie ondersteunen het project. Gemeente Bergen weigert medewerking. Daarnaast het bedrijf Taqa Energy B.V en Energie Beheer Nederland (EBN). De laatste staatspartij zit ook voor 40% financieel in dit project.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	De gasopslag wordt de grootste gasopslag in Europa. Het betreft een investering van ongeveer 2 mrd euro (800 mln euro in hardware en 1,2 mrd euro in zogenaamd kussengas). Gazprom levert het zogenaamde kussengas en krijgt in ruil hiervoor een deel van de capaciteit van de opslag. De Minister heeft eerder haar politieke steun voor dit project gegeven aan haar Russische ambtgenoot Zubkov.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/</b>	In oktober 2009 is het voorontwerp Rijksinpassingsplan naar bevoegde

<p><b>ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b></p>	<p>gezagen gestuurd (gemeenten, en andere instanties zoals Prorail en Rijkswaterstaat). Aandachtspunten:                      -De onderbouwing voor een dergelijke opslag in deze regio. (nationale afweging);                      -Het afwijken van het Meest Milieu Vriendelijk alternatief op een onderdeel, te weten de gasputtenlocatie in Bergen;                      -De TNO studie naar aardbevingen;                      -Toepassing Externe veiligheid voor het bedrijventerrein in Alkmaar (BEVI).</p> <p>Alle aspecten zijn door EZ en VROM uitgebreider behandeld in het ontwerp Rijksinpassingsplan nav aanvullende studies (MIT uit de VS, TNO en RIVM).</p>
<p><b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b></p>	<p>Aanvankelijk zouden de ontwerpbesluiten voor gasopslag Bergermeer tegelijk met het ontwerp rijksinpassingsplan voor de zomer van 2010 ter inzage worden gelegd. Vanwege de zomerperiode en het nog lopende overleg met betrokken gemeenten en de provincie is besloten de ter inzage legging een aantal maanden op te schuiven. Inmiddels is er overeenstemming bereikt met de gemeenten Alkmaar, Heiloo en Schermer en de Provincie Noord-Holland over de ruimtelijke inpassing van het project gasopslag Bergermeer. De genoemde overheden hebben inmiddels hun ontwerp besluiten aangeleverd.</p> <p>De gemeente Bergen heeft aangegeven geen medewerking te zullen verlenen aan het project. Als reden hiervoor wordt ondermeer aangegeven hun zorg betreffende aardschokken.</p> <p>Met het oog op de weigering om de voor gasopslag Bergermeer benodigde besluiten aan te leveren, zal er gebruik gemaakt gaan moeten worden van de mogelijkheid om de bevoegdheid van de gemeente Bergen ten aanzien van deze besluiten over te nemen, op grond van art. 3.36, eerste lid van de Wet Ruimtelijke Ordening. Het betreft hier een zevental vergunningen.</p> <p>Het ontwerp rijksinpassingsplan gasopslag Bergermeer zal samen met alle ontwerpbesluiten vanaf 30 september tot en met 10 november 2010 ter inzage liggen. Eenieder kan hierop zijn zienswijze geven. Naar verwachting zal het rijksinpassingsplan begin volgend jaar worden vastgesteld en zal dit plan daarna met de definitieve besluiten ter inzage liggen. De doelstelling is om de gasopslag te realiseren in 2013.</p>
<p><b>3. TOEKOMST</b></p>	
<p><b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b></p>	<p>Na de ter inzage legging van het ontwerp Rijksinpassingsplan en de ontwerpbesluiten (eindigt op 10 november 2010) volgen de zienswijzen. De zienswijzen zullen worden behandeld door EZ en daarna volgt vaststelling van het definitieve plan begin 2011 tegelijk met de definitieve besluiten voor de vergunningen. Daarna is een half jaar beroep bij RvS mogelijk, maar kan reeds worden gestart met het project.</p>
<p><b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b></p>	<p>-Mogelijke gesprekken met burgemeesters (van Alkmaar en Bergen.)                      -Mogelijke gesprekken met directeur Taqa.                      -Formeel vaststellen (samen met Minister van VROM) van het Rijksinpassingsplan gasopslag Bergermeer.</p>
<p><b>4. PARLEMENTAIR</b></p>	
<p><b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b></p>	<p>n.v.t..</p>
<p><b>Kamerbrieven</b></p>	<p>Afgelopen jaar zijn er verschillende Kamervragen geweest en is</p>

<b>(beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	onderwerp eenmaal in een Algemeen Overleg aan de orde geweest tegelijk met CO2-opslag Barendrecht.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	n.v.t.

**DGETM – 20. Mijnbouwbeleid**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Mijnbouwbeleid
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Binnen 10 jaar zijn alle (economisch winbare) kleine en marginale olie- en gasvelden in ontwikkeling.</li> <li>– Creëren van goede randvoorwaarden voor opslag van aardgas en CO2, winning van aardwarmte en zout, waarbij de thema's veiligheid en bodembeweging belangrijke elementen zijn.</li> <li>– Verbetering en versnelling vergunningverlening inclusief toepassing van Rijkscoördinatierегeling en WABO.</li> <li>– Het realiseren van een kader voor de ruimtelijke ordening van de diepe ondergrond mede in relatie tot de bovengrond</li> <li>– Stimuleren van onderzoek naar en ontwikkeling van onconventionele gasreserves.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– EZ (directie EM) is verantwoordelijk voor ontwikkeling beleid en wetgeving m.b.t. mijnbouw en mijnbouwklimaat.</li> <li>– EZ (directie EM) is op basis van de Mijnbouwwet verantwoordelijk voor de vergunningverlening voor exploratie en exploitatie van delfstoffen en aardwarmte en opslag van stoffen in de ondergrond</li> <li>– Gezien de interactie tussen boven- en ondergrond is er een directe relatie met de ministeries van VROM, V&amp;W en LNV</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	De Mijnbouwwet waarmee onder andere het mijnbouwklimaat gestimuleerd wordt.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p>Bedrijven die zich bezig houden met exploratie, exploitatie en opslag in de ondergrond (o.a. m.b.t. delfstoffen en warmte).</p> <p>Gezien de relatie tussen gebruik van ondergrond en mogelijke effecten op de bovengrond en bijbehorende ruimtelijke orderingsvraagstukken zijn ook provincies en gemeenten belangrijke stakeholders.</p>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>– Implementatie en uitvoering wijziging Mijnbouwwet per 1 januari 2010 waarmee gedeeltelijke intrekking vergunning mogelijk wordt</li> <li>– Implementatie en uitvoering wijziging Mijnbouwwet per 16 september 2010 m.b.t. financiële maatregelen marginale gasvelden offshore</li> <li>– Implementatie van convenant met mijnbouwondernemingen op het gebied van actief gebruik vergunningen per 16 september 2010</li> <li>– Implementatie CCS-richtlijn in (wetsvoorstel tot wijziging van) de Mijnbouwwet</li> <li>– Opvolging geven aan maatregelen uit de evaluatie van de Mijnbouwwet</li> <li>– Formuleren van extra beleid en regelgeving t.b.v. CO2-opslag o.a. hergebruik infrastructuur, teruggave lege velden, aansprakelijkheid:</li> <li>– Implementatie nieuwe wetgeving m.b.t. aardwarmte</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en</b>	– <i>Uitvoering van de Mijnbouwwet waarmee gedeeltelijke intrekking</i>

<b>in welke fase zitten we nu?</b>	<p><i>vergunning mogelijk wordt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Uitvoering van de Mijnbouwwet m.b.t. financiële maatregelen marginale velden.</i></li> <li>- <i>Implementatie van convenant op het gebied van actief gebruik vergunningen offshore.</i></li> <li>- <i>Implementatie CCS-richtlijn in Mijnbouwwet: ligt bij Tweede Kamer en is aangemeld voor plenaire behandeling (beoogde inwerkingtreding 1 januari 2011).</i></li> <li>- <i>Formuleren van extra beleid en regelgeving t.b.v. CO2-opslag o.a. hergebruik infrastructuur, teruggave lege velden, aansprakelijkheid: is nog in stadium ontwikkeling en formulering visie en beleid.</i></li> <li>- <i>Implementatie nieuwe wetgeving m.b.t. aardwarmte: is in externe consultatie fase</i></li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Aandacht voor CCS wetgeving (o.a. hergebruik infrastructuur, teruggave lege velden, aansprakelijkheid)</li> <li>- Vergunningverlening voor opslag van CO2</li> <li>- Vergunningverlening voor zout en gaswinning onder Waddenzee en NW-Friesland met potentiële consequenties voor bodemdaling en de mogelijke interferentie of keuze tussen de verschillende toepassingen</li> <li>- Aandacht voor veiligheid bij exploratie en exploitatie van delfstoffen en aardwarmte n.a.v. incident in de Golf van Mexico</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Besluiten m.b.t. vergunningverlening voor CO2-opslag en voor de winning van zout en gas onder de Waddenzee en NW/Friesland
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Implementatie CCS-richtlijn in Mijnbouwwet (ligt in Tweede Kamer en is aangemeld voor plenaire behandeling; beoogde inwerkingtreding 1 januari 2011)</li> <li>- Implementatie nieuwe wetgeving mbt aardwarmte in Mijnbouwwet: externe consultatie is afgerond; beoogde inwerkingtreding 1 januari 2012.</li> <li>- Aanpassingen Mijnbouwwet t.b.v. CO2-opslag o.a. hergebruik infrastructuur, teruggave lege velden (is nog in stadium ontwikkeling en formulering visie en beleid)</li> </ul>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Advies auditcommissie 'Hand aan de Kraan' monitoring m.b.t. gaswinning Waddenzee
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Toezegging aan Tweede Kamer om hen te informeren over voortgang en status van de vergunningaanvragen voor zout en gaswinning onder Waddenzee en NW-Friesland
<b>Kameroverleggen</b>	Vooralsnog geen overleggen geagendeerd

**DGETM – 21. Noordwest-Europese elektriciteitsmarkt**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Noord West Europese elektriciteitsmarkt (voor infrapackage zie VTE-raad)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nederland kiest voor een open economie en streeft actief naar één Europese interne energiemarkt. De overheid creëert de randvoorwaarden om te komen tot een optimale ordening en werking van de energiemarkten zodat maximaal wordt bijgedragen aan duurzame economische groei en een betrouwbare en efficiënte energievoorziening.</li> <li>• Nederland maakt deel uit van de Noord-West Europese elektriciteitsmarkt. Een grotere markt leidt tot meer liquiditeit en dus hogere efficiëntie. Internationalisering van de markt is dus goed voor</li> </ul>

	<p>de voorzieningszekerheid en betaalbaarheid van elektriciteit</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• De Nederlandse overheid werkt daarom aan het vergroten van de interconnecties en invoering van marktkoppeling met omliggende landen ondermeer door middel van het Pentalateraal forum.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- EZ is initiatiefnemer van het Pentalateraal forum en geeft politieke sturing aan de voortgang de marktintegratie in Noord west Europa</li> <li>- Geen betrokkenheid andere departementen</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- In het pentalateraal forum werken overheden, toezichthouders, beurzen en TSO's (Transmission System Operators) uit de vijf landen gezamenlijk aan de totstandkoming van een Noordwest-Europese markt voor elektriciteit.</li> <li>- Energiebedrijven en leveranciers (Energiened-VME en grootverbruikers (VEMW) ondersteunen dit initiatief)</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Belangrijkste ontwikkelingen ter bevordering van de handelsmogelijkheden op de Noord West Europese energiemarkt is het koppelen van de nationale elektriciteitsmarkten van de lidstaten Nederland, Duitsland, België, Luxemburg en Frankrijk binnen het Pentalaterale forum.</li> <li>- De marktkoppeling is bedoeld om internationale de 'day ahead' handel in elektriciteit te stimuleren en ervoor te zorgen dat grensoverschrijdende stroomkabels efficiënter worden benut.</li> <li>- Najaar 2010 moet de marktkoppeling met Duitsland en tegelijkertijd ook met delen van de Scandinavische regio zijn ingevoerd</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Ministers van betrokken landen geven politieke sturing aan het project</li> <li>- Monitoring van voortgang uitwerking door TSO's, toezichthouders en beurzen.</li> <li>- Marktkoppeling met Duitsland bevindt zich in eindfase</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Het uitbouwen van day/ahead marktkoppeling met de Scandinavische regio via ondermeer de NORNE (Noorwegen-Nederland) kabel en met het Verenigd Koninkrijk via de Britned kabel
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	En marge van de VTE raad van 2 december 2010 zal naar verwachting een Pentalaterale ministersbijeenkomst zijn waarin de vorderingen van de marktkoppeling centraal zal staan.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Kamerbrieven</b>	Informerende kamerbrief mogelijk in najaar 2010, gekoppeld aan VTE raad van 2 december

**DGETM – 22. Voortgang splitsingsplannen energiebedrijven**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Voortgang splitsingsplannen energiebedrijven
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Door adequate marktordening bewerkstelligen dat de energievoorziening schoon, betrouwbaar en betaalbaar is
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>dgETM/Energiemarkt: heeft splitsingsplannen energiebedrijven beoordeeld, ondersteuning Minister bij politieke discussie</p> <p>NMa/Energiekamer: toezicht op correcte uitvoering splitsingsplannen</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b>	Wet onafhankelijk netbeheer en onderliggende regelgeving



(welke instrumenten, budgettair beslag)	
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- 4 voorheen geïntegreerde energiebedrijven, VNO/NCW: waren tegen</li> <li>- Aandeelhouders (provincies en gemeenten) stonden verschillend in het dossier</li> <li>- Consumentenbond, MKB Nederland: waren voor</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Splitsingsplannen zijn beoordeeld, Minister heeft aanwijzingen voor uitvoering gegeven.</li> <li>- Alle bedrijven m.u.v. Delta en Eneco zijn reeds gesplitst. NMa houdt toezicht.</li> <li>- Het Gerechtshof heeft in juni het groepsverbod (de verplichting voor bedrijven om te splitsen) onverbindend verklaard. De Staat is in cassatie gegaan bij de Hoge Raad.</li> <li>- Het Gerechtshof heeft geoordeeld dat het groepsverbod een belemmering voor het vrij verkeer van kapitaal oplevert die niet gerechtvaardigd wordt door de borging van zwaarwegende publieke belangen.</li> </ul> <p>De Staat is het niet eens met het oordeel van de het Gerechtshof omdat er</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>a) geen sprake is van een vrije markt in aandelen in een netbeheerder (aandelen moeten in publieke handen zijn), dus kan er geen sprake zijn van een belemmering en b) ook al zou er sprake zijn van toetsing aan het vrije verkeer van kapitaal deze juist gerechtvaardigd wordt door de borging van Nederlandse publieke belangen.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Er is verzocht om een spoedprocedure bij de Hoge Raad. De eerste zitting wordt dit jaar verwacht.</li> <li>- Om alle onduidelijkheid te voorkomen is het privatiseringsverbod verankerd op formeel wetsniveau. Het wetsvoorstel ligt ter behandeling in de Eerste Kamer.</li> <li>- Het Besluit Financieel Beheer netbeheerder is aangepast om ook in het geval van vrijwillige splitsing extra financiële eisen aan het netbeheer op te leggen.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Afronden cassatie Hoge Raad in 2011.</li> <li>- Discussies over ruimte voor investeringen, taken en rol aandeelhouders. Met aandeelhouders is een stuurgroep visie netbeheer gevormd om hierover een visie te vormen.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Splitsing: geen actie verwacht</li> <li>- Netwerkbedrijven: advies ontvangen van aandeelhouders en dit betrekken in de beleidsvorming/Energierapport.</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Behandeling Eerste Kamer wetsvoorstel verankering privatiseringsverbod (hamerstuk Tweede Kamer).
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<p>Naar aanleiding van aanwijzingen over splitsingsplannen is Kamer geïnformeerd.</p> <p>Te zijner tijd zal de Kamer geïnformeerd moeten worden over de voortgang van de stuurgroep visie netbeheer en de afronding van de cassatie bij de Hoge Raad.</p>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	-
<b>Kameroverleggen</b>	-

**DGETM - 23. Wetgeving elektriciteits- en gaswet: netbeheer en regulering**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Wetgeving Elektriciteits en Gaswet: Netbeheer en Regulering</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Doel van het beleid is betrouwbaar en efficiënt netbeheer dat markten en de transitie naar een duurzame energie-voorziening optimaal faciliteert en waarin consumenten adequaat worden beschermd.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	De minister van EZ is verantwoordelijk voor de marktordering. De minister heeft een brede bevoegdheid om regels te stellen. Toezichthouder NMa (De Energiekamer) opereert onafhankelijk in haar toezicht op de energiemarkt en stelt o.a. tarieven (voor netbeheerders) en voorwaarden vast. De Staat is daarnaast eigenaar van de landelijke netbeheerders voor gas (GTS/Gasunie) en elektriciteit (TenneT). Het aandeelhouderschap berust bij Min. Fin.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Op dit beleidsterrein zet EZ met name regelgeving in als beleidsinstrument, van formele wetten, tot AMvB's, ministeriële regelingen en beleidsregels.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Afnemers (zowel grootzakelijk als in de consumentenmarkt)</li> <li>- Netbeheerders, zowel landelijk als regionaal. Netbeheerders zijn in publieke handen. Georganiseerd rondom branchevereniging</li> <li>- Producenten/leveranciers. Vrije markt, georganiseerd rondom branchevereniging EnergieNed.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>* Concentratiegraad in de retailsector elektriciteit: 81%</li> <li>* Concentratiegraad in de retailsector gas: 79%</li> <li>* Elektriciteitsstoring in minuten per jaar: 26,5 minuten</li> <li>* Overstappercentage consumentenmarkt: 10% p.j.</li> </ul>

**DGETM – 24. Veiligheid, Crisisbeheersing en Vitaal**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Veiligheid, Crisisbeheersing en Bescherming Vitale Infrastructuur sector energie
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>De Nederlandse overheid voert samen met belangrijke spelers op de Nederlandse energiemarkten in de sector gas, olie en elektriciteit een actief beleid om er voor te zorgen dat de energiesectoren in ons land in staat zijn om onder alle omstandigheden het politiek gewenste niveau van voorzieningszekerheid van de vitale producten en diensten (waaronder gas, olie en elektriciteit) te kunnen blijven leveren. Ook is het beleid erop gericht om loyaal invulling te geven aan de internationale verplichtingen op dit terrein zoals vastgelegd in het Internationale Energie Programma (IEA) en de diverse Europese regelgeving, zoals Richtlijnen,</p> <p>Dit actief beleid wordt gevoerd vanwege het grote belang dat een ongestoorde energievoorziening heeft voor de samenleving en de economie.</p> <p>Belangrijke prioriteiten voor de komende jaren zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ De ontwikkeling en implementatie van de nieuwe Wet Voorraadvorming Aardolieproducten;</li> <li>➤ Ontwikkelen en (wettelijk) borgen van de beleidsvisie security voor             <ul style="list-style-type: none"> <li>- TenneT en de rest van de Nederlandse elektriciteitssector;</li> <li>- GTS en de rest van de Nederlandse gassector;</li> <li>- de Nederlandse oliesector, m.n. t.a.v. de raffinaderijen en de opslagterminals;</li> </ul> </li> <li>➤ Updated houden van het pakket mogelijk te nemen maatregelen in geval van verstoringen; waaronder die als gevolg van eventuele terroristische aanslagen.</li> <li>➤ Implementatie van de convenanten van de energiesectoren met de Veiligheidsregio's.</li> <li>➤ Implementatie maatregelen voorzieningszekerheid voor de BES-eilanden.</li> <li>➤ Vervanging brosse gietijzeren gasleidingen.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>EZ is politiek <b>verantwoordelijk</b> voor het veiligheidsbeleid van de energie sectoren, en is terzake primair aanspreekbaar: Afhankelijk van dossier en te ondernemen acties wordt met name samengewerkt met</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (coördineert Nationale Veiligheid, en afstemming met de AIVD), en huisvest het NCC, het Nationale Crisis Coördinatiecentrum;</li> <li>➤ Justitie (afstemming met NCTb),</li> <li>➤ V&amp;W (transport sectoren en mainports Rotterdam en Schiphol),</li> <li>➤ VROM (transport gevaarlijke stoffen, w.o. gas en olie) andere Ministeries (afstemming over vitale sectoren).</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ De Stichting COVA (Centraal Orgaan Voorraadvorming Olieproducten) houdt het grootste deel (ca.90% momenteel) aan van de Nederlandse strategische olievoorraden. De financiering komt uit de voorraadheffing, die gekoppeld is aan de Wet op de Accijns;</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Verbeteren van de borging van het veiligheid- en beveiligingsbeleid o.a. door convenanten en wet- en regelgeving (zie wijzigingen Gaswet en Elektriciteitswet)</li> <li>➤ Via staatsbedrijven als Gasunie/GTS en TenneT speelt de Nederlandse staat een belangrijke rol bij het bepalen van het beleid t.a.v. de safety en security maatregelen bij deze bedrijven;</li> <li>➤ stimuleren om de noodzakelijke investeringen te doen o.a. door goede afspraken hierover te maken met de NMA/Energiekamer m.b.t. de doorberekening in de tarieven;</li> <li>➤ bevorderen internationale afstemming, o.a. via het EPCIP (Europese Programma Bescherming Vitale Infrastructuur);</li> <li>➤ versterken kennisinfrastructuur en stimuleren uitwisseling van best practices op het terrein van veiligheid en beveiliging (o.a. via het NICC/Govcert).</li> <li>➤ Afstemming over oliecrisisbeleid in internationale kaders, zoals het IEA (SEQ), en de EU (Oil Supply Group).</li> </ul>
<p><b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ IEA, belangrijkste internationale forum voor bepaling oliecrisisbeleid van de westerse landen;</li> <li>➤ EU (diverse richtlijnen m.b.t. voorzieningszekerheid energiesectoren);</li> <li>➤ Sector gas: Gasunie/GTS;</li> <li>➤ Sector elektriciteit: TenneT;</li> <li>➤ Netbeheer Nederland; o.a. de Regionale Netbeheerders;</li> <li>➤ EnergieNed, de Nederlandse elektriciteitsproducenten;</li> <li>➤ VNPI (branchevereniging internationale oliemaatschappijen en raffinaderijen);</li> <li>➤ AIVD, stelt updated dreigingsbeelden op;</li> <li>➤ NCTb, o.a. verantwoordelijk voor het Alerteringsstelsel Terrorismebestrijding (ATB);</li> <li>➤ VOTOB, branchevereniging onafhankelijke Tanken (olie-) Opslagbedrijven;</li> <li>➤ NOVE, branchevereniging Ned. oliehandelaren</li> </ul>
<p><b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ De omvang van de verplicht aan te houden voorraad olie(-producten) is momenteel ca 5 mln. ton, w.v. COVA ca 4,5 mln. ton.</li> <li>➤ De totale aanvoer van olie in Nederland is jaarlijks ca. 179 mln. ton; de totale uitvoer is ca. 133 mln. ton, exclusief ca. 18 mln. ton bunkers scheepvaart en luchtvaart Het Nederlandse olieconsumptie is ca 29 mln. ton; w.v. ca 2 mln. ton eigen winning.</li> <li>➤ De Nederlandse raffinaderijen hebben een doorzet van ca. 60 mln. ton, en zijn dus zeer sterk op de export gericht; Nederland is de één na grootste exporteur van geraffineerde olieproducten.</li> </ul>
<p><b>2. STAND VAN ZAKEN</b></p>	
<p><b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Projectgroep is gestart met wetsvoorstel herziening Wet Voorraadvorming Aardolieproducten (WVA) 2001. Nieuwe Europese Richtlijn dient uiterlijk 31/12 2012 te zijn geïmplementeerd;</li> <li>➤ Voortgangsbrief Nationale Veiligheid naar de Tweede Kamer opgesteld (via BZK);</li> <li>➤ Kwetsbaarheidsanalyse spionage (door AIVD); rapport over de spionagerisico's en de nationale veiligheid;</li> <li>➤ Afstemming over te nemen maatregelen op de BES-eilanden voor de voorzieningszekerheid elektriciteit en olie;</li> <li>➤ Uitvoering van de securitystudie voor TenneT, en het opstellen van de beveiligingsvisie</li> </ul>

	<p>Elektriciteitstransportfunctie TenneT eisenpakket</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Uitvoering van de securitystudie voor de sector olie;</li> <li>➤ Momenteel loopt de implementatiefase van de EPCIP Richtlijn. Vooralsnog zijn er in dit kader geen vitale knooppunten van internationale afhankelijkheden bij Nederland aangemeld door andere Europese landen.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Het concept wetsvoorstel WVA willen we binnen een paar maand gereed hebben voor de consultatieronde, zodat het begin volgend jaar gereed is voor het formele besluitvormingsproces.</li> <li>➤ De beleidsvisies security van de energiesectoren zullen aan u worden voorgelegd ter goedkeuring.</li> <li>➤ Het convenant van de Veiligheidssectoren met de sector gas en elektriciteitssector is momenteel op route langs de besluitvormende gremia bij de diverse crisis- en rampenorganisaties (brandweer, politie en GHOR). Na goedkeuring en ondertekening kan worden begonnen met de implementatie van de afspraken.</li> <li>➤ Het overleg over het opstellen van het convenant van de veiligheidsregio's met de sector olie is nog bezig, en is naar verwachting binnenkort gereed.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p><b>Ontwikkelingen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Toenemende aandacht voor effecten van peak oil bij aantrekken van de economie op de wereldoliemarkt;</li> <li>➤ Steeds meer aandacht voor de effecten van het wetsvoorstel WVA binnen de oliesector;</li> <li>➤ Steeds meer aandacht voor de benodigde investeringen in de sector olie; binnen Europa zullen een paar raffinaderijen sluiten, terwijl andere forse investeringen hebben te doen om de gewenste olieproductenmix te kunnen blijven leveren;</li> <li>➤ Nadere besluitvorming bij COVA over de opslagroutes die COVA zal gaan gebruiken; o.a. keuze om al dan niet zelf een opslagtankpark te bouwen bij de Totalraffinaderij in Vlissingen;</li> <li>➤ Toenemende druk vanuit Brussel om beleid te maken op het terrein van security energiesectoren;</li> <li>➤ Waarschijnlijk zal Nederland komend jaar aan de beurt zijn voor de IEA oliecrisis-review door een IEA-team.</li> </ul> <p><b>Belangrijke momenten</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Ondertekening convenanten Veiligheidsregio's met de energiesectoren;</li> <li>➤ Gereedkomen van de beleidsvisies voor de energiesectoren; (elektriciteit, gas en olie afzonderlijk);</li> <li>➤ Gereedkomen en indienen van het Wetsvoorstel Voorraadvorming Aardolieproducten;</li> <li>➤ Go-Nogo beslissing bij COVA om zelf een tankpark te bouwen;</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ Kamerbehandeling wetsvoorstel Voorraadvorming Aardolieproducten in parlement (deze gaat begin 2011 naar de kamer)</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>➤ De herziene WVA 2001, met implementatie van EG-richtlijn 2009/119/EG en de bevindingen van de evaluatie WVA 2001. Treedt uiterlijk 31/12 2012 in werking.</li> <li>➤ De herziene EU-Verordening 736/ 96 betreffende notificatie van gegevens op het gebied van energie-infrastructuur (waaronder olie) treedt in het najaar 2010 in werking</li> </ul>

	We zijn bezig met overdracht van de uitvoering van het oliegedeelte naar het CBS.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<ul style="list-style-type: none"><li>➤ Binnenkort wordt de voortgangsrapportage Nationale Veiligheid naar de TK gestuurd, met o.a. aandacht voor de energiesectoren.</li><li>➤ Voor de zomer is het AIVD-rapport Kwetsbaarheidsanalyse spionage naar de TK gestuurd.</li></ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	
<b>Kameroverleggen</b>	

## DGETM - Introductie telecommarkt

### De Telecommunicatiemarkt (TM)

Nederland heeft een koppositie als het gaat om de telecommunicatie-infrastructuur. In 2009 kan rond de 90 % van de huishoudens kan beschikken over supersnel internet (> 50 Mbs.<sup>10</sup>) Door marktpartijen wordt geïnvesteerd in de aanleg van glasvezelnetwerken die nog hogere snelheden mogelijk maken. Met 38,1 breedbandaansluitingen per 100 inwoners staat Nederland wereldwijd op nr. 1. De hoge positie van Nederland op breedband gebied wordt algemeen toegeschreven aan de hevige concurrentiestrijd tussen de kabelsector (bedrijven als UPC en Ziggo) en KPN (+ de alternatieve telecomoperators als Tele2, BBned etc.). Het aantal mobiele telefoonaansluitingen in Nederland is hoog: er zijn meer mobiele aansluitingen (ca. 19 miljoen) dan inwoners<sup>11</sup>. Nederland kent drie aanbieders van landelijke netwerken (KPN, T-Mobile, Vodafone) en nog zo'n 50 andere aanbieders (MVNO's) die gebruik maken van de netwerken. De capaciteit en datasnelheid van mobiel internet is nu nog beperkt ten opzichte van de vaste netwerken maar zal naar verwachting in de nabije toekomst door gebruik van nieuwe technologieën als UMTS, HSDPA en LTE sterk kunnen groeien.

De vraag naar bandbreedte, zowel vast als mobiel, stijgt tot 2020 exponentieel met 30 – 40% per jaar<sup>12</sup>. Maar meer bandbreedte alleen is niet genoeg. Nieuwe toepassingen als 'machine to machine-communication' en het 'internet of things' vragen om veel extra internetadressen (IPv6) en speciale categorieën nummers. Voor de snelle groei van mobiel internet moet nieuwe frequentieruimte beschikbaar komen.

De steeds groter wordende afhankelijkheid van economie en maatschappij van de elektronische communicatie-infrastructuur stelt steeds kritischer eisen met betrekking tot het voorkomen van verstoringen in netwerken en de betrouwbaarheid en bescherming van de communicatie-infrastructuur. Zo stelt de ongebreidelde groei van internet nieuwe opgaven bijvoorbeeld op het gebied van veiligheid (voorkomen van virussen en spy-ware) en overlast (spam). Netneutraliteit en de toegang tot open internet is een belangrijk discussiepunt. De internationale context van de ontwikkelingen leidt tot een grotere afhankelijkheid van meer en andere (en ook buitenlandse) partijen. De steeds verdergaande vervlochtenheid van de mondiale, Europese en nationale rechts- en economische ordes is daarbij een zeer bepalende ontwikkeling voor het takenpakket van EZ.

Het telecommunicatiebeleid is grotendeels verankerd in de Telecommunicatiewet. Een belangrijk aandachtspunt is de positie van de consument. Consumenten kunnen ondernemingen scherp houden en door hun gedrag en keuzes betere producten en scherpere prijzen afdwingen. Maar consumenten moeten wel voldoende informatie hebben en kunnen kiezen. Ze moeten zo nodig ook beschermd worden (bijvoorbeeld met betrekking tot de universele dienst en de bescherming van persoonsgegevens).

Het gaat ook om de bescherming van collectieve belangen als continuïteit, betrouwbaarheid en veiligheid van de communicatiesector. De wet geeft ook een ordeningskader van het frequentiebeleid en -beheer en het nummerbeleid en -beheer. Tevens worden sectorspecifieke mededingingsregels gesteld in aanvulling op de bestaande generieke mededingingsregels bijvoorbeeld met betrekking tot toegang tot netwerken. Het toezicht op de naleving van de sectorspecifieke wet- en regelgeving is in handen van een gespecialiseerde en onafhankelijke toezichthouder (OPTA) gelegd. Voor wat betreft het verwerven en toewijzen van frequentieruimte ligt deze taak bij het Agentschap Telecom. Momenteel wordt gewerkt aan een wijziging van de Telecommunicatiewet als gevolg van het kracht worden van nieuwe richtlijnen van het Europese Parlement en de Raad.

---

<sup>10</sup>CBS, DDE 2009

<sup>11</sup> idem

<sup>12</sup> TNO, Vraag en aanbod NGI, 2010

**DGETM – 25. Implementatie gewijzigde Europese richtlijnen op het terrein van de elektronische communicatie**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Implementatie gewijzigde Europese richtlijnen op het terrein van de elektronische communicatie.</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Correcte omzetting Europese richtlijnen zodat NL bedrijfsleven en consumenten maximaal kunnen profiteren van het vernieuwde Europese kader</p> <p>De voorgestelde wijzigingen beogen het regelgevend kader niet ingrijpend te wijzigen maar slechts op onderdelen te wijzigen. Het gaat in het kort om de volgende wijzigingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- meer effectieve ex ante regulering m.b.t. het tot stand brengen van daadwerkelijke concurrentie (o.a. invoering mogelijkheid tot functionele scheiding);</li> <li>- flexibilisering van het spectrumbeheer, m.n. door streven naar zoveel mogelijk vergunningvrijheid, techniekonafhankelijkheid en dienstenneutraliteit;</li> <li>- betere consumentenbescherming: meer keuze en rechtszekerheid voor gebruikers en maatregelen ter bevordering van toegang voor gebruikers met een fysieke beperking (o.m. uitbreiding universele dienst);</li> <li>- introductie mogelijkheid tot ingrijpen indien vrije toegang tot internet in gevaar komt</li> <li>- verbetering van de privacy en beveiliging, m.n. door invoering van een meldplicht voor privacy- en veiligheidsinbreuken en aanpassing van de zogenoemde cookiebepaling.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Verantwoordelijk voor opstellen implementatie wetgeving
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	wetgeving
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Telecommunicatiebedrijven, aanbieders van internetsites.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Wetsvoorstel gereed voor verzending naar Raad van State
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Formele wetgeving, via parlement. Huidige fase: Ministerraad vervolgens advisering door Raad van State.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Behandeling wetsvoorstel in Eerste en Tweede Kamer. Opstellen lagere regelgeving
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Verdediging wetsvoorstel in Tweede en Eerste Kamer
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Formele wetgeving gereed voor behandeling in Ministerraad en advisering Raad van State.
<b>Kamerbrieven</b>	n.v.t.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	Nog niet bekend



**DGETM – 26. Wetsvoorstel tot herziening van hst. 3 (Frequenties) van de Telecommunicatiewet**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Wetsvoorstel tot herziening van hst. 3 (Frequenties) van de Telecommunicatiewet</b> (implementatie Nota Frequentiebeleid 2005)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Flexibilisering van het frequentiebeleid, versnelling en vereenvoudiging van de huidige bestemmings- en verdelingsprocedures voor frequenties. Zo zal niet langer de voltallige ministerraad maar alleen de direct betrokken ministers worden betrokken bij wijzigingen van het Frequentieplan. Frequentietoewijzing voor publieke taken (bijv. politie, defensie, wetenschap) moet door de verantwoordelijke minister worden onderbouwd en wordt wettelijk gewaarborgd. Vergunningvrijheid wordt de hoofdregel en vergunningen, met zo weinig mogelijk voorschriften, worden techniek- en dienstenneutraal. Er komt een wettelijke basis voor innovatieve experimenten.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is als verantwoordelijk departement voor het ICT-beleid leidend bij de implementatie van deze brede evaluatie van het frequentiebeleid. Meestbetrokken departementen zijn OCW (frequenties voor het mediabeleid/publieke en commerciële omroep), BZK, DEF, V&W (alle ivm toewijzing van frequenties voor hun publieke taken) en FIN (verdeling/veiling van schaarse frequenties)
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Belangrijkste instrument is het Frequentieplan, waarin de bestemming/gebruiksdoel en de wijze van verdelen van frequenties wordt vastgelegd EZ/Agentschap Telecom is verantwoordelijk voor toewijzing van en toezicht op frequentieruimte
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Vergunninghouders (zoals mobiele operators, commerciële omroepen) gebruikers van en belangstellenden voor frequentieruimte zijn voorstander van verdere flexibilisering
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Het wetsvoorstel staat reeds sinds juni 2009 op de agenda, en is nu geagendeerd voor plenaire behandeling in de Tweede Kamer na het zomerreces. Spoedige behandeling is noodzakelijk om samenloop met het wetsvoorstel NRF te voorkomen en om de uitvoering van de Visie Mobiel te vergemakkelijken (m.n. wat betreft techniek- en dienstenonafhankelijkheid)
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	zie hierboven
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Verdergaande flexibilisering, met name op het gebied van vergunningverlening voor mobiele communicatie.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Plenaire behandeling in Tweede en vervolgens in Eerste Kamer
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Wetsvoorstel wacht op plenaire behandeling in Tweede Kamer
<b>Kamerbrieven</b>	-
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Aan specifieke ingediende moties en toezegging is gevolg gegeven. Er is een relatie met motie Gerkens (zie tekst SMS-diensten)
<b>Kameroverleggen</b>	-

**DGETM – 27. Visie Mobiele communicatie**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Visie Mobiele Communicatie</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het ontwikkelen van een integrale beleidsvisie voor de mobiele markt op basis waarvan de juiste en door de markt gedragen randvoorwaarden kunnen worden gecreëerd bij de aanstaande verdelingen van spectrum voor mobiele communicatie (800, 900, 1800, 2100 MHz). Dit is gewenst om voor de middenlange termijn duidelijkheid en helderheid te creëren richting de betrokken marktpartijen op basis waarvan zij noodzakelijke (grote) investeringen kunnen doen.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Beleidsverantwoordelijk: EZ/DGETM (Directie Telecommarkt i.s.m. Directie ICT&T) Andere betrokken departementen: Ministerie van Financiën en OCW Ondersteuning vanuit: Agentschap Telecom (technische uitvoeringsadviezen) en OPTA (advies in de vorm van een analyse van de mobiele communicatiemarkt)
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	De Nota krijgt zijn uitwerking in de aanstaande verdelingen van spectrum voor mobiele communicatie. In dat kader worden vergunningen verleend. (omvang vastgelegd binnen die projecten).
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Huidige vergunninghouders voor mobiele communicatie: KPN, Vodafone, T-Mobile, Ziggo, UPC, Tele2. Allen willen dat de Nota er op korte termijn ligt zodat zij duidelijkheid hebben over de termijn waarop spectrum beschikbaar komt, en onder welke voorwaarden. Er zijn ook tegenstellingen tussen “oud”komers KPN, Vodafone en T-Mobile, en de nieuwkomers Ziggo, UPC en Tele2. De oudkomers willen niet dat de nieuwkomers worden voorgetrokken (zoals dat is gedaan i.h.k.v. de 2,6 GHz veiling).
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Eerste concept van de beleidsvisie ligt er inmiddels. Deze wordt in juli definitief gemaakt zodat consultatie aan de markt in september kan plaatsvinden.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Na afronding concept definitieve versie wordt de Nota in september aan de markt voorgelegd ter consultatie. Vervolgens worden reacties verwerkt. Daarna toezending aan de Kamer. De mobiele visie is een integrale visie tbv de komende grote verdelingen en dient dan ook ruim voor de consultatie van de verdelingsprocedure voor 900 en 1800 MHz in oktober/november(voorziene eerste uitwerking van de beleidsvisie in de praktijk) aan de Tweede Kamer te worden gezonden.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Toezending van de beleidsvisie aan de Tweede Kamer. Eerste praktische uitwerking Nota in de verdelingsprocedure 900 en 1800 MHz.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Vaststellen Nota Beleidsvisie Mobiel. Mogelijke discussie met Tweede Kamer over de beleidsbeslissingen in de Nota.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven</b>	Te zijner tijd wordt de Nota vergezeld van een Brief aan de Kamer verzonden.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	De Nota kan aanleiding geven tot een Algemeen Overleg.

**DGETM – 28. Digitaal Dividend**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Digitaal dividend</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het vrijmaken van het 800 MHz spectrum van hoog- en middenvermogen omroepzenders, waarmee dit spectrum gebruikt kan gaan worden elektronische telecommunicatie, m.n. mobiel breedband Dit wordt gewenst omdat er een tekort is aan laag frequentiespectrum (onder 1 GHz) dat gebruik kan worden voor elektronische telecommunicatie, terwijl sprake is van een aanzienlijke groei in mobiel gebruik (o.a. 'smartphones')
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Beleidsverantwoordelijk: EZ/DGETM Andere betrokken departementen Ministerie van OCW en Financiën. Ondersteuning vanuit Agentschap Telecom (technische adviezen vanuit de uitvoering)
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b>	Vergunningverlening, waaraan kosten zijn verbonden (omvang n.n.b.)
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	De Europese Commissie wenst het 800 MHz spectrum beschikbaar te stellen voor mobiel breedbandgebruik. Huidige gebruikers in dit spectrumdeel (Publieke Omroep, KPN/Digitenne, vergunningvrije gebruikers (draadloze microfoons)) zijn tegen/maken bezwaar; Kabelexploitanten maken bezwaar i.v.m. storingsproblematiek. Mobiele operators steunen het voorstel, waarbij KPN omzetting pas wil laten ingaan in combinatie met uitgifte 2100 MHz (december 2016). Overige operators willen z.s.m. over het 800 MHz spectrum kunnen beschikken.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Agentschap Telecom heeft een aantal onderzoeken afgerond o.a. naar kabelstoringsproblematiek en verder resultaten van andere onderzoeken worden verwacht uiterlijk in september 2010 Bij vergunningwijziging vóór afloop van de vergunningen begin 2017 speelt het vraagstuk van eventuele nadeelcompensatie. Met Ministerie van Financiën vindt overleg plaats hoe hier mee om te gaan.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Brief aan de TK wordt voorbereid om TK over het beleid te informeren. Besluitvorming over 800 MHz-band en vaststelling van een tijdslijn is wenselijk in verband met afstemming met andere lopende frequentietrajecten (heruitgifte 900/1800 MHz Band en visie mobiel frequentiegebruik)
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Aandacht voor informeren van consumenten bij storingsproblematiek; Besluitvorming over vergunningswijziging Publieke Omroep en KPN/Digitenne; Aandacht voor oplossing spectrumgebrek voor gebruik mobiele microfoons en oplossing te bieden voor het niet langer kunnen gebruiken van kanaal 63; In overleg met OCW aandacht voor aangepaste visie op de omroepdistributie.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Discussie met TK over beleid en aandacht voor mogelijke problemen die politieke aandacht gaan krijgen en een oplossing behoeven Deelname in VTE-Raad (Brussel) waarin verdere besluitvorming over het digitaal dividend aan de orde kan komen
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven</b>	Brief aan de Kamer met de beleidsbeslissing is in voorbereiding
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	In AO d.d. 18 december 2009 heeft TK verzocht om snelle afhandeling.
<b>Kameroverleggen</b>	Naar verwachting zal de beleidsbrief aanleiding geven tot een Algemeen Overleg en wellicht plenair Kamerdebat.

**DGETM – 29. Postmarkt**

1. INHOUD	
Onderwerp	Postmarkt
<p><b>Doelstelling(en) van beleid</b></p>	<p>Op 1 april 2009 is de Nederlandse postmarkt volledig geopend conform de EU-Postrichtlijn. Een aantal EU landen (nl. het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Zweden, Finland en Nederland) is koploper; de andere EU-landen zullen 1 januari 2011 hun postmarkten volledig openen (een aantal lidstaten hebben nog een extra transitieperiode van 2 jaar). De volledige opening van de postmarkt heeft meer keuze, lagere prijzen en innovatie ten doel.</p> <p>Ten tijde van de behandeling van het wetsvoorstel in de Kamers zijn twee voorwaarden genoemd i.k.v. van de inwerkingtreding van het wetsvoorstel, nl.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden</li> <li>2. eerlijk speelveld met Duitsland en het Verenigd Koninkrijk (o.a. BTW gelijkheid)</li> </ol> <p>Fatsoenlijke arbeidsvoorwaarden is een onderwerp dat nog steeds speelt en waarvoor veel politieke aandacht is. Voor dit onderwerp wordt samengewerkt met SZW. Het eerlijk speelveld is grosso modo bereikt.</p> <p>Bij de nieuwe postvervoerbedrijven (Sandd, Selektmail en Netwerk VSP: dochter van TNT N.V.) werken de postbezorgers veelal op de contractsvorm Overeenkomst van Opdracht (OvO). In het verleden bleek dat de postbezorgers in een aantal gevallen niet het minimumloon verdienden. Vakbonden wilden dat postbezorgers op arbeidsovereenkomsten kwamen te werken. Vakbonden en werkgevers hadden (voorafgaand aan besluitvorming over datum van inwerkingtreding van het wetsvoorstel) een cao met daarin ingroei van OvO's naar arbeidsovereenkomsten afgesloten. De vakbonden wilden van het kabinet wel een stok-achter-de-deur voor het geval de werkgevers de cao (snel na de volledige opening van de postmarkt) zouden opzeggen. Deze stok-achter-de-deur is de AMvB arbeidsvoorwaarden. De AMvB regelt de ingroei naar arbeidsovereenkomsten (80% in 2012) aan de hand van tussentijdse harde percentages. Indien de cao wordt opgezegd, moeten de postvervoerbedrijven binnen 6 maanden na opzegging alle postbezorgers (100%) op basis van een arbeidsovereenkomst in dienst hebben. De werkgevers hebben een rechtszaak tegen de Staat gevoerd. En de Staat is hierna in hoger beroep gegaan. Gevolg uitspraak: de cao is in overeenstemming met AMvB en AMvB in werking en toepasbaar.</p>
<p><b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b></p>	<p>EZ is verantwoordelijk voor de postsector en de wetgeving die daarmee samenhangt. Voor wat betreft het onderwerp arbeidsvoorwaarden wordt samengewerkt met SZW.</p>
<p><b>Beleidsinstrumenten EZ</b></p>	<p>Wet- en regelgeving</p>
<p><b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• TNT N.V.: Grootste particuliere werkgever in Nederland en verlener van de Universele Postdienst (UD: postdienstverlening aan burgers)</li> <li>• Sandd, Selektmail, Netwerk VSP (dochter van TNT N.V.): nieuwe postvervoerbedrijven die met vakbonden cao hebben afgesloten om in te groeien van OvO's naar arbeidsovereenkomsten</li> <li>• Vakbonden</li> <li>• OPTA: toezichthouder Postmarkt en Universele Dienst</li> </ul>

<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Postvolumes (2008): 5,3 miljard poststukken</li> <li>• Verwacht volume (2012): 4,8 miljard poststukken</li> <li>• TNT: 4,69 miljard poststukken (2008) waarvan 1,08 miljard Universele Postdienst (UD)</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>- De Postwet regelt dat de tarieven voor de Universele Dienst (UD) gebaseerd zijn op daadwerkelijke kosten en een redelijk rendement. OPTA stelt deze tarieven vast. O.m. voor deze vaststelling van de tarieven is de Postregeling opgesteld, waarin de wijze van kostentoerekening wordt geregeld. De wijze van kostentoerekening heeft geleid tot grote discussies tussen TNT (als verlener van de UD) en OPTA. OPTA heeft in 2009 tweemaal een last onder dwangsom aan TNT opgelegd (in totaal: 6 miljoen euro) voor het verkrijgen van gegevens over de kosten en de wijze van toerekening. TNT heeft tweemaal een voorlopige voorziening gestart. Rechter heeft tweemaal geoordeeld dat de lasten onder dwangsom niet onredelijk zijn. TNT is in 2010 een bodemprocedure tegen beide lasten gestart.</p> <p>- De wijze van kostentoerekening wordt met de wijziging van de Postregeling verduidelijkt. In de Postregeling dient nog het redelijk rendement te worden opgenomen. Dit kon voorafgaand aan de inwerkingtreding van de Postwet niet plaatsvinden vanwege de veranderende omvang van de UD (geen monopolie meer op het marktsegment tot 50 gram). Hiervoor is onderzoek gedaan. Op korte termijn kan het rendement worden vastgesteld en opgenomen in de Postregeling.</p> <p>- Opstellen AMvB arbeidsvoorwaarden en rechtszaken i.k.v. de AMvB (zie bovenstaande toelichting).</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p>- De Postregeling wordt aangepast i.k.v. de verduidelijking van de wijze van kostentoerekening en het vaststellen van het redelijk rendement (t.b.v. tarieven Universele Postdienst). Hierna dient de Postregeling te worden voorgehangen bij beide Kamers.</p> <p>- De cao wordt geëvalueerd door sociale partners. De evaluatieperiode loopt 1 juli 2010 af. Indien de cao wordt opgezegd, zal het kabinet zich moeten beraden over vervolgstappen.</p>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vaststellen Postregeling</li> <li>• Verdere activiteiten i.k.v. arbeidsvoorwaarden</li> <li>• Eventuele verdere activiteiten mededingingstoezicht</li> <li>• Evalueren van de Universele Postdienst (mede i.k.v. kosten UD)</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vaststellen van het normrendement voor de tarieven van de Universele Postdienst (Postregeling)</li> <li>• Nader invullen kostentoerekening Universele Dienst (Postregeling)</li> <li>• Indien de cao wordt opgezegd dient kabinet zich te beraden op verdere acties.</li> <li>• Kabinetsreactie mededingingstoezicht</li> <li>• Evt. aanpassing van de Universele Postdienst (n.a.v. evaluatie) hetgeen een wetswijziging betekent.</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	Postregeling zal in najaar 2010 zijn aangepast (w.o. vaststellen rendement), waarna voorhang van de regeling bij beide Kamers.
<b>Kamerbrieven</b>	Kabinetsreactie over mededingingstoezicht (najaar 2010)
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<p>- Toezenden OPTA rapport over werking nationale postmarkt (september 2010) inclusief tijdsplan kabinetsreactie mededingingstoezicht</p> <p>- Kabinetsreactie over mededingingstoezicht (eind 2010)</p>
<b>Kameroverleggen</b>	Nog niet gepland

**DGETM – 30. SMS-diensten**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>SMS-diensten</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Bescherming van (kwetsbare) consumenten in de elektronische communicatiesector. Er zijn al geruime tijd veel klachten over sms-diensten. Veel consumenten (vooral jongeren) worden misleid en zitten ongewild en onbedoeld vast aan dure sms-abonnementen. Dit wordt aangepakt via een aangescherpte SMS-Gedragscode en nieuwe regelgeving.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ/DGETM ziet op de bescherming van de consument in de telecommarkt en het algemene consumentenrecht (oneerlijke handelspraktijken en verkoop op afstand). OPTA en Consumentenautoriteit zijn de toezichthouders.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Stimuleren zelfregulering Wetgeving (ministeriële regeling) Voorlichting
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Telecombedrijven SMS-dienstverleners SMS-dienstenaanbieders  De nieuwe wetgeving heeft vooral gevolgen voor de telecomoperators. Betaling van de sms-diensten loopt via de telefoonrekening van operators. Via een ministeriële regeling worden voorwaarden gesteld aan het mogen opschorten of beëindigen van de telefoondienst in het geval consumenten weigeren te betalen voor sms-diensten die zij niet wensen. Deze voorwaarden zullen via sms-dienstverleners uitwerking hebben op malafide sms-contentaanbieders. Operators zullen geen zaken meer met hen willen doen.  OPTA zal de nieuwe wetgeving moeten gaan handhaven. De Consumentenautoriteit ziet toe op de oneerlijke handelspraktijken.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	SMS-Gedragscode is per 1 maart deels en nog onvoldoende aangescherpt. De TK heeft veel aandacht voor dit dossier en heeft via een motie (Gerkens c.s.) verzocht om wetgeving. Deze wetgeving is in voorbereiding.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Over een conceptministeriële regeling vindt nog overleg plaats met de telecomsector.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	- Afronding van de nieuwe wetgeving. Inwerkingtreding is – mits huidige minister hiermee akkoord gaat - voorzien per 1-1-2011. - De Consumentenautoriteit komt binnenkort met een sanctiebesluit tegen een sms-aanbieder. Dit zal tot de nodige publiciteit leiden. - De sector is bezig met een aanscherping van de Reclamecode SMS-dienstverlening. Deze code maakt onderdeel uit van de SMS-Gedragscode.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	- Accorderen van de hierboven genoemde lijn in de nieuwe wetgeving. - Debat in de Tweede Kamer (TK) over de nota van wijziging. Onduidelijk is wanneer dit zal worden behandeld (mogelijk na het zomerreces). - Beantwoorden van Kamervragen. De TK heeft veel aandacht voor dit dossier.

<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<p>Aanpassing van de Regeling universele dienstverlening eindgebruikersbelangen. Deze aanpassing is in de ontwerpfasen. In deze regeling wordt geregeld dat een telecomoperator de telefoondienst niet mag beëindigen als zijn abonnee niet of te laat betaald voor een door een derde partij geleverde dienst, in dit geval een premium sms-dienst.</p> <p>Er is een nota van wijziging over sms-diensten ingediend n.a.v. de motie Gerkens c.s bij het wetsvoorstel inzake Hoofdstuk 3 (Frequenties). De behandeling van dit wetsvoorstel is gepland na het zomerreces.</p>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<p>Dit jaar zijn 3 beleidsbrieven verzonden naar de TK. In de brief van 22 januari 2010 is de aanpak van sms-diensten beschreven en ingegaan op de werking van de SMS-Gedragscode. De brief van 22 februari 2010 bevat de nota van wijziging als invulling van motie Gerkens.</p>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<p>In de kamerbrief van 19 maart 2010 is toegezegd dat er een regeling zal worden opgesteld. Streefdatum voor deze regeling is 1 juli 2010. Deze datum wordt niet gehaald. Inwerkingtreding van de regeling is nu voorzien op 1 januari 2011.</p>
<b>Kameroverleggen</b>	<p>De behandeling van de nota van wijziging is mogelijk na het zomerreces.</p>

**DGETM – 31. Breedband/netneutraliteit**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Breedband / netneutraliteit</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Iedere Nederlander moet kunnen beschikken over snel en open internet dat toegang biedt tot nuttige diensten. Dat is van groot belang voor duurzame economische groei en maatschappelijk welzijn.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ ‘gaat over’ het breedbandbeleid en netneutraliteit en biedt de reguleringszekerheid die nodig is voor langetermijninvesteringen.  Het is aan marktpartijen om snel en open internet tot stand te brengen: investeren in infrastructuur, diensten ontwikkelen en dataverkeer afhandelen. De overheid stelt kaders en bewaakt daarbij de randvoorwaarden als openheid, transparantie en (gebruiks)veiligheid. Provincies en gemeenten spelen een faciliterende rol bij de aanleg en het gebruik van breedbandnetwerken.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Telecommunicatiewet, Handreiking Breedband en Visie Mobiel zijn instrumenten om reguleringszekerheid te bieden</li> <li>- Bevorderen van concurrentie en innovatieve diensten en toepassingen door toezicht op openheid van netwerken (open toegang voor dienstenaanbieders), interoperabiliteit (verbondenheid netwerken), transparantie (over tarieven, ‘netwerkprestaties’ en afhandeling van internetverkeer). Omdat de beschikbaarheid van infrastructuur momenteel vooruit lijkt te lopen op het gebruik daarvan, zit de economische en maatschappelijke ‘winst’ met name in de ontwikkeling van nuttige innovatieve diensten.</li> <li>- De uitrol van draadloze breedbandige netwerken bevorderen door beschikbare frequenties te veilen, met oog voor nieuwe toetreders (Visie Mobiel).</li> <li>- Het aanmoedigen van gemeenten en provincies om actief, en waar mogelijk in onderlinge samenwerking, de uitrol en het gebruik van breedband te faciliteren, middels het publiceren van een handreiking (“Goed op weg met breedband”) en een menukaart (Task Force New Generation Networks).</li> <li>- Het bewerkstelligen van ‘maatschappelijk verantwoord’ afhandelen van het verkeer over netwerken. Wat dit betekent zal nader moeten worden geëvalueerd. In ieder geval is het onwenselijk dat diensten door aanbieders van internettoegang worden geblokkeerd om puur concurrentiële overwegingen.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p>Breedband: kabelmaatschappijen willen niet dat overheden (bv. gemeenten) meebetalen aan de aanleg van nieuwe breedbandige netwerken. Aanbieders van glasvezelnetwerken juichen overheidsinvesteringen juist toe. KPN mengt zich niet in de discussie. Dienstenontwikkelaars en –aanbieders willen open toegang tot netwerken.</p> <p>Netneutraliteit: Internet Service Providers willen de vrijheid om het verkeer over hun netwerk te managen zoals het hun goedgeeft. Consumentenorganisaties en dienstenaanbieders willen dat dit zo mogelijk wordt beperkt (voorstanders netneutraliteit).</p>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier</b>	Met 38,1 breedbandaansluitingen per 100 inwoners behoort Nederland wereldwijd tot nr.1. Gebruik van deze netwerken en de beschikbaarheid van diensten loopt hierbij achter.



<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Voormalig Staatssecretaris Heemskerk heeft – mede naar aanleiding van de motie Vendrik/van der Ham – aan een Task Force gevraagd hem te adviseren over de wijze waarop de verdere snelle uitrol van breedbandige netwerken door decentrale overheden kan worden gestimuleerd. Bij dat advies heeft de Task Force kunnen putten uit onderzoek van TNO (over de ontwikkeling van vraag en aanbod van breedbandcapaciteit tot 2020) en PWC (over de rol van gemeenten bij aanjagen van breedbanddiensten). In zijn advies bevestigt de Task Force het belang van de verdere ontwikkeling van supersnelle netwerken voor Nederland en doet aanbevelingen aan decentrale overheden over de faciliterende en stimulerende rol die zij kunnen spelen. In de Crisis- en Herstelwet is artikel 5.14 van de Telecomwet zo aangepast dat gemeenten ruimere mogelijkheden hebben om te investeren in breedband – binnen staatssteun kader.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Wij verkennen nu hoe EZ moet omgaan met het advies van de TaskForce. Een belangrijk thema is EZ's rol bij openheid en interoperabiliteit van netwerken, en het stimuleren van dienstontwikkeling.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Breedband is een pijler van de Digitale Agenda van Commissaris Kroes. Lidstaten worden opgeroepen een breedbandplan te ontwikkelen. Eind 2010 komt de Commissie met een Breedband Strategie, met een verdere uitwerking. De Europese Commissie heeft aangekondigd na een consultatie eind 2010 te komen met nadere 'guidance' aan lidstaten voor het te voeren netneutraliteitbeleid.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	In antwoord op motie Vendrik/ Van der Ham, en in lijn met de wens van de Commissie, moet EZ nu haar 'breedbandplan' opstellen, waarin wij de maatregelen die ons breedbandbeleid opmaken helder uiteenzetten.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Het beleid rond netneutraliteit wordt als onderdeel van de implementatie van het New Regulatory Framework vastgelegd in de Telecommunicatiewet. De wetgeving wordt eind 2010 aan de Tweede kamer aangeboden.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Netneutraliteit is via Kamervragen en tijdens algemene AO's meerder keren aan de orde geweest. De laatste brief van MEZ dateert van 15 maart jl. (TK 2009-2010, 24095, nr. 256) en schetst de voorlopige beleidslijn en de relevante discussiepunten.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	In motie Vendrik/Van der Ham wordt de regering gevraagd met een uitgewerkt plan te komen hoe in Nederland in de komende 5 tot 10 jaar voorzien wordt in een landelijk dekkende aanleg van de volgende generatie netwerken.

**DGETM – 32. Bewaarplicht telecomgegevens**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Bewaarplicht telecommunicatiegegevens</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het bewaren van telecommunicatiegegevens (dataretentie) is in het belang van de opsporing en vervolging van ernstige misdrijven. De Richtlijn dataretentie van 15 maart 2006 verplicht de lidstaten van de Europese Unie om in nationale wetgeving te regelen dat aanbieders van telefonie en internet verkeersgegevens bewaren voor een periode van 6 tot 24 maanden. Nederland heeft de richtlijn geïmplementeerd in de Telecommunicatiewet. Deze regels zijn op 1 september 2009 in werking is getreden. Vanaf dat moment moeten de Naam-, adres- en woonplaatsgegevens en de verkeersgegevens, zoals waar en wanneer werd er gecommuniceerd worden bewaard voor een periode van 12 maanden. Voor internetgegevens wordt dit vooralsnog op 6 maanden gesteld.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	De Minister van Justitie is beleidsverantwoordelijk voor aftappen en dataretentie. BZK beheert het budget voor de kostenvergoedingen. EZ faciliteert via de Telecommunicatiewet. De wet- en regelgeving en het daarop berustende toezicht door het Agentschap Telecom. De bepalingen in de TW zijn faciliterend aan de werkzaamheden van opsporings en inlichtingendiensten. En raakt ondermeer rechtstreeks aan het beleid over criminaliteit- en terrorismebestrijding van Justitie, BZK en Defensie. In de afweging van de opsporings-, privacy-, en economische belangen legt EZ de nadruk op het voorkomen van marktverstoring en/of onredelijke cq. disproportionele kosten voor het bedrijfsleven.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Hoofdstuk 13 van de Telecommunicatiewet waarin regels zijn gesteld over de aftapbaarheid van telefonie en mate van dataretentie (bewaarplicht klantgegevens). Besluit beveiliging gegevens telecommunicatie waarin strenge eisen zijn gesteld aan de beveiliging van de te bewaren gegevens evenals de verplichte vernietiging van de privacy gevoelige informatie na afloop van de bewaarperiode. In de 'Regeling kosten aftappen en gegevensverstrekking' zijn voor de marktpartijen beperkte vergoedingen geregeld. Budget voor kostenvergoeding is ondergebracht bij BZK.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Aanbieders van openbare netwerken en openbare telecommunicatiediensten.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Informatie over aantallen geplaatste taps en informatieverzoeken worden door minister van Justitie verstrekt.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	In september 2009 is de Wet Bewaarplicht van kracht geworden. In oktober 2009 heeft EZ een informatiebijeenkomst georganiseerd voor marktpartijen. Daarin is door Jus en BZK uitgelegd wat de nieuwe datarentieregels behelzen en wat van de marktpartijen wordt verwacht en welke onderdelen nog uitwerking behoeven (gegevensverstrekking, standaardisatie, vergoedingen/ arrangementen overige marktpartijen).
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	In 2008 heeft de overheid met de (5) grootste telecompactijen -goed voor meer dan 95% van het aantal bevragingen- een overeenkomst gesloten over de kwaliteit van de dienstverlening en vergoedingen. De vergoedingensystematiek wordt op basis van een indeling van de markt die recht doet aan het belang en omvang, opnieuw beoordeeld. Daarbij wordt ook gekeken naar de positie van de kleinere aanbieders.

	BZK en Justitie zijn verantwoordelijk voor de inhoudelijke uitwerking van de nog te maken afspraken.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Nieuwe systematiek voor kostenvergoedingen en herbezinning op de rolverdeling tussen Justitie, BZK en EZ.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Overleg met Justitie en BZK over de rolverdeling in het dossier
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Het door de Minister van Justitie bij de Tweede Kamer (TK) ingediende wetsvoorstel tot aanpassing van de bewaartermijn voor internetgegevens naar 6 maanden ligt ter behandeling voor in de TK.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Kamerbrief over resultaten van de door het Agentschap Telecom uitgevoerde nulmeting m.b.t. de implementatie van de wet bewaarplicht is aan de TK gestuurd.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	-
<b>Kameroverleggen</b>	Er wordt nog een overleg met de TK voorzien over het wetsvoorstel tot aanpassing van de bewaartermijn.

**DGETM – 33. Veilig internet**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Internetveiligheid</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Een structurele bijdrage te leveren aan het verhogen van internetveiligheid o.a. ter voorkoming van strafbare en/of onrechtmatige zaken gezien vanuit het perspectief van de consument/internetgebruiker. Dit moet resulteren in: <ul style="list-style-type: none"> <li>- beperking van economische schade en overlast</li> <li>- bescherming van persoonlijke levenssfeer/ e-privacy</li> <li>- vergroten van vertrouwen in ICT- &amp; Telecomgebruik</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ staat voor een veilig en betrouwbaar gebruik van telecommunicatie (openbare elektronische netwerken en –diensten) en bescherming van de persoonlijke levenssfeer op het internet. Justitie is verantwoordelijk voor cybercrime en richt zich vooral op de opsporing- en vervolging. Defensie staat voor cyberdefensie en gaat zich ook richten op de weerbaarheid i.g.v. digitale oorlogsvoering. BZK is verantwoordelijk voor een betrouwbaar en veilig gebruik van ICT binnen de overheid.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Regelgeving: aanpassing Telecomwet n.a.v. New Regulatory Framework EU en in het bijzonder de E-privacy richtlijn. Hierin zal o.a. het onderdeel meldplicht en het vertrouwelijke karakter van communicatie worden opgenomen</li> <li>• Co- &amp; Zelfregulering: (online) partijen bij elkaar brengen en oproepen tot het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid zoals zorgplicht (Platform InternetVeiligheid). Communicatie/overleg: follow-up van Postbus 51-campagne Veilig internetten (samen met Justitie),</li> <li>• Informatieknoppunt Cybercrime gericht op uitwisselen van info over dreigingen en delen van best-practices</li> <li>• Doorontwikkeling trendrapportage met andere departementen.</li> <li>• Budget: 3,5 miljoen (2011) en 0,75 miljoen (2012)</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Marktpartijen binnen de 'online-keten' w.o. accesproviders, hostingproviders, softwarevendors, registrars, online- / telecomdiensten brancheorganisaties.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Geen, in afwachting trendrapportage
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Eind 2009 is het Platform Internetveiligheid (initiatief EZ en JUS) opgericht waarbinnen overheid en marktpartijen maatschappelijke trends signaleren en deze samen met overheid vertalen naar concrete initiatieven. Hiervoor worden door deelnemende partijen afspraken gemaakt over verschillende onderwerpen rondom internetveiligheid (bijvoorbeeld gedragscode Notice-and-Take-Down, samen met jus bestrijding online kinderporno). Op terrein van publieksvoorlichting is in samenwerking met JUS een vervolg gegeven aan de PB51-campagne Veilig internetten.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Regelgeving: regulier wetgevingstraject. Wetsvoorstellen worden van de zomer voorgelegd aan RvS en in het najaar doorgeleid naar respectievelijk de Tweede en de Eerste Kamer.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Het borging van het Informatieknoppunt Cybercrime. Onderzoek/studie naar ID-management op internet en cloud-computing.

	Onderzoek naar de stand van zaken aantal botnets in NL en mogelijke oplossingsrichtingen v.w.b. de aanpak. Overheidsbrede trendrapportage Cybercrime (streven zomer 2010) Interdepartementale strategie internetveiligheid (motie Knops)
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	-
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Invoering van de bijzondere E-privacy-richtlijn waarin bepalingen zijn opgenomen m.b.t. het melden van verlies van persoonsgegevens en het gebruik van o.a. cookies, zorgplicht en het vertrouwelijke karakter van elektronische communicatie.
<b>Kamerbrieven</b>	-
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	-
<b>Kameroverleggen</b>	Behandeling wetsvoorstel tot implementatie van het New Regulatory Framework (EU) waaronder de privacybepalingen.

**DGETM - 34. Tarieftransparantie**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Tarieftransparantie</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Uit onderzoek van EZ en OPTA is gebleken dat consumenten moeite hebben een goede keuze te maken tussen telefonieaanbieders op basis van de geboden tariefinformatie. Door middel van het vergroten van de transparantie van tarieven moet het voor consumenten eenvoudiger worden om een goede keuze te maken voor een telefoonabonnement en ook de kosten hiervan beter te kunnen controleren.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ heeft op dit gebied de leiding in het formuleren van beleid. Bij totstandkoming van het huidige beleid zijn geen andere departementen betrokken geweest. Binnen EZ zijn de directies TM en MC hierbij betrokken geweest, en ook OPTA en NMa.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Het beleid op dit gebied is vastgelegd in de 'Regeling universele dienstverlening en eindgebruikersbelangen' (Rude). Dit beleid legt geen beslag op financiële middelen.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Bij het maken van het huidige beleid zijn de aanbieders van vaste en mobiele telefonie intensief betrokken. Een deel hiervan heeft aangegeven met het huidige beleid uit de voeten te kunnen. Er bestaat bij deze partijen wel weerstand tegen aanvullende maatregelen. Verder overheidsingrijpen tast volgens hen de commerciële vrijheid teveel aan en verstoort de vrije marktwerking.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Afgelopen mei is het project tarieftransparantie afgerond. Hierbij zijn twee maatregelen genomen; OPTA heeft een bestaande Rude-bepaling verduidelijkt waarmee telefonieaanbieders verplicht zijn om eenvoudig vindbaar een overzicht van alle geldende tarieven bij een abonnement aan consumenten te bieden; en er wordt een nieuwe Rude-bepaling gemaakt die telefonieaanbieders verplicht om op één pagina de meest basale tariefcomponenten van een abonnement aan de consument te tonen voordat deze een contract afsluit.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De genoemde maatregelen zijn op 20 mei 2010 per brief aan de Tweede Kamer bekend gemaakt. Op dit moment is de wijziging van de Rude in voorbereiding. Er wordt naar gestreefd deze per 1 oktober 2010 in werking te laten treden.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Er worden op dit moment geen concrete ontwikkelingen verwacht. De Kamer heeft i.v.m. het verkiezingsreces echter nog niet op de brief van 20 mei kunnen reageren. Wanneer zij dit wel doet kan dit ertoe leiden dat de regering wordt gevraagd om op twee andere punten die in het project tarieftransparantie zijn besproken meer te doen. Het gaat hierbij om het aanbieden van een tussenstand van de factuur en het bieden van inzicht in het individuele belgedrag. Er is op dit moment voor gekozen om op deze punten geen maatregelen te nemen omdat dit steeds meer vanuit de markt zelf wordt aangeboden en bovendien het verplichtstellen van deze zaken negatieve gevolgen voor de concurrentieverhoudingen in de markt zou kunnen hebben.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Op dit moment zijn er geen verdere acties voorzien.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	Het streven is de wijziging van de Rude per 1 oktober 2010 in werking te laten treden. Hiervoor is publicatie per 1 augustus noodzakelijk.
<b>Kamerbrieven</b>	Op dit moment niet voorzien
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen openstaande moties of toezeggingen.
<b>Kameroverleggen</b>	Er zijn op dit moment over dit onderwerp geen Kameroverleggen voorzien.

**DGETM – 35. 0900-nummers**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>0900 nummers</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Aanleiding een discussie met de Tweede Kamer over lange wachttijden bij betaalde telefonische klantenservice via 0900 nummers. Doel van het beleid is bescherming van de consument tegen onverwachte hoge kosten van betaalde telefonische klantenservice via 0900 nummers. Het beleid is gericht op de tarifiering van 0900 nummers en niet (primair) op de kwaliteit van klantenservice.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Het onderwerp is opgepakt door DGETM in het kader van het telecombeleid van EZ en vindt aansluiting bij een pakket wettelijke maatregelen die consumenten beschermen bij het gebruik van betaalde informatienummers. DGETM ziet ook op het algemene consumentenrecht (oneerlijke handelspraktijken, verkoop op afstand).
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Regelgeving, gericht op kosten transparantie en verbetering rechtspositie consumenten (grotendeels ingevoerd). Hiertoe behoort bijvoorbeeld de verplichting bij 0900 nummers een maximumbedrag te hanteren voor een gesprek, en het omkeren van de bewijslast bij geschillen over kosten van betaalde informatienummers. Met een nog in te voeren <i>specifieke maatregel</i> , tijdelijk voor vier jaar, krijgen 0900-nummers voor klantenservice een maximum minuuttarief van 15 cent. Er is geen budgettair beslag.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. <i>Telefonie-aanbieders</i> (KPN, Vodafone etc.); deze verschaffen toegang tot 0900 diensten aan consumenten/eindgebruikers en nemen de kosten van 0900 nummers op in de telefoonnota.</li> <li>2. <i>Houders en gebruikers van 0900 nummers</i>; dit zijn aanbieders van klantenservice en ontvangen hiervoor inkomsten uit de 0900 nummertarieven. Zij zijn verenigd in de Branchevereniging Betaalde Content (NVI) en de Klantenservicefederatie (KSF).</li> <li>3. <i>intermediaire telecoomaanbieders</i>. Zij maken via contracten met telefonieaanbieders de 0900 nummers bereikbaar vanaf alle netwerken. Telefonieaanbieders zijn op grond van de Telecomwet verplicht dergelijke contracten aan te gaan.</li> <li>4. <i>OPTA, SGC (geschillenbeslechting)</i>.</li> </ol>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Consumentenonderzoek 2007:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- 58% van de consumenten ergert zich wel eens wanneer contact gezocht wordt met een telefonische informatiedienst en 40% ergert zich regelmatig;</li> <li>- irritatiegrenswaarde voor de wachttijd ligt rond 1 minuut;</li> <li>- daarnaast ontstaat irritatie in een situatie waarin tijdens een wachttijd meer dan 30 cent per minuut moet worden betaald (los van eventuele bijkomende mobiele belkosten).</li> </ul> <p>Actuele situatie wachttijden:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- gemiddelde wachttijd is 41 seconden (begin 2010), was eerder 53 seconden (2007), daling 10%;</li> <li>- gemiddelde kosten van wachttijd 18 cent p/m (begin 2010), was eerder 25 cent p/m (2007), daling 30%</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Na een CEO overleg met Staatssecretaris EZ in oktober 2009 heeft de markt in overleg met EZ een verzoek gericht aan Stas EZ om een marktinitiatief om het tarief voor klantenservices te maximeren op 15 cent p/m wettelijke te ondersteunen. Derhalve geniet de genoemde specifieke maatregel breed draagvlak bij marktpartijen.

<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De genoemde omkering van de bewijslast is in een kamerbrief toegezegd aan de Tweede Kamer (TK). Het voornemen voor de specifieke maatregel is in een kamerbrief van februari 2010 gemeld aan de TK waarna in een AO in april 2010 de TK heeft ingestemd met implementatie. Thans worden deze maatregelen uitgewerkt.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Aandacht voor de problematiek zal afnemen, o.a. als gevolg van deze maatregel.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Accordering van implementatie van de betreffende maatregelen.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Voorbereidingsfase wijziging Telecomwet en lagere regelgeving (Regeling universele dienstverlening en eindgebruikersbelangen).
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Kamerbrief 2006-2007, 30 537, nr. 16, 4 juli 2007 Kamerbrief 2008-2009, 24 095, nr. 251, 10 september 2009. Kamerbrief 2009-2010, 24 095, nr. 255, 19 februari 2009.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bepaling in de Telecommunicatiewet die er toe strekt dat in het geval de consument een geschil over een duur nummer aanhangig maakt, de betreffende aanbieder moet aantonen dat hij zijn wettelijke verplichtingen op grond van de Telecommunicatiewet is nagekomen.</li> <li>• Inwerkingtreding van de specifieke maatregel voor klantenservice zo mogelijk op 1 oktober 2010 en gedurende vier jaar van kracht (huidige s.v.z.: wordt waarschijnlijk 1 jan 2011).</li> <li>• De Minister zal de Tweede Kamer een half jaar voor het verstrijken van de vierjaarstermijn van deze specifieke maatregel de TK informeren over het vervolg van 0900-nummers, de wachttijden en de transparantie.</li> </ul>
<b>Kameroverleggen</b>	AO VCEZ 8 april 2010 over versterking van de positie van de consument.



**DGETM – 36. Bel-me-niet-register**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Bel-me-niet-register</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het bij consumenten wegnemen van irritatie over ongevraagde verkooptelefoontjes (telemarketing). Hiertoe is per 1 oktober 2009 het wettelijke Bel-me-niet-register ingevoerd. Bedrijven die aan telemarketing doen, zijn verplicht gebruik te maken van het Bel-me-niet-register. Consumenten die in dit register staan ingeschreven, mogen niet meer gebeld worden.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ heeft het wettelijk kader opgesteld (Hoofdstuk 11.7 van de Telecommunicatiewet), heeft de wettelijke beheerder aangewezen (Stichting Infofilter) en heeft een subsidierelatie met deze stichting. De beheerder is voor drie jaar aangewezen en legt verantwoording af aan de minister van EZ.  OPTA ziet toe op uitvoering en handhaving van de wettelijke bepalingen.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Wet- en regelgeving (Telecommunicatiewet) en een samenwerkingsovereenkomst met Stichting Infofilter
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Stichting Infofilter is per Ministeriële Regeling voor drie jaar aangewezen als beheerder van het Bel-me-niet-register.  De verschillende brancheverenigingen in de telemarketingsector (DDMA, WGCC en VNC) en de branchevereniging van de Goede Doelen (VFI) vormen gezamenlijk het bestuur van Stichting Infofilter.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Er is veel publiciteit geweest over telemarketing en het Bel-me-niet register. Sinds de invoering van het Bel-me-niet-register hebben circa 5 miljoen consumenten zich geregistreerd. Het Bel-me-niet-register heeft in maart 2010 de Topper Award van de Consumentenbond gekregen.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De besluitvorming is afgerond.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	In 2012 volgt een evaluatie van het Bel-me-niet-register.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Informeren van de EK en TK over het effect van het Bel-me-niet-register op Goede Doelen en informeren van de TK over het aantal klachten en boetes.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Het wetgevingstraject is afgerond. Het Bel-me-niet-register is in de Telecommunicatiewet (Telecomwet art. 11.7) opgenomen en via lagere regelgeving is het verder uitgewerkt.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	-
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	In het najaar van 2010 dient de TK geïnformeerd te worden over het aantal door OPTA ontvangen klachten, de gegeven waarschuwingen en de uitgedeelde boetes. Tevens dienen de beide Kamers geïnformeerd te worden over het effect van het Bel-me-niet-register op de Goede Doelen.
<b>Kameroverleggen</b>	Geen geplande Kameroverleggen.

**DGETM – 37. WION**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<p><b>Wet Informatie-uitwisseling Ondergrondse Netten (WION).</b> De wet regelt:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• de elektronische informatie-uitwisseling over ligging van ondergrondse netten tussen grondroerders (degenen die graven in de grond) en netbeheerders (zij beheren kabels en leidingen die onder de grond liggen);</li> <li>• de kwaliteit van het kaartmateriaal;</li> <li>• het zorgvuldig graven.</li> </ul>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Het voorkomen van schade bij kabels en leidingen bij graafwerkzaamheden. Een graafincident leidt tot onderbreking van diensten (stroom, internet) en veel directe (€ 40 -75 mln p.j.) en gevolgschade. Het kan ook gevaarlijk zijn (gaslek).</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• EZ is wetgever, VROM is medewetgever</li> <li>• Agentschap Telecom is toezichhouder</li> <li>• Kadaster voert de wet uit (informatie-uitwisseling tussen grondroerder en netbeheerder verloopt via het kadaster)</li> <li>• LNV: agrariërs ploegen en eggen en bewerken dus vaak de grond. Ook zij krijgen informatie over de ligging van kabels en leidingen in hun grond; alleen de informatievoorziening aan agrariërs verloopt via Dienst Regelingen (LNV).</li> <li>• Andere (onderdelen van) departementen zijn als netbeheerder/beheerder ondergrond betrokken, zoals Defensie, Rijkswaterstaat en Rijksgebouwendienst.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b>	<p>Wetgeving &amp; Communicatie</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p>Enorme hoeveelheid en variëteit aan stakeholders (klein, groot, publiek, privaat). Stakeholders onderschrijven nut wet; In nauw overleg met de landbouwsector is een oplossing voor de agrarische sector ontwikkeld.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Netbeheerders (water, telecom, gas, elektriciteit, riolering, buisleidingen)</li> <li>• Grondroerders (loonbedrijven, aannemers) en hun koepelorganisaties (Bouwend Nederland, CUMELA)</li> <li>• Gemeenten (zij zijn netbeheerder, beheerder ondergrond, opdrachtgever).</li> <li>• Provincies &amp; waterschappen (zij zijn netbeheerder, beheerder ondergrond)</li> <li>• VNO-NCW; i.v.m. administratieve lasten wordt tezamen met VNO-NCW bekeken hoe verbeteringen in het systeem kunnen worden aangebracht voor de industrie, zoals Shell, Dow Chemicals.</li> <li>• Agrarische sector (o.a. LTO); na aanvankelijke kritische opmerkingen uit landbouwsector is er een oplossing voor agrariërs.</li> <li>• Veiligheidsgebieden, waarvoor ook een apart regime van informatie-uitwisseling geldt. Het gaat hierbij om gebieden zoals luchthavens, partijen die onder de kernenergiewet vallen en Defensie.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• 1,7 miljoen km kabels en leidingen</li> <li>• Ca 40.000 graafschades per jaar</li> <li>• 1050 netbeheerders en 12.000 grondroerders (Kadaster)</li> <li>• ca 300.000 graafmeldingen in 2009 en ca 2 mln graafberichten p.j. (op elke graafmelding moet gemiddeld 6 à 7 netbeheerders informatie leveren)</li> </ul>

<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Sinds 1 juli 2010 moet alle informatie over kabels en leidingen digitaal worden uitgewisseld. Niet alle netbeheerders (m.n. gemeenten) hebben dat gehaald. Ook de alternatieve wijze waarop agrariërs worden geïnformeerd is in de wet opgenomen.
<b>Hoe verloopt besluit-vorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Inpassing van afspraken met agrarische sector in AMvB (Raad van State) en ministeriële regeling (ontwerpfase)
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Reductie administratieve lasten voor industrie. Vereist evt aanpassing AMvB.</li> <li>• Goede uitvoering van de digitale informatie-uitwisseling, goede uitvoering van afspraken met agrarische sector en goede resultaten wet (afname schades, betere tekeningen) zijn essentieel om draagvlak te behouden. Vinger aan de pols houden en signalen uit sector vroegtijdig opvangen blijven belangrijk.</li> <li>• Het digitaliseringstraject was ingrijpend voor alle partijen; grote veranderingen zijn niet gewenst.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Evt. kleine aanpassingen in regelgeving. Beantwoording Kamervragen (m.b.t. agrarische sector, administratieve lasten)
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Niet aan de orde.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Een kamerbrief wordt voorbereid met betrekking tot de informatieverzoeken van agrariërs via de Dienst Regelingen.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Bij de evaluatie van de wet in 2013 wordt de mogelijkheid van centrale gegevensopslag en uitbreiding wet met andere ondergrondse objecten gezien
<b>Kameroverleggen</b>	Niet aan de orde.

## DGETM - ICT & Toepassingen Algemeen

Enkele <b>kernindicatoren</b> van ICT in de Nederlandse economie (cijfers van CBS <sup>13</sup> over 2008):	
Aantal bedrijven in ICT-sector:	ca. 26.000 (4,5% totaal aantal bedrijven)
Werkzame beroepsbevolking met ICT-beroep:	ca. 270.000
Totaal ICT uitgaven:	ruim €41,5 miljard
Totale export ICT:	ruim €65 miljard (10% totaal NL uitvoer)

### Kansen voor economische groei

Nederland staat voor grote economische en maatschappelijke uitdagingen. Bij het oplossen daarvan is ICT een krachtig instrument, door betere en goedkopere diensten en producten, minder administratieve lasten en regeldruk en door andere – meer efficiënte – manieren van (samen)werken mogelijk te maken, zowel in als tussen bedrijven en overheidsorganisaties. Het daadwerkelijk gebruik van ICT blijft in Nederland echter achter, terwijl juist daarin een cruciale sleutel tot economische groei ligt.

### Toelichting

ICT is namelijk dé doorbraaktechnologie van onze tijd, vergelijkbaar met de stoommachine en elektriciteit in het verleden. Doorbraaktechnologieën zorgen gedurende een langere periode voor extra productiviteitsgroei en dragen bij aan het oplossen van maatschappelijke problemen. Recent onderzoek toont aan dat ICT van groot belang is voor innovatie. Organisatievernieuwing als gevolg van de toepassing van ICT, tezamen met investeringen in ICT kapitaal, zijn in de periode 1995-2004 in Nederland verantwoordelijk voor bijna 60 procent van de economische groei, blijkt uit een recente lange termijn analyse van de economische groei<sup>14</sup>.

Ook op Europees niveau staat ICT goed op de politieke kaart. De *Digital Agenda* van Commissaris Kroes wordt binnen de Europese Commissie gezien als één van de belangrijkste pijlers van de nieuwe EU-2020 agenda, want ICT en telecom dragen bij aan alle drie de hoofdoelen daarvan: slimme, duurzame en inclusieve (iedereen omvattende) groei. Het Nederlandse beleid sluit hier goed op aan en Nederland heeft vanwege o.a. de excellente infrastructuur een uitstekende uitgangspositie om met behulp van ICT de uitdagingen waarvoor we staan aan te pakken.

Dat aanpakken is nodig om de regeldruk te verminderen, om ketens van partijen efficiënter met elkaar te laten samenwerken, waardoor informatie en goederen op het juiste moment op de juiste wijze beschikbaar zijn op de juiste plaats. Dit bespaart kosten en verhoogt de productiviteit. Dit geldt zowel in de private sector, als in de collectieve sector.

De innovatiekracht van ICT is niet alleen draadgebonden. Steeds meer toepassingen zijn bedoeld voor mobiel gebruik, hetgeen ook bijdraagt aan de productiviteit. Vandaar dat ook mobiele telecommunicatietoepassingen en omroepdistributie, inclusief de digitalisering van de laatste analoge radionetwerken, aandacht verdienen. Hierbij zijn de Telecommunicatiewet en de Mediawet belangrijke instrumenten.

### Knelpunten

Er is een aantal redenen waarom toepassing van ICT achterblijft: kosten en baten komen vaak bij verschillende partijen terecht, het is moeilijk om (op vrijwillige basis) te komen tot interoperabiliteit en standaardisatie, er zijn vaak institutionele aanpassingen nodig (o.a. auteursrechten), gebrek aan voldoende ICT vaardigheden en angst voor inbreuk op privacy. Voor een optimale inzet van ICT is ook vaak een andere manier van produceren, werken, communiceren en organiseren nodig, met de gebruiker centraal. Dit levert veranderweerstand op. Het overkomen van deze knelpunten vergt doorzettingskracht en de nodige specifieke acties, waarvan de belangrijkste in onderstaande fiches aan de orde komen.

<sup>13</sup> CBS, *De Digitale Economie 2009*, Den Haag/Heerlen 2009.

<sup>14</sup> Van Ark, O'Mahoney and Timmer, 'The Productivity Gap between Europe and the United States: Trends and Causes' in *Journal of Economic Perspectives*, Volume 22, nr. 1, 2008, p. 25-44.

**DGETM – 38. Nationale agenda economie en ICT**

<b>1. INHOUD</b>
<b>Onderwerp</b> <b>Nationale agenda Economie en ICT (werktitel)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Neerleggen van ambities, doelstellingen en acties voor het realiseren van <i>economische groei door middel van ICT</i> voor de periode 2010 – 2015.</li><li>- <u>Inhoudelijke focus</u>: Om efficiënter werken, grotere arbeidsproductiviteit en betere dienstverlening mogelijk te maken is innovatie en gebruik van ICT, vooral in de collectieve sectoren, cruciaal. Uit een recente lange termijn analyse van de economische groei onderzoek blijkt bijvoorbeeld dat organisatievernieuwing als gevolg van de toepassing van ICT, tezamen met investeringen in ICT kapitaal, in de periode 1995-2004 in Nederland verantwoordelijk zijn voor bijna 60 procent van de economische groei<sup>15</sup>. Primair zal de aandacht worden gericht op de sectoren zorg, mobiliteit, onderwijs en energie.</li><li>- De Nationale agenda Economie en ICT zal bestaan uit een politiek-strategische visie met een actieprogramma als bijlage. De doorvertaling van het World Congress in Information Technology (WCIT, zie hieronder) en de Nederlandse acties t.a.v. de EU-Digital Agenda maken hier onderdeel van uit.</li><li>- De exacte scope en ambitie van deze agenda zal in overleg met u worden vastgesteld.</li></ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- EZ doet de coördinatie t.a.v. het ICT-beleid als geheel. Binnen EZ voert de directie ICT&amp;Toepassing deze coördinatie uit en heeft deze directie een specifieke verantwoordelijkheid waar het gaat om a) de elektronische dienstverlening van de overheid aan bedrijven, b) maatschappelijke vernieuwing met ICT en c) het realiseren van draadloze ICT-toepassingen.</li><li>- Directie ICT&amp;Toepassing doet dit in goede samenwerking met directie Telecommarkt, die gaat over infrastructuur, juridische randvoorwaarden en veiligheidsaspecten van ICT en Telecom.</li><li>- Intern EZ zal deze agenda vanuit de directie ICT&amp;T, i.s.m directies Telecommarkt, AEP en DGOI worden opgesteld.</li><li>- BZK is belast met de elektronische dienstverlening van de overheid gericht op de burger.</li><li>- Overige departementen zijn verantwoordelijk voor inzet van ICT in hun eigen beleidsdomein.\</li></ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b> <b>(welke instrumenten, budgettair beslag)</b> <u>Financiële instrumenten</u> <ul style="list-style-type: none"><li>- Programma Implementatie ICT-Agenda (PRIMA). Omvang: €20 miljoen per jaar. Dit staat op de EZ-begroting, maar is voor interdepartementaal gebruik ter uitvoering van activiteiten uit de ICT-Agenda.</li></ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- <i>ICT-Office</i>: branchevereniging van ICT-sector (ICT-aanbieders); werkt op meeste dossiers nauw samen, afwijkende mening t.a.v. open source software.</li><li>- <i>ECP-EPN</i>: platform voor ICT en samenleving; brengt stakeholders bijeen, geen eigen standpunten.</li><li>- <i>CIO-platform</i>: belangenvereniging van Chief Information Officers bij bedrijven en overheden (ICT-gebruikers); veel focus op betrekken ICT-gebruikers bij beleid, bv. op terrein van eSkills (ICT vaardigheden).</li><li>- <i>VNO-NCW</i>: geen specifieke agenda op terrein van ICT.</li><li>- <i>MKB-NL</i>: geen specifieke agenda op terrein van ICT.</li><li>- <i>Europese Commissie</i>: Digital Agenda for Europe 2010 – 2020 zet de ambitie neer voor het Europese ICT-beleid.</li></ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Nader te bepalen voor nieuwe agenda.</li><li>- Ambitie van huidige ICT-Agenda 2008-2011 is te behoren tot internationale top, Nederland staat nu bij 4 van 5 internationale benchmarks in top 5.</li></ul>

<sup>15</sup> Van Ark, O'Mahoney and Timmer, 'The Productivity Gap between Europe and the United States: Trends and Causes' in *Journal of Economic Perspectives*, Volume 22, nr. 1, 2008, p. 25-44.

<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Publicatie van de Voortgangsrapportage ICT-Agenda 2008 – 2011 (dec. 2009) en het AO-debat hierover (17 maart 2010).</li><li>- World Congress on IT (mei 2010) te Amsterdam met als resultaat de Declaration of Amsterdam.</li><li>- Het opstarten van voorbereidingen voor een opvolger van de ICT-Agenda 2008-2015, namelijk de Nationale agenda Economie en ICT.</li></ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Het streven is om eind 2010 de Nationale Groeiagenda 2010-2015 gereed te hebben. Besluitvorming intern Rijk zal plaatsvinden via CEKI/REKI/MR.</li></ul>
<b>3. TOEKOMST</b>
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Vaststellen ambities en doelstellingen voor de Nationale agenda Economie en ICT en het organiseren van het besluitvormingsproces met departementen en andere stakeholders.</li><li>- Monitoren voortgang Nationale agenda Economie en ICT. Rapporteren van voortgang op doelstellingen en acties.</li><li>- Monitoren nieuwe ontwikkelingen, waaronder de voortgang van de EU Digital Agenda, mogelijk oppakken van ICT in G20 en (de voorbereiding op) het WCIT 2012 in Canada, en eventueel doorvertalen hiervan in beleid.</li></ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Uitdragen groeibeleid en cruciale rol van ICT daarin.</li><li>- Versterken economische relevantie van ICT.</li><li>- Waar nodig doorzettingsmacht aanwenden om doelstellingen en noodzakelijke randvoorwaarden voor bijdrage van ICT aan groei te realiseren.</li><li>- Zorgen voor verbinding met internationale ontwikkelingen op het terrein van ICT (EU Digital Agenda, WCIT 2012).</li></ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>
<b>Wetgeving</b> <b>(welke wetgeving in voor-bereiding, in welk stadium)</b> N.v.t.
<b>Kamerbrieven</b> <b>(beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Nieuw beleid: Beoogd wordt eind 2010 een beleidsbrief over de Nationale agenda Economie en ICT naar de Tweede Kamer (TK) te sturen.</li><li>- Staand beleid:<ul style="list-style-type: none"><li>o TK-brief ICT-Agenda 2008 – 2011 (26 643, nr. 125);</li><li>o Voortgangsrapportage ICT-Agenda 2008–2011 (26 643, nr. 146).</li></ul></li></ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b> <ul style="list-style-type: none"><li>- Geen openstaande moties</li><li>- Toezeggingen gedaan tijdens AO van 17 maart 2010 worden meegenomen in de nieuwe agenda.</li></ul>
<b>Kameroverleggen</b> n.v.t.

**DGETM – 39. Beleid mobiel breedband: 900/1800 GSM**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Beleid Mobiel breedband (uitgifte 900/1800 MHz spectrum)</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Goed werkende markt voor mobiele elektronische communicatie, met juiste mix van concurrentie en innovatie.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Faciliteren totstandkoming goed werkende markt, m.n. door vormgeven en uitvoeren van beleid t.a.v. van het (her)uitgeven van frequentieruimte voor mobiele communicatie: in onderhavig geval het 900/1800 MHz spectrum.</li> <li>• Samenhang met breedbandstrategie EZ.</li> <li>• Raakvlakken met belangen Fin en OCW.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Verdeelinstrument frequentieruimte: veiling (moment; voorwaarden; spectrumaanbod; gebruiksvoorschriften)</li> <li>• Voorzien beslag € 2, 5 miljoen</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Traditionele aanbieders van mobiele communicatie, met gevestigde marktpositie (KPN, T-Mobile, Vodafone) en</li> <li>• recente nieuwkomers (Tele-2 en UPC/Ziggo) die positie nog moeten opbouwen.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Besluit verlengbaarheid EGSM en GSM 1800</li> <li>• Inrichting project plus start formulering uitgiftebeleid</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p>- Via ambtelijke stuurgroep o.l.v. opdrachtgever.</p> <p>- Fase van onderzoek en analyse en start schrijven ontwerp-regelingen.</p> <p>- N.b.: sterke onderlinge beleidsmatige relatie met Visie mobiel en Digitaal Dividend</p>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Totstandkoming Kabinetsvisie Markt mobiele communicatie najaar 2010</li> <li>• Uitgifte frequenties mobiele communicatie tweede helft van 2011</li> <li>• Het tot stand brengen en houden van een goed concurrerende markt</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Communicatie bij externe optredens (bij gelegenheid)</li> <li>• Optreden bij politieke escalaties (indien nodig)</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• In voorbereiding (pas gestart): <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Ontwerp-aanvraagregeling</li> <li>○ Ontwerp-veilingregeling</li> <li>○ Ontwerp-vergunningen</li> </ul> </li> <li>• Nog te starten: <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Ontwerp-capregeling</li> </ul> </li> </ul>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Geen [m.u.v. brief over Digitaal Dividend]</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Geen</li> <li>• n.b. Tweede Kamer heeft in de regel veel belangstelling voor frequentieverdelingen</li> </ul>
<b>Kameroverleggen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Wordt nadrukkelijk rekening mee gehouden maar zijn nog niet ingepland</li> </ul>

**DGETM – 40. Digitalisering radio**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Digitalisering radio</b> 1 september 2011 lopen de huidige frequentievergunningen voor commerciële etherradio (FM/AM) af. Voor de periode daarna dienen deze radiovergunningen te worden verleend, in samenhang met het verdelen van frequenties voor digitale etherradio.
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	De doelstelling van het beleid is tweeledig: 1. Zorg dragen dat de luisteraar ook na 1 september 2011 over commerciële etherradio kan beschikken. 2. De overgang van analoge naar digitale radio een impuls geven.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	- EZ is, vanuit de Telecommunicatiewet, verantwoordelijk voor het verdelen van frequentieruimte aan de partijen die daar het meest efficiënt gebruik van maken. Daarnaast is EZ vanuit het ICT beleid verantwoordelijk voor het geven van een impuls aan digitalisering, ic digitale radio. - OCW is, vanuit de Mediawet, bij dit dossier betrokken vanuit haar verantwoordelijkheid voor het mediabeleid. - FIN is bij dit dossier betrokken vanwege de met een verdeling/verlenging samengaande inkomsten voor de schatkist.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Vergunningen voor het gebruik van schaarse frequentieruimte worden in principe verdeeld met een veiling of vergelijkende toets, maar kunnen onder bijzondere omstandigheden ook verlengd worden. Digitalisering van etherradio is in het huidige beleid als zo'n bijzondere omstandigheid beschouwd om de bestaande radiovergunningen te verlengen.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	1. De Vereniging Commerciële Radio-omroepen (VCR) vertegenwoordigt de belangen van de landelijke commerciële vergunninghouders. Met name de directeuren van Sky Radio, Radio 538 en BNR Nieuwsradio hebben goede relaties met de Tweede Kamer. 2. De Vereniging van Niet-Landelijke Commerciële Radio-omroepen (NLCR) vertegenwoordigt de belangen van de regionale commerciële omroepen op de FM. 3. De middengolf (AM) radiovergunninghouders zijn niet georganiseerd in een koepel en vertegenwoordigen een zeer beperkt en specifiek deel van de markt. 4. De Nederlandse Publieke Omroep (NPO) is verantwoordelijk voor de landelijke publieke programma's. 5. De stichting ROOS vertegenwoordigt de belangen van de regionale publieke omroepen. 6. De OLON vertegenwoordigt de belangen van de lokale publieke omroepen. 7. FunX is een programma gericht op Randstedelijke jongeren, met een allochtone achtergrond.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Aantal landelijke commerciële radiostations: 7; ruimte voor 2 nieuwe radiostations (daarop heeft het failliete Arrow uitgezonden); Aantal regionale FM-radiostations: 20; Aantal landelijke publieke radioprogrammakanalen: 5; Aantal regionale publieke : 13; Aantal lokale stations: ruim 300; Netto omzet radioreclamemarkt: €220 miljoen
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Om de digitalisering van de radio een impuls te geven heeft de voormalige staatssecretaris de Tweede Kamer per brief van 23 juni 2009 laten weten dat hij de bestaande vergunningen zal verlengen voor een periode van zes jaar op voorwaarde dat de vergunninghouders in die periode ook zullen investeren in digitale radio. De TK heeft dit beleid aanvaard en per motie bekrachtigd tijdens het (V)AO van 1 juli 2009.



	<p>Hierop is de nadere uitwerking van het digitaliserings- en verlengingsbeleid ingezet. Twee belangrijke consequenties hierbij zijn:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. De overheid moet de hoogte bepalen van de vergoeding die de vergunninghouders moeten afdragen aan de overheid voor de verlenging van hun vergunning. Deze vergoeding dient marktconform te zijn om staatssteun te voorkomen.</li> <li>2. Het versterken van de juridische basis voor de verlenging (o.a. aanpassing van het Frequentiebesluit).</li> </ol> <p>De toenmalige staatssecretaris bij de vorming van het verlengings- en digitaliseringsbeleid is gedetailleerd geïnformeerd over de juridische voetangels. Deze zijn door hem aanvaard. Beide punten stonden genoemd in de brief aan de TK van 23 juni 2009.</p> <p>De staatssecretaris heeft de TK per brief van 21 januari over de voortgang van de uitwerking van het beleid.</p> <p>Vanwege de brede steun in de TK (en van de radiosector) voor het beleid heeft de TK tijdens een AO op 6 april jl. de minister verzocht om, ondanks haar demissionaire status, zo spoedig het besluit te nemen waarmee de verlenging van de vergunningen gerealiseerd wordt.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p>Het afgelopen jaar zijn beide punten verder uitgewerkt.</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. SEO Economisch Onderzoek heeft, onder begeleid van een commissie van hoogleraren, berekend welke waardes de vergunningen vertegenwoordigen. Dit rapport is onder 'hoor-en-wederhoor' met de vergunninghouders tot stand gekomen en in mei naar de TK gestuurd.</li> </ol> <p>Ondanks het intensieve overleg met de sector, bestaat vanuit de VCR oppositie tegen de uitkomsten van dit onderzoek; met name bij de grotere stations (Radio 538, Sky, Veronica en Q-Music) die een significante vergoeding dienen te betalen (ruim 30 M€).</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>2. De Raad van State heeft in mei haar advies uitgebracht over de voorgenomen aanpassing van het FrequentieBesluit. Zij heeft daarbij geoordeeld dat de verlenging op gespannen voet staat met het Europees recht omdat het toetreding tot de radiomarkt zou beperken. (dictum 3).</li> </ol> <p>Op basis hiervan heeft de minister besloten de Tweede Kamer per brief te informeren dat zij de keuze of en zo ja hoe er verlengd moet worden aan het volgende kabinet laat.</p>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Zie hieronder
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<p>De nieuwe bewindspersoon zal een keuze dienen te maken of:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. het ingezette digitaliserings- en verlengingsbeleid vervolgd moet worden of dat op basis van een heroverweging op de juridische risico's de radiovergunningen opnieuw moeten worden verdeeld (d.m.v. een veiling of vergelijkende toets);</li> <li>2. dat er overgegaan dient te worden op een tijdelijke verlenging van 1 jaar omdat de resterende tijd tot 1 september 2011 te krap wordt om het digitaliseringsbeleid te formaliseren of evt. een nieuwe verdeling voor te bereiden.</li> </ol>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	Zie hierboven
<b>Kamerbrieven</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• juni 2009: brief over digitaliserings- en verlengingsbeleid (1 juli 2009 AO)</li> <li>• januari 2010: brief over voortgang (AO 6 april)</li> <li>• mei 2010 : brief met eindrapport waardebepalingsonderzoek</li> <li>• juli 2010: nog te verzenden brief met bericht dat vervolg onder nieuwe kabinet zal plaatsvinden.</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Zo spoedig mogelijk verlengen van de huidige vergunningen; is inmiddels achterhaald door juli brief.
<b>Kameroverleggen</b>	Vooralsnog niet gepland

**DGETM – 41. eFactureren**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>e-Factureren</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Introductie van elektronisch factureren bij de overheid.</p> <p>1. Aan het eind v/h project (2010) heeft de overheid 10% van de jaarlijks te ontvangen facturen elektronisch ontvangen en verwerkt. In 2014 moet dit 80% zijn.</p> <p>2. Door de inzet van de overheid als launching customer is in de markt een onomkeerbaar proces in gang gezet. Steeds meer bedrijven sturen hun facturen elektronisch, niet alleen aan de overheid maar ook naar elkaar (B2B).</p> <p>3. De randvoorwaarden die alle overheid in staat stellen op elektronische wijze facturen te ontvangen zijn gerealiseerd.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p><u>EZ</u> is trekker van het project e-Factureren aan de overheid;</p> <p><u>BZK</u> is betrokken vanwege het project E(lektronisch) B(estellen) en F(actereren) binnen het Rijk.</p> <p><u>Financiën</u> vanwege (i) internationale afspraken betreffende btw-regelgeving en (ii) het project Sneller Betalen dat op termijn baat heeft bij e-factureren.</p> <p>Alle departementen zijn betrokken als ontvangers van (elektronische) facturen.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>Een Ministerraadbesluit moet ministeries verplichten uiterlijk op 1 januari 2011 aan te sluiten op Digipoort voor de ontvangst van elektronische facturen.</p> <p>Digipoort is het 'elektronische postkantoor' van de overheid voor bedrijven.</p> <p>De beheerder van Digipoort is Logius, een baten-/lasten dienst van BZK. EZ en BZK investeren ieder de helft van 3,1 miljoen euro in 2010 en 2011 om de aanloopverliezen van Digipoort te dekken.</p> <p>Overheden betalen eenmalige aansluitkosten en een prijs per bericht (zoals nu voorligt in MR).</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p><u>Overheden</u> fungeren als launching customer. Door het goede voorbeeld te geven willen we als vliegwiel optreden om ook in het business-to-business domein (B2B) e-factureren breed in te voeren.</p> <p><u>Bedrijfsleven</u>: VNO-NCW en MKB Nederland hebben in april 2009 mede het convenant e-factureren ondertekend (naast EZ, BZK, Financien, VNG, de Manifestgroep en branche-vereniging ICT~Office. In het convenant dat tot eind 2010 loopt verplichten partijen zich in te spannen voor de 10%-doelstelling eind 2010.</p>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>De besparing gaat uit van 10% van de facturen elektronisch in 2010 oplopend tot 80% in 2014. In 2014 leidt dit tot een verwachte structurele besparing van 11,5 miljoen euro per jaar bij het Rijk. Deze besparingen zijn al ingeboekt op de overheidsbegroting. Op jaarbasis is in Nederland 600 miljoen euro te besparen met invoering van e-factureren (B2G + B2B).</p>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>De overheid zal eind dit jaar ongeveer 5% e-facturen ontvangen en verwerken.</p> <p>Het MR-besluit is voorbereid.</p> <p>Digipoort is ingericht en getest met het UWV.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p>Het MR besluit is een eerste belangrijke stap in de digitalisering van de facturen en draagt bij aan de ambitie om op korte termijn de 10% doelstelling te bereiken.</p>

	De ambitie om in 2014, 80% van alle facturen elektronisch te laten verlopen vraagt een plan hoe van de huidige 10 naar 80 te komen. Dit actieplan wordt in Q4 geschreven.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Officiële opening van Digipoort voor e-facturen in najaar 2010. Digipoort is getest door UWV en uitzendbureaus. EZ, LNV, V&W en RGD sluiten binnenkort ook aan. In december 2010 is een symposium voorzien om de balans op te maken en de plannen voor 2011 te presenteren.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Ministerraadbesluit is in voorbereiding. Notificatieprocedure wordt gestart zodra besluit in MR is goedgekeurd.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Het besparingsvoorstel “Versnelling invoering e-Factureren” maakt deel uit van de Invulling taakstelling bedrijfsvoering rijk zoals in de zomer van 2009 is goedgekeurd door de Ministerraad.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	Geen

**DGETM – 42. Nederland Open in Verbinding (NOiV)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Nederland Open in Verbinding</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p><i>Open standaarden</i> zorgen ervoor dat overheidsorganisaties makkelijk digitale informatie kunnen uitwisselen (interoperabiliteit). Zowel onderling als met burgers en bedrijven. De overheid is ook minder afhankelijk van specifieke softwareleveranciers als ze open standaarden gebruikt. Het kabinet stelt daarom open standaarden binnen de overheid als norm. Met open standaarden kan de overheid <i>open source software</i> als volwaardig alternatief meenemen bij de aankoop van software. Overheidsorganisaties mogen bij gelijke geschiktheid de voorkeur geven aan open source software om het level playing field en innovatie op de softwaremarkt te vergroten. Om ervoor te zorgen dat overheden open standaarden gebruiken en open source software een eerlijke kans geven is eind 2007 het Actieplan Nederland Open in Verbinding opgesteld. Dit actieplan loopt van 2008 tot 2012. Om overheden te helpen bij de uitvoering van dit plan is het programmabureau Nederland Open in Verbinding opgericht.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>EZ (directie ICT&amp;T) en BZK (directie DRI) zijn opdrachtgever voor het programmabureau NOiV dat is ondergebracht bij ICTU (ICT Uitvoeringsorganisatie) en dat de overheidsorganisaties ondersteunt bij de uitvoering van het actieplan. BZK (DG OBR) is tevens verantwoordelijk voor de nieuwe rijkswerkplek, een van de gezichtsbepalende projecten van het Rijk voor het NOiV beleid. Alle overheidsorganisaties zijn overigens zelf verantwoordelijk voor de uitvoering van het actieplan.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p><b>1. Verplichting gebruik open standaarden</b> Voor haar eigen organisaties hanteert de overheid voor open standaarden het ‘pas toe of leg uit’ principe.</p> <p><b>2. Stimuleringsprogramma NOiV</b> Het programmabureau NOiV (ICTU) verzorgt bewustwording en communicatie, doelgericht advies en op maat ondersteuning aan publieke instellingen bij invoering open standaarden en open source software. Hiervoor is een budget van 5,5 miljoen euro voor 4 jaar vastgelegd, aangevuld met een bijdrage uit het PRIMA-programma van € 1,65 mln in 2009 en € 1,35 mln in 2010.</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p><i>1. Mede overheden (Gem. Prov. Watersch.)</i> Moeten lijst open standaarden toepassen en open source software eerlijke kans geven bij aanbestedingen. Grotere organisaties lukt dat aardig, kleinere hebben soms moeite met capaciteit en gelijktijdige invoering van andere eOverheidsverplichtingen uit het NUP.</p> <p><i>2. Semipublieke instellingen (bijv. zorg, onderwijs)</i></p> <p><i>3. Software leveranciers (verenigd in ICT-office en OSSLO)</i> ICT-Office vertegenwoordigt in principe zowel gesloten als open leveranciers. OSSLO, de open leveranciersvereniging is nog in oprichting</p> <p><i>4. Open source communities</i> Een heel aantal kleine OSS bedrijven en maatschappelijke groeperingen en OSS journalisten volgt de vorderingen van het actieplan t.a.v. OSS op de voet.</p>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>- 32 leveranciers van commerciële software hebben sinds 1/2010 het Leveranciers Manifest Open Standaarden getekend. Daarmee beloven zij dat ze open standaarden breder gaan toepassen in de software die zij ontwikkelen. Dit marktinitiatief toont aan dat de markt inmiddels inspeelt op het overheidsbeleid.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- alle ministeries hebben een plan uitgewerkt voor de aanbesteding, inkoop en het gebruik van open source software.</li> <li>- er komen steeds meer standaarden op de lijst voor pas toe of leg uit (15 in juni 2010).</li> <li>- Vanaf dit najaar worden OpenOffice en Firefox beschikbaar gesteld voor Rijks-pc's. Ook is een proef gepland met OpenAM, een open source alternatief voor Active Directory van Microsoft.</li> <li>- de monitor NOiV meet eens per jaar (okt.) de resultaten van het actieplan. De monitor schetst over de gehele linie een positief beeld van de uitvoering. Maar dat is veelal niet de perceptie in de media en in de TK. Dat komt vnl. omdat de aandacht daar meer gericht is op open source software dan op open standaarden en de focus veelal ligt op de overheidsdesktop die nog gedomineerd wordt door gesloten standaarden en gesloten software.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Het actieplan is in dec. 2007 unaniem door de TK aangenomen. Het zit nu in het derde uitvoeringsjaar en loopt nog tot eind 2011.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- In de uitvoering komt steeds meer nadruk te liggen op borging van de resultaten tot dusver.</li> <li>- de (digitale) media kijken volop mee met de voortgang. De roep om sterkere instrumenten om het beleid af te dwingen wordt steeds luider.</li> <li>- De Europese Commissie komt naar verwachting met een mededeling voor een Europees interoperabiliteitsraamwerk (EIF) waarin de Commissie positie bepaalt t.a.v. het gebruik (open) standaarden door overheden.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- communicatieactiviteiten zoals speeches, persmomenten rondom positieve open standaarden/open source initiatieven</li> <li>- overleg met collega-bewindspersonen over maken van afspraken met de sectoren (bijv. zorg, onderwijs) over uitvoering</li> <li>- mogelijk contacten met Europese Commissie over EIF</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Geen.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<ol style="list-style-type: none"> <li>1. actieplan Nederland Open in Verbinding;</li> <li>2. voortgangsrapportages NOiV 2008/2009 (april 2010)</li> <li>3. voortgangsrapportage 2009/2010 (juni 2010) met daaraan gekoppeld beantwoording motie Dibi/van Dam (24 095, nr. 244) over NOiV gehalte grote ICT projecten.</li> </ol>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen.
<b>Kameroverleggen</b>	Nog niet bekend

**DGETM – 43. Standard Business Reporting (SBR)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Standard Business Reporting</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Verminderen van administratieve lasten en vernieuwing Rijksdienst door vereenvoudiging, harmonisatie van begrippen en automatisering van aanlevering.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ voert de regie over het SBR programma. Financiën (Belastingdienst) is een belangrijke uitvragende partij CBS en KvK zijn andere uitvragende partijen. Logius, een baten-lastendienst van BZK, voert veel van de operationele werkzaamheden uit.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Overleg, samenbrengen van ketenpartners. Inzet rijksregisseur. Geraamde EZ kosten voor 2011 € 1.000.000. EZ is opdrachtgever voor Logius, gebudgetteerd is € 6.700.000.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Accountants, belastingadviseurs, intermediairs (die boekhouding voeren voor bedrijven en rapportages zoals belastingaangiftes verzorgen), ontwikkelaars van bedrijfssoftware. De banken gebruiken SBR ook voor het opvragen van kredietrapportages. Allen hebben hun eigen belang bij het succesvol zijn van dit programma. Zij zien de noodzaak van het goed samenwerken van de gehele keten goed in, maar hebben soms ook moeite om de eigen belangen ondergeschikt te maken aan het grotere geheel.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	SBR is vooral een programma waar creatie, versturing en verwerking van (verplichte) rapportages door de hele keten heen op elkaar wordt afgestemd. De Belastingdienst kan in 2010 diverse aangiftes in gecontroleerde hoeveelheden ontvangen In 2011 kan dit opgeschaald worden naar ieder aantal dat de markt wil aanleveren. KvK en CBS kunnen dit nu al.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	De governance van het gehele programma is afgelopen jaar volledig vernieuwd. Positieve commitment van alle betrokken partijen. Alles is nu gericht op het op gang krijgen van grotere aantallen aangeleverde rapportages. <b>Risico's</b> SBR kan pas echt succesvol zijn als de gehele keten hierop is ingericht. Alle partijen hebben eigen belangen, het is zaak voor alle ketenpartners een positieve business case rond te krijgen. De kosten gaan hier voor de baat uit. Onzekerheid over de toekomst vertraagt investeringen. Aanleveren van rapportages blijkt moeilijk, geprognosticeerde besparingen worden niet gehaald. De financiering van de exploitatie van de procesinfrastructuur van Logius is nog niet geregeld. Voor SBR is een forse administratieve lastenvermindering geboekt, die in ieder geval pas met enkele jaren vertraging kan worden gerealiseerd. <b>Kansen</b> Zodra een keten (bedrijfsadministratie – intermediair – aanlevering van rapportages) op orde is, kunnen veel kosten voor het aanleveren van de rapportages sterk verlaagd worden. Rapportages kunnen ook geautomatiseerd verwerkt worden, wat die kosten ook sterk verlaagt.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Binnen overheid is interdepartementale Stuurgroep op DG niveau o.l.v. SG van EZ. SBR Beraad o.l.v. SG-EZ met bestuurders van koepels uit het bedrijfsleven.

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Sterke toename van gebruik. Nieuwe rapportagestromen worden ontwikkeld, uitbreiding naar nieuwe domeinen zoals zorg, onderwijs, taxiwezen, aanbestedingen.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Op dit moment geen acties voorzien.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Geen in voorbereiding. In brieven aan Tweede Kamer over Regeldruk en Vernieuwing Rijksdienst is SBR meegenomen.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen
<b>Kameroverleggen</b>	Geen

**DGETM – 44. eHerkenning**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>eHerkenning voor Bedrijven</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het mogelijk maken van elektronische herkenning van bedrijven. Het kunnen vaststellen van de (bedrijfs)identiteit en machtiging is een noodzakelijke voorwaarde voor elektronische dienstverlening aan bedrijven door de overheid. (Zoals digitaal belastingaangifte doen, digitale vergunningaanvragen, inloggen).
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	DGETM (ICT&T) trekt het programma. DGOI is betrokken vanwege KvK en basisregistraties. Agentschap NL speelt een voortrekkersrol en is de eerste afnemende overheidspartij. BZK is betrokken vanwege overheidsvoorzieningen zoals DigiD en verantwoordelijkheid voor zaken als het Burgerservicenummer. Financiën is betrokken als belangrijkste afnemer van eHerkenning, toezegging financiering voor bedrijven gedurende de eerste jaren van implementatie. Daarnaast zijn gemeenten en uitvoeringsorganisaties van diverse ministeries betrokken als afnemer van eHerkenning.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	EZ coördineert, ICTU voert namens EZ een ondersteunende en procesrol uit richting overheidspartijen en marktpartijen bij de totstandkoming en implementatie. Voor 2010 is een budget van € 4 miljoen gereserveerd. Daarbij wordt een beroep gedaan op PRIMA-geld. voor 2011 wordt een budget van € 3 mln voorzien.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Leveranciers (marktpartijen) van eHerkenning zijn positief over eHerkenning, maar vinden dat de overheidspartijen meer snelheid moeten maken om te implementeren. Bij overheidspartijen die afnemer van eHerkenning zijn/worden is sprake van enige koudwatervrees. Daarnaast staan ze niet te juichen bij het principe “gebruiker betaalt”. Bedrijven moeten worden overtuigd van de het nut en de eenvoud van eHerkenning om tot aanschaf over gaan.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Onder regie van EZ is 2010 Q1 een set afspraken tot stand gekomen tussen marktpartijen. Deze afspraken garanderen interoperabiliteit van eHerkenning. In mei 2010 is een pilot gestart met eHerkenning bij Agentschap NL. Deze pilot loopt naar tevredenheid waarmee eHerkenning zich in de praktijk heeft bewezen.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	In 2010 bevindt eHerkenning zich binnen de projectfase en neemt EZ in samenspraak met stakeholders besluiten. In 2011 wordt eHerkenning overgedragen aan een beheerpartij van marktpartijen. Deze beheerorganisatie neemt vanaf dat moment de besluiten. EZ blijft beleidsmatig nauw betrokken vanwege de doorontwikkeling en aansluiting van overheden.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Er wordt extra functionaliteit aan eHerkenning toegevoegd.</li> <li>• Overheidspartijen zoals de Belastingdienst, Kamers van Koophandel, LNV, VROM, IND, gemeenten, provincies en waterschappen gaan eHerkenning implementeren.</li> <li>• Ondernemers gaan eHerkenningmiddelen aanschaffen.</li> <li>• Er komen meer processen voor de dienstverlening van de overheid aan bedrijven die gebruik maken van eHerkenning.</li> <li>• Banken gaan als aanbieder deelnemen aan eHerkenning.</li> <li>• Gebruik eHerkenning bij Business to Business dienstverlening.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	• Officiële in gebruik name eHerkenning: “Eerste bedrijf op eHerkenning” september 2010.



	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Afstemming en knopen doorhakken samen met bewindspersonen BZK en Financiën.</li> <li>• Promoten eHerkenning als onderdeel van elektronische dienstverlening en mogelijkheid om efficiëntie overheid en administratieve lastenverlichting voor bedrijven te realiseren.</li> <li>• Aanspreken en aansporen bewindspersonen van andere departementen en medeoverheden om eHerkenning te implementeren en ‘eigen’ voorzieningen uit te faseren.</li> <li>• Staatssecretaris Financiën heeft eind 2008 aan staatssecretaris EZ toegezegd dat Financiën gedurende de eerste jaren bedrijven zal compenseren voor de aanschaf en het gebruik van eHerkenningmiddelen. De nieuwe bewindspersoon zal nieuwe bewindspersoon Financiën aan deze toezegging moeten herinneren indien de belofte nog geen gestand is gedaan.</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Er is geen wetgeving voor eHerkenning in voorbereiding.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	eHerkenning is onderdeel van het Nationaal UitvoeringsProgramma Dienstverlening en e-Overheid (NUP). eHerkenning wordt genoemd in de lopende ICT-agenda en zal ook opgenomen worden in de nationale agenda economie & ICT.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Staatssecretaris Heemskerk heeft tijdens het Kamerdebat Stilzwijgende verlenging lidmaatschappen (03-09-09) een brief aan de Kamer toegezegd over elektronische handtekeningen. Deze is in de maak. Minister Van der Hoeven heeft aan de Kamer gemeld dat in 2011 eHerkenning breed uitgerold zal worden.
<b>Kameroverleggen</b>	Er is geen Kameroverleg over eHerkenning gepland.

**DGETM – 45. Slim Geregeld, Goed Verbonden (SGGV)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Programma Slim geregeld, goed verbonden (SGGV; looptijd 2009-2012)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>SGGV heeft als doel de regeldruk voor bedrijven en overheden te verlagen door m.b.v. ICT de informatieketens in regeldichte sectoren efficiënter te laten verlopen. Daarmee past het programma in het beleid om regeldruk voor bedrijven te verlagen en de effectiviteit en efficiency van de overheidsdienstverlening te vergroten.</p> <p>SGGV werkt met casussen in regeldichte domeinen: Im- en Export (1 casus, verlaging regeldruk € 5-8 mln per jaar), Milieu en Omgeving (3 casussen, verlaging € 9,5 mln per jaar) en Voedsel en Waren (3 casussen, verlaging regeldruk jaarlijks € 6 mln).</p> <p>Een tweede doel is het ontwikkelen van generieke concepten die hergebruikt kunnen worden in meerdere domeinen, om standaardisatie te bevorderen en dubbel werk te voorkomen. Een generiek concept is het Elektronisch OndernemingsDossier (EOD). Het EOD is van en voor de ondernemer. Via het EOD krijgen bedrijven informatie op maat over regelgeving. De ondernemer kan overheidsorganisaties toegang geven tot gegevens in het EOD, bijvoorbeeld voor een vergunningaanvraag of toezicht.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>Directie ICT &amp; Toepassing is opdrachtgever van het programmabureau dat bij ICTU is ondergebracht. De relevante beleidsdepartementen (o.a. VROM, LNV, VWS) zijn betrokken bij de uitvoering van casussen.</p> <p>Verder liggen er relaties met de Regiegroep Regeldruk (EZ/Financiën) en het programma LEGIS (Justitie).</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	EZ is opdrachtgever en financier van het programmabureau dat de casussen ondersteunt. Het financieel beslag is € 15,5 mln dat wordt uitgegeven van 2009 t/m 2012. Van dit budget is € 11 mln afkomstig van het programma Vernieuwing Rijksdienst.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p>De belangrijkste externe stakeholders zijn de gemeenten (o.a. VNG), provincies (o.a. IPO) en branche organisaties van bedrijfssectoren. Zij zijn betrokken bij intake, uitvoering en opschaling van de casussen.</p> <p>De commissie 'Regeldruk bedrijven en ICT', voorgezeten door dhr. Wientjes van VNO-NCW, ondersteunt de doelstellingen en uitvoering van SGGV.</p>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Tussen 2009-2012 worden 15-20 casussen uitgevoerd. Iedere casus moet leiden tot een afname van de regeldruk van minimaal 10-15%. De afgeronde en lopende casussen verminderen de regeldruk na landelijke invoering met € 20,5 - € 23,5 mln per jaar.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Twee casussen zijn afgerond. Door de casus 'visserij' kunnen vissers met één elektronische aangifte de wettelijk verplichte informatie aanleveren bij de toezichthouders. De casus 'asbest' zorgt voor lagere regeldruk en beter toezicht bij asbestverwijdering. Zes casussen zijn in uitvoering en zes potentiële casussen worden beoordeeld op haalbaarheid.</p> <p>Het concept plan van aanpak EOD wordt momenteel breed geconsulteerd.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De uitvoering verloopt volgens planning.

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Doorgaan met het opstarten, uitvoeren en afronden van casussen.</li> <li>- Begin maken met kennisverspreiding over ketenoptimalisatie, om zo het effect van het SGGV programma te vergroten.</li> <li>- het EOD zal in een aantal pilots worden beproefd. In 2012 wordt het EOD geëvalueerd met het oog op de verdere ontwikkeling.</li> <li>- Eind 2010 wordt het programma tussentijds geëvalueerd t.b.v. besluitvorming over aanpak en continuering</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Besluitvorming over continuering van het programma en een eventueel vervolg</li> <li>- Besluitvorming over de casus voorzitters – ambassadeurs</li> <li>- Ondersteunen van het programma door optredens, het ondertekenen van convenanten bij overdracht van een casus aan de keten.</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	N.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	SGGV is een prioriteit in de ICT Agenda 2008-2011. Ook maakt SGGV onderdeel uit van de voortgangsrapportage Vernieuwing Rijksdienst. Het programma brengt per kwartaal een voortgangsrapportage uit voor alle stakeholders.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	N.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	N.v.t.

**DGETM – 46. Antwoord voor Bedrijven**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Antwoord voor bedrijven (AvB):</b> "De overheid voor ondernemers"
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	- Vermindering administratieve lasten bedrijven - Klantgericht instrument van e-overheid voor bedrijven - dichterbij brengen van interne Europese Markt door implementatie Dienstenloket in kader van EU-Dienstenrichtlijn
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is beleidsverantwoordelijk voor AvB. Het is een overheidsbreed loket voor bedrijven. Alle informatie over wet- en regelgeving van de landelijke en lokale overheid wordt voor (startende) ondernemers elektronisch toegankelijk gemaakt. Dat geldt ook voor informatie over subsidies van Rijk, provincie en waterschappen. De informatie en doorverwijzingen zijn op gebruiksgemak en toegankelijkheid getoetst bij brancheorganisaties en individuele bedrijven. Ook het Meldpunt Regeldruk is gesitueerd bij AvB en daarmee een structureel onderdeel van de dienstverlening aan ondernemers. Bij dit meldpunt kunnen ondernemers onduidelijke of strijdige regels melden. De betreffende ministeries en overheidsorganisaties leveren de content aan (wet- en regelgeving en subsidies). Ook het ondernemersforum Higherlevel is onderdeel van de dienstverlening van AvB.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Onderdeel van de elektronische overheid voor bedrijven - ca. € 5 mln. p.j.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	- Ministerie BZK: afstemming met burgerdomein - Andere overheden: leveranciers van content - Brancheorganisaties: afstemming content - KvK: overleg over samenwerking in dienstverlening
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Aantal bezoeken aan website is prestatie-indicator in EZ-begroting. Over 2009: ruim 1,7 mln. bezoeken aan de website + 1700 vragen van ondernemers beantwoord door voorlichters. In 2008: ca. 900.000 bezoeken, dus bijna een verdubbeling in 2009.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	- Per 18/12/2009: bij AvB als eerste in Europa het Dienstenloket voor bedrijven in de dienstensector geopend, in het kader van de EU-Dienstenrichtlijn. Dit betekent dat alle EU-ondernemers kunnen vanaf 2010 op één plaats (Engelstalige) basisinformatie vinden over de Nederlandse regels en alle zaken met de overheid, die onder de Dienstenwet vallen, elektronisch afhandelen met de betrokken overheidsdiensten via de Berichtenbox. - Per 1/6/2010: pagina voor ZZP'ers - Per 1/7/2010: complete collectie van de overheidssubsidies in NL nu in eigen beheer (einde inkoop via SDU) - steeds grotere bekendheid, af te lezen aan de bezoekersaantallen
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Klankbordgroep e-overheid voor bedrijven o.l.v. EZ/DGETM Op onderdelen Dienstenloket en website, wordt nog verder doorontwikkeld.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	- Mobiele versie website (op Blackberry en Iphone) - invoeren van rijkshuisstijl op website - oplevering van een platform waar ondernemers zelf hun overheidstoepassingen op kunnen zetten - Uitbreiding technische functionaliteiten berichtenbox om bruikbaarheid voor zowel ondernemers als bevoegde instanties verder te vergroten.

	- Onderzoek naar verbreding grondslag Berichtenbox (te gebruiken voor alle procedures en alle ondernemers).
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Promoten van berichtenbox en website <a href="http://www.antwoordvoorbedrijven.nl">www.antwoordvoorbedrijven.nl</a> als dé wegwijzer door de wet- en regelgeving van de overheid.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Voortgangsrapportage e-overheid (april 2011)
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Evaluatie Dienstenwet, met daarin evaluatie berichtenbox
<b>Kameroverleggen</b>	n.v.t.

**DGETM – 47. Winkeltijdenwet**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Winkeltijdenwet
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Uitvoeren van het Coalitieakkoord van het kabinet Balkenende IV waarin is opgenomen dat het oneigenlijk gebruik van de toerismebepaling in de Winkeltijdenwet moet worden tegengegaan. Er ligt momenteel een wetsvoorstel tot wijziging van de Winkeltijdenwet in de Eerste Kamer die hier uitvoering aangeeft.</p> <p>De Winkeltijdenwet regelt de tijden waarop winkels in ieder geval open mogen zijn en kent daarnaast bevoegdheden toe aan gemeentelijke organen om deze tijden te verruimen. Zo heeft de gemeente op grond van de Winkeltijdenwet de bevoegdheid om ten behoeve van op de gemeente gericht toerisme vrijstelling te verlenen van het verbod om winkels op zondag en een aantal algemeen erkende feestdagen open te stellen.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Uitvoeren van het Coalitieakkoord en verdedigen van het wetsvoorstel tot wijziging van de Winkeltijdenwet. De andere departementen zijn hier niet tot nauwelijks bij betrokken.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Wetgeving.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p><u>VNG</u>: wil dat gemeenten zelf kunnen beslissen of zij winkelopening op zondag toestaan.</p> <p><u>Detailhandel Nederland</u>: vindt dat ondernemers zelf moeten kunnen beslissen of zij op zondag open gaan.</p> <p><u>FNV Bondgenoten en de CNV</u>: willen dat de toerismebepaling uit de wet scherper wordt verwoord.</p>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	n.v.t.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Het wetsvoorstel is op 24 november 2009 aangenomen door de Tweede Kamer. SP, PvdA, ChristenUnie, SGP en CDA stemden voor.</p> <p>Daarnaast heeft de gemeente Westland een besluit genomen om algehele winkelopening op zondag o.g.v. de toerismebepaling toe te staan. De burgemeester van Westland heeft gevraagd om vernietiging van dit besluit. De Kroon heeft dit besluit vernietigd, omdat de gemeente Westland inderdaad ten onrechte gebruik maakt van de toerismebepaling en in strijd handelt met de Winkeltijdenwet. De gemeenteraad heeft hierover een rechtszaak aangespannen bij de Raad van State. Daarnaast heeft de gemeente Westland na de vernietiging van het “oude” besluit een nieuw besluit met dezelfde strekking genomen. Dit besluit is door de Kroon voor een jaar geschorst.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p>Het wetsvoorstel ligt momenteel voor behandeling in de Eerste kamer.</p> <p>De rechtszaak bij de Raad van State is in een beginstadium. Het is nog niet duidelijk wanneer de RvS hier uitspraak over zal doen.</p>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	De leden Van der Ham en Van Gent hebben een initiatiefwetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend. Met het initiatiefwetsvoorstel willen zij de bevoegdheid om winkelopening op zondag toe te staan geheel aan de gemeente laten. De koppeling met toerisme wordt in dit wetsvoorstel niet meer gemaakt.

<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Behandeling van het wetsvoorstel tot wijziging van de Winkeltijdenwet in de Eerste Kamer en advisering bij het initiatiefvoorstel in de Tweede Kamer.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Het wetsvoorstel tot wijziging van de Winkeltijdenwet ligt momenteel voor behandeling in de Eerste kamer.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	n.v.t.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Met de VNG contact opnemen, zodat zij gemeenten ertoe aanzetten om de bibliotheken op zondag te openen.
<b>Kameroverleggen</b>	

**DGETM – 48. Mededingingswet**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Mededingingsbeleid
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Verhogen van de consumentenwelvaart door het behouden en verbeteren van de concurrentie op de Nederlandse markten.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ is eerstverantwoordelijke ministerie voor het algemene mededingingsbeleid, -wetgeving en het goed functioneren van de NMa. Afhankelijk van de betrokken sectoren zijn ook andere ministers betrokken (bijv. VWS voor zorg, VenW voor vervoer) vanuit hun inhoudelijke verantwoordelijkheid voor de betreffende sectoren. Justitie is betrokken bij de opstelling van het wetsvoorstel ter introductie van strafrechtelijke handhaving van de Mededingingswet als verantwoordelijke voor het Openbaar Ministerie.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Mededingingswet: wettelijke verankering van het streven naar een optimale concurrentie. Beleidsregels van de Minister EZ m.b.t. uitoefening bevoegdheden NMa Mogelijkheid van vrijstelling bij AMvB NMa: uitvoering van de Mededingingswet (jaarlijks budget ca € 45 mln).
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Het bedrijfsleven: VNO NCW, MKB NL, Bouwend NL, LTO NL etc. Hun positie hangt af van het concrete deeldossier. Voorstander van mededinging. MKB NL benadrukt het belang dat mededingingsbeleid voldoende rekening moet houden met de positie van kleine ondernemingen/ondernemers. Andere organisaties vinden dat de Mededingingswet te weinig ruimte laat voor afwegen van publieke belangen.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	- Wettelijke evaluatie van de NMa wordt uitgevoerd door Kwink Groep/ TU Delft - Wetsvoorstel Markt en Overheid ligt bij de Eerste Kamer (EK) - Initiatiefwetsvoorstel ophoging bagatelgrens is aangenomen in Tweede (TK) en Eerste Kamer - Inkoopmacht: zie afzonderlijk fiche
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	- Evaluatie: eindrapport zal aan TK worden aangeboden met een kabinetsreactie. Vervolgens vermoedelijk AO in najaar 2010 - Wetsvoorstel Markt en Overheid: EK gaat voor de derde keer schriftelijke vragen stellen over het wetsvoorstel. Als EK de voorbereiding voldoende vindt, zal zij het wetsvoorstel plenair behandelen. - Initiatiefwetsvoorstel bagatel: bezien moet worden of de regering het wetsvoorstel wel of niet zal bekrachtigen
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	- Heroverweging van de inrichting van het markttoezicht. Concreet kan dat leiden tot samenvoeging van toezichthouders, waaronder ook de NMa. - Wetsvoorstel strafrechtelijke handhaving consulteren en naar de RvS - Werving en benoeming nieuwe voorzitter Raad van Bestuur van de NMa
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	- Inrichting toezicht: vergt vermoedelijk wetgeving en veel interdepartementale afstemming (OCW, VWS) - Debat in TK over evaluatie NMa - Behandeling in MR van zijn wetsvoorstel strafrechtelijke handhaving



<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Wetsvoorstel Markt en Overheid: schriftelijke vragen EK</li> <li>- Initiatiefwetsvoorstel verhoging bagatelgrens: aangenomen door de EK, nadere vragen aan de Europese Commissie en eventueel RvS</li> <li>- Wetsvoorstel strafrechtelijke handhaving: verwerken consultatieresultaten en advies RvS</li> <li>- Evt. beleidsregels van de MEZ aan de NMa over de toetsing van mediaconcentraties</li> </ul>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	- Evaluatie van de NMa (eindrapport door Kwink Groep/TU Delft) zal na de zomer aan de TK worden gezonden met een kabinetsreactie.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<p>De belangrijkste:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Informeren TK over inkoopmacht</li> <li>- Evaluatie: toelichting art. 24 Mededingingswet meenemen</li> <li>- Markt en overheid: in evaluatie speciale aandacht voor handhaving</li> <li>- Strafrechtelijke handhaving: introduceren celstraffen en bestuursverboden</li> </ul>
<b>Kameroverleggen</b>	- Evt. Algemeen Overleg over evaluatie NMa

**DGETM – 49. Inkoopmacht**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Inkoopmacht
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Stimuleren van zorgvuldig handelen in de relatie tussen individuele leverancier en afnemer met inkoopmacht.</li> <li>- Bezien van de mogelijkheden voor kleine en middelgrote leveranciers om op te komen tegen onzorgvuldige contractspraktijken van afnemers.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ heeft het voortouw: stimulerende en faciliterende rol bij het to stand brengen van een gedragscode (zie hieronder). JUS heeft betrokkenheid vanuit de verantwoordelijkheid voor het Burgerlijk Wetboek en voor het civielrecht in het algemeen. Afhankelijk van de betrokken sectoren zijn ook andere departementen betrokken (bijv. landbouw voor de sector food).
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Gedragscode voor zorgvuldige manier van zaken doen tussen leverancier en afnemer; evt. wetgeving.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Vertegenwoordigers van zowel afnemers als leveranciers, landelijk en sectoraal: VNO-NCW, MKB-Nederland, Raad Nederlandse Detailhandel, Centraal Bureau voor de Levensmiddelen, legio brancheorganisaties van leveranciers.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Evt. EIM-onderzoek aard en omvang van inkoopmacht (2009), NMa Visiedocument inkoopmacht (2004)
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	In de tweede helft 2009 is onderzoek gedaan naar de aard en omvang van inkoopmacht door EIM i.o.v. EZ. Resultaten zijn, vergezeld van beleidsbrief, in december 2009 naar de TK verstuurd. Tijdens een AO op 8 april 2010 is toegezegd voor de zomer van 2010 de haalbaarheid van een gedragscode te onderzoeken. De consultatie van betrokken externe partijen loopt tot 30 juni 2010.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	In de tweede helft van juli zal een tweede beleidsbrief aan de TK worden gestuurd, met daarin een terugkoppeling van de inbreng van consultatie, een beoordeling van de haalbaarheid van een gedragscode en nadere informatie over een mogelijke inhoud, vormgeving en handhaving. Tevens zal nadere informatie worden verstrekt over de mogelijkheden die het civiele recht biedt.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Ofwel zal onder begeleiding van EZ voor een groot aantal sectoren (zo niet alle) een gedragscode tot stand moeten worden gebracht, ofwel deze blijkt niet haalbaar, in welk geval wetgeving in beeld komt.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Overleg met de TK (schriftelijke correspondentie en AO)</li> <li>- Eventueel wetgevingstraject (2011)</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	Vooralsnog geen.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kamerbrief 32123 XIII, nr. 46, verzonden op 17 december 2009.</li> <li>- Op 21 mei 2010 heeft MEZ een brief gestuurd aan de Kamer waarin zij mededeelt dat deadline van de consultatie is verschoven naar 30 juni 2010, 31 123 XIII, nr 57.</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Informeren TK over haalbaarheid gedragscode, tweede helft juli 2010</li> <li>- Onderzoeken mogelijkheden van extra maatregelen binnen het civiele recht om misbruik van inkoopmacht te bestrijden.</li> <li>- Nagaan van de mogelijkheden voor (anonieme) geschillenbeslechting</li> </ul>
<b>Kameroverleggen</b>	Geen overleggen geagendeerd. Naar verwachting najaar 2010.

**DGETM – 50. Benzinemarkt**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Benzinemarkt
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Een goed werkende benzinemarkt - zowel op het hoofdwegennet als op het onderliggend weggennet - waarin tankstations stevig met elkaar concurreren, prijsbewuste weggebruikers ondersteund worden door transparante benzineprijzen en er voldoende toetredingsmogelijkheden zijn voor nieuwe spelers.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- NMa bewaakt de concurrentie op de benzinemarkt op basis van de Mededingingswet.</li> <li>- EZ maakt zich sterk voor concurrentievoorwaarden, waaronder verbeterde (online) prijstransparantie.</li> <li>- Financiën is verantwoordelijk voor de veilingen van Rijkswegstations.</li> <li>- V&amp;W is verantwoordelijk voor regelgeving m.b.t. prijsaanduidingen op Rijkswegstations en bewegwijzering langs Rijkswegen.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Vergelijkend onderzoek tussen landen naar hoogte en totstandkoming van benzineprijzen (2009).
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Oliemaatschappijen (meeste verenigd in de VNPI), koepels van exploitanten (Bovag, Beta): Zien geen reden tot bemoeienis overheid met de benzinemarkt. De markt is concurrerend en transparanter dan de meeste consumptiegoederenmarkten.</li> <li>- Consumentenorganisaties (o.a. ANWB, United Consumers): Vinden dat de markt op zich goed werkt, maar zouden verbetering (online) prijstransparantie goede ontwikkeling vinden.</li> <li>- Financiën: Wil geen aanpassingen in veilingssystematiek van Rijkswegstations.</li> <li>- V&amp;W: Wil langs de Rijkswegen geen prijsvergelijkingspalen of verwijzingsborden naar tankstations op het onderliggende weggennet.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Geen.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p><b>2009:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- CDA geeft aan met initiatiefwetsvoorstel te gaan komen met verschillende ingrijpende maatregelen op de benzinemarkt.</li> <li>- EZ heeft daarop onderzoek uit laten voeren naar hoogte en totstandkoming benzineprijzen, waaruit bleek dat de markt in principe goed functioneert.</li> <li>- Minister EZ heeft Kamerbrief gestuurd nav resultaten onderzoek waarin de sector wordt opgeroepen om tot verbetering prijstransparantie te komen.</li> </ul> <p><b>2010:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Uit sectorconsultatie bleek geen bereidheid om vrijwillig tot (afspraken over) verbetering van de prijstransparantie te komen.</li> <li>- CDA heeft in mei initiatiefwet aangekondigd om benzineprijzen verplicht te publiceren. Zal hier pas in september mee verder gaan.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Kamer is bij brief geïnformeerd over resultaten consultatie.</li> <li>- Voorts is aangegeven dat enige resterende optie om prijstransparantie verder te verbeteren, is gelegen in een wettelijke verplichting.</li> <li>- Gezien de ingrijpendheid van dergelijke wetgeving en de lasten die dit met zich brengt voor met name MKB'ers, wordt besluitvorming overgelaten aan volgend Kabinet.</li> </ul>

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Indiening van initiatiefwetsvoorstel CDA.</li> <li>- Verdere ontwikkeling van mobiele prijsvergelijkingsapplicaties.</li> <li>- Mogelijk terugkerende ophef over stijgende benzineprijzen.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	- Een verschillende malen uitgesteld AO over de benzinemarkt (mogelijk samen met FIN en V&W)
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	- Aangekondigd CDA initiatiefwetsvoorstel om benzineprijzen verplicht te publiceren.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	2009: Beleidsbrief nav onderzoek hoogte en totstandkoming benzineprijzen. 2010: Follow-up brief met resultaten consultatie over transparantie.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen.
<b>Kameroverleggen</b>	AO over de benzinemarkt te verwachten (mogelijk samen met Financiën en V&W)

**DGETM – 51. Zorgtoezicht**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Zorgtoezicht
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Verhogen van de consumentenwelvaart en borgen publieke belangen betaalbaarheid, toegankelijkheid en kwaliteit door het behouden en verbeteren van de concurrentie op de Nederlandse zorgmarkten.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- EZ (directie MC) is eerstverantwoordelijke voor zorgtoezicht en het goed functioneren van de NMa op het gebied van zorg.</li> <li>- Er zeer wordt nauw samengewerkt met VWS vanuit haar inhoudelijk verantwoordelijkheid voor zorg.</li> <li>- Directie AEP houdt zich bezig met marktordening in de zorg (interventiedossier).</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Mededingingswet: wettelijke verankering van het streven naar een optimale concurrentie.</li> <li>- Tijdelijk verlaagde meldingsdrempels voor zorgconcentraties (2008-2013).</li> <li>- Beleidsregels van de MEZ m.b.t. uitoefening bevoegdheden NMa bij concentraties tussen zorgaanbieders</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Vanuit de verschillende koepels in de zorgsector is er regelmatig weerstand tegen marktwerking in de zorg in het algemeen en tegen het optreden van de NMa in het bijzonder; o.a. koepels van AWBZ aanbieders (ActiZ), huisartsen en fysiotherapeuten (o.a. LHV), en onafhankelijke apothekers (BOA).
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p><b>Regeling voor alternatieve afdoening:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- De NMa heeft met brancheorganisaties van thuiszorgaanbieders getracht tot een sectorbrede inkeerregeling te komen, aangezien er sprake lijkt van zeer veel verboden afspraken.</li> <li>- EZ had met FIN afgesproken dat de resulterende boetederving bij een tekort op de boetetaakstelling uit de algemene middelen gefinancierd zou worden.</li> <li>- De leden ActiZ hebben de regeling echter verworpen. Hierdoor is deze niet doorgedaan en zal de NMa de reguliere handhaving weer oppakken.</li> </ul> <p><b>Richtsnoeren NMa voor de zorgsector:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- De richtsnoeren geven toelichting over hoe de Mededingingswet in de zorgsector van toepassing is.</li> <li>- In het bijzonder wordt ingegaan op de ruimte voor onderlinge samenwerking tussen zorgaanbieders.</li> </ul> <p><b>CDA initiatiefwet zorgfusietoetsing:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <i>Aangekondigd voorstel om fusietoets bij NMa weg te halen en bij NZa neer te leggen</i></li> <li>- Dit is controversieel verklaard door de TK na de val van het kabinet.</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Zorgtoezicht is een onderwerp dat voortdurende aandacht van de Tweede Kamer geniet, o.a.:</li> <li>- door NMa op te leggen boetes in de thuiszorg en (mogelijk) aan huisartsen en academische ziekenhuizen.</li> <li>- mededingingsrechtelijke toelaatbaarheid van ‘zorggroepen’ in de eerstelijnszorg en samenwerkingsverbanden rond ketenzorg.</li> <li>- verticale integratie tussen zorgaanbieders en zorgverzekeraars.</li> <li>- verhouding tussen toezichthouders NMa, NZa en IGZ.</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	AO's en spoeddebatten, o.a. nav te verwachten NMa boetes.

## Versie 11 oktober 2010

<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	VWS heeft een zorgspecifieke fusietoets in voorbereiding waarmee, voorafgaande aan de toetsing door de NMa, de IGZ zal gaan beoordelen of de fusie negatieve gevolgen heeft voor de (minimum)kwaliteit.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Schriftelijk overleg over Richtsnoeren voor de zorg. Eind mei heeft de VK VWS hierover zo'n 60 vragen gesteld aan EZ. De antwoorden zullen in juli aan de TK worden verstuurd.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Motie Zijlstra; verzoekt duidelijkheid te verschaffen over de taakverdeling tussen NMa, NZa en VWS, met name bij fusietoetsing en als de continuïteit van zorg in het geding is. Deze motie is nog niet uitgevoerd doordat het onderwerp controversieel is verklaard.
<b>Kameroverleggen</b>	N.v.t.

**DGETM – 52. Pandhuiswet**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Pandhuiswet / Wet op de pandbeleningen
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Modernisering van de Pandhuiswet uit 1910 (wetswijziging); tegengaan van vermeende misstanden in de branche (hoge rentes, korte beleentermijnen, gebrek aan transparantie); terugdringing schuldenproblematiek.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ dient wetsontwerp in; Consumentenautoriteit wordt toezichthouder. Geen directe betrokkenheid andere departementen. Justitie heeft aangegeven mee te willen lezen. Daarnaast kijken BZK, SZW en Financiën mee met het wetsontwerp.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	CA wordt toezichthouder
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	- Stadsbank van Lening in Amsterdam en Gemeentelijk Pandhuis in Den Haag zijn voorstander van modernisering van de wetgeving voor pandbeleningen en onderschrijven de doelstelling van het beleid; - Kamerlid Spekman(PvdA): op een lijn met de gemeentelijke pandhuizen; - Commerciële pandhuizen, zoals Cash Converters, Goods4You en Used Products: kunnen de modernisering van de wetgeving voor pandbeleningen deels ondersteunen, maar bepleiten ruimte voor ondernemerschap, o.a. op het punt van de beleenvergoeding. Van deze partijen is weerstand te verwachten t.a.v. de introductie van (op termijn) een maximum vergoeding van 4,5% (nu veelal 20%) per maand.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Onderzoek 'Pandhuizen in Nederland' van Research voor Beleid en IOO (2009).
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	- Beleidsbrief aan Kamer gezonden (Tweede Kamer, 2009-2010. 24515, nr.182);
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Schrijven wet en memorie van toelichting; Starten internetconsultatie; Planning indiening MR: oktober 2010.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Advies RvS en indiening bij Tweede Kamer
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Indiening wetsvoorstel bij MR en Tweede Kamer
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Schrijven wet en memorie van toelichting; Indiening Ministerraad oktober 2010
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Beleidsbrief: Tweede Kamer, 2009-2010. 24515, nr.182
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	Niet gepland

**DGETM – 53. Consumenten nationaal**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Generiek consumentenbeleid
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het vergroten van het vertrouwen van consumenten om goed geïnformeerd op de markt te kunnen opereren. Het vertrouwen van consumenten wordt versterkt als zij kunnen terugvallen op wetgeving die de positie van consumenten zeker stelt. Zelfregulering (private fundament) eerst voordat er publiek toezicht wordt uitgeoefend. Belangrijk daarbij zijn onder meer de Reclame Code Commissie en de Stichting Geschillencommissies, waaronder inmiddels 46 geschillencommissies opereren.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ coördinator generiek consumentenbeleid; veel wetgeving ligt vast in Burgerlijk Wetboek (Justitie eerstverantwoordelijk); daarnaast sectorspecifiek consumentenbeleid: <ul style="list-style-type: none"> <li>- Energie en Telecom (EZ)</li> <li>- Productveiligheid (VWS)</li> <li>- Voedselveiligheid (LNV/VWS)</li> <li>- Luchtvaart, trein, bus, taxi (V&amp;W)</li> <li>- Incassoproblematiek (JUS)</li> <li>- Financiële consument (FIN)</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	- Consumentenautoriteit (CA) 45 fte; - ConsuWijzer: Informatieloket rechten en plichten (CA, NMa, OPTA) - Wet oneerlijke handelspraktijken - Wet handhaving consumentenbescherming (Whc) - Colportagewet, Prijzenwet
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Consumentenbond en VNO NCW Centrale spelers in het speelveld; goede relatie met leden Tweede Kamer. Steunen in het algemeen het consumentenbeleid.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	- beknopte evaluatie Wet handhaving consumentenbescherming (duale stelsel van bestuursrechtelijke en civielrechtelijke handhaving) - diverse sanctiebesluiten CA
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	+ Indiening wetsontwerp aanpassing Whc: i.c. uitbreiding instrumentarium CA en AFM met o.a. aanwijzings- en waarschuwingsbevoegdheid; en verhoging boetes tot €450.000; + eerste wettelijke (grote) evaluatie Whc; + behandeling initiatiefwetsvoorstel doorverkoop toegangskarten (Gerkens/Van Vroonhoven) in Eerste Kamer; + behandeling initiatiefwetsvoorstel Van Dam (PvdA) opzegtermijnen en stilzwijgende verlenging in Eerste Kamer.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	-Indiening wetsvoorstel aanpassing Whc bij MR en later Kamer; - Evaluatie Whc naar Kamer sturen (medio 2011) - Kabinetsstandpunt in overleg met MinJus tijdens de plenaire behandeling in de Eerste Kamer (EK) van bovengenoemde initiatiefwetsvoorstellen verwoorden.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	Aanpassing Whc (zie boven)
<b>Kamerbrieven</b>	Brief aan EK waarin wordt gereageerd op de aan de regering gestelde vragen in het voorlopig verslag n.a.v. het initiatiefwetsvoorstel stilzwijgende verlenging en opzegtermijnen (brief wordt verzonden na indiening memorie van antwoord door de indiener).
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Motie Aasted-Madsen-Van Stiphout e.a. die vraagt om handtekening bij cold calling verkoop (telefonische verkoop met initiatief bij verkoper)
<b>Kameroverleggen</b>	nvt



**DGETM – 54. Consumenten Europees**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<p>1. Richtlijn Consumentenrechten (voorstel Commissie EU van oktober 2008)</p> <p>2. Aanpassing Richtlijn Pakkotreizen</p> <p>3. Europese initiatieven voor collectieve acties</p>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p><b>Ad.1</b> De richtlijn regelt breed scala aan bescherming op het consumententerrein zoals: informatieverplichtingen, garanties en algemene voorwaarden. Belangrijkste uitgangspunt bij de richtlijn consumentenrechten is een goede balans te vinden tussen een goed beschermingsniveau voor de consument en het concurrentievermogen van het bedrijfsleven. Uitgangspunt is vastgelegd in de kabinetsreactie op SER advies. Streven is volledige harmonisatie voor de gehele richtlijn, maar op dit punt is tussen de EU-lidstaten nog geen overeenstemming bereikt. EP is hiervan geen voorstander. Inzet Commissie is vooralsnog wel gericht op volledige harmonisatie, maar met een flexibele aanpak.</p> <p><b>Ad 2.</b> De richtlijn Pakkotreizen beschermt consumenten o.a. tegen faillissement bij georganiseerde pakkotreizen. Wordt gemoderniseerd i.v.m. nieuwe verkoopkanalen, met name internet.</p> <p><b>Ad 3.</b> Belangrijkste uitgangspunt van de Commissie bij haar initiatieven op het gebied van collectieve acties is dat gedupeerden van massaschade (zowel consumentenrecht als mededingingsrecht), op de beste mogelijke manier hun schade vergoed dienen te krijgen. Met name ook in gevallen van grensoverschrijdende aankopen.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p><b>Ad.1</b> Onderhandelingen over richtlijnvoorstel consumentenrechten in Brussel. EZ en Justitie gezamenlijk verantwoordelijk. In deze fase EZ voortouw. Bij implementatie in Burgerlijk Wetboek heeft Justitie het voortouw.</p> <p><b>Ad 2.</b> Samen met Justitie en V&amp;W standpunt bepalen voorstel aanpassing Richtlijn Pakkotreizen; mogelijk SER adviesaanvraag</p> <p><b>Ad. 3</b> EZ en Justitie samen verantwoordelijk voor standpuntbepaling</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<b>Ad 1 en ad 2:</b> Na implementatie: toezicht door Consumentenautoriteit
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p><b>Ad 1:</b> Consumentenbond en VNO-NCW. Hebben in SER Commissie Consumentenaangelegenheden met Kroonleden een unaniem advies uitgebracht over de richtlijn. Is belangrijk uitgangspunt voor NL bij onderhandelingen. In EU: Business Europe en BEUC (Europese club van consumentenorganisaties)</p> <p><b>Ad 2.</b> Zelfde partijen. Verder zijn ook de SGR (garantiefonds), ANVR (touroperators) en de ANWB belangrijke stakeholders.</p> <p><b>Ad 3.</b> Collectieve acties: Consumentenbond (wil vergaande regelgeving) en VNO-NCW (vindt de huidige wetgeving voldoende).\</p>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p><b>Ad 1.</b> Richtlijn consumentenrechten nog altijd in verkennende fase. Nog geen concrete resultaten op onderdelen.</p> <p><b>Ad 2:</b> Richtlijn Pakkotreizen: consultatie door Commissie in het voorjaar 2010. Hierop hebben vele stakeholders en EU-lidstaten (waaronder Nederland) gereageerd. Op dit moment is de Commissie bezig met een Impact Assessment op basis van de reacties</p> <p><b>Ad 3.</b> Commissie heeft aangekondigd na de zomer te komen met een geïntegreerde aanpak voor collectieve acties voor schending van consumentenrecht en mededingingsrecht.</p>

<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p><b>Ad 1.</b> Richtlijn consumentenrechten: Raadswerkgroepen in Brussel en eerste lezing Europees Parlement</p> <p><b>Ad 2.</b> Pakketreizen: dit najaar waarschijnlijk herzieningsvoorstel Commissie;</p> <p><b>Ad 3.</b> Commissie bereidt voorstel voor.</p>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p><b>Ad 1.</b> Belgisch voorzitterschap (vanaf 1 juli) is ambitieus en streeft naar politiek akkoord RL consumentenrechten. Plenaire stemming EP najaar 2010</p> <p><b>Ad 2.</b> Impact Assessment Commissie</p> <p><b>Ad 3:</b> Voorstel Commissie</p>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<p><b>Ad 1:</b> Inzet NL bij de Raden voor concurrentievermogen (najaar 2010)</p> <p><b>Ad 1/2/3:</b> Kennismaking met EU commissarissen Reding en Dalli</p>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<p><b>Ad 1 en ad 2.</b> Op termijn implementatie/aanpassing van het BW (geldt voor beide richtlijnen). Maar is komende 6 maanden nog niet aan de orde.</p> <p><b>Ad 3.</b> Commissie komt waarschijnlijk met voorstel voor een richtlijn. Daarna eerst Europese consultatie.</p>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<p><b>Ad 1.</b> Tweede Kamer, 2009-2010 22112, nr. 992 (reactie kabinet op SER advies) en nr. 885 (verslag Algemeen overleg);</p> <p>Tweede Kamer, 2009-2010, 1501-30, nr. 210 (geannoteerde agenda Raad voor concurrentievermogen) en 21501-30, nr. 232 (verslag Raad voor Concurrentievermogen)</p> <p>Tweede Kamer 2008-2009, 27879, nr. 22 (Consumentenmonitor)</p> <p><b>Ad 3.</b> Tweede Kamer, 2008-2009, 22112, nr. 849 (Oplegbrief bij kabinetsreactie op Groenboek collectief verhaal voor consumenten)</p>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<p>Ad 1. 31 700 XIII, nr. 30 (motie Vos, PvdA) over productconformiteit; behoud hoge niveau bescherming in Nederland.</p>
<b>Kameroverleggen</b>	<p><b>Ad 1.</b> De Raad van Concurrentievermogen wordt altijd voor besproken in een Algemeen Overleg met de Kamer. Hierbij passeert de Richtlijn consumentenrechten regelmatig de revue.</p>

**DGETM – 55. Aanbestedingswet**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Aanbestedingsbeleid</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- verbeteren toegang ondernemers tot overheidsopdrachten; met name MKB</li> <li>- verbeteren naleving aanbestedingsregels door aanbestedende diensten</li> <li>- transparante en effectieve overheidsinkoop tegen beste prijs/kwaliteitsverhouding</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- EZ is eerst verantwoordelijk voor het aanbestedingsbeleid</li> <li>- voor specifieke sectoren zijn ook andere departementen betrokken (bijv. VROM voor duurzaam inkopen en BZK voor inkoop Rijk)</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Aanbestedingswet (hernieuwde implementatie van Europese aanbestedingsrichtlijnen)</li> <li>- PIANOo (kennis- en expertisecentrum) <ul style="list-style-type: none"> <li>. jaarlijkse kosten € 3 miljoen</li> </ul> </li> <li>- TenderNed (digitaal aanbestedingssysteem) <ul style="list-style-type: none"> <li>. ontwikkelingskosten € 23,3 miljoen</li> <li>. exploitatie projectfase € 10,8 miljoen</li> <li>. exploitatie beheerfase € 5,8 miljoen</li> </ul> </li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p><i>Inkopers:</i> Rijk, VNG, IPO, UvW en NEVI (Nederlandse Vereniging voor Inkoopmanagement)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- willen alleen beperkte regelgeving voor opdrachten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen zodat meer ruimte is voor eigen beleid</li> </ul> <p><i>Ondernemers:</i> VNO-NCW en MKB-Nederland</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- willen uitgebreide regelgeving voor opdrachten die niet onder de Europese aanbestedingsrichtlijnen vallen zodat deze meer uniform worden aanbesteed</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- inkoopvolume € 57,5 miljard per jaar</li> <li>- Aanbestedingswet levert ruim 70 miljoen aan lastenreductie op</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Aanbestedingswet vastgesteld in Ministerraad</li> <li>- opstellen Gids proportionaliteit gestart; bedoeld om richting te geven aan het stellen van proportionele eisen aan ondernemingen</li> <li>- opstellen richtsnoeren voor leveringen en diensten gestart; bedoeld om verdere uniformering van de praktijk te realiseren</li> <li>- commissie van aanbestedingsexperts in voorbereiding; bedoeld voor bemiddeling van klachten</li> <li>- Aanbestedingsambassadeur benoemd; bedoeld om het belang van goed aanbesteden onder de aandacht van overheidsbestuurders te brengen</li> <li>- Aanbestedingswet op defensie- en veiligheidsgebied in voorbereiding; bedoeld ter implementatie van een Europese richtlijn</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Aanbestedingswet is 29 juni 2010 naar de Tweede Kamer gestuurd.</li> <li>- Gids proportionaliteit en richtsnoeren voor leveringen en diensten zijn eind 2010 gereed</li> <li>- commissie van aanbestedingsexperts wordt eind 2010 ingesteld</li> <li>- Aanbestedingsambassadeur geeft eind 2010 verslag van haar bevindingen</li> <li>- Aanbestedingswet op defensie en veiligheidsgebied wordt in augustus 2010 aan Ministerraad voorgelegd voor verzending aan Raad van State</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Aanbestedingswet: behandeling in de Tweede Kamer (TK) en Eerste Kamer (EK)</li> <li>- Aanbestedingswet op defensie- en veiligheidsgebied: behandeling in de TK en EK eerste helft 2011</li> </ul>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Evaluatie Europese aanbestedingsrichtlijnen</li> <li>- PIANOo: evaluatie wordt gestart na de zomer en voorjaar 2011 opgeleverd</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- verdediging wetsvoorstel Aanbestedingswet in TK en EK</li> <li>- verdediging wetsvoorstel Aanbestedingswet op defensie- en veiligheidsgebied in TK en EK met bewindspersoon Defensie</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Aanbestedingswet is 29 juni 2010 voor behandeling naar de Tweede Kamer gezonden (<i>de vaste Kamercommissie heeft aangegeven, met het oog op een spoedige behandeling, drie weken na ontvangst van de Aanbestedingswet een inbrengdatum voor het verslag vast te stellen</i>)</li> <li>- Aanbestedingswet op defensie- en veiligheidsgebied in herfst 2010 naar Ministerraad</li> </ul>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- op 27 mei 2010 brief verzonden naar Tweede Kamer over resultaten nalevingsonderzoek en benoeming Aanbestedingambassadeur</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	-
<b>Kameroverleggen</b>	-

### 3.5 DG voor Buitenlandse Economische Betrekkingen

Introductie op beleidsveld DGBEB

**Fiches:**

Internationaal ondernemen (IO):

1. Economische diplomatie
2. Postennet
3. Missies en MoU's
4. Starten op buitenlandse markten
5. Export Krediet Verzekering
6. Internationaal excelleren
7. Internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking
8. Orio
9. Package 4 Growth
10. Oneerlijke concurrentie buitenlandse markten (Crashteam)
11. Aantrekken buitenlandse investeringen
12. Holland branding
13. Dutch Trade Board

Handelspolitiek en Globalisering (HPG):

14. Exportcontrole: Dual Use
15. Exportcontrole: Militaire Goederen
16. Exportcontrole: Sancties en embargo's
17. Internationaal MVO
18. Markttoegang
19. WTO / Doha Development Agenda / Doharonde
20. Vrijhandelsakkoorden/Free trade agreements

## **DGBEB – Algemene introductie**

### DGBEB: voor een sterk internationaal Nederland

Bijna geen land ter wereld profiteert zo veel van internationale markten als Nederland. Nederland is als 16<sup>e</sup> economie, de 6<sup>e</sup> exporteur ter wereld. De export draagt voor ongeveer tweederde bij aan de groei van ons nationaal inkomen. Buitenlandse bedrijven die zich in ons land hebben gevestigd, zorgen voor 700.000 directe banen en indirect voor ongeveer een miljoen banen bij toeleveranciers en dienstverleners. Het herstel van de wereldhandel, en dan vooral de kracht van Azië, haalde Nederland uit de recessie.

De goede internationale positie van Nederland is vooral te danken aan de sterke positie in Europa: driekwart van onze export zetten we af in Europa. De komende jaren zullen deze Westerse markten traag groeien. Voor groei van de handel zal Nederland de komende jaren meer naar de opkomende markten moeten kijken. Rond 2025 zal China de grootste economie ter wereld zijn. In 2025 zal de Aziatische handel naar verwachting zesendertig procent van de wereldhandel beslaan. Tegelijkertijd zal de EU haar aandeel in de wereldhandel zien krimpen van veertig procent in 2004 naar drieëntwintig procent in 2025.

De uitdaging is dat in opkomende markten overheden een fundamentele andere rol spelen in de economie. Daarom is in toenemende mate een actieve Nederlandse overheid nodig om Nederlandse bedrijven op buitenlandse markten te positioneren. Het gaat de komende jaren daarbij om drie belangrijke uitdagingen: 1) zorgen voor een open en eerlijk mondiaal speelveld, 2) het positioneren van Nederlandse bedrijven op een divers pallet van opkomende markten in Azië, Zuid Amerika en Afrika waarbij de rol van de overheden op die markten erg groot is en 3) tenslotte zorgen dat Nederland aantrekkelijk blijft voor buitenlandse investeerders.

### *Globalisering en een gelijk speelveld*

Via multilaterale onderhandelingen zijn handelsbarrières fors verminderd en is de mondiale economie met succes verder geïntegreerd. Terwijl in de crisis de WTO zijn nut heeft bewezen en positie heeft versterkt, liggen op dit moment de multilaterale onderhandelingen over verdere liberalisering vrijwel stil (De Doha Development Round, DDA). Tegelijkertijd is het belangrijk om er voor te zorgen dat we vasthouden wat er multilateraal is bereikt: de WTO moet als Wereldhandelsorganisatie haar autoriteit behouden, de WTO panels moeten goed blijven functioneren en landen moeten niet terugvallen in protectionisme. Nu de Doha ronde vastloopt zijn vrijhandelsakkoorden van de EU met landen als India of Canada een goed alternatief om de markttoegang tot deze markten te bevorderen

Tijdens de crisis is opkomend protectionisme met redelijk succes bestreden. De financiële crisis maakte echter wel pijnlijk duidelijk dat de internationale economische orde niet is meegegroeid met de toegenomen economische wederzijdse afhankelijkheid. Gezamenlijk optreden in tijden van crisis, zowel mondiaal als binnen het euro gebied (b.v. mbt Griekenland) bleek lastig. Hierdoor is de wereldeconomie minder stabiel geworden. De internationale gemeenschap beoogt dit op te vangen met nauwere samenwerking in G20, IMF en de Wereldbank.

De architectuur van deze global governance staat hier centraal en het DGBEB is hierbij nauw betrokken vanuit zijn WTO verantwoordelijkheid.

De verschuivende economische machtsverhoudingen hebben ook een duidelijke impact op grondstoffen- en energiemarkten. Zo verhardt bij de energievoorziening het speelveld in ons nadeel. Het speelveld is veranderd tussen producerende landen (Rusland, Midden-Oosten), de traditionele afnemers (het OESO-gebied) en de opkomende consumenten (China, India e.a. ). Ook stellen producentenlanden aan buitenlandse exploitanten steeds zwaardere eisen (o.a. inschakeling van het lokale bedrijfsleven, geen eigendom van olievelden). Naar verwachting worden bilaterale overheid-tot-overheid afspraken – in plaats van de vrije markt – de komende tijd belangrijker als voorzieningsmethode. Een actieve economische diplomatie is hierbij noodzakelijk.

Met de toenemende vertakking van productieprocessen naar opkomende landen buiten het OESO-gebied neemt het risico toe dat zich in bepaalde productiefasen misstanden voordoen in de vorm van schendingen van mensenrechten, arbeids- en milieunormen.

## Versie 11 oktober 2010

Via beleid gericht op Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO), een belangrijk onderdeel van uw portefeuille, worden bedrijven aangespoord om hun productieketens te vrijwaren van misstanden. Nederlandse bedrijven zijn internationaal gezien zeer actief op MVO-gebied. Daarmee is MVO een belangrijke asset geworden voor het Nederlandse bedrijfsleven in het buitenland.

### *Positioneren Nederlandse bedrijven op buitenlandse markten*

Sinds 2000 nemen de opkomende economieën, waaronder China, India, Brazilië, Indonesië, Arabische Golfstaten, Rusland en Turkije, gezamenlijk al ongeveer tweederde van de economische groei in de wereld voor hun rekening. Naar verwachting zal hun aandeel de komende jaren oplopen tot viervijfde van de groei, mede dankzij een sneller herstel uit de economische crisis. Onze bescheiden posities in de opkomende markten, ook vergeleken met onze EU partners staan in schril contrast met deze ontwikkelingen. We doen het goed op markten die niet meer groeien en blijven achter op markten die in de toekomst er toe doen. Van onze goederenuitvoer gaat niet meer dan 1,5% rechtstreeks naar China, 0,5% naar India en 0,4% naar Brazilië. Bijna alle opkomende landen kennen een complexer zakelijk klimaat. Markten zijn weinig transparant en de overheid is vaak een actieve speler in de economie, om orders binnen te halen moet de Nederlandse overheid vaker optrekken met de exporteur. Opkomende markten liberaliseren wel (zeker als ze lid zijn geworden van de WTO), maar dat betekent niet dat de overheid zich in het economisch domein terugtrekt.

Nederlandse bedrijven die zaken doen in opkomende landen hebben vaak een Nederlandse overheid nodig om de overheidsrol in de opkomende markten te matchen. In China, bijvoorbeeld, zijn Chinese tegenhangers van Nederlandse bedrijven vaak verbonden met de overheid. Dit heeft een ingrijpend effect op de handel en investeringen en de rol van de Nederlandse overheid en zorgt voor een sterk toenemende vraag naar de dienstverlening van het DG BEB door middel van economische diplomatie. Via missies, gerichte politieke interventies en strategische samenwerking geeft Nederland invulling aan de economische diplomatie.

Een goed voorbeeld is de ondersteuning van EZ aan een partnerschap van Nederlandse bedrijven en kennisinstellingen die orders nastreeft bij de ontginning van het immense gasveld op het Russische schiereiland Jamal, in het noorden van Siberië. Binnen de internationale handel, heeft de wapenexport een bijzondere plek. U bent verantwoordelijk voor het afgeven van exportvergunningen.

### *Nederland als toplocatie voor buitenlandse investeerders*

Nederland heeft heel veel buitenlandse bedrijven binnen haar grenzen. Buitenlandse bedrijven zorgen niet alleen voor veel banen, maar dragen ook in belangrijke mate bij aan het innoverende en competitieve ondernemingsklimaat in Nederland. Dit is een sterk aspect van de Nederlandse economie en houdt het nationale bedrijfsleven scherp. Nederland is aantrekkelijk vanwege het fiscale klimaat, de bilaterale fiscale en investeringsverdragen die Nederland heeft met meer dan 100 landen, de ligging van Nederland in Europa en de open cultuur. Deze aspecten zijn geen gegeven. Het aantrekkelijke fiscale klimaat staat onder druk, de investeringsverdragen zijn een Europese competentie geworden en het draagvlak van ons open klimaat is ook niet altijd meer een automatisme. Dit moet worden meegewogen bij de beslissingen over nationale dossiers zoals ontslagrecht, fiscale zaken etc.

Het is van belang dat de komende jaren bij de discussies over het Nederlandse economisch beleid nadrukkelijk de belangen van buitenlandse investeerders worden meegewogen. Buitenlands acquisitiebeleid is daarmee in belangrijke mate een binnenlands interventiedossier. Verder is van belang dat we buitenlandse investeerders binnen halen met de grootste 'spill over' effecten naar de Nederlandse economie. Het Nederlandse acquisitiebeleid zal daardoor mogelijk een wat specifiek karakter moeten krijgen. Acquisitie en Holland Branding zijn nauw aan elkaar gekoppeld. Het open imago van Nederland is immers geen vanzelfsprekendheid meer. Via een actief Holland branding beleid, waarin ook de bids voor het WK2018 en de OL 2028 een plek hebben, profileert Nederland zich als een open en innovatieve samenleving.

**DGBEB – 1. Economische diplomatie**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Economische diplomatie
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het centrale doel van economische diplomatie is het via government-to-government contacten oplossen van problemen van Nederlandse bedrijven met buitenlandse overheden (trouble shooting), het openen van buitenlandse markten voor het Nederlands bedrijfsleven (markttoegang) en het bevorderen van een level playing field (marktordening). Economische diplomatie wordt steeds belangrijker, onder meer door verschuiving van het economisch zwaartepunt naar ‘nieuwe’ markten en het feit dat veel sterke Nederlandse bedrijven actief zijn in overwegend publiek gedomineerde sectoren (energie, water, infrastructuur).
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- EZ heeft een leidende rol in de economische diplomatie, die plaatsvindt op alle belangrijke beleidsterreinen van EZ. Binnen EZ speelt DGBEB een coördinerende rol.</li> <li>- Buitenlandse Zaken speelt een belangrijke rol vanwege de relatie tussen economische en publieke diplomatie en in de aansturing van het Nederlandse postennetwerk in het buitenland, een belangrijk instrument in de economische diplomatie (zie fiche postennetwerk).</li> <li>- Vakdepartementen (o.a. LNV, VenW) zijn van belang vanwege de inhoudelijke betrokkenheid bij projecten.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Concordaat EZ-Buitenlandse Zaken</li> <li>- Instructiebevoegdheid richting postennetwerk</li> <li>- Economische missies, Staatsbezoeken</li> <li>- Crashteam oneerlijke concurrentie (zie separaat fiche)</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Bedrijfsleven, andere departementen, kennisinstellingen, postennetwerk, EU en andere internationale gremia, buitenlandse overheden.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Door middel van economische diplomatie is een groot aantal zaken vlot getrokken, zoals voortgang project Yamal, Eureko (zie fiche crashteam), zaken voor Heineken en andere grote bedrijven. Door middel van strategisch accountmanagement wordt de afstemming met groot Nederlands bedrijfsleven verder geprofessionaliseerd. Via (inter)departementale samenwerking wordt economische diplomatie vanuit Den Haag beter gecoördineerd en daarmee effectiever.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Belang van economische diplomatie neemt toe. Hierdoor meer noodzaak dit nog verder te professionaliseren door meer betere afstemming en coördinatie in Den Haag, met een coördinerende rol voor EZ/DGBEB.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- interventie bij buitenlandse collega's op uiteenlopende dossier</li> <li>- bilaterale bezoeken, multilateraal overleg, economische missies</li> </ul>



**DGBEB – 2. Postennetwerk diplomatieke dienst**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Postennetwerk diplomatieke dienst</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het Koninkrijk der Nederlanden telt 110 ambassades, 27 consulaten generaal (de zogenaamde bilaterale posten) en 15 zelfstandige permanente vertegenwoordigingen (PV's) bij internationale organisaties, de zogenaamde multilaterale posten. Een belangrijke functie van het postennetwerk is de ondersteuning van Nederlandse burgers en bedrijven in het buitenland. Doelstelling van het EZ-beleid in relatie tot het postennetwerk is een effectieve economische belangenbehartiging.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	De economische functie op de posten staat onder instructie van EZ. De economische functie houdt in: de economische afdelingen op ambassades en Consulaten-Generaal, TWA <sup>16</sup> -afdelingen, NFIA <sup>17</sup> -kantoren en NBSO's <sup>18</sup> . De thuisbasis van het handelswerk, TWA, NFIA en NBSO's is het Agentschap NL (divisie EVD Internationaal). Buitenlandse Zaken is verantwoordelijk voor de algemene aansturing van het postennetwerk.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	EZ (DGBEB) heeft instructiebevoegdheid richting de posten en stuurt de economische afdelingen van de posten beleidsmatig rechtstreeks aan. De aansturing van handelsbevordering en de budgettering vindt plaats via het Agentschap NL (EVD Internationaal).
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Werkgeversorganisaties, internationaal opererende bedrijven, andere departementen
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Het programma "Vernieuwing Rijksdienst" dat door het oude kabinet is gelanceerd, ziet op een kleinere en nog beter functionerende overheid. "Een actieve internationale en Europese rol" heeft prioriteit.</p> <p>Centraal staan o.m. ontschotting, samenwerking, doelmatigheid en rationalisering - o.a. in het kader van de taakstelling. Hiervoor wordt een aansturingvorm gekozen waarin een integrale aansturing vanuit de betrokken departementen centraal staat. Met deze aansturing wordt een nieuwe samenwerking voorgesteld, namelijk die van opdrachtgever en opdrachtnemer; waarbij de departementen opdrachtgevers zijn (opdrachtgeveroverleg - OGO) en de Chef de Post opdrachtnemer is. Het OGO krijgt de verantwoordelijkheid voor het uitwerken van de "internationale functie van Nederland" in een "Meerjarig Strategisch Beleidskader."</p> <p>De plaatsing van attachés op ambassades en de synergie tussen medewerkers van verschillende departementen op een ambassade is een afgeleide daarvan en wordt een verantwoordelijkheid van het OGO. Bij de uitwerking hiervan is eveneens van belang dat de gedachte "Één rijk, één regeling" wordt aangehouden.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	In de strategische Coria van september wordt de "vernieuwing rijksdienst" aan de nieuwe bewindslieden ter besluitvorming voorgelegd.

<sup>16</sup> TWA's (Technisch Wetenschappelijk Attachés) richten zich op verbeteren van het innovatievermogen door het activeren en koppelen van de vraag naar en het aanbod van kennis over technisch-wetenschappelijke ontwikkelingen.

<sup>17</sup> NFIA (Netherlands Foreign Investment Agency)-kantoren richten zich op het aantrekken van buitenlandse investeringen naar Nederland en adviseren en begeleiden van bedrijven tijdens de vestigingsplaatskeuze en de daadwerkelijke vestiging in Nederland.

<sup>18</sup> NBSO's (Netherlands Business Support Offices) bieden een infrastructuur aan voor informatieverstrekking, marktverkenning, marktwerking en promotionele activiteiten in veelbelovende regio's in economisch belangrijke markten.

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Introductie van het programma “Vernieuwing rijksdienst” (zie boven), waarbij ontschotting, samenwerking, doelmatigheid en rationalisering worden ingevuld.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Optreden tijdens * Ambassadeursconferentie * Eén EZ Internationaal week
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Beleidsdoorlichting Internationaal Ondernemen
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	n.v.t.

**DGBEB – 3. Economische missies**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Economische missies EZ bewindspersonen
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Belangrijk instrument van economische diplomatie waarmee het Nederlandse invloedsbereik wordt vergroot. Vaak lopen bedrijven in het buitenland tegen knelpunten op zoals ondoorzichtige wet- en regelgeving, een ongelijk speelveld, gebrekkige toegang tot bepaalde bedrijven of andere verhoudingen tussen private en publieke sector. Het bedrijfsleven vraagt op deze gebieden een (pro-)actieve ondersteuning van de overheid op zowel ontwikkelde als opkomende markten. Via economische missies leggen de bewindspersonen contacten, bouwen netwerken en persoonlijke relaties op en verruimen hun invloedsbereik bij betrokken overheden en andere belangrijke spelers in het buitenland zoals bedrijven en ondernemersorganisaties en bedrijven. Het optreden als bewindslieden schept daarbij mogelijkheden die de positie van het Nederlandse bedrijfsleven belangrijk versterkt.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	DGBEB is verantwoordelijk voor de algehele coördinatie van economische missies die in het kader internationaal ondernemen worden uitgevoerd. Agentschap NL/EVD is verantwoordelijk voor de werving en het programma van de bedrijven. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het postennet in het te bezoeken land. Afhankelijk van de thema's zijn ook andere dienstonderdelen van EZ en andere (economische) vakdepartementen (o.a. V&W en LNV) bij economische missies betrokken.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	1. Uitgaande economische missies: Bij deze missies wordt de bewindspersoon vergezeld van een bedrijvenmissie (35-40 bedrijven per missie). Daarbij volgt de eerste een politiek inhoudelijk programma terwijl voor de meereizende bedrijven een individueel matchmakingprogramma wordt opgesteld. Op gezette momenten haakt de bedrijven delegatie aan bij de officiële activiteiten. <i>Budget: 2,5 miljoen euro</i> 2. Inkomende missies o.l.v een buitenlandse bewindspersoon/official. De meereizende bedrijven worden hierbij zoveel mogelijk 'gematched' met relevante Nederlandse partijen terwijl de bewindspersoon/official een officieel programma volgt in Nederland. <i>Budget: 500.000 euro</i>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Counterparts van EZ bewindspersonen in het te bezoeken land Bedrijven en andere belangrijke actoren in het te bezoeken land Meereizende bedrijven Brancheorganisaties Kamers van Koophandel
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Om meer synergie te bewerkstelligen is de strategische reisagenda vast onderdeel geworden van de Ministerraad. Daarnaast vinden economische missies doorlopend plaats en worden na elke missie de resultaten geëvalueerd.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Na uw aantreden zal een reisprogramma voor het tweede halfjaar van 2010 worden voorgelegd. Voorgesteld wordt om vooral landen met snelgroeïende markten (o.m. Brazilië, China, de Golfstaten, India, Rusland en Turkije) te bezoeken (naast belangrijke exportlanden als de VS en Duitsland).

**Versie 11 oktober 2010**

	Naast het reisprogramma van de EZ bewindspersonen is er ook de strategische reisagenda voor de kabinetsperiode 2011-2014, die betrekking heeft op het gehele kabinetsdomein. Deze heeft tot doel om internationaal de krachten te bundelen. De strategische reisagenda beperkt zich tot zes landen (Brazilië, Turkije, China, India, Rusland en de Golfstaten). De strategische reisagenda is onderling afgestemd met de deelnemende ministeries, V&W, VROM, VWS, LNV, BZ en AZ en de vier grote steden.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Deelname aan economische missies

**DGBEB – 4. Starten op buitenlandse markten (Prepare2Start)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Prepare2Start
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het ondersteunen van MKB-bedrijven bij het betreden van een nieuwe of praktisch nieuwe buitenlandse markt die over geen of weinig exportervaring beschikken.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Eigenaar van de subsidieregeling internationaal ondernemen
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Prepare2Start programma. Budget per jaar € 15 miljoen. Subsidie per aanvraag bedraagt 50% van de subsidiabele activiteiten met een maximum van € 11.500.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	- MKB-bedrijven die internationaal gaan opereren en hun belangenbehartigers (b.v. MKB Nederland) - Uitvoerders van de regeling: Agentschap.nl, Kamers van Koophandel, Syntens en bracheorganisaties.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Prepare2Start is een effectief en laagdrempelig instrument voor startende ondernemers en draagt bij aan het bevorderen van internationaal ondernemen. In 2009 zijn 1090 aanvragen goedgekeurd en in het budget van € 15 mln. volledig uitgeput.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Prepare2start is een populaire subsidieregeling voor startende ondernemers met geen of beperkte buitenlandervaring. Eind 2008 is de regeling verbreed: naast exportverkenningen kunnen ook oriëntaties op andere vormen van internationaal ondernemen worden gedaan. EZ verwacht dat ook het komende jaar de doelstellingen worden bereikt.  In 2012 wordt de regeling geëvalueerd.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Op dit moment geen.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Regeling wordt in 2010 aangepast aan het uniform (rijksbreed) subsidiekader.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	n.v.t.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	n.v.t.

**DGBEB – 5. Export Krediet Verzekering (EKV)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Exportkredietverzekering (EKV)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bevordering van export.</li> <li>- Een zo compleet mogelijke exportkredietverzekeringsmarkt door vanuit de Staat aanvullende faciliteiten te bieden.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Financiën is beleids- en budget-verantwoordelijk.</li> <li>- EZ (DGBEB) is medebeleidsverantwoordelijk</li> <li>- Buitenlandse Zaken is op onderdelen betrokken.</li> </ul>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- De EKV is geen instrument van EZ, maar EZ is mede beleidsverantwoordelijk.</li> <li>- EZ heeft geen budgettaire verantwoordelijkheid voor de reguliere EKV, maar is wel voor de helft budgettair verantwoordelijk voor de Tijdelijke Aanvullende Staats Kredietverzekering (TASK, Financiën voor de andere helft). Het gaat om € 10 mln. per jaar. Eind 2010 wordt bezien of verlenging naar 2011 wordt doorgevoerd.</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Gebruikers: <ul style="list-style-type: none"> <li>* Kapitaalgoederenexporteurs en aannemers die grote infrastructurele projecten in het buitenland realiseren.</li> <li>* Kleinere bedrijven (MKB'ers) die al dan niet als toeleverancier betrokken zijn bij export van op zich zelfs staande transacties.</li> </ul> </li> <li>- Commerciële banken verzekeren de risico's die gepaard gaan met de bij de export horende exportfinancieringen.</li> <li>- Uitvoering door Atradius Dutch State Business (Atradius DSB), die alleen zaken behandelt die de Nederlandse Staat verzekert. Atradius DSB is een aparte NV van de commerciële kredietverzekeraar Atradius.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Jaarlijks wordt voor circa € 2,5 tot 4,5 miljard aan nieuwe zaken geaccepteerd; per jaar kan voor max. € 11 miljard aan nieuwe zaken worden verzekerd.</li> <li>- Per eind mei 2010 is voor circa € 8,7 miljard aan transacties in portefeuille.</li> <li>- Top 5 landen qua benutting: Indonesië, Oman, Marokko, Mexico en Rusland.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>In 2009 zijn de exportkredietfaciliteiten verruimd als een van de aanvullende maatregelen in het kader van de kredietcrisis. De benutting van de verruiming was tot op heden beperkt. Per 1 januari 2010 is de uitvoering van de faciliteit dichter bij de Staat komen te staan door een juridische stelselwijziging.</p>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p>Het gebruik van de faciliteit zal, naar verwachting, aantrekken.</p>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<p>Overleg met collega's van het Ministerie van Financiën en bedrijfsleven over noodzaak van voortzetting.</p>

**DGBEB – 6. Internationaal excelleren (2G@there)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	2G@there
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Vergroten van de internationalisering van Nederlandse excellente sectoren. Een substantieel deel van het Nederlandse BNP wordt immers in het buitenland verdiend.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ/BEB heeft de leidende rol in de ondersteuning van internationalisering. De kennis over internationalisering, marktbelemmeringen en landenkennis ligt bij EZ/BEB. EZ/BEB werkt nauw samen met de andere ministeries op terreinen als: infrastructuur, transport, logistiek, agri business, klimaat- en milieu technologie.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Via 2g@there kunnen samenwerkingsverbanden van ondernemingen meerjarige steun krijgen die bestaat uit financiële bijdragen en andere instrumenten (o.a. missies, economische diplomatie en matchmaking). Het samenwerkingsverband moet ook zelf financieel bijdragen.  Het budget is € 16 miljoen op jaarbasis voor de publiek-private aanpak. Een deel van het totaalbudget wordt als subsidie beschikbaar gemaakt.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Bedrijfsleven, kennisinstellingen en branche organisaties zijn de belangrijkste stakeholders. Zij worden door de overheid ondersteund in hun internationalisering. Andere ministeries en overheidsinstanties zijn belangrijke partners. In veel gevallen sluiten de ondersteuningsprogramma's aan bij de beleidsprioriteiten van deze ministeries.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Het programma 2g@there is in 2007 gestart en in 2009 herzien. De programma's kennen een looptijd van 3 jaar. De eerste positieve resultaten zijn in 2010 zichtbaar geworden (meer dan € 500 miljoen aan opdrachten voor het Nederlands bedrijfsleven).
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	In 2010 is door een amendement op de EZ begroting het budget voor 2g@there met € 10 miljoen verlaagd. Dit resulteerde in het niet ten uitvoer kunnen brengen van lopende programma's en niet kunnen starten van nieuwe programma's. Bij voorjaarsnota is er weer budget voor 2g@there gekomen, waardoor aan de aangegane verplichtingen opvolging gegeven kan worden.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Ontwikkelingen zijn: <ul style="list-style-type: none"> <li>- programmatische aanpak 2.0</li> <li>- nulmeting</li> <li>- outputindicatoren</li> <li>- aansluiting bij beleidsprioriteiten</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Tijdens missies van bewindspersonen vinden vaak activiteiten uit 2g@there programma's plaats, met name op het vlak van economische diplomatie.

**DGBEB – 7. Internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Internationaal ondernemen en ontwikkelingssamenwerking
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Ondersteuning van het Nederlandse bedrijfsleven in hun activiteiten in ontwikkelingslanden ten behoeve van de ontwikkeling van de private sector in ontwikkelingslanden (verbetering van het ondernemingsklimaat).
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	De Nederlandse ODA-inspanning is de verantwoordelijkheid van OS. Nederlandse multinationals en MKB zijn echter ook actief in minder ontwikkelde landen en lopen in deze landen tegen belemmeringen aan. De EZ inzet is er op gericht het Nederlands bedrijfsleven ook op deze markten te ondersteunen met het postennet, economische diplomatie en wellicht op termijn ook met instrumenten. Inzet van EZ is samen met OS de draagkracht voor ontwikkelingssamenwerking te vergroten door middel van inzet van het Nederlands bedrijfsleven. Daarmee kan ook een slag worden gemaakt met de private sector-ontwikkeling.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Nog nader te ontwikkelen
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Nederlands bedrijfsleven. Overheden en bedrijfsleven in ontvangende landen.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	De Nederlandse ODA-inspanning was in 2009 0,81% van het BNP.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	- Met Package4growth is reeds een start gemaakt met het inzetten van EZ-instrumentarium voor "ex-OS-landen", te weten China en India. - 2g@there programma: glastuinbouw in Kenia.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Met het WRR-rapport lijkt er juist nu momentum om de doelstellingen van EZ, die deels gedeeld worden door OS, op te pakken.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Besluitvorming in het Kabinet zal richting moeten geven aan het beleid.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Bewindspersonen van EZ zullen de dialoog aan moeten gaan met bewindspersonen van BZ/OS en bezien waar gelijke belangen en kansen liggen.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	-
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	WRR-rapport, kabinetsreactie is in voorbereiding.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	-
<b>Kameroverleggen</b>	-



**DGBEB – 8. Orio**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Ontwikkelings Relevante Infrastructuur Ontwikkeling (ORIO)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Ontwikkelingslanden in staat stellen om met de hulp van het internationaal actieve bedrijfsleven publieke infrastructuur te realiseren die bijdragen aan economische ontwikkeling en armoedebestrijding.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	ORIO is en faciliteit van Buitenlandse Zaken/ Ontwikkelingssamenwerking. EZ is betrokken vanwege aspecten van internationaal ondernemen.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Meedenken over goede benutting van de faciliteit Agentschap NL voert faciliteit uit
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	- Overheden van ontwikkelingslanden zijn de aanvragers/ontvangers van de schenkingen. - Bedrijfsleven en consultants zijn betrokken bij de projectontwikkelingsfase en de uitvoering van de projecten. - Agentschap NL (EVD Internationaal) voert uit
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Voor 2009 was € 180 mln. beschikbaar voor schenkingen. Voor 2010 en komende jaren is steeds € 140 mln. beschikbaar voor schenkingen voor de ontwikkeling/uitvoering/onderhoud van projecten.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	In 2009 is ORIO van start gegaan (als opvolger van ORET) en er zijn 2 aanvraagrondes georganiseerd. Dit heeft geresulteerd in de selectie van 19 projecten die worden ontwikkeld en na hertoetsing mogelijk worden uitgevoerd. Waar in de eerste aanvraagronde concentratie in een beperkt aantal landen en sectoren optrad is dat in de tweede ronde minder aan de orde. De derde aanvraagronde is in de eerste helft van 2010 geweest; projecten worden nu beoordeeld en geselecteerd.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Naast de eerste aanvraagronde van 2010 zal in 2010 een tweede ronde worden uitgeschreven. De verwachting is dat ontvangende overheden eind 2010 de eerste ontwikkelde en in de hertoets goedgekeurde projecten zullen aanbesteden.

**DGBEB – 9. Package 4 Growth**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Package 4 Growth
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Package 4 Growth is een faciliteit die beoogt het Nederlandse bedrijfsleven met onderscheidende kennis, producten en diensten op snelgroeiende, zeer competitieve markten sterk en snel te kunnen positioneren. De regeling staat open voor activiteiten in alle sectoren in de landen China en India.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	DGBEB is beleidsvormend, Agentschap NL voert deze regeling in nauwe samenwerking met het postennet in China en India uit.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Internationaal Excelleren, Package 4 Growth. Deze bestaat uit vier modules: Module 1: Kennisverwerving Module 2: Investeringsprojecten Module 3: Exportfinanciering Module 4: Markt gerichte productontwikkeling
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Agentschap NL + BZ: uitvoerder, VNO/NCW, MKB-NL, FME: betrokken bij beleidsvorming vanuit achterban, OS: medefinancier.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Module 1: Kennisverwerving: budget € 3 miljoen, aantal gunningen 60 (€ 50.000 per gunning)</li> <li>- Module 2: Investeringsprojecten: budget € 4 miljoen, 23 projecten</li> <li>- Module 3: Exportfinanciering: budget € 10 miljoen, 19 projecten</li> <li>- Module 4: Markt gerichte productontwikkeling, budget € 3 miljoen, gemiddelde bedrag per gunning: € 300.000, 10 projecten op jaarbasis</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	De oorspronkelijke snelle oplossing van 2 modules, export en investeringen zijn uitgebreid met een op knelpunten gerichte aanpak om MKB-ers verder te ondersteunen bij het positioneren op deze markten. Het gaat om module 1: kennisverwerving en module 4: markt gerichte productontwikkeling.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Module 1: is afgerond, module 4: in ontwikkeling, publicatie september 2010.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Na deze veranderingen enkel nog aanscherping op criteria 'duurzaamheid' en 'innovativiteit'.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Afdoen module 4 en akkoord op criteria 'duurzaamheid' en 'innovativiteit'.

**DGBEB – 10. Oneerlijke concurrentie buitenlandse markten (Crashteam)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Crashteam oneerlijke concurrentie
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>Het ondersteunen van Nederlandse bedrijven die geconfronteerd worden met handelsbelemmeringen in het buitenland.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Nederlandse bedrijven (ook Nederlandse dochters van buitenlandse bedrijven) die in het buitenland te maken krijgen met handelsbelemmeringen of oneerlijke concurrentie veroorzaakt door overheden, kunnen dat melden bij het crashteam oneerlijke concurrentie van EZ, dat optreedt als klachtenloket.</li> <li>- Het crashteam biedt ondersteuning bij het oplossen of wegwerken van de belemmering. Aanpak via een ad hoc team van experts van binnen de overheid dat in samenspraak met het betrokken bedrijf en in nauwe samenwerking met het postennetwerk probeert om tot een oplossing van het probleem te komen.</li> <li>- Het crashteam levert maatwerk. Meestal wordt bij de buitenlandse overheid aangedrongen op het zoeken naar een oplossing. De ervaringen sinds de oprichting van het crashteam tonen aan dat goede communicatie met het bedrijf, ook over de slaagkans, vaak van essentieel belang is. Het crashteam is een belangrijk instrument van economische diplomatie.</li> </ul>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Afhankelijk van aard van probleem worden andere EZ-onderdelen of andere departementen ingeschakeld om inhoudelijke expertise te leveren, of om eigen netwerken in te zetten. Grote rol voor postennetwerk.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Klachtenloket voor ondernemers</li> <li>- Bemiddelen bij oplossing met inzet van experts</li> <li>- EU markttoegangstrategie</li> <li>- economische diplomatie en G2G (government to government) samenwerking</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bedrijfsleven</li> <li>- Brancheorganisaties: fungeren als intermediair tussen sector en overheid. Dat wil zeggen; zij werken mee aan het vergroten van de bekendheid van het crashteam binnen een sector, maar ook het doorgeven van klachten aan het crashteam namens de sector.</li> <li>- Europese Commissie: ondersteuning bij het oplossen van de klacht die zien op bredere handelspolitieke aangelegenheden.</li> <li>- Buitenlandse overheden: worden op diplomatiek en, waar nodig, politiek niveau, aangesproken op onregelmatigheden.</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Van de 25 succesvol afgeronde zaken, is het langslpende conflict van Eureka in Polen het bekendst. De zaak is door de Nederlandse regering herhaaldelijk aan de orde gesteld als een kwestie die een schaduw wierp op de overigens goede relatie tussen Nederland en Polen. Voortdurend is aangestuurd op een schikking en het staken van juridische procedures. Op 1 oktober 2009 hebben Eureka en de Poolse staat een compromis bereikt dat inhoudt dat Eureka zich geleidelijk aan uit Polen terugtrekt en compensatie ontvangt voor het opgeven van eerder verworven rechten.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p>Versterking van de activiteiten; Het crashteam is onlangs uitgebreid om de bekendheid van het crashteam bij het bedrijfsleven te vergroten en om de interne en externe rapportage (o.a. Tweede Kamer) te verbeteren. Verder wordt momenteel de naam en het profiel van het crashteam tegen het licht gehouden.</p>

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p>Aanpak verbeterpunten na externe evaluatie</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- verkorten doorlooptijd door aanpassing interne processen, de complexiteit van sommige problemen maakt echter dat het oplossen van problemen lang kan duren.</li> <li>- efficiencyverhoging o.a. door koppeling aan de Europese markttoegangstrategie: door klachten sneller onder het juiste loket te brengen, door meer actoren te betrekken (andere EU lidstaten, Europese Commissie), of door aan te sluiten bij relevante handelspolitieke ontwikkelingen, onderhandelingen vrijhandelsakkoord, trade policy reviews) moet sneller en effectiever druk worden uitgeoefend op de verantwoordelijke overheden.</li> <li>- het sneller in kaart brengen van tegenstrijdige belangen zoals vrije mededinging tegen steun voor het Nederlandse bedrijfsleven, waardoor deze niet later in het proces tot problemen kunnen leiden..</li> </ul>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Waar nodig interveniëren bij buitenlandse collega's (bijvoorbeeld in het kader van economische missies).
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	n.v.t
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding)</b>	Brief aan de voorzitter van Tweede Kamer der Staten-Generaal, BEB/IO/10002509, dd 23 maart 2010
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	n.v.t.

**DGBEB – 11. Aantrekken buitenlandse investeringen**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Acquisitie buitenlandse bedrijven</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Aantrekken en behouden van buitenlandse investeerders en verbetering van het Nederlandse vestigingsklimaat. Buitenlandse investeringen hebben een belangrijke rol te spelen bij innovatie, concurrentie en productiviteit en dragen zo bij aan de versterking van de Nederlandse economie.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>EZ is eerstverantwoordelijk voor bovengenoemde doelstelling. Binnen EZ is het directoraat-generaal BEB (Buitenlandse Economische Betrekkingen) de opdrachtgever van NFIA (Netherlands Foreign Investment Agency), dat onderdeel is van Agentschap NL en het acquisitiebeleid van EZ uitvoert. Daarnaast is het de verantwoordelijkheid van de BEB om signalen uit het veld, die binnenkomen via NFIA, te vertalen in beleid of op basis van deze signalen beleidsinterventies uit te voeren.</p> <p>Het vestigingsklimaat bestaat uit diverse componenten die vallen onder het bereik van andere ministeries dan EZ. De belangrijkste voorbeelden hiervan zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- fiscaliteit (Financiën);</li> <li>- fysieke infrastructuur (Verkeer en Waterstaat);</li> <li>- ontslagrecht en sociale zekerheid (Sociale Zaken en Werkgelegenheid);</li> <li>- onderwijs en onderzoek (Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen);</li> <li>- verblijfsvergunningen en kennismigranten regeling (IND/Justitie);</li> <li>- buitenlandse posten (Buitenlandse Zaken).</li> </ul> <p>Andere elementen die het vestigingsklimaat beïnvloeden, zoals ondernemerschap, innovatie, goede marktwerking en bedrijventerreinen, zijn primair bij EZ belegd (DG O&amp;I, DG ETM en AEP).</p> <p>Teneinde onduidelijkheden te voorkomen is het belangrijk om te melden dat de investeringen die via NFIA naar Nederland komen slechts enkele procenten van de gehele som van buitenlandse investeringen naar ons land uitmaken. Dit betekent dat het overgrote deel van de buitenlandse investeringen via de markt verloopt en dat de Nederlandse overheid bij slechts een gering deel van deze investeringen actief is betrokken; voor het grootste deel van de investeringen is de rol van de overheid voorwaardenscheppend (zorg dragen voor een aantrekkelijk investeringsklimaat).</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Budget van NFIA bedraagt in 2010 ongeveer 11 miljoen euro. Met dit bedrag wordt de NFIA thuisbasis in Den Haag en de buitenlandse kantoren van NFIA gefinancierd.

	Voor NFIA zijn geen expliciete subsidies beschikbaar; wel kan in voorkomend geval gebruik worden gemaakt van het Besluit subsidies regionale investeringsprojecten (BSRI, van DG O&I/REB).
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Buitenlandse bedrijven in Nederland (ruim 5300 bedrijven met ca. 7900 vestigingen, met werkgelegenheid voor ruim 700.000 personen)</li> <li>- Buitenlandse Kamers van koophandel in Nederland</li> <li>- Regionale ontwikkelingsmaatschappijen</li> <li>- Gemeenten en provincies</li> <li>- Zee- en luchthavens</li> <li>- Nederland Distributieland</li> <li>- Holland Gateway</li> <li>- Expat desks van gemeenten</li> <li>- Ambassades en consulaten</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Belangrijkste indicatoren voor de acquisitiewerkzaamheden door NFIA zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- aantal investeringsprojecten</li> <li>- investeringsbedrag</li> <li>- aantal arbeidsplaatsen die gepaard gaan met de projecten.</li> </ul> <p>Van 2004 t/m 2008 zijn via NFIA per jaar gemiddeld 133 investeringsprojecten naar Nederland gekomen, met een gemiddeld bedrag van 475 miljoen euro per jaar en een gemiddelde (geprognosticeerde) werkgelegenheid van 2883 directe banen per jaar.</p>

<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>Doelstellingen voor 2009: 140 projecten, 400 miljoen euro investeringsbedrag en 2.500 banen.                      Realisatie voor 2009: 155 projecten, 3,14 miljard euro en 3.887 banen.                      2009 was een uitzonderlijk jaar, in die zin dat NFIA door twee zeer grote kapitaalintensieve projecten een record investeringsbedrag heeft binnengehaald.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	N.v.t.

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p>De projectenportefeuille van NFIA voor 2010 ligt op schema. De verwachting is dat de doelstellingen gehaald kunnen worden. Deze zijn voor 2010: 130 projecten, 500 miljoen euro en 2.500 banen.                      In de komende periode zal worden gezien hoe het acquisitiebeleid nog verder geoptimaliseerd kan worden. Dit zal bijv. gebeuren door na te gaan of eventuele wijzigingen nodig zijn in de geografische focus van NFIA en de mogelijkheden voor intensievere economische samenwerking op de posten in het buitenland.</p> <p>Thans wordt binnen NFIA een separate unit opgericht die als doel heeft in 2,5-3 jaar tijd tenminste 15 hoogwaardige investeringen naar Nederland te</p>

	halen. Deze zogenaamde Strategische Acquisitie Unit zal zich richten op bedrijven in de sleutelgebieden (voorlopig chemie en food & nutrition). De acquisitie van deze bedrijven vindt plaats in nauwe samenwerking met het bedrijfsleven, kennisinstellingen en andere belangrijke actoren in het veld.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	De bewindspersonen hebben toegevoegde waarde bij handels- en investeringsmissies in het buitenland, waar ze Nederland als vestigingsland op de kaart kunnen zetten en buitenlandse investeerders kunnen overtuigen om hun activiteiten in Nederland te vestigen. Tevens hebben zij een toegevoegde waarde in NL bij officiële openingen en bezoeken aan reeds gevestigde bedrijven. Daarnaast is het van belang voor EZ bewindspersonen het vestigingsklimaat op de politieke agenda te plaatsen en daar blijvend aandacht voor te vragen. Een belangrijke rol voor EZ bewindspersonen is ook weggelegd indien wijzigingen nodig zijn op een terrein van het vestigingsklimaat dat primair onder een ander departement valt ('breekijzer' functie).

<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	N.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Na aantreden van een nieuw kabinet zal een nieuwe Industriebrief worden opgesteld door DG O&I. BEB zal zorg dragen dat het belang van buitenlandse bedrijven in deze Industriebrief voldoende naar voren komt.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	N.v.t.
<b>Kameroverleggen</b>	N.v.t.

**DGBEB 12: Holland Branding**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Holland Branding
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>De doelstelling is dat Nederland een goede naamsbekendheid heeft bij economische decisionmakers in het buitenland.</p> <p>Op initiatief van Karien van Gennip, voormalig Staatssecretaris van Economische Zaken, is per kamerbrief in 2005 officieel een start gemaakt met wat nu de economische 'Holland branding strategie' is. De gedachte is dat positieve naamsbekendheid van Nederland in het buitenland bewerkstelligd kan worden door de promotie van specifieke kenmerken en kwaliteiten van ons land. Op de mondiale productenmarkt kan het internationale imago van een land immers een grote rol spelen bij een koop- of investeringsbeslissing.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	<p>DG BEB is opdrachtgever van NL EVD Internationaal om de Holland Branding strategie uit te voeren. De EVD werkt in de uitvoering van die brandingstrategie nauw samen met het postennetwerk (van BZ) in het buitenland. De EVD is verantwoordelijk voor het onderhouden en doorontwikkelen van de brandingstrategie, en zij verzorgt promotioneel materiaal tbv van de brandingactiviteiten van de posten.</p> <p>Voor Holland Branding is een zgn Holland Huisstijl ontwikkeld, die naast de rijkshuisstijl kan worden ingezet voor promotionele communicatie over Nederland ten overstaan van buitenlandse doelgroepen.</p>
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>Totaal budgettair beslag van Holland Branding, uitgevoerd door de EVD is 2,4 miljoen euro.</p> <p>Daarvoor wordt de website hollandtrade.com onderhouden, worden er jaarlijks publicaties (Here's Holland en Made in Holland) verzorgd die wereldwijd worden gedistribueerd, beantwoord de 'Holland Desk' vragen uit het buitenland over Nederlands ondernemen, wordt een zgn Holland Branding Toolkit voor de ambassades gemaakt, wordt een bezoekprogramma voor buitenlandse journalisten uitgevoerd, worden er door de posten en door EZ specifieke Holland Branding activiteiten uitgevoerd.</p>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<p>Belanghebbenden bij Holland Branding zijn in wezen alle ondernemingen in Nederland. EZ voert overleg over Holland Branding met alle intermediaire organisaties, die op hun beurt bij hun activiteiten ook wel invulling geven aan de Holland Branding strategie</p>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Nederland heeft een sterke internationale positie en staat in de top elf wat betreft:</p>



	Export goederen	5		
	Import goederen	7		
	Export diensten		10	
	Import diensten	11		
	Outward FDI			6
	Inward FDI			5

<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<p>In het oog springende activiteiten waren in 2009 en 2010 de viering van 400 jaar handelsbetrekkingen met de VS en met de Wereldtentoonstelling in Shanghai. Mede in het kader van de Nederlandse kandidatuur voor organisatie van het WK voetbal in 2018-2022 en in het kader van de Olympische ambities voor 2028, is het wenselijk om de internationale naamsbekendheid (van NL en het NLse bedrijfsleven) te verstevigen door de organisatie van andere grote evenementen. Hierbij kan gedacht worden aan de WCIT dit jaar en het WK tafeltennis in 2011.</p> <p>Het is wenselijk om interdepartementaal een beleidslijn te ontwikkelen waarin aandacht is voor synergie tussen de diverse betrokken partijen –overheid en privaat-, maar ook oog voor de toegevoegde waarde en maatschappelijke kosten en baten per evenement. VWS heeft hier een voortrekkersrol.</p> <p>De Holland branding strategie kan dan, in aansluiting op de evenementenkalender, ingezet worden. Hiervoor is o.a. in 2010 een sport ‘directory’ toegevoegd op de Toolkit DVD.</p> <p>Momenteel is er nieuw beleid in ontwikkeling wat betreft de Branding Strategie. De brandingstrategie wordt gericht op die terreinen waar mondiaal knelpunten worden gevoeld (klimaat, water, milieu, gezondheid, voedsel) en waarop Nederland een belangrijke rol kan spelen (logistiek, Europese business hub).</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De besluitvorming bevindt zich binnen EZ in een afrondende fase. daarna wordt overleg gevoerd met BZ teneinde te bewerkstelligen dat er aansluiting is met publieksdiplomatieke doelstellingen van BZ.

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Zie boven.

<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Nog niet te voorzien, maar in het algemeen worden de reizen van bewindslieden met de nodige Holland Branding materialen en activiteiten omgeven.

<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<b>n.v.t.</b>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<b>N.v.t.</b>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Integratie Holland Branding voor toerisme en handelsbevordering op de markten in India en China.
<b>Kameroverleggen</b>	<b>n.v.t.</b>

**DGBEB – 13. Dutch Trade Board**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Dutch Trade Board (DTB)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	<p>- De DTB is een samenwerkingsverband van publieke en private partijen op het gebied van internationaal ondernemen. Doel van de DTB is het versterken van de concurrentiekracht van Nederlandse ondernemingen in het buitenland. Richtinggevend daarbij is het aanbrengen van een gemeenschappelijke focus en het bundelen van krachten.</p> <p>- De inzet is om de positie van NL in de top van spelers in de wereldhandel te behouden, waarbij in het bijzonder geldt dat Nederland concurrerend moet blijven ten opzichte van andere ontwikkelde landen.</p> <p>- De DTB kent publiek-private werkgroepen voor een viertal focuslanden (Brazilië, India, Turkije en Rusland) en twee focusthema's (onderwijs en clustervorming).</p> <p>- Uitgangspunt van de DTB is de inzet van bestaande expertise en eigen verantwoordelijkheid van de individuele leden.</p>
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ voert het secretariaat van de DTB. Bewindspersoon EZ heeft zitting in de DTB als lid. EZ onderhoudt contact met andere departementen en met private partijen over agenda en verslagen/actiepunten.
<b>Beleidsinstrumenten EZ</b>	- DTB als platform voor afstemming
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Leden hebben op persoonlijke titel zitting in de DTB. Naast voorzitter VNO-NCW, voorzitter MKB Nederland, voorzitter KvK Nederland, DGBEB en directeur Agentschap NL hebben vertegenwoordigers voor een aantal belangrijke sleutelsectoren van de Nederlandse economie zitting in de DTB. De DTB vergadert 4 tot 5 keer per jaar.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	<p>Onderwerpen waar de DTB zich de afgelopen vijf jaar onder meer over heeft gebogen zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- de strategische reisagenda (één gezicht naar buiten)</li> <li>- financiële instrumenten (vb. 2g@there, EKV)</li> <li>- dienstverlening buitenlandnetwerk (campagne "loop eens binnen in het buitenland")</li> <li>- verbeteren van de entree van buitenlandse zakenmensen (Holland Gateway, Orange Lane)</li> <li>- relatie Ontwikkelingssamenwerking en bedrijfsleven</li> <li>- kennismigranten</li> </ul>
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	In 2010 is een onafhankelijk onderzoek uitgevoerd naar vijf jaar DTB door Berenschot. Berenschot benadrukt het unieke karakter van de DTB (enige publiek-private overlegorgaan ten aanzien van internationaal ondernemen), waaraan het ook zijn kracht ontleend. Het is een belangrijk afstemmings- en coördinatie overleg, waarbij de meerwaarde ook in de indirecte sfeer zit (krachtenbundeling, versterken van relaties). De stevigheid van de leden, en aanwezigheid op politiek niveau draagt bij aan het gezag van de DTB en de uitstraling naar buiten.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Voortzetten van de DTB als afstemmingsorgaan tussen publieke en private partijen, mede ook gelet op de positieve evaluatie van Berenschot. Aan de hand van de aanbevelingen van Berenschot wordt het Convenant vernieuwd, en wordt gekeken naar meer synergie tussen de werkgroepen van de DTB en aansluiting op de DTB zelf.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Actieve participatie in de DTB. Aanwezigheid op politiek niveau draagt bij aan kracht van de DTB.

**DGBEB – 14. Exportcontrole – Dual use**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Exportcontrole - dual-use goederen
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Door een effectieve en evenwichtige controle ervoor zorgen dat er geen goederen vanuit Nederland worden uitgevoerd die een bijdrage zouden kunnen leveren aan de proliferatie van massavernietigingswapens en raketten als overbrengingsmiddel. Hierbij dient het bedrijfsleven, met zo weinig mogelijk administratieve lasten, niet meer dan noodzakelijk te worden belemmerd in zijn zakelijke mogelijkheden
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ (BEB/HPG) eindverantwoordelijk voor de exportcontrole op dual-use goederen, maar belangrijke informerende rol BZK (AIVD) en DEF (MIVD) en belangrijke uitvoerende rol FIN (Douane). Primaire verantwoordelijkheid voor sancties bij BZ, maar EZ (BEB/HPG) vaak belast met (aansturing van) uitvoering
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Europese verordeningen, nationale “Besluit strategische goederen” en aanverwante regelgeving vormen basis voor vergunningstelsel. Deelname aan multilaterale fora om goederenlijsten op te stellen en tot “best practices” te komen
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Industrie en handel (met name ict, telecom, meta elektro, chemie, lucht- en ruimtevaart) en NGO’s (kritisch, maar met waardering voor hoge mate van transparantie).
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Dual-use vergunningaanvragen en goederenindelvragen die beoordeling door EZ vergen: 2008 = ± 540; 2009 = ± 750.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Mei 2009 hernieuwde Europese dual-use verordening inzake export, overdracht, tussenhandeldiensten en doorvoer van dual-use goederen (uitbreiding reikwijdte). Momenteel loopt er het wetgevingstraject mbt Wet strategische diensten (niet-fysieke overdracht van programmatuur en technologie, tussenhandeldiensten, technische bijstand)
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Ontwerp Wet strategische diensten is terug van Raad van State met blanco advies; het vergt nog wel enige aanpassingen vanwege BES.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	-Parlementaire behandeling ontwerp Wet strategische diensten, Europese besluitvorming over additionele communautaire algemene vergunningen. -Herinrichting uitvoeringsorganisatie.
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Parlementaire behandeling ontwerp Wet strategische diensten
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Ontwerp Wet strategische diensten is terug van RvS met blanco advies; vergt wel enige aanpassingen vanwege BES.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	

**Versie 11 oktober 2010**

<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen moties of toezeggingen
<b>Kameroverleggen</b>	

**DGBEB – 15. Exportcontrole – Militaire goederen**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Exportcontrole – militaire goederen
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Door een effectieve en evenwichtige controle ervoor zorgen dat er geen goederen vanuit Nederland worden uitgevoerd die een bedreiging vormen voor vrede en veiligheid. Hierbij dient het bedrijfsleven, met zo weinig mogelijk administratieve lasten, niet meer dan noodzakelijk te worden belemmerd in zijn zakelijke mogelijkheden
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ (BEB/HPG) eindverantwoordelijk, maar belangrijke adviserende rol BZ en belangrijke uitvoerende rol FIN (Douane)
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	“Besluit strategische goederen” en aanverwante regelgeving vormen basis voor vergunningstelsel. Deelname aan multilaterale fora om goederenlijsten op te stellen en tot “best practices” te komen
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Industrie (waarde exportvergunningen 2009 € 1,4 miljard), NGO’s (kritisch, maar met waardering voor hoge mate van transparantie) en DEF (afstoting overtollig materieel en instandhouding kennis)
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Defensiegerelateerde omzet € 3,56 miljard met 15.770 arbeidsplaatsen, waarvan 20% Research & Development. Vergunningen voor de uitvoer van militaire goederen 2009: 994 stuks met totale waarde € 1,4 miljard
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	December 2008 zowel totstandkoming Gemeenschappelijk Standpunt inzake wapenexport als Verdrag inzake Clustermunitie. In 2010 en 2011 voorbereiding “Arms Trade Treaty” (ATT) in VN-kader. Tussenhandeldiensten (brokering) in ontwerp Wet strategische diensten
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Europese afstemming over inzet ATT gaande en ontwerp Wet strategische diensten terug van Raad van State met blanco advies.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Parlementaire behandeling ontwerp Wet strategische diensten en nationale implementatie van Richtlijn intraverkeer militaire goederen
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Parlementaire behandeling ontwerp Wet strategische diensten en algemeen overleg inzake wapenexportbeleid met vaste commissies voor EZ en BZ
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Ontwerp Wet strategische diensten terug van Raad van State met blanco advies.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Reguliere periodieke rapportages (Jaarrapport wapenexportbeleid 2009 in zomer naar Kamer verzonden en cijfermatige rapportage eerste helft 2010 in voorbereiding voor verzending 4 <sup>e</sup> kwartaal)
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Geen moties, wel nog openstaande toezegging om bij de EU-lidstaten de bereidheid te onderzoeken om meer gedetailleerde eindgebruikersverklaringen bij componentenleveranties te eisen, met inachtneming van een level playing field
<b>Kameroverleggen</b>	Samen met minister BZ periodiek algemeen overleg met vaste commissies voor EZ en BZ, doorgaans n.a.v. toezending Jaarrapport wapenexportbeleid

**DGBEB – 16. Exportcontrole – Sancties en embargo's**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Exportcontrole – sancties en embargo's
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Door een effectieve en evenwichtige controle ervoor zorgen dat er geen goederen vanuit Nederland worden uitgevoerd waarvan de uitvoer in strijd zou zijn met internationale sanctiemaatregelen. Hierbij dient het bedrijfsleven, met zo weinig mogelijk administratieve lasten, niet meer dan noodzakelijk te worden belemmerd in zijn zakelijke mogelijkheden.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Primaire verantwoordelijkheid voor sancties bij BZ, maar EZ (BEB/HPG) betrokken bij bepaling Nederlandse inzet en vaak belast met (aansturing van) uitvoering, hetgeen met name vanwege sancties op Iran toenemende werklast oplevert. Belangrijke uitvoerende rol FIN (Douane).
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	VN-Veilighedsraadsresoluties en Europese (EU) besluiten en verordeningen met nationale implementatie (strafbaarstelling, aanwijzing bevoegde instanties) middels Sanctieregelingen.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Industrie en handel (soms, bij wapenembargo's, alleen relevantie voor militaire goederen, maar ook wel breed scala van bedrijven, bijvoorbeeld bij sancties Iran). Met name ingrijpend als sancties langdurige zakelijke relaties doorkruisen. Veel extra werk voor toezichhouders, met name Douane (controles, stopzettingen), maar ook voor DNB en AFM bij financiële sancties.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Specifieke sancties en embargo's op 28 bestemmingslanden en 1 brede maatregel op (leden en sympathisanten van) terroristische organisaties.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	VN Veiligheidsraadsresolutie 1929 van juni 2010 is de derde achtereenvolgende aanscherping van de sancties op Iran sinds de eerste Iran-resolutie in 2006 werd aangenomen. De Europese Raad heeft in een verklaring op 17 juni 2010 aangekondigd dat in EU-verband daarenboven ook nog eens flankerende maatregelen zal nemen, die zeer waarschijnlijk een dam zullen opwerpen tegen investeringen in en toeleveranties aan de Iraanse petrochemische sector.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	Raadsbesluit over nieuwe sancties Iran eind juli aangenomen. In september wordt een ontwerp voor een nieuwe verordening in behandeling genomen.
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Wellicht verdere uitbreiding sancties Iran, mogelijke nuancering sancties Zimbabwe onder handhaving wapenembargo
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Geen
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	Geen, maar Sanctieregeling Iran (van BZ) zal wel aangepast moeten worden.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Verzonden april 2010 brief over het Europese "level playing field" inzake de uitvoer van dual-use goederen naar Iran
<b>Openstaande moties en toezeggingen Kameroverleggen</b>	Geen moties of toezeggingen

**DGBEB – 17. Internationaal MVO**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het NL bedrijfsleven opereert over de grens in overeenstemming met het normatieve kader van de OECD richtlijnen voor multinationale ondernemingen. Bedrijven zijn ontvankelijk voor maatschappelijk appèl en staan open voor dialoog. Bedrijven zijn hierdoor een visitekaart voor Nederland.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Primair verantwoordelijk, coördinatie door directie Handelspolitiek en Globalisering in samenwerking met directie Industrie en Diensten (zie ook fiche DGOI nr. 49 over nationale aspecten MVO). LNV, SZW, BZ/OS, Just, VROM: beleid t.a.v. de hen regarderende aspecten van het maatschappelijk verantwoord handelen van bedrijven
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettaire beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nationaal Contactpunt voor OECD Richtlijnen (NCP): 9 ton / 3jr</li> <li>• MVO in handelsmissies</li> <li>• MVO-criteria financieel buitenlandinstrumentarium</li> <li>• Internationaal Brancheprogramma via MVO Nederland: 4 ton / 3 jr</li> <li>• Voorlichting (o.m. MVO toolkits via Agentschap NL): 1,5 ton / jr</li> <li>• Initiatief Duurzame Handel (ism Ontwikkelingssamenwerking)</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• SER: werkgevers en vakbeweging willen zelf invulling geven aan ketenverantwoordelijkheid om verplichte keteninformatie overbodig te maken: IMVO initiatief (evaluatie 2012)</li> <li>• Aantal ngo's: de nadruk ligt op de vraag hoe bedrijven instrumenteel kunnen worden ingezet voor het bereiken van duurzaamheidsdoelen.</li> </ul>
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Transparantiebenchmark: bedrijven scoren 1,7 op schaal van 10 t.a.v. informatie over ketenverantwoordelijkheid (internationaal MVO). Bij het NCP in de afgelopen drie jaar 'slechts' 4 klachten, w.v. 3 tegen één bedrijf
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• VN vertegenwoordiger Bedrijfsleven en Mensenrechten, prof. Ruggie, maakt constructief onderscheid tussen rol van overheid en rol van bedrijfsleven. De operationalisatie van zijn framework 'Protect, respect and remedy' vormt een uitdaging voor beleid;</li> <li>• OESO besluit tot update van de Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen;</li> <li>• Ambitie SER IMVO initiatief politiek in twijfel getrokken; SER heeft nu actieplan opgesteld;</li> <li>• Internationaal brancheprogramma bij MVO NL uitgerold</li> <li>• Voortgang met het Initiatief Duurzame Handel</li> <li>• Prof. Castermans heeft in opdracht van EZ rapport opgesteld over aansprakelijkheid moederbedrijf voor mensenrechten- en milieuschendingen van dochter in buitenland. TK verwacht kabinetsreactie;</li> <li>• Veel kamervragen over (vermeend) onethisch handelen van specifieke Nederlandse bedrijven;</li> <li>• Vanuit BZ voorstellen om handelsbeperkende maatregelen te nemen of aan bedrijven (informatie)verplichtingen op te leggen op het vlak van kinderarbeid</li> </ul>
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Evaluatie MVO Nederland dat in een rechtsvorm zit met het Initiatief Duurzame Handel;</li> <li>• Herzieningsvoorstel OECD Richtlijnen voor Multinationale Ondernemingen;</li> <li>• Overleg met Europese Commissie over haar visie op MVO (o.m. over maatschappelijke verslaggeving) die begin 2011 wordt vastgesteld;</li> <li>• Eindrapportage met aanbevelingen van de speciaal vertegenwoordiger van de VN voor Bedrijfsleven en Mensenrechten, prof. Ruggie;</li> <li>• Evaluatie NCP;</li> </ul>



**Versie 11 oktober 2010**

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Voortgangsrapportage SER IMVO initiatief in 2011;</li> <li>• Lancering ISO 26000, de internationale guidance norm voor MVO</li> <li>• Conferentie met Noorwegen en Responsible Investors in oktober</li> </ul>
<b>Acties voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Nieuwe kabinetsvisie op MVO 2011 – 2014;</li> <li>• Verhelderen convenant-karakter afspraak met SER</li> </ul>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	N.v.t.
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<p>In voorbereiding bij BEB/HPG:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Evaluatie NCP;</li> <li>• Kabinetsreactie op eindrapportage prof. Ruggie (Bedrijfsleven en Mensenrechten) en rapportage prof. Castermans (ketenaansprakelijkheid);</li> <li>• Samen met I&amp;D: kabinetsvisie op MVO 2011 - 2014</li> </ul>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• TK heeft eind 2009 / begin 2010 een viertal vergaande moties aangenomen t.a.v. verplichte keteninformatieverstrekking door bedrijven. Uitvoeringslast wordt disproportioneel geacht t.a.v. gestelde doel.</li> <li>• Motie over het verbinden van (juridische) consequenties aan eindverklaringen van het NCP.</li> <li>• Introductie ISO 26000 als de private internationale norm voor MVO.</li> </ul>
<b>Kameroverleggen</b>	Nog niet gepland.

**DGBEB – 18. Markttoegang**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Markttoegang/EU markttoegangstrategie
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het in Europees verband bestrijden van handelsbarrières in landen buiten de EU door: - het signaleren en analyseren van nieuwe handelsbarrières in het buitenland - monitoring van protectionisme - samenwerking en coördinatie van activiteiten bij commissie, lidstaten en bedrijfsleven om dergelijke barrières te bestrijden.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	- Rol EZ: coördinerend; - Andere departementen: BZ (input, beleidsafstemming voor specifieke barrières), postennetwerk (signaalfunctie, rapportage, uitvoering), LNV (beleidsafstemming, en signaalfunctie o.a. via netwerk landbouwraden), BZK (beleidsafstemming), V&W (beleidsafstemming)
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	- Crashteam oneerlijke concurrentie - Economische diplomatie - Handelspolitiek, o.a. trade barrier regulation - economische diplomatie en G2G (government to government) samenwerking.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Georganiseerd bedrijfsleven (VNO/NCW, brancheorganisaties); ondersteunen activiteiten onder andere via Europese brancheorganisatie. Hun leden worden immers geraakt door handelsbarrières in het buitenland.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	- Coördinatiestructuur op poten gezet, ook met het postennetwerk - Bekendheid van de EU markttoegangstrategie bij bedrijfsleven vergroot. In oktober zal in samenwerking met VNO/NCW een seminar plaatsvinden met als doel dit onderwerp nog eens onder de aandacht te brengen.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	- Besluitvorming; nvt - Fase: Verdere uitbouw van activiteiten. Op Europees niveau is beleidsontwikkeling volop gaande en worden taken gaandeweg uitgebreid. In Nederland, en binnen EZ worden vooral ingezet op verdere verbetering van de onderlinge samenwerking (verkorting van de reactietermijnen, sneller doorspelen en afhandelen van zaken)
<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Verdere uitbouw van activiteiten; - verificatie van de implementatie van vrijhandelsakkoorden, - voorbereiding technische WTO comités (TBT/SPS) - voorbereiding van WTO trade policy reviews
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	-Opbrengen van specifieke barrières in bilateraal kader bv in kader van handelsmissies. -Initiëren beleidssamenwerking als instrument tegen handelsbarrières.
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving</b>	-
<b>Kamerbrieven</b>	-
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	AO Industriebeleid en protectionisme(24-03-2010) Bij seminar over markttoegang /crashteam ook aandacht te besteden aan mogelijkheden verdere versterking functioneren van het Crash Team, met in ogenschouw nemend de motie Elias ter zake (en de Tweede Kamer te informeren over uitkomsten)
<b>Kameroverleggen</b>	-

**19. WTO / Doha Development Agenda / Doharonde**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	WTO/Doharonde-onderhandelingen
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Verder vrijmaken van de wereldhandel door het verlagen van douanetarieven, vergroten van markttoegang voor goederen en diensten, vergemakkelijken van de wereldhandel en verbeteren van de WTO-regelgeving (bijv. subsidies)
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ eerstverantwoordelijk; coördinerend. LNV en BZ/OS letten goed op hun belangen en leveren input voor instructies en behoren tot de delegatie naar WTO-onderhandelingen en – conferenties.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Handelspolitieke coördinatie en afstemming in Den Haag, Brussel en Genève.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Industrie-bedrijfsleven (VNO-NCW e.d.): voorstander van vrijmaken van handel. Landbouworganisaties kritischer i.v.m. defensieve belangen (o.a. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en subsidies)
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Een afgerond Doha-akkoord levert de wereld tussen de 100 en de 300 miljard dollar op per jaar.

<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	Weinig, onderhandelingen verkeren in een impasse door de wensen en houding van enkele sleutelspelers (VS, India, China). G20 toppen in Pittsburgh en Toronto hebben opgeroepen tot snelle en ambitieuze afronding.
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	nvt

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	Verwachting is dat tijdens de komende G20-top in Seoul (nov 2010) een roadmap wordt afgesproken over vervolg van de onderhandelingen en daarna kunnen hopelijk concrete onderhandelingen plaatsvinden in 2011.

<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	Wellicht een WTO-ministeriële (onderhandelings-)bijeenkomst medio 2011. Een reguliere WTO-conferentie eind 2011 voor de WTO in het algemeen.

<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	geen
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	Zomer 2010 TK-brief als reactie op toezegging tijdens AO industriebeleid en protectionisme (24-3-2010) met daarin: - stavaza WTO-DDA - stavaza protectionisme rapporten (incl laatste rapport) - onderzoek GLOB over productiviteit van buitenlandse bedrijven in NL.
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Zie hiervoor
<b>Kameroverleggen</b>	Niets gepland vooralsnog

**DGBEB – 20. Vrijhandelsakkoorden/Free Trade Agreements/FTAs**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	FTAs/Vrijhandelsakkoorden India, Mercosur, Singapore e.a.
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Verder vrijmaken van de bilaterale handel door het verlagen van douanetarieven, en wegnemen van zgn. non-tariffaire belemmeringen voor goederen en diensten. Ook worden afspraken gemaakt over intellectueel eigendom, toegang tot overheidsaanbestedingen, etc.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ eerstverantwoordelijk en coördinerend; LNV en BZ/OS letten goed op hun belangen en leveren input voor instructies.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	Handelspolitieke coördinatie en afstemming in Den Haag en Brussel.
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Industrie-bedrijfsleven (VNO-NCW e.d.): voorstander van vrijmaken van handel en direct belanghebbende bij wegnemen van marktbarrières. Landbouworganisaties idem, in enkele gevallen kritischer i.v.m. defensieve belangen (o.a. Gemeenschappelijk Landbouwbeleid en subsidies). NGOs soms kritisch over effecten vrijhandel en aangaan van handelsrelaties met landen die qua mensenrechten het minder goed doen.
<b>Belangrijkste kengetallen m.b.t. het beleidsdossier indien van toepassing</b>	Vrijhandelsakkoorden leveren aanzienlijke economische winst op. Handelsvrijmaking in FTA Zuid-Korea levert Nederland 1,5-2 miljard euro aan baten op. Voor FTA India wordt extra Nederlandse handel ter waarde van zo'n 650 miljoen euro voorzien. FTA Canada kan ons op termijn per jaar ruim een miljard euro aan extra handel opleveren (ruwe schatting).

<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	De EU heeft jarenlang geen vrijhandelsakkoorden onderhandeld en ging alle aandacht uit naar de WTO. In 2006 is de EU onder de "Global Europe" visie diverse akkoorden gaan onderhandelen. In 2009 was het eerste akkoord met Zuid-Korea afgerond. Deze is in september 2010 door alle EU lidstaten getekend en wordt vanaf juli volgend jaar voorlopig toegepast. Ratificatie wordt voorbereid.  Verder zijn de vrijhandelsakkoorden met de Andeslanden (Colombia en Peru) en Centraal-Amerika afgerond. De onderhandelingen met de Mercosur-regio zijn opnieuw opgestart nadat de Mercosur haar ambities omhoog heeft bijgesteld; deze hadden jarenlang stil gelegen.

	<p>In de ASEAN regio zijn onderhandelingen opgestart met Singapore en zullen eind van het jaar onderhandelingen met Maleisië beginnen. Mogelijk zullen we ook afzienbare termijn ook gaan onderhandelen met Vietnam. De verwachting is dat een akkoord met Singapore snel afgerond kan worden.</p> <p>Onderhandelingen met India vorderen gestaag. Mogelijk kunnen deze in 2011 worden afgerond.</p> <p>Met de voormalige koloniën in de ACS-regio worden Economische Partnerschapsakkoorden onderhandeld (FTAs met sterke ontwikkelingscomponent). Eind 2009 is het eerste van deze akkoorden door de landen in het Caribische gebied getekend.</p> <p>Daarnaast lopen er onderhandelingen met Canada, Rusland en Libië.</p>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	<p>Ratificatie FTA Zuid-Korea in gang gezet; MvT Cariforum EPA in gang gezet; Van andere afgeronde verdragen wordt ratificatie voorbereid;</p>

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p>Verwacht wordt dat het FTA met India 1<sup>e</sup> helft 2011 is afgerond.</p> <p>Nieuwe onderhandelingen met andere ASEAN-landen worden waarschijnlijk opgestart (Vietnam, Thailand?)</p>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Najaar 2010: Debat TK over EPA Cariforum</li> <li>- Ondertekening vrijhandelsakkoord Peru/Colombia;</li> <li>- Ondertekening vrijhandelsakkoord Centraal-Amerika</li> </ul>

<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<p>Cariforum EPA: Memorie van Toelichting (MvT) terug van Raad van State. Gaat dit najaar na Tweede Kamer; FTA Zuid-Korea: MvT dit najaar richting TK; Peru/Colombia; MvT in voorbereiding; Centraal-Amerika: onderhandelingen afgerond, MvT januari 2011 voorbereid;</p>
<b>Kamerbrieven (beleidsbrieven, voortgangsrapportages, etc. verzonden naar Kamer dan wel in voorbereiding.</b>	<p>Voorjaar 2010 Kamerbrief over stand van zaken WTO en vrijhandelsakkoorden (TK 2009–2010, 25074, nr. 167)</p> <p>Brief over Handelspolitieke RBZ</p>
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	Zie hiervoor
<b>Kameroverleggen</b>	Niets gepland vooralsnog

### **3.6 Overige beleidsdossiers**

**Overige dossiers – 1. Regiegroep Regeldruk (zie ook fiche Regeldruk DGOI)**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	<b>Vermindering Regeldruk en verbetering dienstverlening voor ondernemers – Regiegroep Regeldruk</b>
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het stimuleren van ondernemerschap door het merkbaar en substantieel verminderen van regeldruk en het verbeteren van dienstverlening voor bedrijven. Daarbij staat de beleving van de ondernemer centraal. Hiermee werd invulling gegeven aan doelstelling uit het vorige coalitieakkoord: minder regels, minder instrumenten en minder loketten.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	EZ coördineert samen met het ministerie van Financiën het regeldrukprogramma voor ondernemers. Hiertoe is de programmadirectie Regiegroep Regeldruk (RR) opgericht. Overige departementen dragen bij de aan de doelstelling op hun eigen beleidsterreinen. RR monitort de bijdrage van de verschillende departementen aan de totaal doelstelling.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<p>Instrumenten</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Antwoord voor bedrijven (www.antwoordvoorbedrijven.nl) wordt dé ingang voor alle ondernemersvragen aan de overheid. Met antwoord voor bedrijven worden alle bestaande meldpunten voor klachten van ondernemers samengevoegd en wordt het centrale meldpunt een structureel onderdeel van de dienstverlening aan ondernemers;</li> <li>• Meetmethodieken die de hoogte van de regeldruk voor ondernemers inzichtelijk maken. Voorbeelden zijn het (verbeterde) Standaardkostenmodel voor de administratieve lasten, het meetmodel voor toezichtlasten en de meetmethode voor nalevingskosten;</li> <li>• Om na te gaan of en in welke mate de beleving van regeldruk bij ondernemers aan veranderingen onderhevig is, is er een belevingsmonitor ontwikkeld;</li> <li>• Voor verschillende bedrijfssectoren zijn kompassen en branchewijzers opgesteld;</li> <li>• Er is een normenkader (Bewijs van Goede Dienst) ontwikkeld dat (mede)overheden en uitvoeringsorganisaties helpt hun dienstverlening aan ondernemers verbeteren;</li> <li>• Samenwerking met en facilitering van decentrale overheden om regeldruk bij gemeenten, provincies en waterschappen te verminderen. Hiervoor is onder meer een gemeentefaciliteit (voucher-regeling) en een toolkit voor gemeenten ontwikkeld.</li> <li>• Internationale kennisuitwisseling (netwerk EU-landen, OESO, Wereldbank) en monitoring van het Actieprogramma van de Europese Commissie (25% reductie op administratieve lasten voor 2012);</li> <li>• De Commissie Regeldruk Bedrijven, ingesteld tot 1 april 2011, is een denktank die het kabinetsprogramma voor regeldrukvermindering kritisch volgt en met voorstellen komt om de regeldruk in het bedrijfsleven verder structureel te verminderen;</li> <li>• Het onafhankelijke adviescollege ACTAL (externe waakhond).</li> </ul>



	<p><u>Budgettair beslag</u>                  Begroting loopt via het ministerie van Financiën. Voor 2011 circa € 3,5 mln. programmabudget. Geen meerjarige budgetten beschikbaar.</p>
<p><b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b></p>	<p>VNO-NCW en MKB.NL:</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Regeldruk moet omlaag met harde kwantitatieve doelen: een nul-lijn voor nieuwe regelgeving en voor bestaande regelgeving een taakstelling van enige miljarden.</li> <li>2. Zorg voor een verplicht integraal systeem voor impact assessment.</li> <li>3. Zorg voor interne en externe controle</li> </ol> <p><u>VNG/gemeenten</u>: Met BZK/VNG/Gemeenten wordt samengewerkt aan verbetering van gemeentelijke dienstverlening en vermindering regeldruk voor bedrijven. Met VNG/gemeenten is een bestuursakkoord afgesloten. Het Rijk ondersteunt gemeenten met instrumenten en faciliteiten.</p>
<p><b>2. STAND VAN ZAKEN</b></p>	
<p><b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b></p>	<p>Eindrapportage is in april 2010 naar de Tweede Kamer verstuurd. Er is veel gerealiseerd maar er kan nog meer om het economisch herstel te ondersteunen. Voor resultaten zie tabel.</p>
<p><b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b></p>	<p>Lopend programma wordt momenteel afgerond.</p>
<p><b>3. TOEKOMST</b></p>	
<p><b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b></p>	<p>Aanhoudende vraag vanuit bedrijfsleven om regeldruk tegen te gaan en dienstverlening te verbeteren.</p>
<p><b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b></p>	<p>Ondersteuning van afhandeling nog lopende projecten uit het programma (o.a. het convenant Verbetering dienstverlening met de 36 grootste gemeenten. Verder afhankelijk van keuzes nieuwe kabinet</p>
<p><b>4. PARLEMENTAIR</b></p>	
<p><b>Wetgeving</b></p>	<p>Geen wetgeving in voorbereiding</p>
<p><b>Kamerbrieven</b></p>	<p>Eindrapportage in april 2010 naar de Tweede kamer verzonden.</p>
<p><b>Openstaande moties en toezeggingen</b></p>	<p>Voor regeldruk staan voor Financiën en EZ gezamenlijk de volgende toezeggingen open:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Omzetten van vergunningstelsels in meldingsplicht: Toezegging om via de Cie regeldruk voor bedrijven en Cie Wientjes te inventariseren bij bedrijfsleven, bij VNO-NCW en MKB-Nederland of meldingsplicht kan leiden tot klachten.</li> <li>• Uitzetten van Bewijs van Goede Dienst naar andere overheids organisaties dan gemeenten, zoals UWV en de KvK's. (voor 2011)</li> <li>• Aanbieden aan de Kamer resultaten van het 3e Actal-onderzoek naar verinnelijking. (waarschijnlijk na de zomer)</li> <li>• Kamer informeren over stavaza van het EU-programma aanpak regeldruk</li> </ul>
<p><b>Kameroverleggen</b></p>	<p>Geen overleggen gepland, mogelijk AO over de eindrapportage na het zomerreces.</p>

**Overige dossiers – 2. Bestuurlijke hervorming Bonaire, St. Eustatius en Saba**

<b>1. INHOUD</b>	
<b>Onderwerp</b>	Bestuurlijke hervorming Bonaire, St. Eustatius en Saba (BES-project)
<b>Doelstelling(en) van beleid</b>	Het land Nederlandse Antillen wordt per 10-10-10 opgeheven. Daar vloeit o.a. uit voort dat Bonaire, St. Eustatius en Saba (BES) als openbare lichamen (vergelijkbaar met Nederlandse gemeenten) worden geïntegreerd binnen het Nederlandse staatsbestel. Doel van het EZ-beleid is om per transitiedatum de wetgeving en projecten op het terrein van EZ gereed te hebben.
<b>Rol EZ(-onderdelen), rol andere departementen</b>	Binnen het kabinetsbeleid is de staatssecretaris van BZK de eerstverantwoordelijke voor de bestuurlijke hervorming van de BES en het functioneren van de drie openbare lichamen na transitie. Daarbinnen zijn de andere departementen verantwoordelijk, ieder voor het eigen beleidsterrein. Per 10-10-10 neemt de Nederlandse rijksoverheid de rol van het op dat moment opgeheven land Nederlandse Antillen over. Dit betekent onder meer dat de minister van EZ per die datum verantwoordelijk wordt voor de eigen beleidsterreinen op de BES. Belangrijke terreinen zijn telecom, post, olievoorzieningszekerheid, (duurzame) energie, Kamer van Koophandel (KvK) + handelsregister en bevordering ondernemerschap. EZ heeft op dit moment een transitie manager op Bonaire.
<b>Beleidsinstrumenten EZ (welke instrumenten, budgettair beslag)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Belangrijk beleidsinstrument voor EZ is de EZ-wetgeving m.b.t. de BES. Het gaat daarbij om voornamelijk Antilliaanse regelgeving die is omgezet in Nederlandse regelgeving voor de BES.</li> <li>• EZ heeft toegewezen gekregen een structurele jaarlijkse bijdrage van €2,2 mln. voor de BES (dit jaarlijks bedrag is afkomstig uit de opheffing van het land Nederlandse Antillen).</li> </ul>
<b>Belangrijkste externe stakeholders en hun positie</b>	Belangrijkste uitvoerende instanties op de BES zijn: Telecom: de telecombedrijven Telbo, Satel, Eutel. Post: Nieuwe Post NA op Curacao. Olievoorzieningszekerheid en elektriciteitslevering: Nustar (VS-bedrijf op St. Eustatius). Energie: de energiebedrijven GEBE op St. Maarten en WEB op Bonaire. KvK: de KvK op Bonaire met straks een tweede KvK op St. Eustatius. De Bestuurscolleges (BC's) van de BES-eilanden hebben als dagelijks bestuur van de 3 eilanden, een rol bij belangrijke (wetgevings-) projecten.
<b>2. STAND VAN ZAKEN</b>	
<b>Belangrijkste resultaten/ontwikkelingen op het dossier in het afgelopen (half)jaar</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• De taakverdelingslijsten tussen EZ en de BC's van Saba en St. Eustatius enerzijds en EZ anderzijds zijn begin november 2009 vastgesteld. In april 2010 is dit ook gebeurd voor de taakverdelingslijst van Bonaire.</li> <li>• EZ krijgt jaarlijks €2,2 mln. uit opheffing land N.A.</li> <li>• Aanpassing van de EZ-wetten voor de BES is inmiddels grotendeels parlementair goedgekeurd.</li> <li>• Overeenstemming met Antilliaanse bonden over O&amp;F-rapport EZ.</li> </ul>
<b>Hoe verloopt besluitvorming en in welke fase zitten we nu?</b>	De kabinetsbesluitvorming over de bestuurlijke hervorming is door het vorige kabinet op hoofdpunten afgerond. De operationalisering is nu en komende tijd in volle gang. De inrichting van het Regionaal Service Centrum op Bonaire (RSC: het rijkskantoor voor alle betrokken Nederlandse departementen met dependances op Saba en St. Eustatius; tevens informatiepunt voor bewoners BES) zal via de Interdepartementale Werkgroep BES en een ad hoc overleg op DG-niveau voorafgaande aan 10-10-10 nog in de Ministerraad besproken worden.

<b>3. TOEKOMST</b>	
<b>Welke ontwikkelingen worden voor het komende jaar verwacht?</b>	<p>Politieke besluitvorming is tijdens het vorige kabinet op hoofdlijnen afgerond. De inrichting en werking van het RSC zal nog wel nadere politieke besluitvorming vereisen.</p> <p>Oprichting van een extra (tweede) KvK op de BES t.b.v. Saba en St. Eustatius. Verbetering van het handelsregister op de BES.</p> <p>Afhankelijk van uitkomsten lopend onderzoek: introductie van meer marktwerking op de BES.</p> <p>Na 10-10-10 zal de Telecom-wet BES nader moeten worden gemoderniseerd.</p> <p>Na 5 jaar na 10-10-10 wordt de BES-wetgeving geëvalueerd en, waar nodig, aangepast.</p>
<b>Welke acties zijn te voorzien voor de bewindspersonen?</b>	<p>Er zal nog wel besloten moeten worden over de uitkomsten van een aantal onder handen zijnde onderzoeken (telecom, post, marktwerking).</p> <p>Zie ook de kolom hierboven.</p>
<b>4. PARLEMENTAIR</b>	
<b>Wetgeving (welke wetgeving in voorbereiding, in welk stadium)</b>	<p>Wat betreft de EZ-wetten BES, deze zijn inmiddels grotendeels parlementair goedgekeurd. M.b.t. een paar EZ-wetten BES is nog correctie-wetgeving en aanvulling onder handen. Lagere regelgeving BES (AMvB's en min. regelingen) is, wat betreft het EZ-terrein, eveneens nog onder handen.</p>
<b>Kamerbrieven</b>	n.v.t. voor EZ
<b>Openstaande moties en toezeggingen</b>	n.v.t. voor EZ
<b>Kameroverleggen</b>	n.v.t. voor EZ